

PE493

M.A. LIBRARY, A.M.U.

بسم الله الرحمن الرحيم

<p>محمد بے حد ثنای ہے اعداد خا فرست تو حیم و رحمت آن خدا سے کہ توفیق از کین ذات پاک کے کہ خود پہ حکمت ناک کہ دیکھا ہے ز قطرہ آب لایموتے کہ از حکومت جو پادشاہ ازل کہ تیر قضا شمع را گر چه کہ در آتش جمع گر چه کہ در آو در آب آتش فرق او بر جسم داوود شکل و کر بلکہ یک جنس آدمی در کون این چو صنع ستارین چه تقدیر</p>	<p>بجز اے کہ نورا یسان داد پاک از عین شکر و نقصان شرق و غرب زمین و نفت پھر قبضہ خاک را و حیران میکند گوهران نایاب نیت از حے شہ ذر میت کہ و کیسان به جملہ شاہ و گدا گر ب از د ز قطرہ آب شمع کہ بر آو ز آب آتش برق باعث عسر مشے اکمل و کر نیست و یک مزاج در یک لون نقل گوید از زمین قضا و یرت</p>
--	---

بے حد ثنای ہے اعداد
 بین نقائص شکر کائنات ملک
 محمد طاهر شکر گاه و زانی
 کہ از عین شکر و نقصان
 ازت الا دین ازال شکر
 المعید است الا دین ازال شکر
 الشدید لا نقد زحمت کمال
 کیت انبیائت فی عوالم
 سے مالک توفیق ملک عالم
 تیر و رحمت
 شمع را گر چه کہ در آتش جمع
 گر چه کہ در آو در آب آتش فرق
 او بر جسم داوود شکل و کر
 بلکہ یک جنس آدمی در کون
 این چو صنع ستارین چه تقدیر

مسکات المتقین

آن توانا که گرد ماه و سال
گشت در آن نفس که آودم جم
تقاد رس که جیب خب از فرش
آمد آن کان علم و حکم و شرم
آن حکیم ازل بحکم کجلا
که در وی زمین ز طوفان بل
آن قدیر رس که ماه و نور کرد
دید اقام کو طرا در تبج
تو چو سازی به ملک نیا فر
آتش را که باد شاه جلیل
صداوق الوعدہ را بندہ ندا
داو از بعد پاک خالق طاق
آن عزیز رس که در بنی یعقوب
تافت از عرصه غرب یک مهر
که در بر صدق باور خساره
اهل مدین نشد باوقو اکیل
کرد او فرق نیل ادر کون
او بر او دیه و کان و نار
انش و جن و وحوش و طیر و باد
خواهد این ناصری و منصوری
سک او شد بیانی باوه

آسمان و زمین بدین منوال
گرد و انا سے اسم چپتین شتم
بر و جزوی زبش و راتا عرش
خدا بگاوش بنور بود رس گرم
داوادر پس را مکان ملا
تر نکرد و نیا چشم شیخ رسل
بالک عاویج و صرصر کرد
زبر وزیر کرد و در یک صبح
شد بیک صیحه نیت جا بود الضحی
کرد و یک خطه بوستان فطیل
کرد و انکه باو بداد خدا
بجو رس بشارت اسحاق
کرد و چندین هزار ماه شنبوب
گشت شاه جمیع تکوین
شاه در حال طفیل گهواره
سوفتند او را آتشین آختیل
راه معی و غارق و فرعون
میسد و صفت لبوس می یا
تحت فرمان یک تکین بنهاد
می نهد در جلیت او رس
کرد و سلطان و سلطان اوده

الحق تعالیٰ تعالیٰ
زین عالمین
بجای می
عالمی السلام
موتی ای راجع
فراوان غنای
موتی ای راجع
باز استغفار و التوبه
موتی ای راجع
فتیاب بیدار
والله اعلم
موتی ای راجع
فان یوم الدین
موتی ای راجع
الشیطان یزید
رسول الله

زین همه به که داد و انانی آنچه از بهر ما می کرد از که امین نعم باین سازیم شکر و گیر ز دست تیره طلبا لطف خود را بر ابراس شامل کرد داد و مارا طریق مرصیه	به خدات صفت شناسانی و جهان کس نماند جدا کرد نیست ممکن بیان آن ساریم که و بیرون بگرد از فست را همه به کامل کمال کرد بپننه مسلول نقش بندید
---	---

نعت آنحضرت صلی الله علیه و آله وسلم

صلوات خدا می به ساعت نام پاکش محمد عربی صلوات خدا می گیتی دار بر سوسه که افضل البشیرت صلوات حق اغلب و اکثر مقدور قطره های ابر بهار رتبه او که قاب قوسین است کرد و ایزد تمام خلق خیل شیر و لیل زمین سخن لعل لاک چو افشش گو بیان کنذکات و اصف دوست واحد القهار صلوات خدا می حسرت و کل همه بودند کان غم و نور با و بر هر چه ساز یار رسول	بر سوسه که بود و الطاعت ره نماینده بزرگ و جوی با و در هر نفس هزار هزار مهربان تر ز ما و در دست بعد و با می رنگ و برگ شجر با و بر روح سید مختار ذات پاکش گزین کزین است اوست مقصود عالم طفیل پیشوا می همه سعادت پاک کی تواند ز وصف او اندک یک و را علان و چند و بهر با و بر همه انبیاء و رسل و امن شان ز گرد عصیان آل و اصحاب و تدار رحل
--	---

در این
نسخه
از
کتاب
تقی
مستخرج
است
و این
نسخه
از
کتاب
تقی
مستخرج
است
و این
نسخه
از
کتاب
تقی
مستخرج
است

رتبه بنو خراسان شمع مسدود	در بیان عقیده آید بان
---------------------------	-----------------------

۱۲۸

[illegible]

آید آندم نداسے گیرا گیر
واسے بر جان آدمی زاوہ
پروا ہی عیب و تریدن
زیر او پیک ز مو یا ریک
غیر از ان راه نیست راه و گم
نہندش کستند و یادہ
و اسی بر جان بندہ غافل
ترس و شرمی ز واحد القہار
تو کن روز فرق موجب حرق
پدرستی تو بر عقیقہ ما
لوح تحقیق و رکنا رکن
دور کن از سلوک نامزدان
گر چہ و غوی قطب غوثی گرد
ز ہر کن در دہانم آب طمع
اس منت بیای ہمت ز
بنا ہی قریب کن یک شہر
خاک را را کن زیادہ و کم
ہر چہ طلبہ از انم ا قوی وہ

نہما آید از جوان و سپہ
ملکان عذاب آماوہ
چون بگیر و جہیم غسٹرین
آن جہیم از شب سیدار یک
ہم ز شہر شیرین بزرگان تر
گویند آسنا مو کلان پانہ
گر تو آسان نسازی آن شکل
از ہمہ سخت و از ہمہ دشوار
گر چہ مستقیم جہیم عصیان غرق
یا اسے کشاے دیدہ ما
اہل حق را باطلت یارم کن
پیسہ و حضرت بنی گردان
دل ما کن ز اہل بدعت سرو
کاسہ ام را منہ شاہ طمع
از طعنا م قنا عتم کن سیر
دور گردان ز خود فروشی کہ
از امور شریعت اکرم
قائم را لباس تقوی نہ

در بیان توحید و صفات باری تعالی

جز شریعت دیگر نمیدانیم
در عقائد نوشتن این گفتند

شکرا و کہ ما مسلمانیم
در معنی کہ عسلمان گفتند

<p> سہمہ و تائیم و امتداد ایم گرچہ عسری بصیرت پریم احسن و صغیر عدد شرک نہ تصانیف زبانی عرض و جوہر و حدیث شہال مثل مخلوق جسم فی جان ہمہ مخلوق اوست او خاوند لایزالی کہ بی مکان باشد بلکہ در علم استلا آن ابتداءش نہ انتہایش نہ و انسا بود و اتما باشد علم بود امانیت بود این لب زمین یکب گفت مصطفیٰ امی منکر باید ولی بقدر تماش </p>	<p> سرمنوی خلافت کی داریم شکر ایمان بود حدت آدمیم لم یزل لم یلد و لم یولد در وقت دینی او گمانے نہ نبود حضرت منادی تعالی ہرچہ در عقل کس سداں بی جہت بی مکان بی مانند نیست چیز می محیط آن باشد ہست بیشک محیط کل حاضر و ناظر است جایش نہ تحکم ایمان بسینہ او پاش ورنہ برگنہ او چہ حد کس منکر بجزوات او بسا پد کرد مصطفیٰ ہرچہ گفت بر آن بابش </p>
--	---

در بیان صفات نبوی

<p> بصفا می کہ داود اندر خبر ہم کلام ارادۃ تکوین ہست ترین ثبوت سلبی او علم معنی یکی صفات خداست اول و آخر و ظہور و بطلون خلقت چندین نہ از ظلمت نور </p>	<p> علم قدرت حیات سمع و بصر کہ مکرمی بود علی التیقین یعنی از عیب شرک پاک است او او بعلم قدیم خود و اناست نیست چیز می از علم او بیرون نیست از علم او دمی مستور </p>
---	---

یک صفت از صفات اوست کلام
این به مخلوق حاجت است علاج
در کلام منزله اش بالذات
چونکه حرف است صوت از زمانند
نیت مخلوق این کلام عظیم
هر که مخلوق گویش کفر است
لیک از الفاظ حفظ نقوش
برده نفس کلام را چه سخن
هست قول کثیر در این باب
من و تو خام را زمین مقدار
از صفاتش کی ایادت دین
ز دین خاری و دستین بود
چو کنشیت که کرده اند خبر
قبض معینش دیگر آورده
عسلا هر چه گفت آن باید
فعل تخنایق اینچنین تزیین
هست تکمیل کنی زشت صفات
همه اخلاق فعل یا از اراق
او بود خالق فعال عباد
باشد این اختیار بنده کسب
خلق افعال بنده از سبحان

گفتن اوست بی زبان بی کام
نیت خالق هیچ شی محتاج
حرف صوتی نکرده اند اثبات
وصف مانند نیت و خواوند
هست قائم بذات خویش قدیم
زین نگر و دمست ام و منقربست
میتوان گفت حادث ای باهوش
درست می او نباشد ظن
این بود مختصا رقول صواب
بس بود پیش کلام ای یار
بی ارادت ز آشکار و نهان
نیست یک ذره بی اراده او
مغنیش نیست از اراده او و اگر
علی سنی این سخن کرده
و نکرده و تو نمی شاید
یعنی تکوین بود علی التحقیق
اهل سنت که کرده اند اثبات
همه باشد با هر خالق طاق
بنده را اختیار جزئی دائم
بطریق اجاب نیست بحسب
بنده که اسباب بود و برون آن

بان الايمان بالشرع
 والدين تدور على عشرين وجه
 فرب منها على الحق ومنه منها
 على اللسان ومنه منها على الجوارح
 فرب منها التي على القلب فهي ان
 تعرف انه تعالى واحد اقربا
 صدرا ومعرفة صحابه ولا ولد
 الا شريك له وبوجود الحق
 وانه هم وصايتهم ثم من حال
 الى حال والى الله من حال
 حتى ان يكون بالله على حال
 وكنية واليوم الآخر والحمد

[illegible]

پس جدائی بگشت در معنی
پاره افتیاد کرده بزور
که و اطلب از حضرت و باب
کاذبین معجست قول کثیر
شکر واجب که ما یا میسائیم
چونکه در استوار افتد ریم
بهین اعتقاد زیر محسوس
شکر بشه اگر چه ما عاقیم
اسمچه جان دار و از بزرگ و خرد
که چه گوید بدست کس منتول
چونکه آید اجل سبحان اس

چنان بیان از من سلاطینا بهای تهر قنای صفات صحائف

شکر و قدر که در هر چه و اوقات
به ملائکات که غسالیم عجیب اند
هم در طاعت خداوند و
هستند از اکل و شرب نهاده و
نیست یک لحظه غافل از رباری
بویض ایشان بود بعضی و گز
بلکب آنکه غیر مخلوق است
صفت او که غیر ذی عیج است
بر سولان من افروستاده

هست ایمان مابذات و حقیقت
 بنندگان خدای لازمیابند
 فارغ از مال جنت و فرزند
 نه اثاث است صف شان و گور
 گر چه باشند موکل کاری
 نزد عس و جل مقرب تر
 همه او کلام ایزد هست
 هر که مانند نفهم کرد و گشت
 خبر از امر و سنه او داده

[illegible]

سلسلہ
تقدیر و سزا علیک
سازگار و نیک
جنت اللعین
لیا کما کان یستحق
یا ایضا مقرر
مقرر شد که در این
کار و عیال خود را
فانعم

بندۃ تا قربت خدا یابد
 او رسول کریم خود اندیش
 بندۃ تا قرب کرد کار شود
 سناتی که میکشند ابرار
 یعنی از ترس حق چنان بپند
 باز یکپند اهل بدعتها
 خویشان را شیوخ می نهانند
 و حکمان را بجلالت اندازند
 بزرگشان رقص با پی کوبی بس
 خواندن شان تعنی و آغان
 میکنند کارهای نا انجسام
 هر کجا سازا بدست یا صوفی
 او دینار و دروا تو چون داری
 کار باقی که غیر سفون ست
 از چنین فعل از چنین کردار
 باز این را القب کنند قباب
 شکر تده که پیشوا سے ما
 و انما پیر و رسول است
 هست سنت جمیع ضابطه اش
 از اصول مخرجه قال حال
 مرشد ارشد می پلا اشیاه

نور طاعت زیاده تر نماید
 بعد مصالح طاعتش شد بیش
 هر یک ترس را و هزار شود
 ستایات مقررین پندار
 طاعت خویش را یا فتنه
 شده و مشهور روز زمانه ما
 از برای مشرعی و آگاهانست
 فی و شنبور و چنگ بنوا
 منکر آینه نیاز و تذکر کس
 کردن شان مشابهی توصیان
 می شود سنت شایخ نام
 در ره بود حسی فقه کوفی
 سر ز قولش مگر بدون آری
 بلکه از هر چهار پیر و ن ست
 بل شایخ همه بودند نیزار
 با و بر ایشان قباب و لعاب
 پیر مولای سے رہنما سے ما
 با و هم جمل بدعت است و است
 باعث قرب او ست ابدش
 از جمیع علوم المال مال
 اعمل الصالحین حبیب آل

له قال
 شیخ الیخند
 البغدادی
 رحمه الله
 اذا را است
 صوفی المکن
 علی یمنه تصحی
 شیخ الیخند
 البغدادی
 رحمه الله
 اذا را است
 صوفی المکن
 علی یمنه تصحی

اگر جسم زبان شود هر مو
 نتوان کس اعتن بوضع
 اینقدر بس که عجیب است
 منکه با شمر ز اوزر بجان
 مردمانی که افاضل اند
 او باین بنده پند داد سخت
 کس نداند عقیده او چیست
 هم سجد سلوک خویش مناز
 هم کشف کس اعتباری نیست
 بلکه در کشف هم بسیار است
 کشف اگر بر تو رود دایمی
 خواه باشد ز اهل خواه رفیع
 رد کن آن کشف خویش از دنیا
 اینچنان کشف کشف شیطان است
 گرچه اندر مقام غوث رسی
 بلکه از آن بعین آن درگاه
 گرچه هستی مقرب خیار
 نشنیدی رسول عالم تاب
 بداند رفت اُت آن شه مرد
 یعنی مانند ساخت آواز
 بود و نجوای آن دروغ کلام

تا بر روز جزا بگوید زو
 من کجا وصف آنجناب کجا
 در شریعت چراغ انجمن است
 بشکافند جهان من چون صبح
 هر که زمین ذات غافل است
 او لاساز و اعتق دوست
 او سلمان بیخ نذر نیست
 هم عمل علم را متوافق ساز
 اهل حق را کشف کاری نیست
 چونکه در پشت دیده غدار است
 کشف را وزن شرع باید کرد
 نبود کشف و موافق شرع
 گرچه واقع شود همین صند بار
 عمل او ز روی نادان است
 نیست امین ز کرد و بد کسی
 انبیا جله عبته اند پناه
 قصه آدم و حوا یاد آر
 می بخواندی نماز با اصحاب
 زلفت شیطان کلام اقا کرد
 گفت انشای خویش آن غار
 ار تجای شفاعت هنام

<p>این سخن را صحابه بشنیدند حضرت مصطفی سجاد است و مصطفی که برستی میخواهند زان بگم رسول بودی پاک آخر آنجا ز اشتهای متعال گفت آن قوم ای گزیده ما ورنه ما را چه حد و چه دست مصطفی و رسول چنان است چون شنیدند از رسول خدا مصطفی را چنان ملولی دست پیک حق با تسلی دل او گفت آن سرور و کون رسول بر همه انبیا که بر حق نیست بعد ازین قول حضرت سائر اینکه گویند سهوشد بر رسول او که در عصمت خدا باشد چونکه از سهو در اصول دین مصطفی که عبیب خالق بود حافظ و ناظرش خدای است الفرض زان حکایت مذکور بجسرها زنگری دین تو</p>	<p>از دوان رسول فہیب شد لیک یاران او برادر افتاد زین فعال صحابه حیران ماند بعض از سائعین نگر و ادراک کرد و آخر پس از نماز سوال سہو رفتہ است در شنیدہ ما بجملات شاکینش کما گفت آن صہوت صہوت شد نیست در عرق گم شدند ستر پا پا در ہمہ زندگی چنان نشدست آمد از لا آکہ الا ہو تو یا صحاب خود و باش ملول و یوالقا نکر وہ باشد نیست گشت او را تسلی خاطر این سخن باطل است معقول آنچنان سهو چون روا باشد انبیا جملہ اند معصومین افصح و عقل حقائق بود ای چنین سهو کی کند ای دوست ہر چه باشی سچو و مشو سچو ہست آن و یو در کہین تو</p>
--	--

<p>که با صحاب مصطفی آن ویو نیست اعلامی او تیار احد گرچه نفوذی مباحش با این خلق این سخن از عقیده باشد و در بعضی از کار نمی می سازند گرچه این را ندوخته اند گناه شبی کردی اگر چه در زنده این سخن اقیح سخن باشد این سخن با رسول بیتان است گرچه در اصل صورت این کافر لیک از مدعای او روید گرچه زبانت دین خانی ما زده منده بان ایزد متعال مصطفی گرچه رفت از این نزع مانده حکم شریعت اسلام مجتهدین علیهم الرضوان هر که دل با کشف خود بندد هر که با شرع مستقیم بود یعنی از معنیان بر نمائند از عقیده و در کفر بقرض و در بنایات آن مسیح نفس</p>	<p>و در حضور رسول سازد ریو که وادو نامی آن صحابه رسد که شیطانی نیرود بر من هست جابل باین سخن معور باز در پیش خلق می نازند و در رخصت مرا رسول الله نمی را امر کرد و بایستد قابل این چه سهل تن باشد انچه او دیده است شیطان است نقواند شدن چو غنیمت خویش تن را رسول میگوید هست حاضر کلام ربانی که تعامل کند بخواب و خیال یا و کاری بماند بر ما شرع که تعامل کند بکشف خام کرده زان وجه شرع را میزن نفس شیطان بر پیش او خنده بیگمان محرم حسیم بود که در خامی بکفر انجامت گوی فطنی شود بانند و در ساختن بار سونج علم پس</p>
---	---

<p>تأیید جمال خویش شده و رخ مسک التقیین نسایم نام</p>	<p>ساختم اندک از اصول و فروع مسک التقیین نظم را نهادم کام</p>
<p>در بیان میان آوردن عذاب هرگز نه کرده اندین هیچ از این بزرگان</p>	<p>در بیان میان آوردن عذاب هرگز نه کرده اندین هیچ از این بزرگان</p>
<p>هست تقدیر با به آینه نیت از بعضی عاصیان هم و چون که آنجا دیات کامله است لذت نیت کام و درد عذاب و فرشته که نیکوست و نیک پرست از رب از رسول دین طیلس را فی سوال اندر این آنچه در آن کتاب نه بوده تا که باشد در شیخ از طفل پرست آنجا ملک کند تقیین بد و طمیل با جواب سوال و به ناخن بکزد و یاد و حدت حق تعالی و انست گویش کن مرزا از من عرض است هست لازم طمیل و اندن هست لازم باست بای تو باشد این فرض از بلاغت بعد و اطفال موبدان بهشت</p>	<p>سعد پروردگار پایش کافران را به عذاب قبور بحث ایل بدیع معانیست آنقدر و انداز سوال جواب گفت پیغمبر بشیر و نذیر آید اندر تسبیح و بالتقیین در حقیقه نوشت سعد الدین قول سید شجاع می بوده لیک در چند نسخه است سوال در خلاصه بود علی التقیین یا بالسلام حضرت متعال بهین قول شارح اورداد در معانی سلیمین بی ظن گفت قبل از بلوغ این نصرت والله و الله و بخوانانند نبوده و الله پیشانی نیکو گفت بعضی مصنفان بعد اینچنین در کتب آمده نوشت</p>

هست و طفل اهل کفر خلافت
 پاره گفت در سقر باشد
 گرازمین و ویکی مسلمانست
 پاره میکند چنین اسلام
 پویش پیغه که بود مروی مرد
 گفت درین سکه سخن نازم
 نیست با انبیا سوال دران
 گرچه بعضی نوشت هست امی مزه
 چون قیامت که روز آمدنی است
 نفع آتش بصورت داده شود
 آن چند ائمه مره اول
 بار دیگر که چه نقصان است
 هست برحق بر روز حشر سوال
 نامه آید که ابد است راست
 پیش آن جمله سرخ رو باشد
 جنت عالیه مکان اوست
 نامه آید که ابد است چپ
 در میان حنلاق انبوه
 باز آید انداخته سلوه
 یعنی غلغله بگوش سازند
 هم بر سنجید نور عیسا سبوعون

کرده هر یک سخن درین اوست
 تابع مادر و پدر باشد
 طفل در شرع تابع است
 شود اهل بهشت را اعلام
 اندرین سکه توقف کرد
 بخداوند خویش بگذارم
 اصح قول این بود ای جان
 آنچه کنز العبا و یقین کرد
 بعد ازین مرگ زنده میشدی
 روح مادر بدن دمیده شود
 که و پیرامر ابدین میکل
 چونکه در قدرت می آسانست
 نامه آید موافق اعمال
 بهمان شخص التفات خداست
 نادمی با قوم اقرا باشد
 رحمت حق بحکم و جان اوست
 از خداوند آمد شدت غضب
 بملاک ندارد سد که خذوه
 نیز هم ابجیم صسلوه
 باز او را در آتش اندازند
 سوی دوزخ کنند کش چن

گفت پیچون ولی چگونه بود
گفت شخصی اگر نگویید و
گفت دو پارو میگویم بکلیت
این سخن را شنید از دهرقان
گفت حسن عقیقت است و تو
رشته صدق تست بر جان
عمر با جان بکنم از این باب
وجه دیگر که طالب علمان
در شرح حواشی معلوم است
در بحار علوم امواج اند
پاره که شکسته پا هستند
فهم شان در بیان حق طلبی
شاید آنرا عوام پر خوانند
شاید آن خلق را مفید بود
این قدر فهم اعتقاد بیست
در جواب نه رشته باشد دل
غیر ازین در کتابها ویدم
زین سبب از مخالفت مذموب
لیک اند در فرغ جان کندم
یک روایت رود بجزرت چنین
گرچه او را حسد ام نشانم رود

فرد و بی شبهه و بی نمونه بود
تو چه میگوئی در جواب او
گرچه باشد پدر و یا فرزند
لب حیرت گزید با دندان
آفتدین باد پر نسا و تو
رحمت حق با اعتقاد درست
نشندم ازین زیاده جواب
واندا آنها دلیل صد چندان
سنگ مشکل نیز دشان هوس
چپسین لشخمانه محتاج اند
طالب شرع مصطفی هستند
نه نشیند به نسخه تشریف
صورت اعتقاد خود دانند
گفتن من باین آید بود
فی الحقیقه مناظره هوس است
عمر ضایع بود بعلم جلد
علم بهیوده رانه کور زهیم
نکشو کرم ز قول آنسالب
میان شیرین برامی آن کندم
صد روایات باسلامانی نیز
متقی در غسل سینه آورد

از دلایش و لی که آوردیم
آوردیم عاقلان منتقل شده
گویم اینجا و لیل و روزید
شود این نسخه یک دور و دور
هست کاشی همین قدر و است
من گویم دلیل ماست سلف
چونکه رفتند ما بسطی به

انجیه افشای که در دست کردیم
از دلائل حلال گفتن گشته
گزارشتاد خویش پر سیده
گرچه اشکال حرف کرد و بار
عمر سازد و مساعده یاسی
پر سرش گزین و دلیل طرف
نیست از این سخن و لیل به

فصل در بیان بعضی از اسامی صفت

بلکه تصحیح کن خطای سخن
ناقصهای خویش میدانم
ایک برگشت نظم فاجام
خواجیه و شیخ و میرزا و نیم
زود از من گریزی و تری
نان از قوم و زهری خورم
گویم از این زیاده نیر و است
شم بالا و فکری پائین بود
یعنی او فوق ماست و این سخن
گفته میشد خوشامدی چندان
و او سلطان بخت من یاری
یا فتم صحبت خوش ایشان
پیر و حضرت حبیب الله

سامع بر پیش پا سبب سخن
در ابصار تین زخمی ساختم
بکسی عیوب اشتراک
چونکه من زایل استفاد نیم
اولیهای من اگر پرسی
خدمت شاه و عصر میکردم
یعنی نانی که از طبع پدید است
در شستن تعصب آئین بود
وقت خوردن طعام میشد
برخی هر یکی شده نمندان
ناگهان از عنایت باری
تا که گشتم محب درویشان
یعنی آن مرشد بلا اشباه

نام پاک مبارکش فروز وصفت ایشان اگر بیان سازم جذب آن متقی فرو بگیرفت بی توقفت پایشان قدام زان محل چشم دل باو بسته یعنی زمین پیشتر ترسے بودم باو جوید چنین زبونی من دل سنگینم آن خدا شایسته ساکند پاک رنگت کلا از او آن تو چه بساک استخار آن ساکین نواز سلطان من کنند جان شان خداست من ندانستمش شما دانستید گرچه بی رنگ مانده ام بی بو گر نباشد عنایت پیران ورنه من کی و نظم گفتن سک	پای تمام سر تمام در و وسوز نیست ممکن بیان آن سازم رگ برگ رفت مویو بگیرفت دست بعبت بایست شان ابر اندک از حال خویش دانستم بلکه از خرفه ترسے بودم گشت جازم بر بندنی من که وحاک با توجیه الماس بند زمین نقشش الا هو سنگ خاره بنویش می آمد حیف جان کندهی که با من کرد قیمت کجا نشان ندانستم که هر جان دران درافشانید دارم امید از عنایت او پای تا فرق من بود حصیان گوهر است شال سفین گے
---	---

فصل در بیان نصیحت بفرزند ارجمند

ای چراغ و چشم و جان پدر درو عالم خدای یارت باد آبروی دنی و دین یابی قرب گیر می شود منازل تو	خوبی قلب محرابان پدر لوح توفیق در کفایت باد دولت آن و بخت این یابی معدن عشق حق شود دل تو
--	---

<p> ختمین تو هر چه خواهد بود با تو گویم نصیحتی یک چنین که تو پند بپسندان گیری مقصدت را خدا کند حاصل پدرت شد بنا کسی شایع پدرت بگذراند عمر پختل من بد نیای و من شدم خرسند مثل من تمام تمام میباش خدمت اهل شریع را شویار از خدمت او ند خویش اگر ترسی علم را دوست گیر و عامل باش تو نه ترسی خدا می ترساند صحبت اهل صدق امر نیست دور بودن از صحبت فساق اسب هست بکوی فقریت از انیا که گذشته اند تحسب بندگانی که حق شناخته اند بفقییری خویش فاخر باش اقرایت که صاحب قصرند حکمت گداز تیز دندان است و انما فکر او بال کس است </p>	<p> برساند خدا بآن مقصود رشته جان والدای فرزند حلقه باب آسمان گیری بنایات خود کند و حاصل تو کن عمر خویش را ضائع تو کن زینهار پیشه سهل تو سر بند خویش را بر بند پختگی پیش گیر خام میباش زینهار ای غریز من زینهار ساز از هر دو علم او درست و انما ترسکار کامل باش بند و ترساندن او نگردد هر که از امر سر تافت جداست هست واجب بام خالق طاعت تا توانی تو نام را دی ساز همه بودند فاعل یک کسب هر که از کس طمع ناخته اند خائف روزگار آخر باش همه در خدمت رسته عصرند نزد مردم شغال خندان است مال مردم با و نه دسترس است </p>
---	---

صنعت او در میسایه مردم
 عمر او صرف کارش نمودن
 هیچ گریه گشتن نخواهد شد
 فقر از جفای او گریان
 هر کس از او سبب آدم تنگ
 چون نمی سازد از او بای خود
 کارمان از غور و روش بگویند
 شاید آفتاب از این خود خواند
 تو هم اسی نور چشم دلریشان
 خواب غباری سخت بادل گهر
 چشم چینی کنی با کاسه
 جانی گشت بصد در به
 گفت بریان جوهر بخت
 نفع نیست بامه و با که
 که تو با منصب سیری آری
 صحبت پاک در دمنده ان باب
 در دل هر که در وی تو خیمیت
 چه کرد او غایت بندگی نه بود
 هر که زین در دبی خبر باشد
 ما در و خواهر و برادر است
 هر که از در و عشق بی خبر است

کرد سر رشته در علامت که
 راه پیو و گنه پیو و دان
 راهزن پاسبان نخواهد شد
 علما از سخای او تیران
 پدرت از دشمنان چه مهر لنگ
 عاز تنگ از بهر او رسد مور
 کرده از فقیر و تو ناموس
 منصب را بگردنت مانده
 عارف باز منصب ایشان
 بهتر از مدد هزار بسته نرم
 بهتر از مدد امیری و شاهی
 از هزاران لباس بازره
 بهتر از شکریا رفعت
 هرگز از نعمت قناعت به
 طلب از من تو خط بیزاری
 هر چه باشد رضای حق آن باب
 خرد گاه دست حکم آدم نیست
 مرده پند از زندگی نه بود
 هست از انبیا اگر پدر باشد
 در دگر نیست دشمن نیست
 دوست خصم از چه و حق و پست

ای سرور دل کباب پدر
 در پست پدر بکن در گوش
 بجوانی خود مشغول شده
 هر که از شرع یک قدم دورست
 نویشتن را بقتل یار بکن
 آنکه خود را با آتش اندازد
 سازد و آیم زبان شیرین بدل
 هنر شود مست یک شوم دوم
 غیرت و دین گزین که این غیرت
 حق تعالی که عادلست و بخشنود
 سر من چشم بطولیا ای پدر
 حق تعالی ترا از فسق و فجور
 خود نگه دارد از فعال نشت

به بدی توانست تاب پدر
 تا توانی لباس تقوی پوش
 از شرعت بیرون نشود زره
 از خداوند خویش مجبورست
 جان شیرین سزای ناکار بکن
 عاقل از وی امید چون سازد
 دور باشی ز سخت گوئی هنر
 کرده این خبث را مطابق نام
 بهت نام علامت بر دسیرت
 خود و عینورست و بدو مستداریغور
 و اما این بود و عسای پدر
 تا بروز منسراق دارد دور
 روز محشر کند سزای بهشت

فصل در بیان شکست نفس کردن صفت

بند پذیر خود مشغول زنده
 دست شکسته میبری باباه
 میکنی رشته تصفا درابر
 تو کنی رهنماست مردم
 میکنی دعوی کمال چو قبح
 میشودی متمدنی خلاق چو جبر
 چو کشی جویفنه دل ملک

ای گزینم از خویش اندر یار
 پایی لنگت هنوز اندر جباه
 ناشده قدر شبر دور از کبر
 فطرت سموت هنوز جسم بیک
 نشده شام روز گارت بهج
 مرقابت همنور اندر ابر
 ناشده بهره مند غرق سلاک

در طریق سلوک هستی طفل
 مودیه باشی در آشیان خسر
 با سبط طاعت که باشد مفتوح
 سر و ناگرده جان و دل در محمل
 دیده دل ندوختند از غیر
 ناکشیده بحضرت حق جان
 از خطورات ناستده تجربه
 ناکندشته ز حسب عز و غنا
 ناستده با نتیجه دل فصل
 شیشه زمین چمن گشته گرم
 شیخ بدون کار آسان
 آبان آسپا شود بر سر
 آن بزرگان که با دبی خلق از
 با وجود شرعیت کمال
 مثل مرغی که پارس بچینه داشت
 متوجه بیان که و مستی باز
 بجهان شایه از سلطان قبیله
 تو که خاف از زمین صفت مانی
 حاصل دل نماند غیر از لاوت
 که ریشپان که در تقابست
 می نماند آن فرق چندان

تو کی داد غای غلوی سحرش
 تو چه دانی ز ذوق عسر
 تو چه دانی ز ذوق قله عروج
 بتی چون بگلشن سر رحل
 چون مبارزی خفی اخفا سر
 برسی چون بکر بهشت امکان
 برسی چون بسره توبه
 چون رسی با بقای بعد فنا
 چون خبر داری شیوعی از اهل
 کوی شیخی زنی توای بی شرم
 بلکه مشکل بگشایدن جان
 از سلوک شیوخ آسان تر
 مست تا اثر ز پاکی حناقی اند
 چند روزی به پاس پانی فل
 نظر من کرد را با و بگذشت
 شاه مبارزی از و گشت پرواز
 میتوان کرد مرغ دلمه اصیده
 بیضه دل با فده گرداسنی
 از خدا شرم کن بخلق انصاف
 کرده از کوری اعتقاد و دست
 سوی بستان بر ندان

نمود بخود و واقعی که هستی کوز
از برای عزیزی سهر روز
سید و خواجسته ای ترک
آن قبائل که منتند آموزند
همه از خویش از تبار تواند
انچه در نظم خویشین سفتی
باید بدید ز ما بد باشد
ورنه خود در دنا می سهلی

از چه بر جان خویش سازی زور
چه شوی یا نفس عالم سوز
بلکه هستی میان ترکان گرگ
عالمی را بیک نفس سوزند
بلکه هم بهشت اند و یار تواند
همه از کس شنیدی و گفتی
بر رسیدن ترا چه حد بشد
حد خود و ان تمام در بهلی

فصل در بیان بنای مسلمانان بر پنج نوع است

شد بنای که بر مسلمانان
گفتن لا اله الا الله
معنی این کلام دانی باز
انتیاز از کوه و ادون ازان
حج یکبار است بعد از صوم
هست این پنج نوع فرض العین
کس نکرده یغیر خویش کار
و انچه فرضی که اتقاقی هست
علم توحید را بیان کردیم
بعد ازان میشود بیان نماز
در صراطی که هر سخن می سفت
بحمد او ندو اشتن اینبار

پنج نوع است تائیدین دانی
علم توحید این بود ای شاه
بعد توحید پنج وقت نماز
بعد ازان روزه میسران
هر کرا استطاعت است ای قوم
سرخی روی بنده در کونین
یکی از مومنان مگر کفار
منکرش کافر نفسانی هست
انچه لابدی است آوریم
گر سخاوت است ای بی انبار
این دو را اگر کبیر گفت
بعد ازان جمع کردن و نماز

در بیان بنای مسلمانان
پنج نوع است
تائیدین دانی
علم توحید این بود ای شاه
بعد توحید پنج وقت نماز
بعد ازان روزه میسران
هر کرا استطاعت است ای قوم
سرخی روی بنده در کونین
یکی از مومنان مگر کفار
منکرش کافر نفسانی هست
انچه لابدی است آوریم
گر سخاوت است ای بی انبار
این دو را اگر کبیر گفت
بعد ازان جمع کردن و نماز

حال جامع اگر باشد این
و عده های که با گزاردند
نرسد انتساب بگفتن کس
اینی عطل اگر سلما فی
بهنفس کثیف لیسند و نهاده
از برای این زمان از وقت پنج
بلکه این شیخ نیست اخت تست
شوق شیطان نفس و اری گرم
بهر فرمان دشمن جانی
او ترا با چه شیوه با پرورد
بنده بودی ولی ز نامردی
بندگی را بجان کن ای بنده
اینی صلی سعادقت نماز
بطریق نماز پر و ازیم
گوهر نظم را که سفت شود
اهل تقوی باو عمل سازند
اسی برادر ترا نباشد ظن
گرچه این بنده هست غلام خام
بسبب علم و کراة وقت اند
خواه مومن که اعلم خاصست
آن دیگر که نبوی عزیزیست

وای بر جان تارک مسکین
گفت سلطان دین زوارنده
حد او را حد اسی و اندویش
پنجگانه چپ را نمی خواست
رهنمای کشتی هزار هزار
نهانی از چه روی بر خود رنج
مونس قبر هم قیامت تست
شرم باد از خدا سی عالم شرم
امر پروردگار می مانم
نیکی او ندانی اسے نامرد
بندگی را بجانیا و روی
تا نگردی بچهره شرمنده
بهترین عبادت است نماز
انچه دانسته را بیان سازیم
صورت حسیاط گفته شود
چنگ بر سوی احوط اندازند
از کجا وانی این بنای سخن
هر دو دستا و است مروت تمام
در فقیهه یگانة وقت اند
در سبب علوم غوامضست
شفقت و با جلی و غنیست

این چنین است بود و بد نیست
 و این چنین بود و از آن پس
 و عمل الا نه است چنین
 نیز بعد از صحیح اصح است
 مسئله دیگر بود المختار
 بعد از مستوی مشایخنا
 زان صحیح از اصح بود ترجیح
 بود الا وفق یا بود الا و لے
 این صحیح است نیست غیر آن
 لیک لفظ اصح برین تصریح
 میداد مفتی فتوی بر آن چنین
 لیک ما خود ما به مفتی است
 فتو اند خلافت این بنوشت
 یک تعامل بفتیان این است
 منی راجع بود و از امرای مرد
 افتد وقت اسلام دوران
 در رساله خویش تعیین کرد
 در میان تطوع بدعت
 پس جهان چیز را نباید کرد
 لیک اندر میان بدعت فرض
 قبولی یا بدعت است احب تر

لفظ الا و لے
 و استناد
 بهما کان
 بهیچ
 بهیچ

و به نافع دست مسلم است
 و عیب اعتماد هم ای کس
 عمل الیوم مسلم بود و یقین
 هم بود الا و لے
 این چنین فی زمانه ای یا
 و بود الا شبه آخر اینها
 پس تقاضا کند چه لفظ صحیح
 یا اصح یا مشایخ اینها
 صاحب مغنرات کرده بیان
 یقتضی اینکه غیر است صحیح
 گزینخواهد مخلفش را نیز
 یا صحیح است یا بر وقتوی است
 یعنی این مفتیان پاک شرت
 جایی گرامنی تعیین است
 یعنی آن چیز را نباید کرد
 یعنی استناد و عصر باقی جان
 نقل این نسخه از محیط آورد
 که ترود بود بلا شبهت
 یعنی از ترس آشوب او ای مرد
 که ترود بود و او اکن من جن
 مستحب است کردن آن چنین

در سخن بین واجب است حرام
 یکس تعال بمقتیان است آن
 نیز این مقتیان شرح نشان
 مگر آنکه آنست بهر ناس
 کاندین چنین قیاس است جواب
 گریانند مسلمة زمین باب
 نامهای کتابهای کسار
 بهت برین کتابها اینجا
 بعد باشد کتاب قاضی خان
 هم ذخیره و ملقط در آن پس
 گرچه آنهاست صورت فتوئی
 یک روایت بود بحرمت چیز
 گرچه او را اسیرام نشمارد
 تا توانست بندگی کند
 مثل آنکه معبدی ناگاه
 جائز است آن وضو مذہب
 آن وضو را اگر اعاده کرد
 نزد ما هم وضو یفوق وضو
 این بود جمع کردن مذہب
 یا که کس در وضو نشد الک
 گرچه در نزد صحیحی است جواز

رشت آنجا حرام راجع نام
 جمع آید قیاس استخوان
 میدهند فتوی را با استخوان
 کرده باشند اخذ قول قیاس
 یعنی این مقتیان بقول کتاب
 بعد سازند عمل در روی کتاب
 گرچه بیرون بود ز تحت شمار
 اول او خلاصه الفتوی
 بعد ازین دو محیط را میدان
 زان خزانه و تفسیر استای کس
 لیک اندر طریقه تفسیر
 حد روایات باطلانی نیز
 متقی در غسل نئے آورد
 جمع بسیارند بذهبت علما
 در وضو که گشت بسیم الله
 شافعی گفته است نیست روا
 نزد او مندرض است جواز آورد
 نور بالایی نور باشد او
 در طریق حق امی صواب طلب
 نیست جائز مذہب مالک
 جمع کرد و اعاده سازد باز

این فتوای
 است از قاضی
 و ابوبکر بن
 کتاب خلاصه
 شرح فقار
 کافی خان
 شرح طائفة
 الفقهاء
 علی الدین

انچینین سے بود بد نیست
و یغیند بود زان پس
و عمل الاثم است چنین
نیز بعد از صحیح اصح بستر
مسلمه دیگر بود الحنت
بعد از مستوی مشایخنا
زان صحیح اصح بود ترجیح
بود الا و فوق یا هو الا و لے
این صحیح است نیست غیر آن
لیک لفظ اصح برین تصریح
میدهد مفتی فتوی بر آن چنان
لیک ما خود ما به مفتی است
نمودند خلاف این بنوشت
یک تعامل بفتیان این است
منی راجع بود ز امرای مرد
افقه وقت علم دوران
در رساله خویش تعلیم کرد
و در میان قاطب بدست
پس جهان چیز انبیا بد کرد
لیک اندر میان بدعت و حق
قولی باید بدعت است اعجب نیز

و به نافرمانی دست میسازد
و عیب اعتماد هم ای کس
عمل الیوم هم بود پیشین
هم هو الظاهر بود الاطنس
این چنین فی زمانه ای پاک
و هو الاشبه آخر اینها
بس تقاضا کند بلفظ صحیح
یا صبح یا شب به اینها
صاحب مضمرات کرده بیان
یقیناً اینکه غیر اوست صحیح
گرنخواهد منی نفس را نیز
یا صحیح است یا بدقتوی است
یعنی این مفتیان پاک شرت
حاجتی گرامر نمی بینم است
یعنی آن چیز را نباید کرد
یعنی استناد عصر باقی جان
نقل این نسخه از محیط آورد
گرفت و بود بلا شبهه است
یعنی از ترس شرم او ای مرد
گرفت و بود او اکن من
مست است کردن آن چیز

في دار
 والسنه
 اجتماع
 بين
 بين
 بين

روشن خلق ترسکار این است
چونکه اندر منته فرج مذہب ما
مذہب غیر را دهنند جواب
لیک اندر اصول مذہب ما
مذہب دیگران خطا و عقاب
مرد و رست مکی حق بفروع
طاعت دوست هر که باشد مرد
بیتین در عبادت معبود
مگر آنکه بذب ذہب سه شمع
مثل آنکه دشمنی است ثبوت
نزد اصحاب باست منعی ای مرد
در تخلف میان این اصحاب
سخن هر که ادم جمع کنند
در تخلف گفت گنگار است
جمع آید عمل لبستوی است
آید اندر روایت شیخین
یعنی شیخین کیست بی حزن
در محبت تفاق نشان است
یا اما بین صاحبین چنان

مرد از دست خود که کار این است
در صواب است احتمال خطا
در خطا نیست احتمال ثواب
همه باشد صواب نیست خطا
نبود هرگز احتمال ثواب
چون بسیار و با احتمال شروع
باتفاق است نخواهد کرد
و اما ترسکار باید بود
نیست امکان اینکه کرده جمع
خواند اندر نماز فجر تنفوت
پس چنین فعل را نباید کرد
بوده باشد و یا ز روی کتاب
دارد امکان جمع جمع کنند
که چه اقوال قبل بسیار است
قدیمی در این مقام تقوی است
یا اما بین یا پو و طسره فین
حضرت بو حنیفه بو یوسف
طرفین اصطلاح ایشان است
اسم بو یوسف محمد دان

در بیان کتاب بسم الله الرحمن الرحیم طهارت و وضو و غیره

قول صاحب روده طهارت خواه که محدث است خواه ظاهر

از برای من از شد و تمام
 سبب ظاهر خیا نچه نموده
 چون که اینها گشت و گذار
 نزد جمیع عالمان خطبام
 تحت قلم قدرست انجبا
 این نگر و دوز برای مردم
 مصطفی روز فتح پنج نسا
 ابن خطاب عمر که با عادل
 کاندرین روز نعل آوری
 گفت کردم بعد اسی عادل
 غیر ازین هم دلیل چند نیست
 اینکه سازی و صد یفوق شود
 آنچه فرض وضو است آگاهوش
 فوق او چون بودی پیشانی
 انچه اندر میان گوش و ریش
 بود انکارم که ذکر کرد انجبا
 اگر تنگ است بخت هر کس
 چیست با بر حجم ریش بر این باب
 این روایت ز شارح اورد
 مسج باید با نچه باید شست
 قبول دیگر که با جدا یک است

فرض باشد با و شود اتم
 ظاهر آیت انجین بوده
 گفت تمام الی السله بس
 یعنی انتخاب این چهار امام
 اسی به حال آنکه محمّد شمس
 یک دلیل این به مذمت جمود
 خواند با یک و صد بهر از
 گفت اسی حل کنند مشکل
 قبل ازین انجین نیکروی
 تا نگر و دوز باستان مشکل
 در نهایی و غنیر آفت
 نور بالاسی نور باشد او
 شستن و سی و وزنه گوش
 تا بزمین یقین دانست
 و غسل شستن بتامی و ریش
 این صحیح است بر همین فتوی
 به شش آب را رساندن آب
 که جمع شد به رساندن آب
 بعد از الشرح چه سازد
 این روایت وایت است
 هر کجا اختلاف گشت شکست

این حدیث صحیح است
 و در حدیث دیگر
 آمده که اگر کسی
 در روز قیامت
 ریش خود را
 شست و با آن
 وضو کند
 آن وضو صحیح است
 و اگر کسی
 ریش خود را
 نشوید
 آن وضو صحیح نیست
 و اگر کسی
 ریش خود را
 شست و با آن
 وضو کند
 آن وضو صحیح است
 و اگر کسی
 ریش خود را
 نشوید
 آن وضو صحیح نیست

شامی گفتی استرسال
هر عبادت که با تهناتی بود
آنچنان نیک و بی غشیل دوست
شان نیک عقل شمس الدین
در وضو و دستهای خوش گشت
باز شوی دوست بعد از رو
بما رهنم شسته راجه فراموش
بهست لازم اعاد ایشان شریعت
اینکه گفته است با اعاده جواز
مسح بر رنج سزا عیان است
شامی گفت هر چه زوتر شد
قبل مالک بود تمامی سر
سخت سستی ایشان می سائل
شستن هر دو پا مع کعبین
اخمه در مرققان در کعبان
قول یک کس کجا بود عمل
در هدایه فیساده او به یقین
مستی غسل السالوات وان
پامی شخصی بریده باشد پین
آنکه باشد اگر زبانی شست
دست پای بریده باشد آن

طه و هندی
الراس با شستن
الوضو بکسته
نمایه شسته و غسل
هو الاساتد بلج
هو الاصابة الیه
طه الرجل
المقطوع ان یغسل
من الوضو الوضو
تیمم پنج مرتبه
در شستن دست
الغسل
ان قطع البیدان
و از بیدان شستن
الان شستن
بغسل شستن
سند و خلاصه

بهست و جب مخالف است اقوال
نیک باشد اگر چه شاق بود
مع آنجهما فریضه شده است
میکنند در کتاب ترمذی
تا به یقین بهر سنت شست
مع آنجهما بهر سنت وضو
اصح قول نزد جدواتی
نیت سنت از نیکه یا نیکه عن
وار و اینجا دلیل هم او باز
ربع گفتن در نیکان است
مثل سه موی مسح بر سر شد
هر چه احوط بود همان بهتر
در نسیای بود سه قائل
بمسح سرست عرض البین
کرده باشد در فرجه آن
اینکه پس بود که عمل
نکر کرده در نیکان وین
مستی مسح را اصابت وان
در خلاصه بود با این شستن
شستید و اگر نماز درست
نمود بعضی نمازها قیاد آن

آن مسلمان که مانده است فرو
نزد بنگران و زحمندان
نزد یعقوب و بعضی از علما
و است اگر شل بود و نهند بزمین
روئی خود و مالش بدیوار
گر جراحت بود درین اعضا
شایع در میان چین فرمود
اصبح دست پانویز منضم
از خلاصه چنان بیان کرده
تنگ باشد دست او خاتم
قول سنت بفرجه وار بود
نزد بعضی سنت شرط این است
است اندر خلعت مشهور
گفت سنت بود بریدن او
پایه مردم که سلق او کرد
صبح آید و آنچه نمی
که در اینجا امر جاری نیست
در صلاوة فقیه مسعودی
و ای بر جان مرد که بدو
روز و شب که جمیع آید
موی لب که مانده است و از
میتواند بجهت رفت آن کس

است تکلیف میسر نشود و صفو
ز اینجا شخصها قضاوت نماز
می گذارد و نماز با ایست
مقتصد او تمیم است ازین
بیک طاعت نمیکند بار
می شود در بیان مسح ادا
از صلاوة فقیه وین مسعود
فرمن باشد خلعت بر او هم
نیز در پیش شخص آورده
فرمن باشد بجز او هم
تا رکش روز حشر خواهد بود
بته موی لب رساندن آب
و کتاب اگر ایهیت مذکور
موی لب را کنند چون ابرو
جای بسیار بدعت آورده
سختی سلج بود ز امرای عمر
که در سنت شلخ چیست
گفت غیر الانام حشر مودی
موی لب را و از ماندن
حق تقاضی بجهت مندراید
تا روزه پیش از گزیده و از
حالش آنکه خداست و اندویش

و ای بر جان مرد که بدو
روز و شب که جمیع آید
موی لب که مانده است و از
میتواند بجهت رفت آن کس
و ای بر جان مرد که بدو
روز و شب که جمیع آید
موی لب که مانده است و از
میتواند بجهت رفت آن کس
و ای بر جان مرد که بدو
روز و شب که جمیع آید
موی لب که مانده است و از
میتواند بجهت رفت آن کس

چون طهارت کنند ای فرزند
ذکر شد در کتاب قاضی خان
دست شستن چگونه است اینجا
بعضی گفتند بعد سه باید
انچه صدر را شریعه کرده خبر
چون بگیرد و آنرا بدست یسار
بعد بر دست راست گیرد و برون
لیک باشد آنای آب کلان
هم نه در آن زمین آنای خورد
یعنی انگشتهاش ساخته نیم
بند آن گرفته را به پیدین
دست ایمن بیکد گر مال
بعد ازین دست است اندازد
اینکه گفتیم در کتب مرویست
بوده باشد بنجاست ظاهر
افقه وقت خویش شمس الدین
دست ناپاک نه آنای خورد
بکسی گوید پیش چنین هستم
ور نباشد کسی نه دست بیل
اونه است آب در دهان سازد
و ریاشد هیچ یک امکان

عسل آرند دستها تا بنده
نیز در چند نسخه است بیان
بعضی گفتند قبل از استنجا
صبح اینست هر دو را شاید
اینچنین در شرع و حوا و دیگر
عسل آرند و پیدین خود سربار
نیز بر دست چپ لباز دست
نیست ممکن بدست رفع آن
دست چپ اندکی بیاید برد
نه در آید و لیکن کف را هم
تا بسته مرتب مثل مال پیدین
ورنه دست یسار را آله
تا به تحلیف چپ پیر و آید
گر بنجاست بدست ظاهر است
هست لازم ورا کند ظاهر
کرد در شرح مختصر نقیین
ید تطهیر کلان نباید برد
آب نه بر بنجاست و ستم
دست شود آب و بی قیل
بنجاست دست اندازد
بعد میسازد و شش تمیم آن

مسکات النقیین
در کتاب قاضی خان
دست شستن چگونه است
بعضی گفتند بعد سه باید
انچه صدر را شریعه کرده خبر
چون بگیرد و آنرا بدست یسار
بعد بر دست راست گیرد و برون
لیک باشد آنای آب کلان
هم نه در آن زمین آنای خورد
یعنی انگشتهاش ساخته نیم
بند آن گرفته را به پیدین
دست ایمن بیکد گر مال
بعد ازین دست است اندازد
اینکه گفتیم در کتب مرویست
بوده باشد بنجاست ظاهر
افقه وقت خویش شمس الدین
دست ناپاک نه آنای خورد
بکسی گوید پیش چنین هستم
ور نباشد کسی نه دست بیل
اونه است آب در دهان سازد
و ریاشد هیچ یک امکان

ووم و سیم از اصابت کرد
هم خلخال اصابع است برش
بوالکمارم مؤید دل صاف
اصح قول از سنن بشمار
سخن باز جوئے تخیل
قول عبید اسلمی دین برحق
دست یا یکدگر در آوردی
انچه در شرح شحین که هست
یخچنین بوالکمارم اشرف
چون بود سنت خلخال پا
انچه در این کتاب ذکر شد است
ساز و از غصه بدیدی پاک
هم درین نسخه در خلخال پا
بحیة نقوش با اصابع راست
گفت و تمسکین خلخال لیش
نیز اندر خلخال بحیة که هست
لیک تخیل هر دو پای دوست
بوالکمارم چنانکه گرد بیان
سنت است انتصاب سج
شامی گفته است سنت نیز
سنت سج را بس پشت
ویند گشت نقوش از هر دست

این تئوثلست غلط گشت ای مرد
در وقایست سنت ای درویش
گفت تخلیل کجاست خلافت
در کتاب و کرم و اخلافت
بلکه با شنیده بعضی اهل سبیل
گفت تخلیل دست را مطلق
گفت تخلیل دست ادا کردی
گفت او خال و زشت و دست
گفت او خال و زشت کف
صورت او بود زنه یا لا
ابتدا کن بنصب چپ دست
ختم بر خنصر چپ ای خوش را
فرض گشت بعضی از علماء
سوی بالا زنه کنند سجاست
بعد تثلیث غسل و می نه پیش
میشود سوی حلق پشت است
یعنی بعد از ایصال آب شدت
نیز عصبه العلی پاک روان
در کتاب نهایی کرد خبر
بلکه مالک فریضه کرد تیسر
آنچه در بعضی اشعیه مضمون است
چیزی از کف پا و گنبد نیست

له انما اصابع اليد
 فتدركها من الزوايا
 والاصابع الخمس
 فافضل منه يدايتو
 يد بين يديك
 ايديا بين اليدين
 وبني افندي قنديل
 اصابع القدر مضطرب
 ابوالحسن طاهر
 تحليل الاصابع
 الراسل سنة

بسمه وصلو المار
اليه ابراهيم العبد
وتخليص الامة
اي اذخل الالهي
في الخصال
على الذين من الاسفل
يكون نكر الكف الى
عقبة بعد ثلث
شمس الدين ٦١

در خلاصه نهانچینیه آن
بسیه انگشت گفت بر ای مرد
لیک سبایه همزه ابهام
کشد از ناصیه بجز که خویش
انچه باقی که مانده بود از کف
باطن هر دو گوش مسح بساز
اینچنین مسح ظاهر از بین
انچه صدر الشریعه نموده
مسح افغان بآب سر شاید
می بود استغاب سر بیکار
شامعی گفت مسح سر او
در صلوة فقیه مسعودی
نیز هر چار یار اهل قار
یک دلیل و گریان شده است
در کتاب خلاصه بی شبهت
سختوخ سدر زینب
در صلوة فقیه مسعودی
سدر تراشی بعد مسح
اینچنین بر بریدن اظفار
قول بعضی اعاده می سازد
اینچنین سنت آمده است و لا

پاره درکت بهای کلان
چیزی از کف و لیک ذکر نکرد
می بدارد نگاه آن چرخ گام
یعنی آتش عقیب از آتش
سیکشد و قلب بهر دو طرف
یعنی باباطن مسجحه باز
هست سنت برطن ایهامین
بلکه در سخن چینیین بوده
شافعی گفت آب نو باید
بر امان ماست گفتار
سنت است مثل جنو
نقلها از رسول فرمودی
کرده اند استغاب بر کیا
مسح همچون تمیم آمده است
گفت تثلیث مسح را بدعت
است و سازو از مقدم هر
گویم آنچه امس فرمودست
نیست حاجت با و کشی دیگر
نیست حاجت اعاده دیگر
هر چه احوط بود همان شاید
یعنی در مذہب امس ما

[illegible]

گیر مسواک را بدست راست
پشت انگشت ایلک هم شست
موقت گریزی راست راسته بار
بعد بر تخت کرسی و همان
نزد یک چند بزرگان کرام
بعد اذان سعی چپ بردارد
یک گرت مسح کن بر روی زبان
بپزد و آن کتاب آن بی ظن
باید از چوب تنای این معمول
هست مذکور شرح شمس الدین
هست جان و قصیر باشد زان
شارح ورد و بایان کرده
وقت مسواک کردن آن کس
که شبانه بجست مسواک
هر که از خواب شود و بیدار
باید در وقت خواب بیداری
تا قیام و از آن مقدار
وقت ففتن بدان بریزد
نکند هم بقوت و بقیام
مر زمان را عکاسی مسواک
ایچنین شسته چینی شش

چونکه این سنت رسول خداست
گیر بر طبق و آن سیر و یک
بعد اذان مسح کن بوقت میا
اول در است آنکه از چپ آن
اول راست را کنند تمام
فوقش از تحت بیشتر سازد
که فصاحت فرا پیش این
منع سازد و قضا بگفتن
غاطش فخر است شرب بطول
شرب طولش اشارت است بدین
را که در پیش شود شیطان
نقاشش از چپ بینی آورد
سه نش ذکر و تر گفت و پس
کن با بهام استجه پاک
آن مجلس هم کند مسواک ای یا
فصل مسواک آب آری
مکن از خواب بیدار بیدار
ایچنین که فصل البشرت
باز آن میا به تمام
چونکه دندان شان خطا نکند
که در حجامع البشاش

مسالك التقيين
فصل في مسواك
باب في مسواك
مسالك التقيين
فصل في مسواك
باب في مسواك

مسالك التقيين
فصل في مسواك
باب في مسواك
مسالك التقيين
فصل في مسواك
باب في مسواك

سر پیش رو که نویسی را فی الحال
که نشوید نه شسته است آن پاک
انچه در این کتاب تعیین است
گوهر اینست که حایضه بود لااقل
نیت این نسخه غسل آن
بکرست در صافه دست و پا
هست سنت بود وقت بر وقت
نیز در غسل هر دو دست و پا
که در غسل بوقت رو آورد
که چه از این نسخه بایست ادا
بویچن آن بزرگ پاک یقین
فخر عالم که در معنی سفت
گفته باشد اگر چه پیر
ای دریغا که امتحان حبیب
بیشتر فعل است رایع کنند
نهی این نقشهاست سبب
بی سنن سال بایست است
زین بایست اگر چنان که بی
عقل و هوش از دولت بایست
زیر پای تو صد ایاتین است
آن لی را که قرین و المنین است
خواند باشد کسی هزار کتاب

شست بماند بعد استمال
یعنی شش سلطان و راکنه و او
نیز در شش ششین این است
نیز در شش شان کردن سواک
تفاهیل ازین گشت بیان
نیز در شش و در سینه بودی
اب اعلی با فصل آوردن
میکنند و ابتدا از آب و سواک
او بهشت گذشت بدعت کرد
فصل بدعت بخود و در اروا
نور کرده به شش و انزالین
مبتدع را سگ جهنم گفت
کار بدعت مکن تو تشریف
خودیش را میدهند بدعت و زینب
بل بابل سخن نزاع کنند
نیز و سواک است و سطل
شکافتن بلکه آفت است
نیز این بدعت آسان کردی
کردی عرش انانیدت
اینهمه رونق شیاطین است
باری او فرایض و سخن است
از اصول و فروع از هر باب

الحمد لله الذي
استجاب لدعائنا
وأنزل علينا هذا الكتاب
الذي به الهدى والبرهان
على كل من اتبعه
والسلام على
الرسل الطيبين
الذين هموا أمثالهم
في الخلق والخلق
والصالحين

رنج احداث کی روایات
 گویا و اناترین وقت بود
 ورس گویند ملائکه بود
 ترک من و ان واحد القمار
 گشت تار و زریع چون سندی
 خوشی تن را بدید یار کند
 خب را ز امر و نهی خود داده
 کار خیری نمائند و باقی
 دین مارا رساند حق کمال
 مجتهدین نوشت در قلاس
 من ندانم کرام دین باشد

کار او بدعت هوا باشد
بلکه بر او کلام مقت بود
نشند می عند ازل مردود
کرد بر اسی خویشین یک کار
شد گرفتار لغت ابا می
هر که بر اسی خویش کار کند
مصطفی را بها فرستاده
او بلب تشنگان بود ساقی
در میان جهان بهشت جمال
اسیخه او کرد گفت بهر ناس
اسیخه اندر خلاف این باشد

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

فصل در بیان اسرار کرون

ابتداء بر یکمین از ادب است
کرد و در شرح مختصر تعلیم
فی الصحیح از ادب بیاید و
این بود احسنه اکثر علما
ده از دست خود ثواب طلب
نیز عبد العلی و ظفر الدین
زیست بهجت بخلق آوردن
کرد و در جمیع البشاش
و در حالت منتها می آن

منع کردن چنانچه مستحب است
بزرگ به نوایش فخرالین
سخ کردن بود آب جدید
بهر سنت نوشته اند او را
خدا و از سنت است بخواند و بیا
از نوایه نوشت شمس الدین
سخ کردن شد است برگردان
اینچنین شده حسین پیشش
سخ کردن که کرده اند باین

مسح کردن بود به پشت دست
 در مسقطه فقیه مسعودی
 گفت چون بخم دین عمر بنین
 به از آنکه بغسل بهر اعضا
 در قنای شریعه فرمودی
 متوجهی نباشد از صائم
 در نشسته خورد و آب باشد
 و دستش نمی بود مذکور
 آب سقایی ز فرم آب و نم
 غیر از اینها قیام خوردن آب
 بزرگ و هر شایع او را از
 سوی بهر سوی قبله آمدن
 آب نجاسه به دست چپ باشد
 لیک اما محصل استنجا
 در زمین بایستد باید کرد
 یا زمین و خاک ملائم باد
 شیخ بولیش آن فقیه جهان
 متوجهی در انتهای وضو
 بعد از آن گوی سبیل درود
 هر که گوید چنین ز بعد وضو
 در مسقطه فقیه مسعودی

پای گیر و وی از نمای هست
 در وضو مستحب که فرمودی
 نیز و غسلی شهادت آوردن
 خواند آنچه نوشته اند و عا
 اینچنین در مسقطه مسعودی
 فضائیه آب را خور و قاع
 فضله ما بسا و ما باشد
 هست اندر کتا بهما مشهور
 گرفته و بنسبت بود نیکی
 منع فرمود و اندر این باب
 کرد و در چند نسخه خوش یاد
 در وضو از ادب بود و بنین
 در وضو کردن این ادب باشد
 می بگیرد بدست راست اما
 نچسب که قطر باشتن بر مرد
 بهت به ادب را و ملائم باد
 اینچنین ذکر کرد و در بیان
 باز گوید شهادت از پی او
 این مسعودی در این منمود
 در رحمت شود کشته باد
 نیز در چند نسخه فرمود دست

در مسقطه فقیه مسعودی
 در وضو مستحب که فرمودی
 نیز و غسلی شهادت آوردن
 خواند آنچه نوشته اند و عا
 اینچنین در مسقطه مسعودی
 فضائیه آب را خور و قاع
 فضله ما بسا و ما باشد
 هست اندر کتا بهما مشهور
 گرفته و بنسبت بود نیکی
 منع فرمود و اندر این باب
 کرد و در چند نسخه خوش یاد
 در وضو از ادب بود و بنین
 در وضو کردن این ادب باشد
 می بگیرد بدست راست اما
 نچسب که قطر باشتن بر مرد
 بهت به ادب را و ملائم باد
 اینچنین ذکر کرد و در بیان
 باز گوید شهادت از پی او
 این مسعودی در این منمود
 در رحمت شود کشته باد
 نیز در چند نسخه فرمود دست

<p>از سیاحت و سفر و سیاحت بی دریغ انجمن و در سلام غیر سلام نام این مثنوی را ادب کردن اگر کسی گفته بوده است و بال گوید این را نمیشد از گناه این مثنوی به دست این معقول است چندی بسیار از گناه کبار کی جوامی شود و معرفت حلال پختی بسیار است بر پیشانی</p>	<p>مثنوی منصف ادب گویند بد نوشته اند در کتاب تمام از بزرگان سند طلب کردن وجه آنها شدست عرف الحال و او رخصت مرا بر اول الله معقت بهین سخن کول است عرف گشت ست نمیکند چهار هر که داند حلال از چنان نوکر سزا زیم میشود و بطول</p>
--	---

فصل در بیان مثنویات

<p>در وصف از مثنوی اگر چشم و فصل به مثنوی پرست از فی اخلاص آید را بر رو حدیث مقدار آید و تعلیم سبک است مثنوی که بزرگس بود و مستی حاج استیجا من شریعی بود و مثنوی شکم مثنوی که نشانه بود مثنوی درین باب شایع اورا هم نام از نفس خود تخصیص نکشت را با نامی مثنوی</p>	<p>پیت بر گویی خالص الله کلامی در مثنوی گویند مکن که از آن گریه باشد به طهارت کنند و یک من نیم با مثنوی را بگویند یک من پس نیم من پس را بگویند یک من چون مثنوی شریع اشرف بود درین یک من میان بود آنچه کرده است از کس نام مکن چه کلام این و مثنوی دیگر نیز و مثنوی زین و ادبی</p>
--	--

این مثنوی را در کتاب تمام
 از بزرگان سند طلب کردن
 وجه آنها شدست عرف الحال
 و او رخصت مرا بر اول الله
 معقت بهین سخن کول است
 عرف گشت ست نمیکند چهار
 هر که داند حلال از چنان
 نوکر سزا زیم میشود و بطول

در وصف از مثنوی اگر
 چشم و فصل به مثنوی پرست
 از فی اخلاص آید را بر رو
 حدیث مقدار آید و تعلیم
 سبک است مثنوی که بزرگس
 بود و مستی حاج استیجا
 من شریعی بود و مثنوی
 شکم مثنوی که نشانه بود
 مثنوی درین باب شایع اورا
 هم نام از نفس خود تخصیص
 نکشت را با نامی مثنوی

خلافت کسیکه محقق است
 بود کارم بزرگ راه نورد
 چنانکه بریده را بنی قریل
 یک باقیست در خلافت او
 رحمت حق بروج قاضی خان
 چون ز فرج درون برآید بول
 بوضو انتفت حق عین بود
 در کتاب خلافت مشهور
 نیست شخصی بوقت استنجا
 میشود روزه موقوف باطل
 هر چه غایت بگشت شد بیزن
 یک گرد و یکس و دو غل
 آن بزرگان که زیر سر خستند
 بخش سازند بشرف را چون
 تا نگردد وید خون از سیلان
 نقص نبود بخش بود یانی
 نزد بویوسف است او ظاهر
 یعنی او را به پخته سازند
 قول قاضی بخش نکرد آب
 که هایت کند بشوب بدن
 پر شد از خون کینه بعضو کس

مدور تش این بود و طبعش گریست
 یعنی اندر بسیار غسل آورد
 بول بیرون برآید از ایل
 هست بنی شبهه انتقامش بود
 نیز نوشت آن امام جهان
 نه ز فرج بیرون چه باشد قبول
 چونکه حاجت بود التماس بود
 عساکر کرده چپینین مذکور
 داخل پس بکبر و اصبغ را
 کنند این عمل مگر حایل
 حکم او را بدان باین منمون
 در نه سایه نوشت فی باطل
 در کتاب خندان بنو شتند
 هر یک است از ویرایه خون
 گفت او را بغیر ناقصان
 وز محبت و بخشش مانی
 ثم این خلافت دان ظاهر
 گر آب قلیل اندازند
 نزد دیگر بخش شدت است
 قدر در هم همین خلافت و تن
 نیست ناقص چون یک یک پشه کس

در کتاب خلافت مشهور
 نیست شخصی بوقت استنجا
 میشود روزه موقوف باطل
 هر چه غایت بگشت شد بیزن
 یک گرد و یکس و دو غل
 آن بزرگان که زیر سر خستند
 بخش سازند بشرف را چون
 تا نگردد وید خون از سیلان
 نقص نبود بخش بود یانی
 نزد بویوسف است او ظاهر
 یعنی او را به پخته سازند
 قول قاضی بخش نکرد آب
 که هایت کند بشوب بدن
 پر شد از خون کینه بعضو کس

لیک یک هر که گشت کلان باشد
که بر آید ز گوش آب درو
گر بر آید بدرد او حدت
چون بر آید ز جوش آب گریخته
که بر آید ز گوش آب درو
لیک ز آغیل و وفت و
بلغم که ز راس آید حسیت
آید از جوش آب سر آید
که بر آید ز گوش آب درو
ز آنکه در نزد و دو بو و طاهر
گفت بویوسف آنچه در این
گفت حتی و را بکم بستاند
قبول اول موذن او سع
قاضی خان آن امام اهل قضا
بینی و گوشش از این و سخن
آب خورده اگر برون آید
در هدایه چنین هم اعظم
خنده و قهقهه درون نماز
هست از آن نماز این مقصود
نیست اندر بنمازه نقص وضو
در کتاب نه سایه آورده

مقتضی با وضو می آن باشد
نیست ناقض اگر بعد بی درد
استحکامش حدث بود نجس است
غیر ناقض است بنوشته
گشت خارج حدث نباشد آن
در خلاصه نوشت ناقض با وضو
همه دارند اتفاق ناقض نیست
نیست ناقض بذهب طهرین
نزد بویوسف است همچون قی
نزد آن یک نجاست ظاهر
همسایه با وضو میسبیل
کرده باشد با وضو میخواند
لیک این اجوط است بر اوع
در قنای خویش کرد اظهار
عود شد غیر ناقض است سخن
هست ناقض وضو می نباید
ناقضات و ضعیف بود آنها
بوضو ناقض نیست نماز
شرط باشد در ورکوع و سجود
نیز در سجده تلاوت او
از پیرگان دین بیان کرده

[illegible]

در درون نماز کس خنپید
از حواری ز شتر اسام او
ذکر کرده است از عیال چنین
گفت زنده فوسی آن دنیا می بین
ابن ابیسیس بود بنیفته نقل
بست باقی و صفی ساز نشاء
لیک بود که ابو محمد او
افند عامه همین بود بهیتین
چونکه در استیایم این است
متعلقه از بعضی درون نماز
در صلوة فقیه مسعود است
نشکند تهمینه برون نماز
انچه در جامع الصغیر خان
که چه فتوی است بر مباحی او
چونکه از بعد تهمینه کردن
در معنی که عالمان سفینه
خواب تغلیظ تهمینه کردن
انچه مبداء بود بر خواری
گفت آن خشر و غریب پناه
هر کرامت پیش خاطر نیست
شایع دروهای نیکی کو خور

در دم خواب تهمینه خنپید
بنو و فکر نماز و وضو
نبود ناقض طهارت این
نیست ز نیوجیه در حصول سخن
ساخت گفت که ای صاحب عقل
عبد و احد چنانچه فتوی او
گفت قاسد شود نماز وضو
اسی متاخرین طاهرین
احتیاط عباد دروین است
نیست ناقض طوی اوست
نیز در چند نسخه فرمود است
هست در اثم او تخلف باز
گفت فتوی است بر مباحی او
لیک احوط نماختن نیکی
مستحب شد وضو نو آوژن
عاقلان را اشارتی گفتند
مبدا او بود بر خواری
نیست در وی بجز زیاکاری
یعنی مولا که صاحب الله
خته تهمینه بر و جاری است
نقل سازد و کشت کتوم

این تهمینه
ابو محمد و بنو
تعلیم و تهمینه
است عادی است
اعتقاد است
فی الاموال و التهمینه
الطبیعیات و التهمینه
از تهمینه است
تعلیم و تهمینه
و این تهمینه
تأیید است
مسعودی است
و التهمینه
و التهمینه
جامع التهمینه
و التهمینه
بعد التهمینه
و التهمینه
و التهمینه

نزد به او است آن مقامی نیست
 چاروا که گفت زن بامروز
 بسا سازد و جانب و وقیم
 تا آنکه از قفس ده بزمین افتاد
 گفت آفتل از رسیدن پلو
 گشت ناقص بزمین پدید
 و نه چرخ روایت است چنان
 هست فتیله بزمین پدید
 ظاهر فیهش برادر من
 نزد بشته که اهل دین باشد
 مرد ظاهر نشسته رفت خواب
 این طرف آن طرف شود باطل
 نیست ناقص بظاهر فیهش
 بطور بظاهر از قفس او است
 به سوری نشسته رفت خواب
 بر تیره می شیب کرده و پا
 لیک گفت آن شب معصومی
 در زمین با سبیل بهار
 گرچه در شیب ناقص با
 عالم وقت شایع او بود
 آنچه خرابی که در برون نماز

وز محمد سخن خلاف او است
 حکم بر ناقصی نباید کرد
 آفتیش با بزمین چیدم
 به غنچه که زین روایت داد
 گشت پدید نیست ناقص او
 جمع سازنده اندام پدید
 غنچه با بزمین چیدم
 لیک شمس لا ترک گفت چنان
 مثل قول محمد بن من
 گفته شد به غنچه پدید
 نیز شمس لا ترک گفت جواب
 که شود مقدر از زمین داخل
 پایی گیر می از خلاص طلب
 گشت پدید از غیر ناقص است
 نیز ناقص بوشته در این باب
 خواب با قفسه را حدث فرما
 جمع سازنده ملوک مسعودی
 گرچه و آن سستی و ظاهر او
 زانکه محسوس از و شد و از
 کرد و نیست شنبه نفوس بود
 چند قسم آمده است بر گویا

و در این کتاب
 با بزمین چیدم
 به غنچه که زین روایت داد
 گشت پدید نیست ناقص او
 جمع سازنده اندام پدید
 غنچه با بزمین چیدم
 لیک شمس لا ترک گفت چنان
 مثل قول محمد بن من
 گفته شد به غنچه پدید
 نیز شمس لا ترک گفت جواب
 که شود مقدر از زمین داخل
 پایی گیر می از خلاص طلب
 گشت پدید از غیر ناقص است
 نیز ناقص بوشته در این باب
 خواب با قفسه را حدث فرما
 جمع سازنده ملوک مسعودی
 گرچه و آن سستی و ظاهر او
 زانکه محسوس از و شد و از
 کرد و نیست شنبه نفوس بود
 چند قسم آمده است بر گویا

<p> نویسند او مثل عقاب کن مسلای خطی که در وقت مگر از پیر شدت تپا کتاب بسیاری قیسه و کلام او با نویسند بپای او همان باشد و مدال ستای و می الارواح گفت از غیب و دیگر غشا حرف و نیا نیکند بی میل این عهد الغر ششاه عمر روضه از بخت خاکش باد چون دشمنان و با یکدیگر او حکم نکره تا بپس بجای چون که حساب خلاصه میراد تا بخواند غیب نامشروع سخن خشن کل وقت حرام نیست کرده بل بعد از شمار سخن از غیبت از کتاب نگو طرف به پیش ز و نیسایم وقت کردن و چشم می پوشیم خاک و سدرق با که این با تو درین گفتی نه توبه بخواب </p>	<p> همیشه از آن خواب کن بین شام و نشانی نخت آب و شب منوش به از خواب که طوطی شد و راز کردن پا کتاب نقش پیمان باشد باز لب از غشا کلام بسیار نیز ازین شایع طریق نما غیر تبیح حسد یا تسلیل بین که آن متقی دین پرور رحمت حق بر ج پاکش باد از قضا شاه را گرفت حس گرچه تعزیت نفس بود بسیار این بسیار سست تا نما و نجر گفت باشد سخن ز بعد طلوع غرض از این سخن مباح کلام از و نه یا ازین قیل گفتار با وجود ضرر و آفت مرو ما و تو بی ضرر و جی ساینم در کتب دیده بازمی گوئیم و ازین نفس نترحم و او قاصد کوچ کرد با احباب </p>
--	--

نویسند او مثل عقاب کن
مسلای خطی که در وقت
مگر از پیر شدت تپا کتاب
بسیاری قیسه و کلام او با
نویسند بپای او همان باشد
و مدال ستای و می الارواح
گفت از غیب و دیگر غشا
حرف و نیا نیکند بی میل
این عهد الغر ششاه عمر
روضه از بخت خاکش باد
چون دشمنان و با یکدیگر
او حکم نکره تا بپس بجای
چون که حساب خلاصه میراد
تا بخواند غیب نامشروع
سخن خشن کل وقت حرام
نیست کرده بل بعد از شمار
سخن از غیبت از کتاب نگو
طرف به پیش ز و نیسایم
وقت کردن و چشم می پوشیم
خاک و سدرق با که این با
تو درین گفتی نه توبه بخواب

نویسند او مثل عقاب کن
مسلای خطی که در وقت
مگر از پیر شدت تپا کتاب
بسیاری قیسه و کلام او با
نویسند بپای او همان باشد
و مدال ستای و می الارواح
گفت از غیب و دیگر غشا
حرف و نیا نیکند بی میل
این عهد الغر ششاه عمر
روضه از بخت خاکش باد
چون دشمنان و با یکدیگر
او حکم نکره تا بپس بجای
چون که حساب خلاصه میراد
تا بخواند غیب نامشروع
سخن خشن کل وقت حرام
نیست کرده بل بعد از شمار
سخن از غیبت از کتاب نگو
طرف به پیش ز و نیسایم
وقت کردن و چشم می پوشیم
خاک و سدرق با که این با
تو درین گفتی نه توبه بخواب

نویسند او مثل عقاب کن
مسلای خطی که در وقت
مگر از پیر شدت تپا کتاب
بسیاری قیسه و کلام او با
نویسند بپای او همان باشد
و مدال ستای و می الارواح
گفت از غیب و دیگر غشا
حرف و نیا نیکند بی میل
این عهد الغر ششاه عمر
روضه از بخت خاکش باد
چون دشمنان و با یکدیگر
او حکم نکره تا بپس بجای
چون که حساب خلاصه میراد
تا بخواند غیب نامشروع
سخن خشن کل وقت حرام
نیست کرده بل بعد از شمار
سخن از غیبت از کتاب نگو
طرف به پیش ز و نیسایم
وقت کردن و چشم می پوشیم
خاک و سدرق با که این با
تو درین گفتی نه توبه بخواب

در کفها با سه شعبه آورده
 هر که از این سه شعبه و با عت نوشت
 گوید ای برادر یگان من
 باشد اینچنانچه تا باشد تن من
 ملک اگر داری زان کفج بچه
 اینچنین نوشت شارس اورد
 می درانی و را بپای یسار
 تا گزنده گریزد از آنجا
 بنده را زار را بدست چپ
 جانب قبله دست چپ باشد
 بیک پای راست استاده
 چنانچه نویسنده افرا هم کن
 می خورد و رو نمیدارد
 وقت بیرون شدن بپای ترا

مسلم اینچنین بیان کرده
 گویش اینچنین نوشت
 بست حاجت را بجای مسلام
 من نخوابم و در بیک و سخن
 وقت در فل شدن اخذ کرد
 ما هم اینچنانکه اورد
 بنشین پای راست هزار
 یاد کرد و بدست گان خدا
 بکشا باشد این طریق است
 چونکه این فعل از او است
 پس خود را بدست چپ اورد
 بلکه نشسته و بنشین
 چپ سازد تا بگوید تورو
 می روی سنت رسول خداست

در کفها با سه شعبه آورده
 هر که از این سه شعبه و با عت نوشت
 گوید ای برادر یگان من
 باشد اینچنانچه تا باشد تن من
 ملک اگر داری زان کفج بچه
 اینچنین نوشت شارس اورد
 می درانی و را بپای یسار
 تا گزنده گریزد از آنجا
 بنده را زار را بدست چپ
 جانب قبله دست چپ باشد
 بیک پای راست استاده
 چنانچه نویسنده افرا هم کن
 می خورد و رو نمیدارد
 وقت بیرون شدن بپای ترا

در کفها با سه شعبه آورده
 هر که از این سه شعبه و با عت نوشت
 گوید ای برادر یگان من
 باشد اینچنانچه تا باشد تن من
 ملک اگر داری زان کفج بچه
 اینچنین نوشت شارس اورد
 می درانی و را بپای یسار
 تا گزنده گریزد از آنجا
 بنده را زار را بدست چپ
 جانب قبله دست چپ باشد
 بیک پای راست استاده
 چنانچه نویسنده افرا هم کن
 می خورد و رو نمیدارد
 وقت بیرون شدن بپای ترا

فصل در بیان مشیات قضای حاجت

با من ای عالم خدای پرست
 هر چه نام منند او را باشد
 آیت مسکله حدیث و دعا
 جانب چپ یا تیری کن
 پس اگر سوی قبله باشد حیت
 هم بسوی آفتاب ماه مسما

در کفها با سه شعبه آورده
 هر که از این سه شعبه و با عت نوشت
 گوید ای برادر یگان من
 باشد اینچنانچه تا باشد تن من
 ملک اگر داری زان کفج بچه
 اینچنین نوشت شارس اورد
 می درانی و را بپای یسار
 تا گزنده گریزد از آنجا
 بنده را زار را بدست چپ
 جانب قبله دست چپ باشد
 بیک پای راست استاده
 چنانچه نویسنده افرا هم کن
 می خورد و رو نمیدارد
 وقت بیرون شدن بپای ترا

<p>با گفتن از شرط خواست بود عالمای نیک راه وین بپیش نزدیکی که نام نیک اندیش جانب پس کشند اندر صیفت لیک زن میکشد بسوی و بر از فقه وقت شارح او را و که بسیار سی پنجا که خود را پاک و قه ساز می سپا کی اهل آلت خود بدست میسری نه مسح کن سکرست بسته احوار</p>	<p>شرط پاکی او است از مقصود در شرف و جوق و تقایم بپیش که زیستان بود کشتن به پیش قصد پاکی او است بر هر کیفیت وقت صیفت و ششایک به شمر که در نسخه شش نشین یار مسح کن سه کرت سه مرتبه یک ناک گیر مظهره بر پیدین فی قیاس هم تحرک بدست میسری ده یا بسه موشش درین اطوار</p>
--	---

فصل در بیان استنبر او متفقاً

<p>بر شیا با و بعد استنجا نزد اهل لغات معنی و بمقصد اینجاست به این قول آنچه کیفیت استنبر است ز اصل آلت کنند سه بار بعد از آن سه کرت کنند شش این پنج ز استیاط است قبل از آنکه رو بپاکی آب نزدیکی چهاره گماست نزدیکی پاره است ده خطوات</p>	<p>تا حجاب او برید استنبر طلب دورست از کیش طلب دوری از نیت بول شرح او را در دست گویم است تا بر پیدین و لی بر رفت با و بعد از آن پنج مرتبه آب بدلیل مشرعین نیک است قرضی چند میزنند برین باب نزدیکی نه سه بار باقی است نزدیکی شش مرتبه حیات</p>
---	--

ملک زن بوقت استنجا
 نند انگشت اگر در پیش
 و اکثر کتاب فیه اشار
 ایک تقدیر آب او این باد
 و صلوة فیه مستعد است
 هست و زود بخم دین بوقت آب
 بعض گفت آنقدر بیا اند ساز
 نزد بعضی بشهید آن چندان
 نیز اند و سلاوة مستعدی
 پانزده آب باز و هر آب
 آنچه در این کتاب تعیین است
 آن دعا را اولی بدل سازد
 اول اندیشه سازد ای اکبر
 آب و دوم بخت کردن آری
 سوم اندیشک شرمان فرما
 و در چهار از خدا ای این طلبی
 پنج اندیشه ای خدا آن کن
 آتش ششم بقلب ساز و درگ
 آب هفتم گوید ای خداوند
 آب هشتم بطلب کند ز خدا
 و در نهم زن رسول الله

و مثل مسح خویش جمع را
 بر طرف میث و طهارت خویش
 نیست تقدیر آب او بشمار
 دل بساکی او گوهری داد
 بعض تقدیر آب مردوست
 گفت سه آب بعضی از اصحاب
 شری او در شست گرد و باز
 از در شستی بخری آید آن
 باز گویم ترا بود و سودی
 یک دعا می کند ز بهر ثواب
 صورت گفت آن دعا این است
 بزبان دیان نیست بازو
 سیک گفت من سلامت با بر
 از دو گفتن مرا انگساری
 گفتن شالست شلالت مرا
 شامم کن چپت را بر این
 خواندن پنج گانه آستان کن
 رنتم کن بوقت ششدر مرگ
 هفت دوزخ بروی من بر بند
 هشت جنت بروی من بکشا
 ما درم را بکن شفاعت خواه

<p>به پدر کن شفیع روز بزا اسی که خمش کن شفیع من یازده این حضرت یعقوب این و عار بساز انا پیشه عفو فرما به بند اسی شمع کن امانم ز مردن کمان کن امانم ز مردن کمان از گرم در مقام شست رسان بعد پوشیدن این و عار خانی</p>	<p>در دهم گوی ده بهشتی را گوی در آب یازده بی سخن در جزا با سنیق یوسف خوب دوده و دوا یا حسنه و پیشه جبرهای دوازده و مین در ولت وقت سیزده آور گوی در چارده ایا و اور گوی در پانزده زعفران بعد از آن پیش جایی پنهانی</p>
<p>اللهم جعل من ابی و جانی من عبادک الصالحین و جانی من الابرار و الاخوة عافیة لا هم یخزونون بحوائجهم الا انهم</p>	<p>اللهم جعل من ابی و جانی من عبادک الصالحین و جانی من الابرار و الاخوة عافیة لا هم یخزونون بحوائجهم الا انهم</p>
<p>بیشتر سازدش در تابستان ایچنین در سالوة مسعودی بعد واجب بود و ضو او را نیست واجب که بهعت کرد بعد در نظم خویش سازم یاد مقتدر بود بخرقه سازد پاک پاک کن این به و طریق ابدا ایچنین در خلاصه تعیین کرد کن این احتیاط را می باید تقل کرد از عوارض ترغیب</p>	<p>در دوستان مبالغه در آن در کتاب خلاصه منبر بودی گروه و از کرد و استخبا هر چو گاهی بود به سنت کرد از بختهای شایع او را بعد شست می ایستاد تا که نبود خرقه ات به دست چپ انچه شایع مبین آن کرد بلکه لازم بود بر و ده وار شایع و رده ای با تا میاید</p>

مسلك التقيين
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل من ابی و جانی من عبادک الصالحین
و جانی من الابرار و الاخوة عافیة لا هم یخزونون بحوائجهم الا انهم
بیشتر سازدش در تابستان
ایچنین در سالوة مسعودی
بعد واجب بود و ضو او را
نیست واجب که بهعت کرد
بعد در نظم خویش سازم یاد
مقتدر بود بخرقه سازد پاک
پاک کن این به و طریق ابدا
ایچنین در خلاصه تعیین کرد
کن این احتیاط را می باید
تقل کرد از عوارض ترغیب

سند ایشان حکایت پر آن
 نطق خود را بشکوه میرانند
 باز پیران خود سندا زنند
 غوث دانی اگر چه پیر خویش
 تخم حالت مانع او چیدی
 بخلاکت بتی کند کار سے
 بلکه او را خبر بدو زمین کار
 گر چه باشد کمال او شیرست
 گر باین نقص خویش قائل گرد
 سخن حق اگر گران آید
 بلکه اندر هوای نفس خودست
 حجت هر که از کتاب بود
 ز انچنان کس سند توان کرد
 بچنان کس ترا شود یاری
 سند انجناب کامله است
 غیر ازین سه سند نبود
 امی کشایند عیوب پدر
 غیبت مردگان خود سازی
 بیعتن شکستگان این بود
 بلکه رستم باین گمان الحال
 تو بری نفس باز نادانی

بلکه هست این شکایت پر آن
 لیک این ایلهان نمیدانند
 پیر ایشان اگر چه بد سازند
 زو منور شده ضمیر خویش
 خارق صدر هزار هم دید
 تو بآن کار او بدو بایه
 بزبان ملائمت و زنیار
 سرگذشت ابوالبشر رست
 از احضار خواص بستان مرد
 کی چنان کس بر شدی شاید
 پیر و ادعای نفس خودست
 کارهایش همه ثواب بود
 حبان شیرین فدای آن کزین
 هست بیشک غایت باری
 آیت است حدیث و مسئله
 هر که را اجتهاد حد نبود
 پاره سازند عیوب پدر
 باز تعریف گفته می ناز
 پیرانست مرجع دین بود
 آن همه بوده اند اهل کمال
 جبرم برگردن پدرمانی

دوست آنرا را سه پدر بزرگوار گر همین بدعت ست کار پدر کرده باشد بوقت خود یک بود مهر بانی حضرت سرور شفقتش بین کار از طریق زشت وقت آنکه تلخی جان دید تلخی جان اگر چنین باشد تلخی جان هست آن من مهر بانی او چنان باشد	لکن از فعل زشت استغنا نشوی زینهار یار پدر آفت مونس آن رواج دیو به بود از حسن آرام پدر رهنمایی گشت بسوی شبست گفت ای بادشاه عرش شبید و متمر چون طبع این باشد بار کن جمل را بحسان من شرم با و اخلاف آن باشد
--	--

ملک الادویه
جمع الوادی
یعنی آنکه در
میل نازد و بخت
بسیس
و هو اویت
با الهی
بکلیت برین باشد

فصل در بیان آب جواز و غیر جواز

هست انواع آبها پرچند شام عمرت غذا کند چون غیر آنچه نباشد جواز و غیر جواز در کتب آب هدایه مشهور جائز است آب آسمان و بجا سخن هر کی بموضع خویش آنچه آبی که از درخت شر نیست جائز با و وضو کردن لیک آب آبی که میچکد از تاک آنچه آبیکه غلبه پیش بیا لیک در چند نسخه بتیسر	گو باین بنده اسی سعادت مند خالصا هندست عظمم اجر صاف کن یک یک با غمی بی با آنچنین در جوشش مذکور او دیا و عیون و جوی و ایار میشود و قدر دانش از کم و بیش بخش کرده گرفته اند اگر علما اتفاق او کردن بوضو جائز است نبود باک شده باشد چو اشتر پس کا نیست با آب تاک هم تجوین
---	--

وقت کعبه
ایست
جستجو
مست
آب
نیز
رازدن
واقعات

آب در دست با قلاب مرق
نیت با این همه جزو زین
ما جزو آب با قلاب اسپر
ور قنبرش بغیر طبعست او
چیز ظاهر شود فحلاط آب
یا آبانی که مختلط شده چون
اینهمه جان طهارت هست
نیت با آب زعفران تجوین
اسخ از پیش این زمین نبود
هر کجا اختلاف مسلم است
اسخ زنگش بود آب و گر
غالب بود زنگ آب ننگ مع
او در طایت کند ازین اصحاب
ایک هم زنگ باشد ای طالب
طبع بهر اسخ نمیشود ظاهر

آب ز روح بقول اهل حق
چونکه آبی است غیر مطلق او
شده و باشد اگر بطنج تغیر
باشد آن آب هم جزو صفیه
یکی و صفیه تغیر چون سیلاب
لبن ایشان زعفران صابون
لیک از شافعی روایت است
اسخه مانند اوست نبوغه
سجود از صفیه تقسیم نبوغه
از صفیه کنی که کمال است
مثل شیه عیسیر از صفیه
گفت تا ما را صفیه از ارفع
نیست و آبرو نبوغه از این است
نیست و آبرو از طعم شد غائب
غیر تنه از برای اوست ای طاهر

فصل در بیان آب روان و کیفیت آن

در کتاب هدایه آورده
مداخل نجاست آب وان
مگر آنکه تغیر گردد و او
هست شرح و قایم را مذکور
اکثر آسب اگر ز فوق نجس

از بزرگان دین بیان کرده
نیست نایاک یک باشد آن
بمزه یا بهنگ یا در تو
نیز در چپ نشسته مشهور
هست جاری نفس بدانی من

۱۰ ولایت النوازل و الماسیله
 و القضا و الماسیله
 مسأله کما فی السیاحه
 و العود فی الماسیله
 ۱۱ و التبعی الماسیله
 ۱۲ و التبعی الماسیله
 ۱۳ و التبعی الماسیله
 ۱۴ و التبعی الماسیله
 ۱۵ و التبعی الماسیله
 ۱۶ و التبعی الماسیله
 ۱۷ و التبعی الماسیله
 ۱۸ و التبعی الماسیله
 ۱۹ و التبعی الماسیله
 ۲۰ و التبعی الماسیله

گر آبش روان بود معفوت	گر برابر بود چو اکثر است
نزد یعقوب جانزست و ضو	تا بنگرد و تغیر آب او
آب باشد ضعیف جریان او	بتانی از و گشتند و ضو
متوقف بود همان چندان	بر و آب غساله را پایان
چه بود حکم آب در جاری	پیر کا به روان بود و یار
یا روانی او بود طساهر	به یقین بدیده ناطس
در خلاصه چنان بیان کرده	نیز در بعضی نسخ آمده
آن یکی فوق آب ابرست	لیک پایان آب جاری است
هست جائز و ضو آن جاری	گر چه کرده و ضو گریا به
حرف بشنودنی درین بابست	موضع نهر را که سر دابست
نیت جائز و ضو در و گردن	در خلاصه بیان او گردن

فصل در بیان مقدار وضو و احکام او

در کتاب خلاصه تعیین است	نامتلا از امانت وین است
وضو باشد بکلمه شریع کلام	حکم آبش بود چو آب روان
بوقوع نجس نجس نشود	مگر آن آب را تغیر رود
یعنی در طمس و رنگ یا در	شده باشد تغیر آب او
چه بود حکم موضع واقع	که یابین پینده تا شود نافع
این نجاست شدت بر نوعا	نوعی مرئی و غیر مرئی وان
مرئی چون قدر جیفه است آغم	غیر مرئی چو بول و قطره نمر
مرئی جای وقوع بالا جماع	گفت ساز و نجس طهارت مباع
ترک از موضع وقوع نجس	قدر جو من صغیر سازد کس

سلسله
المدار کان یحیی
شفافه فوضو
ان کان وجهه الی انسان منته
لا یجوز ان کان فی غیره
نقیضین قدر یا ینبیا
غسله الجاری
انسان من فوق النهر فوضو
فقط الجاری فی النهر قد
یقال له الوضوء الذی یسکن النهر
ان خلاصه
در کتاب خلاصه تعیین است
وضو باشد بکلمه شریع کلام
بوقوع نجس نجس نشود
یعنی در طمس و رنگ یا در
چه بود حکم موضع واقع
این نجاست شدت بر نوعا
مرئی چون قدر جیفه است آغم
مرئی جای وقوع بالا جماع
ترک از موضع وقوع نجس

عشر در عشر را نوشت سلف
رومی آن حوض صد ذراع بود
باشد این حکم اگر مربع هست
هشت گز را و اگر زیاده کنند
بوالکارم بزرگ صاحب عقل
در مدور صحیح فتوایش
نیز در عمق او مختلف بود
آب گیر و بدست آن منزل
هست نزد فقیه ابو جعفر
شمس دین گفت آن بطل فرج
قول دیگر رسد بکعب همان
قول دیگر بود بیک گز او
در خلاصه بگفته است بیان
لیک فتوای شدت با این جرق
در ذراعش چنان اقبال است
تا گوئی تو قولها از کیست
صلح عالمان با تقوی است
نزد بعضی ذراع کرباس است
بلکه داند بر همین مستوی
لیک از کتاب قاضی خان
بلکه از دست منی از کرباس

ده گز می باد هر چهار طرف
گوشش کن بر کوه ارتفاع بود
ورم دور بود و اگر حکم است
گزارین کم بود اما ده کنند
میکنند از دو پنجه خوش نقل
پاک باشد بگز بودشی و شش
در سلو قه فقیه دین مسعود
نزد شپت دست او بر گل
بی تکلف شود سبوی پر
یک سخن چار صبیح مفتوح
قول دیگر بفت بر بشیر بدان
قول دیگر شدت از گز دو
نیز در چند نسخه های کلام
نشود مخصص بگردن غرق
گوئی ایسان اگر چه تطویل است
کس نداند طریق تقوی چیست
کس بتقوی عمل کند اقوی است
امر تو سیفه که مناس است
مثل صاحب هدایه از علما
بمساحت صحیح باشد آن
اهل تقوی چنانچه داند و پادشاه

گرچه است در آن شگاف قفا و
یا و صو کرد آوسته در او
گر بود پنج ز آب حوض جدا
و بود متصل روان بود
انچه در این کتاب تعیین است
در کتاب خلاصه کرده بیان
نزدیک پاره رسیع خباب
نزد بعضی بود محمل شگاف
چونکه هست آب آن شگاف چو
نکه آنکه بوده اندر ده
در قفا وی نوشته اند نظیر
خشک گشته بوقت تابستان
بعد از آن پیشو در مستانش
بریکان نجس در آید آب
گرچه گردد کثیر آبش بعد
و رشود و غسل غدی را می یار
تا که گردد در و ده اندر ده
در خلاصه نوشته از این باب
انچه در این کتاب تعیین است
در حلقه فقیه مسعود است
آب پاکی بوده اندر ده

یا سکه آمده و آن بنه پاد
چه بود حکم آب او بر گو
آب آن حوض با وضو است و
حکم شرع است ماجر ان بود
ذکر کرده است فتوی برایست
اینچنین در کتاب قاضی خان
اعتبار است روی جلد آب
بمن متقی عمل مجتهدان
بوده و ساختن جوارح است
آن شگاف پنج ای روزه ده
هست در موضع عنبر کبیر
روث ابو کرده آدم و حیوان
رفع گردد از پنج آبش
آب پنج را نجس بسیار حساب
نیست حکم طهارت شرعی بعد
آب پاک و پاک می پاک و تشرار
منتهی با نجس شود آنکه
پاک باشد چنین بود پنج آب
در خزان و قاضی خان این است
علمای عظام فرمود است
بعد آب نجس شود همه

طه الوضو المکذا
انچه در این کتاب تعیین است
در حلقه فقیه مسعود است
آب پاکی بوده اندر ده
در خلاصه نوشته از این باب
انچه در این کتاب تعیین است
در حلقه فقیه مسعود است
آب پاکی بوده اندر ده

سه در سه بود باین آرست
 پنج و پنج اگر بود باطل
 در خلاصه بود باین مضمون
 جائز از موضع خروج آب
 چار در چار یا تسلسل از دست
 پنج و پنج بوده باشد را
 آنچه صدر الشریعه می گویند
 یعنی نمایی است درجه از وضو
 و بر بود اکثر اشی مسالک
 یعنی این موضع خود از طرفان
 در کتاب خلاصه التمسین
 باشد آب غسیق طاهر است
 یعنی عرض در از پیش جمع آرد
 اخذ بولیش اعتماد
 گفت اما امام طهر خانی
 نیست جائز در از هر چند دست
 و انچه ان موضع جائز است وضو
 بطهارت کنند نیست سوال
 او نماز وضویش با این ظن
 هست عرضی و مانده در
 و بر می جائز وضو باشد

و طهارت با اتفاق رعایت
 مگر از جای خارج و غسل
 چشمه آب او بود و بیرون
 لیک از موضع و گرچه جواب
 آب او مطلقا از وضو است
 احتیاطا شستن او را که
 از بزرگان که راه دین پویند
 چار و چهار یک است از وضو
 نه جز از دست گفته است آن شی
 می در آید بر آید آب روان
 نقل سائر بزرگان این
 نیست عرضش بقول خبرانی
 ده در ده شود جز از شستن
 هست اندر جز از باین قدر
 یعنی بوبکر امام حق دانسته
 که از نجاسی تا سه قدر است
 اگر چه توبه نجس بود و را
 چونکه شک با یقین مگر و زوال
 تا اگر وضو شخص مستیقن
 اسفل حیض کم ازین او چه
 نیست جائز بقص او باشد

لیک اسفل کمالان اعلی کم
آب آن حوض کم شود و آنگه
بعب آتش نجس شود ایضا
ای نه شامتی دورانیش
پیش گیر و هر آنچه شاق بود
تا بازی ز نام دل بردست
گرچه ابواب عالم میانی
ز روی تابش میاقوس
منقرض است بچشم در قشری

نظره می در پری بگردنم
منتهی است بادو اندروه
در قفا خیز شد دست خلافت
ترس پروردگار گیر و پیش
مقابل با قضاوت بود
بتوانی میان باین برست
ترسم از آن به بند این مافی
توان بت رشتۀ تقوی
گر تو حبل شوی سجده بشوی

فصل در بیان احکام مرچاه

در کتاس سپید بر آینه مشهور
یک بود و پشاک گو سفسه شسته
عفو یا شد بود به آستخان
هست مر قائل قیاس لیل
کا نذرین بای وجه آستخان
چونکه اندر قواعد صحت
چار پایان بگیرد او بچسب
زمین سبب شد قلیل او عفو
عبرت اینجا کثیر آن باید
گفت صاحب هدایه آن شده مرد
بوالکمارم چنین بگوید بیان

ایچنین در خواستش مذکور
واقع چه شود خلاص شد
بدلیل قیاس مفسدزان
از وقوع بحس آب قلیل
خصر حیت بود بغیر گسان
هست بیشک دهان چه بادا
بادش فکش چاه برو
عفو نمود و گشت شیر او
او بناظر کشیر نمساید
بر بهین اعتماد یابد کرد
هست مفسد کشیر فاش زان

و فی الحقیقه از امکان
مادر و مادران
و قلم و قلم
بمردن و مردن
انسان و انسان
ماورای ماورای

حقق المسألة بالبرهان
عشر أربع فصلا عنه
فلا يخفى من الأوضح
الأقوال ونقل عن
جميع الثقات انه اذا
كان المار بعد الخوض
لا يخفى من الأوضح
س م

قوامی کیش فاحش کن
 نزو معنی که تنگ گیر بود
 نیست فاحش بمعنی از صیاب
 نزو یکپاره فاحش صیاب
 و بمعنی که عالمان سفتند
 بلکه هر دو را کشند از او
 در غلبه صحیح گفت زمین
 این مانند زمین شخ بیرون
 فرق نبود میان خشک و تر
 روش خشی است ایشان علی مل
 و رنهای بود شکسته تر
 بنشین یعنی بود یکسر رنهای
 کند از حل مسند تعیین
 عفو نبود اگر چه باشد که
 لیک سر کین کم است یا بسیار
 یعنی ساز و کسب قایل این
 در کتاب سید نهاده که و اعلام
 خواه شهرت خواه صحرایت
 این ضرورت نزو معنی یا
 در کتاب سید در تعیین است
 پس سنگنده حمامه عصف

مشکلات سخن کشایش کن
 سر عدد فاحش کثیر بود
 مانگیر و جمیع روی آب
 گیر و آن شکست بع روی آب
 اکثر روی آب هم گفتند
 نبود خالی از آب و از دو
 او را مبدو را نقل کرد چنین
 در دیار بود باین مضمون
 در میان پنج مستکثر
 شریعت و رت باینمه شش مال
 اینچنین روش آب خشی بقر
 باشد از کا و واحد الا خشی
 قول معنی از عالمان این
 اختلافات قول را فاکتم
 حکم این هر دو را سیکه بشمار
 در کتاب ماصد و غیره تعیین
 نزو کمیتند عالمان عظام
 در ضرورت شدن مساوت
 در مقام آب بودند در چهار
 و نه یا و غیره این است
 واقع چه شود نباشد خبر

هست در نزد شاه قاضی مقصد
 گویندندی اگر بار دو بول
 و در محضر روایت ازین باب
 مگر او آب را شود غالب
 نزد اینهاست بول مایو کل
 نزد شیخین او بخشن باشد
 لیک نعمان غایتی طسے گویند
 انجی عیب اعلی بیان کرده
 فتوی عالمان ز روی کتاب
 بانی یوسف است در جامه
 لیک و در باب حفظه خرمن
 لیک و اوقات گفت چنین
 از سخاست بو خنینه آن
 در کتاب خنینه هم شد یاد
 از کبیری بود برین خنینه
 در کتاب سنایه این معنی
 اصل این آنکه فرقه غزنین
 روی سلطان انبیا دیند
 بعد یک پند مدت و موری
 مقصود امر کرد در آن حال
 شیر کش تر نورند بولش هم

هر یک انجی بدل مسند
 کل آن کشند بر یک قول
 نیست جان کشیدن این آب
 باش با اصل مستطاب
 نیست ناپاک پاک شبدل
 نیک بر گو که مهم رس باشد
 شیخ ثانی خنینه طسے گویند
 نقل از مضمرات آورده
 مذموب بو خنینه است در آب
 فتوی بزرگان علامه
 شد بقول محمد ابن حسن
 بول مایو کل که شد تعیین
 نزد شیخین فتوی بر این آن
 هم نوشته است شارح اوراد
 چون که در بول دست لابی
 مے گوید و لیس مایه
 آمدند شش مدینه بهر دین
 دین آتین پاک بگزیدند
 گشت با آن جماعه رنجوری
 جانب اشتران بیت المال
 رفته خور و نه آن فریق اندم

این کتاب در غایت
 از شیخین و خنینه
 و الفتوی سنایه
 قول ابی حنیفه
 و فتوی الاربعة
 قول ابی یوسف
 فی اصابت الثوب
 و علی قول محمد
 فی اصابت الخنینه
 ابو الکلام

آن جماعت نزد صحت ناک
 وجوب آن دو بزرگ صاحب عقل
 مصطفیٰ شیر او تراوی گفت
 و بیشتر ذمایت اینک گفت رسول
 شد بنو پیغمبری معلوم
 چه بلید آن پلید را نشد مود
 چونکه گشتند آن مندر لقیه بد
 بانیان را بقتل آوردند
 از پی آن جماعت مرز و
 از تعاقب رسیده آوردند
 بهم باین صحت جماعت شوم
 نیست معلوم در زمان ما
 بود او را و اول اسلام
 آن حدیثی که اشد قول است
 نشد فرق بول ما یوکل
 اینچنین هر سده مسعودی
 یک دلیل از صحیح است بول
 مصطفیٰ این که در بناده آن
 خلق زمین حال ساختند سوال
 از برای جتن از آن یار
 ترشش بر زمین شوم گفت پا

گفت از این سبب محمد پاک
 از انس میکنند قناده نقل
 بر غلط شیر بول راوی گفت
 وجوب این بود علی المعقول
 از تراوی همان جابده شوم
 و بدست مودن رسول این بود
 بعد صحت شدن زمین مرتد
 استخوان را تمام می کردند
 راوی زمین را بخت نه و فرمود
 مژگانه کشا کشا کردند
 مصطفیٰ را بوجی شد معلوم
 این بود وجوب بزرگان ما
 بعد منسوخ گشت زمان هنگام
 یعنی استثنای بواسن البول است
 مطلق البول است شامل بل
 یعنی در فصل صید می بود
 مرد و سبب معاف وقت رسول
 راه رفته بنوک گشتان
 گفت پیغمبر خدا می تعال
 آید درش فرشته آن نهاده
 برسد با فرشتهای سندها

از پیر سرش گشت گمان کبار
 با وجود چنین کرامت پاک
 گمانه زان حال خاک و لیزید
 گفت آنکه گنید امی عباد
 نیز زان حال ساختند سوال
 حایره از بول اشتراک خویش
 زمین سبب خاک آنچنان بفرست
 نیز از چپ برستش آرزو
 بچنین حریستی که در سعادت
 ز آسمان شد فرشتگان ازال
 و اهی بر جان ماسیه رویان
 ظاهر و باطن از قدیم تا فرق
 نامدار از فعال خویش بوجود
 مگر از فضل خویش باینده
 باز آیم با پستای سخن
 یعنی این قول بول مایه کل
 غیر ازین هم دلیل بسیارست
 این نمائند بکلمات پوشیده
 مشاکرین بود و بیا اول
 تا که هر وقت خلیفه فرمود
 ایشان در مسأله مسعودی

هم بود روی آن قنای غیب
 و سخن کردند سب را بر خاک
 شد بروی بنی تغییر پذیر
 آفریننده را بسپاس که یار
 گفت این سعد بود صاحب مال
 نیک پرهنر نگار ازین پیش
 عظیم ایمن به پهلوی چپ بود
 با وجودیکه بود و حاصل مرز
 پیش تا بدیش اصدق را بود
 بهر یک جرم بین گشت چنان
 حرم پستان جرد بهر گویان
 بیایدی بر مها شده فرق
 سال مابست گمان چه خواهد بود
 عفو ساز و خدای بخشنده
 گرچه رسم با پستای سخن
 نیست ملا هر لید پش بل
 مطلق البول یعنی مرد است
 تا تکلم کنند فیه
 بعد از آن منی کرد آن افضل
 منی مشله به نطق او بود
 بب یانین در دایه فرمودی

گفت نعمان اتقیا پرورد
گفت ابو یوسف حمید جمال
وز محمد دست قول زوا
بول آنگه بلغم خوردین نیست
گمید او هم بود که خون خمر
مرد و خجشک نوش اگر در چاه
بعد از خراج نوش یا شدش
ببالت و دوست با طریقی ایجا
بعد صاحب نهایی آن شد مرز
ز این عباس نقل و نقل
بسته کم گفته اند از حشرین
یک مانده و عالمان عیلتام
چون که بوی تو میخیزد که ز مرز
بهرین تمل و شش و آق چاه
گفت از جامع الصغیر چنین
گفت این قول ابو الاطهر
این چنین و قو با طریقی ایجا
گو سفندست آدمی یا سنگ
کمل کو پیش کشند از آن چاه
و آنچه میدان درون چه مرز
گرد و رم کرد و یا که بوسید

بول او با و و انتباید خورد
از براسی و و شدست حلال
از براسی و و و عیب و و
وز محمد خلافت کردن نیست
شد ز جلد بکل کشیدن امر
صدقه و شادی ستان بر شاه
ببالت و او آب چاه سی کش
و ده دیگر و و و ای استجاب
بر کتاب خود و خیمین آورد
میکش از و یاسی و شش چین
ببالت و از و از و چین
ببالت و شدت و کیم تمام
سکلم آن آب پد چه پد کرد
ببالت و پاک و و و و نگاه
میکش از و یاسی و شش چین
و عبادت باعث سیاط نگر
ببالت و او و و و ای استجاب
گرید و و و و و و چین یک
یا یک و و و و آب چاه نگاه
خواه باشد و و و و و و و و
میکش از و یاسی و شش چین

سکات التفتین
فی الاشجار کل
سوی الفجر الی البدر
قال الله تعالی
خلقکم فی الارض
جسدکم فی الارض
فکونوا فی الارض
حدا الاطهر و الاطهر
الحشر و الشقاق و الفتن
مشکو و غیره و و و و
فما یوسف و و و و و
الذلیل

آنچه آب است که هست اندر چاه
هست چاه است که چشمه او قل
عمق اطراف آب او تقدیر
چاه دیگر بقدر او سازمی
اینکه پر شد و آب او ثانی
یا نه نیزه فرو در چاه
و ده و لایه کشند پی در پی
چه قدر نفقش میشود و اینست
یکشده تا گمان غالب کش
می کشد این طریق از چه دلو
نیزه که شد تمام پاک بدان
لیک بر قول بوحسینیه امامز
تا بگوید و در آب شناس
در هدایه بنده سبب آن شه
از محمد حسن که گشت سند
یعنی زین بعد میشود پاک آن
بوالکرام بزرگ پاک خباب
که نباشد بکل او امکان
یعنی از دلو آب چیه بدو
آنچه در قول فی بصارت گشت
آب چاهی نجس شده بود او

یکشده آب او بلا شبهه
بکشدیدن او انگرد و کل
می کنی بے تخلف تقصیر
آب آن چه باین چه اندازی
بعد از آن پاک گویا مانی
عمق آبش نشان کنند نگاه
باز نیزه فرو نه در روی
بعد از آن نیزه را نشان مانی
یعنی آب نجس او اشد بس
مسلم می نه بدیده دلو
از ابو یوسف ستاین قولان
که نمیکرد و آب چاه تمام
آب اول تمام گشت بناس
گفت این قول را ابو الاشبه
دلو آب زد و سیت تاسه خند
که نباشد بکل او امکان
میکند نقل در چین کتاب
من توی بر مذہب محمدان
پاک کرد و کشند تا سیصد
گفت رصح آن در معانی سفت
پاک ناساخته که گشت منبر و

مسک التفتین
چون در اندر دلو
آب که کشند پی در پی
یعنی تا بجا
دلو را در آن مکان
سازند و در آن مکان
مسلم می نه بدیده دلو
از ابو یوسف ستاین قولان
که نمیکرد و آب چاه تمام
آب اول تمام گشت بناس
گفت این قول را ابو الاشبه
دلو آب زد و سیت تاسه خند
که نباشد بکل او امکان
میکند نقل در چین کتاب
من توی بر مذہب محمدان
پاک کرد و کشند تا سیصد
گفت رصح آن در معانی سفت
پاک ناساخته که گشت منبر و

نیک مردان بود درین پاست
این اشارت ازین منور قلب
کرد صاحب نهاده زان گفتار
از دگر گاری خدای جلیل
از هزاران او کیے آریم
بس همان به که مختصر سازیم
گر نخواهد خدا سے بنے انبار
رفت در چاه غیر خوک و سگ
نیز صاحب هدایه گفت آن شاه
مجتهدین نوشت ته اند جواب
شرط آنکه دهان آن حیوان
گردانش رسد چه می گویند
سور اگر پاک هست آتش پاک
انچه سورشش نجس بود زین پاک
یعنی هر سور می کند چون خویش
بهر شک کل ز بهر کرده ده
لیک نقل از محیط قاضی خان
هست چون سگ جمع در زنده
گر چه نرسد آب چه در تنش
نیز اندر نهاده یقین شد
بچکه قطره های دلوا لگو

ندید احتیاط را از دست
نجس العین نیست یعنی کلب
از بزرگان دین سخن بسیار
گفت هر قول را بچند دلیل
طاقت آن دلیل کے دایم
انچه از لایست پیروانیم
زین سخن در دامت آید باز
زنده بیرون گشت ز نهاییک
زین سخن در بیان پاک چاه
نیست چیزی کشیدن از این آب
نرسیده بود به آب آن
مؤمنان تا طریقی حق جویند
نیکند اهل عقل ازین ادراک
آب چه را نجس کند بیشک
آب آن چاه را نه کم نه بیش
کرده بودیم قبل ازین آگه
یک روایت نوشته اند چنان
بهریک از چهر بیرون شود زنده
همه از آب چاه بیرون کش
اجتماع همه دین شد
اوندارد به آب چاه ضرب

سکاتین
نوع من این قدر
الوجه نجس علیہ
شکل اشارت کرد
دو اسے ایمر
دیگر ان صلاوة
پیدا شد
بجای آنکه
نجات نیافت
از بدو

چونکه نبود کشته را امرکان
 نزد بنده را بیکسیر کے حال
 در صلوة تقیہ سجود است
 چاه شد بخت دلو لازم او
 دلو اول اگر برون سازند
 کشد از دوش یکے کم بخت
 تا که نه دلو را به بیرون رخت
 یازده دلو گیر از ثمانے
 این روایت چنانچه تصدیق است
 ولو بستم پاک اندازند
 این سخن در صلوة سجود است
 دلو اول اگر شود آمیزد
 گفت صاحب ثمانے آن عمل
 خجے از براسے دلو رسن
 قول ابو یوسف با دراک است
 مرد بر حال خود خجس باشد
 گفت امام محمد آن ماهر
 گفت ثمان آن سعادت ناک
 بخجے جبل بگو از چیت
 هست قول خلاف در این باب
 در نهاییه نوشتہ اند صریح

بشود مانع از تقاطع آن
 مے کند عفو ایر و شعل
 علماء عظام فرمودست
 بود رسم چاه پاک در پہلو
 دلو دوم به پاک اندازند
 ز اول او پنجاه سے پابست
 دلو دهم چاه پاک آیت
 و از اول چنانچه میدانی
 اکت در ثمانیخان اصح است
 به یکے دلو اکتفا سازند
 این چنین در نهاییه فرمودست
 است باید ز چاه دوم نیز
 در بیان ہرے آب مستعمل
 گشت در چہ فرو و چیت سخن
 آب بر حال خوشتن پاک است
 این قدر با عوام بس باشد
 مرد ہم طاہر آب ہم طہاہر
 مرد ناپاک آب ہم ناپاک
 از نجاسات آب یا جنبی است
 از خلاصہ اصح نجاست آب
 خجے از جنابت است صحیح

مسالك المتقين

رفت در چاه آب مستعمل
از براس غساله ولو که قند
این سخن در صلوة مسعودی
یعنی مردی وضو کند در طشت
گشت از لبست ولو اکثر زان
نزد آن دو بزرگ پاک جناب

چه قدر آب می کشد کن حل
انطمارت چهل بود بر عدد
لیک اندر خلاصه فرمود
بس همین آب واقعی چه گشت
این سخن مذہب محنت دان
یعنی زان چه کشد تمام آب

فصل در بیان آبهای مستعمل

چند نوع است آب مستعمل
در صلوة فقیه دین مسعود
شسته باشد به آب زین تمیل
باخود از طعام کرد و شمر
نبود حکم آب مستعمل
چیت مستعمل پاید اینجا
یا سجا است که اندر و شویند
انچه آبیکه از چپا را اندام
حسن این زیاد از نعمان
که بویوسف انچه نقلی طے
راست بویوسف کرامت دست
هست نقلی بگشت زین گفتار
انچه را به محمد پیر نور
هم ز استاد خود بود ناقل

تا شود مشکلات بر ماحل
آن فقیه احم چنین فرمود
کل پاک کل اند تا ده پیل
جامه پاک پاک باشد اگر
باتفاق امسه عمل
باشد آب بے که کرده استنجا
همه بیشک پاید گویند
گشته باشد جدا چه هست احکام
هست ناقل فلیط باشد آن
زین ثابت حقیقه باشد و
به پایدی حقیقه که به شست
عاقبت گشت با محمد یار
رفت با طاهری غیبه طور
بست فتوی بقول آن عاقل

مسالك المتقين
در صلوة مسعودی
وضو کند در طشت
لو اکثر زان
نزد آن دو بزرگ پاک جناب
چند نوع است آب مستعمل
در صلوة فقیه دین مسعود
شسته باشد به آب زین تمیل
باخود از طعام کرد و شمر
نبود حکم آب مستعمل
چیت مستعمل پاید اینجا
یا سجا است که اندر و شویند
انچه آبیکه از چپا را اندام
حسن این زیاد از نعمان
که بویوسف انچه نقلی طے
راست بویوسف کرامت دست
هست نقلی بگشت زین گفتار
انچه را به محمد پیر نور
هم ز استاد خود بود ناقل
تا شود مشکلات بر ماحل
آن فقیه احم چنین فرمود
کل پاک کل اند تا ده پیل
جامه پاک پاک باشد اگر
باتفاق امسه عمل
باشد آب بے که کرده استنجا
همه بیشک پاید گویند
گشته باشد جدا چه هست احکام
هست ناقل فلیط باشد آن
زین ثابت حقیقه باشد و
به پایدی حقیقه که به شست
عاقبت گشت با محمد یار
رفت با طاهری غیبه طور
بست فتوی بقول آن عاقل

و چه ما گر چه خاک باشد پاک
 گر چه اینها بشرع پاک بود
 اینچنین در صلاوة مسعودی
 یک دلیل آنکه بهترین اناام
 غوطه داده برون کنیده اورا
 در سیکه بال اورد و ابا شد
 غوطه هر گه باش سوزان خورد
 بیدم سائل از نجس بودی
 این نمائند که گفت آن افضل
 و کفایه که شعبه آورده
 بال دوم که می شود مخلوع
 این خبر عالمان راست بیل
 در و اینجامر او این در دست
 یعنی آنرا چه شمع سازد حل
 غوطه داده طعام را خوردی
 علمت کبر را و این است
 چندی در دست در آخر این باب
 از تکلیف نگیز انگیز و
 گفت شیطان خلقی من نار
 محبت آن مبر خود مین
 او که فخر از ضیای آتش کرد

لیک باشد حرام خوردن خاک
 خوردنش منع مثل خاک بود
 وجه های لطیف فرمودی
 گفت هر گه گس فتد بطعم
 در سیکه بال او پاشد و ا
 این سخن هم دلیل ما باشد
 در و رون طعام خواهد مرد
 سقطه این چنین نفرمودی
 بال دروش گس فتد اول
 علمای یقین بیان کرده
 از دوا می شود علل ممنوع
 کرده در و دوا چنین تاویل
 کبر نفس تکبر مردست
 کبر نفس ست گرد و اربل
 قهر نفس خویشتن کردی
 یعنی زمین قول مدعا نیست
 درج سازیم از براسی ثواب
 از تکبر اتفاق برخیزد
 کرده از سجده کردن طین عار
 بود بیشیک خلقت من طین
 حق تعالی سزا می آتش کرد

تکبر شدن بود بر بند
نویشتن را گوی غیر سب
گرچه هستی ز گرد و غمیان دور
تا نگردی تو داخل فاعروج
گرچه هستی تو را هر در و پیش
خزین طاعت که است اندوخت
گرچه گوی بیرون غیر اورس
نشتید از عز ازل مردود
آنچنان علم کبر برسد داشت
تا بگویی تعجب افتاده
آن دو گریه بن برابر نیست
این سخن را چنانچه ملعون گفت
این نور خلیل رحمن شد
عمر از هر عمل اندخارا
عکس از صواب اهل ست
بواسب که به مصطفی عسم بود

بعد شکر از همه تکبر بد
نیست بهتر گشتد غیر سب
طاعت خویش را بشو مغرور
مثل شیطان ز لبس ایمان پوچ
طاعت نیست از عز ازان پیش
همه را آتش تکبر سوخت
کبر خود نذر قهر موسی ترس
درس گوینده ملائک بود
نقش ایمان ز قلب او برداشت
سن فلان مردم فلان زاده
هر که این گفت عقل در نیست
گشت بیشک به قهر سلطان جنت
از چنان فوج پاک کنعان شد
جنت حکمتش چه حد مارا
گرچه از پشت جنت بوجیل ست
دشمن خاص فخر عالم بود

فصل در بیان پس خوردن

در کتاب خلاصه تعیین ست
سلطان آدم که ظاهر ست روا
نیست در سوره شکران باهی
یعنی قیل باس او دارد

در جمیع کتابها این ست
جنب حاکض ست یا نفسا
لیک لا باس را بدان باهی
تقے در عمل نمی آرد

ملک التفتین
نویشتن را گوی غیر سب
گرچه هستی ز گرد و غمیان دور
تا نگردی تو داخل فاعروج
گرچه هستی تو را هر در و پیش
خزین طاعت که است اندوخت
گرچه گوی بیرون غیر اورس
نشتید از عز ازل مردود
آنچنان علم کبر برسد داشت
تا بگویی تعجب افتاده
آن دو گریه بن برابر نیست
این سخن را چنانچه ملعون گفت
این نور خلیل رحمن شد
عمر از هر عمل اندخارا
عکس از صواب اهل ست
بواسب که به مصطفی عسم بود
بعد شکر از همه تکبر بد
نیست بهتر گشتد غیر سب
طاعت خویش را بشو مغرور
مثل شیطان ز لبس ایمان پوچ
طاعت نیست از عز ازان پیش
همه را آتش تکبر سوخت
کبر خود نذر قهر موسی ترس
درس گوینده ملائک بود
نقش ایمان ز قلب او برداشت
سن فلان مردم فلان زاده
هر که این گفت عقل در نیست
گشت بیشک به قهر سلطان جنت
از چنان فوج پاک کنعان شد
جنت حکمتش چه حد مارا
گرچه از پشت جنت بوجیل ست
دشمن خاص فخر عالم بود
فصل در بیان پس خوردن
در کتاب خلاصه تعیین ست
سلطان آدم که ظاهر ست روا
نیست در سوره شکران باهی
یعنی قیل باس او دارد
در جمیع کتابها این ست
جنب حاکض ست یا نفسا
لیک لا باس را بدان باهی
تقے در عمل نمی آرد

باتش اندر ضرور و در بود
 نذر بعضی کرامت بود
 ریزد آب دهنش بر التواب
 به تفصیل حکم فرمود
 پاکی او باقی بقا بدان
 جامه آب هر دو ستمیل
 هم دمان را نه شست است
 جامه تحمل شست هم این آب
 یعنی است جامه هر دو پاک
 کرد و شرح مختصر تعیین
 یعنی ساعات بگذرد و در
 پاک سازد از لعاب دمان
 بعد ساعات هم نه پاک بود
 هست که ده سوزن بر حال
 نیک تشخیص کن برادر من
 از فقیهان تصریح میدم
 اینجانبه اجنبیه است مراد
 چون که از علایقه روایت بود
 بر شول خدا که ستمی بدیم
 هر بانی وطن ستمی کردند
 علایقه اینچنین نفرمود

مگر آئینہ کمالیہ کہ بالضرورت بود
 ورنہ نایب سرسبز فرموده است
 جنبه بردمان بگیرد آب
 زین سخن در صلوة مسعود
 قبل ازین آب شسته است دمان
 قصد غسل نم است هم اول
 و بلا نیت اردمان رشت
 گفت قاضی علی اسبجیاب
 قول سید شجاع نبود پاک
 افقه وقت خویش شمس الدین
 انچه پاک ست سور شارب
 شقیقش بلیدش نربان
 شارب او دراز ناک بود
 گفت از تاهدی بدین منوال
 سور مردان چنان بود بازن
 این روایت که در کتب دیدیم
 گفت اینها علی العموم
 در نایب زلفه مسعود
 آب در حال حیض سے خوریم
 از جهان خاصے غورده سے خورند
 مگر انرا اگر چنین بودے

[illegible]

در کتاب خلاصه تمیزین است
برود از دهان ناظم آب
از ابرویست این تبس بگیر
تجن صبا جبین طسا بزدین
این چنین ذکر کرد شمس الدین
نزد نمانان روایت است چهار
قول دیگر چو یافت کرد و اگر
قول دیگر بود به مکر و بهیش
قول اول صحیح هم طسا هر
سور کل طیور یا حیوان
مگر انکه بود سنجاست خوار
سور او خیلاف ممنوع است
یعنی اورا بخانه اندازند
هر دو پایش درون سرش ببرد
نخواند بجهنم خود کشتن
انچه حیوان بود نجاست خوار
تا که اهت زلحم او زائل
در کتاب الکراجه است آورد
هست و استن شکر یک ماه
حبس کن گوشت روزی دو
سور است که نیست او مردار

نیز و چست نشسته چون اینست
بست باطامبری صحیح جواب
هر چکا سب که فاش است کثیر
پاکی سور اسپ شد به یقین
نیز و بعضی نمسا چون این
قول اول همین که پاک شمار
دوست دارم وضو کند برگر
قول دیگر بود به مشکو کیش
یعنی سور فرس بود طسا هر
لحم اورا خورند طسا هر دان
مثل مرغی که بے خور و مردار
مگر آن مرغ خانه مجوس است
چاکه را بقدر او سازند
عاشق پیش او باین مضمون
در خلاصه است این بود بطن
حبس سازند چند روز اسیر
شود و شش گفته اند اسه سائل
یعنی غنا حب خزانه آن شهمرد
نکار و است روز در مگاه
قدر سه روز کن بد حاجه
نبود ز دهان او لشخوار

در کتاب خلاصه تمیزین است
برود از دهان ناظم آب
از ابرویست این تبس بگیر
تجن صبا جبین طسا بزدین
این چنین ذکر کرد شمس الدین
نزد نمانان روایت است چهار
قول دیگر چو یافت کرد و اگر
قول دیگر بود به مکر و بهیش
قول اول صحیح هم طسا هر
سور کل طیور یا حیوان
مگر انکه بود سنجاست خوار
سور او خیلاف ممنوع است
یعنی اورا بخانه اندازند
هر دو پایش درون سرش ببرد
نخواند بجهنم خود کشتن
انچه حیوان بود نجاست خوار
تا که اهت زلحم او زائل
در کتاب الکراجه است آورد
هست و استن شکر یک ماه
حبس کن گوشت روزی دو
سور است که نیست او مردار

این سخن در صلاوة مسعودی
 چونکه تشخواراوست چون گهرین
 سورما یوسکے کہ ظاہر بود
 شیطش اینکہ نباشدش تشخوار
 در کتاب ہدایہ مشہور
 ہست مشکوک سور بغل حار
 وز محمد سخن بیاسے بود
 چیست پس ماندہ سباع طیور
 علما کہ بیان او کردہ
 ہم بطرسہ مکرہ گفتارست
 در نہایہ چنین بود مذکور
 کہ گفتن جواب استخوان
 آبہاسے بکرہ پیدا بود
 ہست جائز با وضو کردن
 ہسم نوشتمند بزرگان ما
 آب مشکوک را کنند وضو
 در کتاب خلاصہ کہ خوب
 تیمم شد از وضو اوّل
 گفت صاحب ہدایہ وافی
 بلکہ واجب بود کہ قول زفر
 ترک کردہ اگر سیکہ برین دو

ایچنین در خندانہ فرمودی
 دانند آن کس بود محب دین
 گفت اندر فتاوی مسعود
 در دہان و سہای سعادت یا
 بلکہ اندر کت ابہاند کور
 گفت نعمان اعاب او مردار
 برین سبب گفتن اشتہاکے بود
 واسطہ لہش بود ز خوردن دوز
 در کتاب خلاصہ آوردہ
 احتیاط اندرین سزاوارست
 یعنی سور سباع یا طیور
 ورقیاس البتہ نجس میدان
 آب دیگر جز اونت موجود
 نیست جائز تیمم آوردن
 غیر مشکوک آب نے پیدا
 ہسم تیمم کنند از پے او
 نیز در چند نسخاے دگر
 ہست جائز وضوش پیش فضل
 ایچنین در فتاوی سہ کافی
 بود اینجا وضو مستمردم تر
 در خلاصہ جواز نیست وضو

سکات فی البدایہ
 دسور البطل مشکوک
 فیہ و فیہ ایضا خان
 بیکر غیر جائز وضو اما
 دیم و بجز ہما قدم و
 قال زکریا لہذا قدم و
 ان یقدم الوضو ۱۱۵
 شیخ اوراد
 حنفی شیعہ
 السکات فی البدایہ
 اصحابا ایچند نسخا
 بالافتاح لان احکام
 الطہارتین جائزہ
 قال بعضہ مشکوک
 فی طہوتہ و وضو
 قال بعضہ مشکوک
 فی طہارتہ ۱۱۶
 شیخ اوراد

در خلاصہ

با وجودیکه هست آب در گره
 بنزد تهر آب مکروه هست
 آب مشکوک هست آب تهر
 از ابویوسف است آنچه سمع
 اختیار محمد بن حسن
 نیست جائز بکیش گرد ترک
 سور گربه که حیثیت را تقسیم
 آن نقابست پناه شمس الدین
 هست قول اصح بتزیه آن
 نزد ابویوسف است لم یکره
 گره گفتیم از تو هم آن
 از نجاست بود و بانثس را
 چون صبی که دست خود بر آب
 یافت گردد اگر عجب آداب
 نیز بنوشته است شمس الدین
 موش اگر خورد گربه غیر نزاع
 بعد ساعات اگر بنوشد آب
 همه گربه یکسان از جهل
 به درستی بطور فحاشی
 چون که او داخل سباع بود
 حشره را تکیه ساکن دارست

نیست جائز بسور بغل و خر
 آب را کن وضو که محسوب است
 بو ضیفه تهر ساز د امر
 آب شک را کند تیمم جمیع
 فعل هر شبهه بجای آوردن
 احتیاطاً به قول این بادرک
 اگر چه تنزیهی هست یا تحریم
 کرد در شرع مختصر تعیین
 یعنی قول محمد و ثمان
 و در حاشیه سخن یکسان شده
 در نهایی نوشته اند چنان
 که از آن گفته ایم آبش را
 بنزد گربه کرده اند حساب
 ترک کن چونکه شبهه است عتاً
 نیز در چند نسخه هم تعیین
 هست سورش نجس علی الاجماع
 بو ضیفه نجس نکرد حساب
 غرض این گربه است که باطل
 سور و حشره او نجس دانسته
 ز و ضرورت نیست از تلفع بود
 یعنی مانند موش یا مار است

فی البداهه
 یا یکن فی البیت
 یا یکن فی الفناء
 یا یکن فی السطح
 یا یکن فی الجوف
 یا یکن فی الخلاء
 یا یکن فی الماء
 یا یکن فی النار
 یا یکن فی الهواء
 یا یکن فی الارض
 یا یکن فی السماء
 یا یکن فی الجحیم
 یا یکن فی النجس
 یا یکن فی الطاهر
 یا یکن فی المباح
 یا یکن فی المحرم
 یا یکن فی المکروه
 یا یکن فی المستحب
 یا یکن فی المندرج
 یا یکن فی المخرج
 یا یکن فی المداخل
 یا یکن فی المداخل
 یا یکن فی المداخل

از حلال و حرام کرده شک
 بگریز در شبهه یاد و ویش
 آنکه اندر حسد ام گرد و غرق
 اسے مقید به نفس بد کردار
 گرچه از امر نئے میگوئے
 پیش مردم بصلح آهنگ
 نبود شیوه مسلمانے
 طاعتے که ریابو سمع
 بلکه طاعت بگویی آخت بوس
 عجب گریاست خود ابطال
 در طوا هر صلاحیت داری
 در زبان تو از مسلمانے
 در زبان تو سنت آداب
 در زبان تو از قیامت کور
 در زبانت قرأت تدریس
 با وجود چنین پریشانی
 خواندن بزرگان حال پناه
 تا که گرد و ضمیر شافی فخر
 لیک مقصود تو ز خواندن خلق
 میکنی صد هزار حیل و کید
 غرضت آنکه از طعام لباس

مرد باید جدا کند یک یک
 صورت احتیاط گیر و پیش
 که تواند ز شبهه گردن فوق
 طالب احترام اندیاری
 لیک خود میکنی سپهر دئے
 در نهانے تمام فتنه جنگ
 جز و گوئی خویش کل مانے
 از تباہ کجاست یک لعه
 مبدار و شاعر شقاوت گوے
 نیز باطل کنند ده اعمال
 وز بواطن بخود گرفتاری
 در جنابت خطور شیطانے
 خانه قلب از حدوث خراب
 در دل تو هوای نفس غرور
 در ضمیرت وساوس ابلیس
 یارے را بجوش میخوانے
 نفع خلق ست خالصاً لله
 نه ز بهر عرض نه بهراج
 سیری شکم هست لذت خلق
 ساده لوحی شود بدامت صید
 بل ز کل وجوه دار و پاس

ورده تو ز اهل فیض حال
خجست باطن کند ترا غلبه
بلکه از شوقی کسافت پست

فصل در بیان فرائض غسل

در پدایه نهایی غیره
آب اندر دهان و در بینی
و در پدایه است شافعی این دو
رای مالک انقضی این دو
آب را ندن با اثر اعضا
در کتاب خلاصه تعیین است
فرض در غسل و وضو سنت
ساند و این آب استغاب و نه
تا و مانع است حد استنشاق
بود و طهارت میانه و ندان
گفت از ملقط خنجرانه چون
بعد بیرون شدن کند جاری
چون زخم نبیس ذکر کرد چنان
رجلی غسل ساخته بودی آن
در کتاب خلاصه آورده
بنو و خارج از جنابت او
لیک از واقعات گفت چنین

السلام على من
 اقبل فضاء
 غلب في
 غلبه
 وادب
 بل اذ ان
 بهلا
 يحجب
 السلام على من
 اقبل فضاء
 غلب في
 غلبه
 وادب
 بل اذ ان
 بهلا
 يحجب

نیو آید ازین بناست آن
 هر کجا ز ابرو نیست یا در ویش
 ذکر کرد در صلوة محمودی
 آب بیش بر نهد تا خفشد
 خواه در شست آفت خواهد زد
 آن مروج به علم شعیب
 اگر چه ساینه ترس نقض صوم
 ایک سازد با صبح آفتاب
 در فتاویٰ عمده فرمودی
 غرغره فرض نیست بر هر حال
 ایک بود هفت غرغره است
 نکرده روزه دار از این رو
 گر رود آب حلق را ناگاه
 شرطش آن روزه اش بود و یاد
 صوم ازین رو فساد گردانیت
 باقی روزه را کند مساک
 آب را سینه به سایر اعضا
 خشک ماند اگر چه نموس
 گفت بعضی ائمه زین روتن
 آنچه صدر الشریعه آورده است
 تا که باشد خیس بر ناخن

مضمضه تا نماند از این انسان
 صورت را احتیاطا بگیرد پیش
 نیز در جسد شسته فرمودی
 هست ازینجا مبالغه لزوم
 بکشد روزه دار باشد آن
 گفت چون صاحب اینیه
 نکشت آب را بالا بوم
 در الامکان درون بینی تر
 اینچنین در صلوة مسودی
 مضمضه پس بود بهر احوال
 جت احتیاطی به شست
 نرود آب تا بخلق او
 ظاهر قول روزه است تبا
 روزه نبود یا نه نیست فساد
 بست لازم قضا کفار نیست
 اگر چه گرد و فساد صوم است پاک
 آن شد احتیاطا رجا
 او خیانت بر و نماند گوشت
 فرض با شد در دست بالیدن
 در کتابش چنین بیان کرده است
 نبود حساب از احتیاط بکن

نیز صاحب نهاییه پاک یقین
 شافعی گفت این خروج منی
 گفت حتی کسی ز سطح افتاد
 گشت بیرون باین سبب این است
 احتیاطی که هست گوشش بدار
 نزد نمان محمد است حساب
 گرچه وقت خروج گرد و دست
 از ابو یوسف این چنین مرویت
 گفت قول محمد و نمان
 یاد و اندام زن شود و نمان
 موجب غسل بر نسا و رجال
 باشد این واقع اگر بدید
 ذکر کرده است مولوی یعقوب
 کند این طریقه ملعون
 هر که سازد اظہار بیوی پس
 و آنکه راضی شد است باین کار
 تخم معنی که عالمان گشتند
 و طے زوجه حایض خود کس
 با زن خود لواطه سازد مرد
 درینایع هم باین تصویر
 هست در نسخ باین تمثیل
 هم پس از انقطاع حیض و نفاس

انتلافات را کند تعین
 باشدش هر چگونه غسل کنی
 یا به پشت کسی که باز نهاده
 موجب غسل کرده است حساب
 آنچه اندر میان سه بار
 شد بشوئ جد از جایش آب
 موجب غسل دان به قول درست
 نه بر آید بدقی موجب نیست
 اندرین مرتبه صحیح بدان
 حشفه التفت اختانان
 باشد این گرچه نشود انزال
 حکم بر غسل او چو پیش شمر
 که به تفسیر خویش آن خوب
 مگر از فرقه هم العادون
 غضب حق ساطع آن کس
 شد سزاوار لعنت جبار
 در کتاب خلاصه نوشتند
 کفر باشد حلال داند بس
 گشت کافر حلال گفت کرد
 قول پیا میر شیر و نذیر
 ذکر سازیم که کشد تطویل
 غسل واجب شده بلا وسواس

موجب غسل منی زنی
 و شونده خدا الا فصل
 انزل بلا شونده الا فصل
 خلاف الانسانی عندی
 وقت الا فصل
 و محمد حاکم وقت الا فصل
 عند ابی یوسف و افاضل
 عن سکان شونده و افاضل
 انقضی سکنش شونده
 بلا شونده و افاضل
 عند و ان غسل قبل ان یقبل
 بخروج اقبله لیسے جیب
 و لا فرق فی نمازین اقبل
 و الا امرأة و روسه عن محمد
 من غیر روایة الاصول انما
 و لم یبر ما کان علیها غسل
 قال شمس الامام الخواری
 رة لا یؤخذ بهندار وایة ۱۲
 شرح و قایہ

لیکھ تفصیل حیض آن دیگر
در جمیع کتاب مستندی
ودی آب غلیظ تر از بول
ندی وقت ملاعبت آید
شکنند زو تحسیر ک اندام
ندی آب رقیق لے سائل
سبی باشد غلیظ ابیض هم
در کتاب خلاصه تعیین ست
گر کسے احتلام دید بخواب
موجب غسل نیست بے اشتباه
ور کسے احتلام دارد یاد
بوده باشد و دی که شد او صاف
لیک ظاہر شود ندی و منی
غسل بہر ندی نکو سے بدان
اصل آب منی بود این آب
ذکر شد در کتاب قاضی خان
آدمی گر چه احتلام ندید
غسل واجب شود بہر اقوال
گر بیاید ندی برادر عین
نزد بویوسف از وجوب مباد
ور بود احتلام در یادش
بعد ازین در صلوٰۃ مسعود سے

در بیان آوریم پایان تر
نمود غسل بر ندی و دی
آید از بعد بول بر ہر قول
موجب غسل بے وضو شاید
بجلافت منی بہ قول تمام
بفید سے بود ہم او مائل
وصف دیگر نوشته شد اقدم
نیرو چند نسخہ چون این ست
گشت بیدار اثر ندیدر آب
باتفاق جمیع اہل اللہ
ندی دیدہ است حکم او چہ یاد
غسل نبود بوسے بغیر خلافت
نزد جمہل امام غسل کنے
لیکہ واجب شد بہت ہزاران
سورکش چون ندی شدہ در خواب
نیرو و چہ نسخہ است میان
لیکہ آسب سنی شد بہت پدید
نمود اختلاف در این حال
غسل واجب بمذہب طہرین
احتلام از کسے ندارد یاد
قول او ہم بود چو استادش
کاندرینجا دلیل فرمود سے

غسل کردن با و نقره مانع
بلکه گفتند غیر محفوظ است
چونکه است احکام زن چون در
فرج خارج بجای رود و نه
از دوشیره بلا خروج نشسته
و کر شد در نقاب جمع نیست
نیز از زنا هر سه علی التعمین
زنی گفت من جنه دارم
لذت از جماع او کم و بیش
لازم غسل نیست بر آن زن
در احکام انفصال شد از مرد
غسل واجب نیست و زین حال
قاعده و ماشی است یا نایم
غسل باید بدمیه طهر فین
گشت بیوشن ان یکی از خوش
بجو و آرزو خوش یافت نه
بهر انکار هم بزرگ پاک جناب
مست بیوشن گریسته یا به
گریه آید بوقت بول نشسته
و کر شد در کتاب قاضیان
گرد که قائم است باید غسل
مرد زن کرده بود یکجا خواب

بر همین است اخذ حلو است
در محمد چپا نچه محفوظ است
حکم غسل از خروج باید کرد
فهم کن گوش را منہ بنه
حکم غسل آن زنک نکفی
در خلاصه صحیح تعمین است
بر همین فتوای لطف حسن الیدین
من بان جن جماع سے آرم
یا بیش چون جماع شود خوش
هست در قاضیان چنین بیان
لیکد زنا حلیل او بطور نکرد
تا گردد و منہ و ج نه الا قول
یافت از خوشستن ندی یا نم
گفت چون خواب مضطجع بالعمین
با یکی میت گشت از حد بیش
هر گفتند غسل لازم نه
نقله می کند چپا کتاب
هست لازم غسل بشتا به
او اما مانا چه حکم کنی
نیز در چپا نسخه است بیان
در خلافتش بود نباید غسل
از زنی در میان نشان بود آب

امره و تکیه بالفرج
لشسته لیس الطرح
الفرج و الجنب غسل
و طاهر از او و او
علیه الفتور کافی
الزهدی آن غسل بیا
امره قالت فی حق
یا زنی نه الذی از او
بجوشن و غسل
سخت و از اجابت
را غسل علیا
خواب و خوشستن
از اجابت و بیا
آنکه از اجابت
تا بیکه از اجابت
بیشتر از اجابت
و از اجابت و بیا
سخت و از اجابت

از بلند سے اور انگون سازند
نزد فغان امام پاک جمال
دید شخصی منے بجا نہ دے
آن زمانیکہ کرد صحبت مرد
لیک صحبت بنوده باشد یاد
این سخن در صلوٰۃ مسعود است
کرد و ترغیب الصاوات خیر
قول آنها کہ در سنّ شفت
بجذیفہ رسول آمد پیش
گفت و سنت منہ تو بردستم
بعد از آن رہنما سے اہل دین
موجب غسل را بیان کردند
لیک معنی بود و ریختن وضو
در نہایہ و آخر این فصل
پنج ازین غسل بہت فرض لعین
ہم ز انزال آب حیض نفاس
غسل سنت رسیدہ کوئین
بہر احرام آن دگر عرفہ
غسل مردہ ز واجبات بود
بعد ازین غسل استحباب آن شد
لیک باشد جنب ہمین کافر
اختلاف روایت ست لے یار

سنگہا از پے او انداز بند
باو تقصیر بہر ہمین امثال
منے نہ اند کہ کے رسیدہ دے
کہ صلوٰۃش قضا باید کرد
گفت از خواب آخر پیش یاد
باب انحاس را چنین بود دست
ایچنین در کتابہا سے دگر
کس جنب را نجس نہاید گفت
خواست نہد بہت اوید خوش
نجس یعنی من جنب ہستم
گفت مومن نجس نہد درین
گر چہ بلفظ واجب آوردند
گوش کن زین صریح سازم عرض
یازدہ نوع غسل باشد اصل
ز احتلام التقاؤختانین
واند این سملہ جمع ناس
ہست در روز جمعہ و عیدین
گویش قولہا سے مختلفہ
ہر کہ دانست نیک ذات بود
کافر سے ہر چہ کہ مسلمان شد
شد مسلمان درین جنابت اگر
گفت گول اصح زواجبت دار

من
اہل اشتی
لکھا بالدارم
المنصوبۃ
المعروفۃ
بیاچام لاقال
ینظر ان فیض
الطعام اولام
فیض الدارم
بجذیفہ
الطعام
فیض الدارم
ابو الخیر
اصام
فاضی خان

در نمایه اصح که قیامین است
 چار غسلی که گفت شد سنت
 ایک مالک امام آقوے حبیب
 در بختانه بود اگر تنها
 غدر سے باشدش انشاء اللہ
 بہت ز اصحاب المتخاف باز
 قول ابن زیاد مرور است
 از ابو یوسف پنج قیامین است
 ہمت عیدان بمنزل جمہ
 نیز در غسل ساختن اسے یار
 گرچہ با شئے بمنزل تنها
 اسے بمقروری تقویٰ مست
 بے عمل کے بود مفاسد دل
 دست نسل خوشہ تاغ چید
 بندہ چون بر سر عمل آید
 با وجود سلامت اعصاب
 چونکہ در نفس ہر قیام چاہے مست
 آن صراطیکہ وصف ساختہ اند
 در قیامت یکے سنت اینجا شرع
 ہر کہ نہ اینجا باستقامت رفت
 خیل است کہ سہ است با ہفتاد
 نیز یک منہرقہ سعادت یار

در قیام صحیح قول ابن است
 استحباب ہجہ نوشت سبب شہیت
 غسل جمہ مجبرم واجب گفت
 ایمن است از دخول آدمہا
 در قیام نوشت سبب اشتہا
 نزد ابو یوسف از ہر اسے نماز
 جمع سازد ہر پنجہ جان سوگت
 در بدایہ صحیح قول ابن است
 گفت سازی بکن بجاکے نہ
 کننے لچ ز عورتت ایزار
 فصل مکروہ بخود مدار روا
 مدہ اعمال امر سے از دست
 پائے اگر نیست قطع رہہ شکل
 چون تواند زیوہ تو حسید
 علم باید کہ کار نہر مایہ
 کاند رین راہ چشم باید روا
 منزل دور پر خطر را ہے مست
 اہل حق اینچنین شناختہ اند
 لینے از امر سے زاصل فرع
 شادمان از پل قیامت رفت
 ہر فریق با طریقہ افتاد
 صطفیٰ گفت کلہا فی النار

<p>پیر مصطفیٰ ست با اصحاب از خدا را ضعیف ناجیه اند کرده پید طریق بدعتها بکدامین طریق بند پا عقل باید که کار فرما گئی پاسے خود کج نهند چون اعمالان بے عصا کس نمنند قدم نشود که رسے باین وادی بره بدعت ضلال روکے از طریق بدعت پنا ہے وہ پاسے این بندہ کن بیرون</p>	<p>یک فرق آن بود شیخ و شاگرد ہم ہمین فرقہ کہ ناجیه اند نیز یک چند بے سعادتمند رہ روندہ نباشد از اینہا چون سیر گشت پنا گئی چون کہ ہستند پارہ بنیایان گورہ بیند کہ اندرین عالم آتش الامر تا خدا بدوی بخلات طریق مصطفوی یا الہی تو راست راست ہے وہ یک قدم از طریقہ مسنون</p>
--	---

فصل در بیان احکام حیض

<p>بر بدقی بود مسائل حیض کہے تواند ازین مسائل گفت درج کرد مسائل چندی چہ بود قوت سخن گوئی برسانے بمطلب بندہ مطلبہ را تو نیک میدانی عیب چندان ازین قبل دایم خالی از علم و از علمایم زودہ ام خویش را بدریائی در قصد من شود اسیراج</p>	<p>تا او آخر چو از او اکل حیض مثل من عامی بکمل ہفت مگر از شفقت خداوندی ور نہ با مثل من سیر رونی اسے خدا سے کریم پائندہ عالم آشکار پشانی پاسے لنگ و دست مثل دایم عقل کوتاہ دیدہ اعمایم بچنین اعرابے و اعمائی تا کہ از این محیط پرا سواج</p>
--	--

نیز در آن محیط گردون رنگ رفته بودم بنا که از غیبت دست نه پای نه کیخسار مانده ام حضور مقام پاک با وجود چنین پریشانی	بوده در هر وجه هزار رنگ مانده ام در فکر حیرت چشم فی راه خویشتن دامن دست کوتاه من بگیر ای پاک نا امیدم از و گو دانسته
--	--

فصل در بیان علم حیض و نفاس

علم حیض و نفاس نیک شناس زن اگر حسب سالیه بود از مرد این چنین پرسد از محسارم با اہل بیت پاک اخفات است اہل خود را مگر نه آموزی حیض باشد بهتر نباشد عیب ہست و حیض حکمت حق چند حکمت بیشتر کہ سطور است انچه در بندہ صنعت معبود عادت اللہ چنین شود جاری بعضی از جلالان نامتدار بلکہ عیب است حیض محض ناید در صلوة فقیہ دین سعود سند آن فقیہ شیخ حبیب حیض سه روزہ را نداشت چنان تپ میکر و زہ از زنان خیال	چونکہ علمش بود و فریضہ بنا حق تقاضای سوال خواهد کرد ایمنی در روز رستخیز و راز نہا سئو توره چہ انصاف است خوف آن باشدش مع سوزی نیست در این سخن خلاف ریب سیکے زینہا است رویت فرزند دیدہ عقلمند از و دور است ضرری نیست بلکہ باشت سود این ہنر را تو عیب چنداری حیض را عیب می کنند شمار زین سبب کہ جاریہ شاید آن فقیہ امم چنان فرمود از حدیث محمد عربی بزرگ سالہ تپ بود و زنان بہ بود از عبادت یک سال
--	--

اینک غرض از بیان علم حیض و نفاس

بچه گذار مادرش پستان
 چون خورد شیر از مادر او
 حیض بس جرم را کفارت شد
 این همه اجر با سبب استباه
 هر جگاسی که کرد ناشکری
 آنچه نقل که هست بین الناس
 جنت پاک نشسته جسد همتا
 کند آندم و خست مستی چون
 مانند انقراض این عالم
 گفت شمس الائمة خواجه اهل
 کرده باشم طعن مادر خویش
 ننگ را خد حق مجسم و گر
 آن در خنیکه شمش کرد اله
 لبیک حاجت نه ای شریعت خست
 هر که خواهد که علم حیض بران
 آید و او شفقت سخاوت کیش
 گفت ابوالقاسم آن محب الله
 می بخواندیم این دعا باورد
 نبود مرقبیه هیچ مقام
 هر که اندر مقام حیض است مانند
 تا بفضل کرم خداست جهان

بهتر از عشق بنده سیدان
 از چیل حج و سوره آن نیکو
 بچه اشش باعث بشارت شد
 گر بود حسن اصلاً لوجه الله
 جز خسارت بگردن ادنی
 سیدار حیض از براسه اناش
 اول سوگنات سپین حوا
 گشت پیدا همان زمان این نون
 حیض میراث دخترانش هم
 مکن این حرف وجه و سبب اول
 وجه دیگر از ان مقام کیش
 و گیسو را چنانچه داد خبر
 هست تصدیق ما بلا استباه
 یعنی بودست او کلام و خست
 حضرت مقتدر کند آسان
 لے باندازه مجال خویش
 چون همی مرا شد سبب هرگاه
 آن هم را خدا کفایت کرد
 کاندیرین و ارایم از احکام
 این دعا را همیشه باید خواند
 بکند علم حیض را آسان

اللهم صل علینا بحدک و یسر علینا بحدیک یا اکریم الاکرمین و یا ارحم الراحمین

فصل در بیان خصوصیت حیض

آنچه صدر الشریعه فرموده
 آنچه خونیکه اختصاص اناث
 عا یا خون حیض اعیین کرد
 شرط و نگار که است در قرطاس
 در سه سلوة تقیة صعود است
 حیض را و رافت چنین مشرما
 در شرافت بنامچه منصوص
 گفت صدر الشریعه با فیض
 باز نه ساله بیشتر آید
 ابتداء که بکون نه سال است
 سالی یکبار که بحیض رفت
 یک نه سال قول مختار است
 در خندان بود به سیفته
 نیز صدر الشریعه و رای باب
 یا افاضت شد از رحم بمرض
 شذرت شتی طبع استمرار
 بخلاف مرض که نبود آن
 آخر وقت حیض را بشناس
 هم بسن ایاس مختلف است
 علماء بخار او در گنج
 بوالکامم بزرگ با تقوی

نیز در نسخا همین بوده
 حیض است استخاضة نفاس
 بالغه بنید از رحم بی درد
 نرسیده بود بعد ایاس
 معنی حیض را که فرمود است
 خون نافذ که می بود آنجا
 خون وقت محل مخصوص است
 ناپیش از رحم نباشد حیض
 حیض گفتن و رانے شاید
 دختر اندر اچا نچه اقوال است
 گر به بنید بشش و یا در هفت
 بهمان قول نسخه بسیار است
 بوالکامم اصح نوشت اینجا
 ذکر کرد آن بزرگ پاک جناب
 یعنی این خون حیض نیست غرض
 شودش خون دراز حیض شمار
 گر چه شد مستمر حیض بدان
 اصح قول تا بسن ایاس
 شصت ساله از اکثر سلف است
 گفت سن ایاس پخته و ترنج
 گفت از قاضیخان به سیفته

<p> بعد فرمودن آن نگو کردار یقین فتوے ست برنجاه قول کچند بزرگ دین ست فتوی در وقت هست برنجاه ظاهر مذہب این بود یقین گراشته بسید خون قوس حیض دانه در او الای اکثرش ده شبانه روز آموز استحاضه شمار حیض مباد اکثر روز سیوین هسم دان کتر حیض هشت روز شب خاک بر یک شمره باید رفت اهل تقوی نکره قرا نه قول ما فتوی است تقوی باز کرد در شرح مختصر مذکور از دره لش بفرج خارج خون نشود سوسه فرج خارج هم پرده که زن بفرج خود کرده نکن زن بخویش قطع نماز اینکه سازد خروج مانع دان مگر فتنه ست رنگ استد جف متحقق نشد فروج دم </p>	<p> در خصلا صه نوشت المختار گفت اندر زمان ما کنشاه گفت ما قول عایشه ایست نیز در چند نسخه کرد آگاه بعد ازین هر چه دید حیض مبین یک مختار این بود شتوے چون سیاه است احمر قاسنه کتر حیض سه شبانه روز انچه از سه کم از ده ست زیاد نزد بویوسف ست اقل بویان لیک در نزد شافعی مذہب پانزده روز اکثرش را گفت در محل خلاف نادانه لیک در باب حیض و اسے نماز غیر صدر الشریعہ معتقد میدار حیض خون شود بیرون چون ز فرج درون وصول هم اسے بحیلوله همان پرده متحقق نگردد اینجبا باز اسے بحیلوله یا بغیر آن طرف فرج خارج از کمر سف سرخ گردد خدا سے و اعظم </p>
---	--

مگر آن است را ابو بردارد
استحاضه بنیز بول نفاس
ایچنین وضع پنبه و زاجلیل
بعد کرسف نهادن ابرار
ثیبه را نهادن پرده
موضع پرده را چنین میدان
وضع کردن و لیک در داخل
ظاهره مانده است شب پرده
حکم بر حیض او شود الا آن
حالتی که لیسیل پرده نهاده
حکم باشد بیاسی که این زن
فقه است و را بیان کرده
هزرنے را اگر مزاج ترست
سے نہاند بقاے پاک و کے
فرض باشد نهادن پرده
گر بیکان وقت یعنی وقت نماز
یا بدان سلسلہ بقاے وضو
هزرنے را مزاج باشد جفت
یعنی گرچه نفی نہ پرده
آن فقیہ کہ زبده ازواج
رخصے الله و انما عنہا

آنکہ از وقت رفع بشمارد
حکم آنجمله را یکی بشناس
قافه چون خارج است بود قیل
مستحب در محل حیض شمار
مستحب کمال حال نہ پرده
ہست در موضع بکارت آن
گفت مکرده آنہ کامل
صبح برخاست خون اثر کرده
نہ ز وقت نہادش میدان
صبح دیدش سفید ستاده
یعنی از وقت پرده نہادن
ہست سه نوع ماندن پرده
تر مزاجی او با نیفت در ست
یعنی بے پرده او شریعت ط
بہمین مراۃ را بیان کرده
نہاد پرده ہم بفرجش باز
واجب است اینکه پرده نہاد او
ہست سنت نہادن کرسف
ہست باقی طہارت کرده
حضرت عایشہ شرع رواج
ماند این سنت از بر اسے نہا

گر نہ بین حشاج داخل
نبرد پرودہ را بفرج درون
کو درون ہم شد بقاے وضو
بین سر جین پرودہ را بہاد
گر بود ترطس ارتش اتر
یعنی باقی بود طہارت او
چونکہ در خرقہ است خاصیت
لیک باز از حرارت اندام
بس فساد وضوے او یعنی
باطہارت اگر نہ پرودہ
چونکہ در نزد آن امام ہم
نزد اصحاب ماتری بردست
بکر بے پرودہ گر بقاے وضو
زادہ رخسہ گفت آن دختر
بس زمانہ را بحال خویش گواہ
گفت اما امام دین بر بان
گر نہ فرج خویش را حاصل
آزمان گواہ جاے و گر
شود این پیش خصم شہید
گفت چون جمع سائل اہکار و
نہ شدش زنان روزہ دار

پاکیش باقی است فی الحاصل
نکند شرم علم الادون
مے نیاید چو جرح سائل کو
بعد ساعت گرفت یا افتاد
ور بود خشک گفت ابو جعفر
طہا ہر قول بر فساد وضو
حبت گیر دتری بخود بیقین
خشک گرد و سخن کنیم تمام
بنوشتند از ہمین سنے
شافعی حکم فاسدی کردہ
منتقض ہست سودن اندام
در سرایت کند وضو شست
مے نیاید چگونہ سازد کو
ترسد از کندن بکارت اگر
میکنند پرودہ مے نہ اندنگاہ
بکند کورہ پرودہ نہ زبان
گردان و سے بکارتش زائل
رفتہ باشند یا مرند اگر
نیک تاویل کرد آن بندہ
ہر نمازے وضوے نو آرد
پرودہ در فرج و خلعتش ز نماز

روزہ باطل شود قضا باید	اگر چه باو سے کفار سے تے باید
ایک واجب بود باو اساک	اگفته بودیم قبل ازین ای پاک

فصل در بیان طهر متخلل و احکام او

<p>انچه طهریکه شد متخلل حق نداردے نگر بلطف پاک شرح ساز و قایده گوید پاکے روزہ پانزده شد کم گر زتسه روز بوده است اقل مثل خونیکه هست پے در پے بوده باشد سه روز یا اکثر نیست فاصل نیز و یعقوب آن طهر اگر پیشتر بود از ده طهر اگر جست پیشتر از عشر هست جائز بطهر غایت حیض یعنی در نزد اوست غایت حیض خاص اینکه ز پانزده شد کم نیست فاصل در اجتهاد و نیز صدر الشریعه کرده آگه بهتر تیسیر پاره علماء در حدیث و روایت است در گفت آن سه و خلاف سلف</p>	<p>و انش او بود عجب شکل و پدر ادراک را بمشت خاک از بزرگان که راه دین پوید گر متخلل کند میان دوم بین دو خون بگوئی حیثیت عمل قول اجماع نیست فاضل و طهر اندر میان دو دم اگر هست این قول حسن نعمان بین دو خون بنزد هب آن شه بین دو خون ز پانزده کمتر در همین قولم هدایت حیض پاکے آخر و هدایت حیض در خلاصه نوشت اهل کرم در بود مثل خون پے در پے در همین جائز بزرگان ده ذکر کردند بر همین فتوے اسی ز نعمان امام بزرگتر نویسه کرده احاطه دو طهر است</p>
---	--

یعنے وردہ و یا کم اڑین دہ
 قول ابن مبارک در سفت
 مع ذلک نصاب باید دم
 لیک نزد محمد شہ مرد
 بودن طہرین این دو دم
 باز گفتند بزرگان رد
 ہم ہمین طہر کہ بشد موجود
 لیک این طہر سے شود مغلوب
 دم حکمی ست حاصل از مقصود
 چون محمد بر شرع جان باز
 میکند آن امام صاحب فیض
 یہ ہمین قول کہ نوشتہ صاف
 حسن ابن زیاد فتویٰ طے
 مطلقاً فاصل ست در ایحال
 از متقدمین راہ نما
 اکثر بزرگان پاک نسا
 نیز و چند شرح معنی شست
 شایع پاک دین دین احوال
 دید تو حیض روز و احد دم
 باز یک روز خون چو واقع گشت
 باز یک روز خون از ان زن تاز

نہیت فاصل نہد سبب آن شد
 شرط کہ محمد از وسے گفت
 زین ثابت سخن کہ نہتہم
 مع شرط این مبارک کرد
 یا برابر باید شش یا کم
 طہر دیگر بدید در این دہ
 غالب از دو دم حیض آن بود
 دم حکمی ست و اگر محسوب
 طہرین الدین کہ نہتہم
 دم حکمی حساب سے سازد
 تاکہ این طہر آخر شش بر حیض
 کرد لیکن ابوہیسل خلافت
 گفت سہ روزہ طہر اکثر وسے
 گشت تمایل حیض شش اقوال
 از متاخرین ہسم از علما
 فتویٰ بر نہد سبب محمد داد
 فتویٰ بر نہد سبب محمد گفت
 نیک بگر نہادہ است مثال
 دید پاس کے زیاں زدہ یک کم
 بعد از ان پاک گشت روزہ شست
 بعد پاس کے بدید روزہ ہفت

یعنی زین بعد خون انفاض بود
در همین قولها که گشت خبر
جز ابو یوسف نفاض است دل
و ا پس آن انصاف حیض مباد
حیض فرموده شد دوم اول
استخاضه است حیض نبود او
نیک تعیین بکردن خمر الدین
باز دور روز پاک گرد مسم
هر چهارست حیض از آنرو
نیست فاصل نه نزد جمیع امام
باز سه روز پاک شد زین پس
نبود حیض چنانچه زین ایام
گفته بودیم قبل ازین فافهم
کل ششش روز را تو حیض بگو
کل ششش روز را تو حیض بگو
نیک بنگر اگر باد ایام
باز خون روزی امی تکلم سنج
چونکه این طهر غالب است ایام
غالب از خون بود شود فاصل
باز سه روز خون بدید ایام
زان و لیلیکه قبل شد تعیین

ما سوا ذلک استخاضه بود
طهر ناقص چو در جمیع صور
همه گویند می شود فاصل
از دو خون گر یکی شد دست زیاد
هر دو باشد نصاب چیست عمل
گر نباشد نصاب از این دو
صورت این سخن نباشد این
یعنی تو حیض دید روزی دوم
باز یک روز خون به بیند او
چونکه این طهر کم رسته ایام
گر یکی روز خون بدید و پس
باز یک روز خون بدید تمام
چون که این طهر غالب است از دوم
گر یکی روز خون به بیند او
باز دور روز خون نه بیند او
چونکه خون شد برابر پاکه
وید سه روز خون پاکه پنج
حیض سه روز اول است و پس
طهر باشد اگر چه متخلف
روزی خون دید پنج روز اطهار
حیض سه روز آخرش را بین

سلک انتقین
نفاض خون
چونکه این طهر غالب است از دوم
گر یکی روز خون به بیند او
باز دور روز خون نه بیند او
چونکه خون شد برابر پاکه
وید سه روز خون پاکه پنج
حیض سه روز اول است و پس
طهر باشد اگر چه متخلف
روزی خون دید پنج روز اطهار
حیض سه روز آخرش را بین

<p>بازشش روز پاک گشت و دست حیض سه روز اولین شاید اولش حیض کرده اند حساب در میان نفاس روز چهل نیست فاضل بنده ب علم نیست فاضل بنده ب علم بر همین قول او بود فتوای نوکر کرد دست صاحب کافی سی و هشت روز پاک شد آن زن علی اندرین چه فرمایند نزد نعمان امام شرع شناس پاک شد فاضل دست عندنما این امکان حیض اگر دارد</p>	<p>گر بسمه روز خون بدید نخست باز سه روز خون پدید آید چونکه دو خون اگر سه حساب لیک طهر بود تحسین کمتر از پانزده بود مطلقا پانزده روز یا زیاده از آن در خلاصه کتاب بافتوای بصورت این سخن ز دل منافی دید که در خون پس از زادن باز یک روز خون پدید آید هر چهل روز بوده است نفاس پانزده روز و هر چهل اما خون ثانی حیض بشمارد</p>
--	---

فصل در بیان الوان حیض

<p>این باجماع طبایان ال خاک رنگ این چهار اقسام یعنی غیر از سفید سیاه بعد ازین در هر ایه شد تعیین از ابو یوسف شریعت دست بعد ازین حیض گویش آن هم سبز رنگ از ذوات الا فرمود</p>	<p>چهارت الوان حیض سیاه سبز زرد و سفید شش رنگین حیض گفتند بزرگان ما سخن شارح و متایان گفت در کدره احتمالی هست مگر آنکه بود ز بعد و دم در هر ایه صحیح این فرمود</p>
--	--

بدرستی که حیض می گویند بوده باشد کبیره بینند غیر سبزه اگر از و نماید	از و باید دلیل او جویند گفت صاحب برای آن بنده حیض گفتن و راستی شاید
--	---

فصل در بیان احکام حیض

چیت احکام حیض که تمام روزه خود قضا کرد و باز اندرین جا دلیل چند است عائشه آنکه بود هفت سبزه باقضا و صیام حیضه باز سند کس بود حبیب حسدا شرح ساز و قایم گوید بعد از آن معتبر بنده بسیار آخر وقت حیض ویدعیان آخر وقت پاک گرد و باز شرط دیگر اگر طهارت زن گرچه از وقت لحظه ماند طهرش از بعد حیض کم از ده بسته وقت آنقدر ماند گشت واجب با و والا فی ممانعه حیض وید آخر یوم بعد پاکیش واجب ست قضا	او بود مانع مسکواته و صیام نیست واجب و سبزه قضا می نماز و در باید دلیل خوب آنست گفت در وقت حضرت عیسی سه بگردیم سبزه قضا و نماز نیست بر سبزه حیدال روا از بزرگانکه راه دین بودید آخر وقت گفته اند علما میشود ساقط نماز از آن میشود واجب اغتسال نماز بوده مرشد اس برادرین بهست واجب نماز را خوانند بوده باشد لباس زین آگم غسل تحریم بر او بگشایند سه کن احتیاط را دانی سه شود باطل از زبان زن جهیم صوم اگر واجب ست الا لا
---	---

در وقت حیض

بجلاوت تطوعات نماز
گرچه باطل شود نماز آن
پاک شد آخر نماز او نیز
غایت تجویز صوم بخدا و صوم
حالیض از حیض پاک گشت تمام
صوم آن روز را درست بدان
طهرش از عادت کم از ده روز
و دست غسل که در شب ماند
رفت و در شب نکر غسل این
از طواف و دخول جهنم
اینچنین بهره برگزفتن بار
لیک باشد حلال در این دم
وزعت بعد و راجع کتاب کس
هم صوم قراءت نمی کنند اینها
گرچه کم از آیت بود اسی یا
از طحاوی چنین روایت اند
در کتاب برای تعیین دست
قول مالک امام باید هنر
چونکه منع حدیث شد طحاوی
شرح سازد و تعیین کرد
آنکه کردند منع از وقت آن

حیض آید بسیار و سه بار
لیک زمان پس قضائش واجب
هم نخوردی ز خوردنی یک چیز
لیک مساکن اجبت سه قسم
در سه شب حیض نه ایام
اگرچه باقی بود شب یک آن
بوده باشد و راجع چنین آموز
روزه خود درست می داند
روزه باطل می شود بر یقین
میکنند منع چون جنب این دم
از زن حایضه ز تحت ازار
مس فوق ازار بوسه هم
گفت ترسد ز باسه فرجش پس
بیت حایض و یا جنب نفسا
قول کرخی ست این بود مختار
کثر از آیت می تواند خواند
نیز در چند نسخه چون این ست
از قرائت جنب نماز و چنین
بهترین عبادت ست اثنی
بیت صدر الشریع ششم مرد
قصد سازد اگر بخواند آن

الحق ان قالوا ان القرآن
مخرج عن كونه حایض
مخرج من كونه حایض
تقصید از حدیث
نظام استقامت اگر جنب
در سه شب باشد

الحایضه الحایضه
اذ كان كلب حایض
وفي بعض السطور ان
القصر ان غیر از الاقوال
دیگر که در آنک لایق است
عن کس ان فی
الکتاب فی کس لایق
بطون القام و القام
بدره کذا صوره کس
بی فتاوی کس قرآن

فقہ سہو در انوشٹ چنان
خانہ تنہاست نیست جائے نیر
بشنوین را کہ شاہ جانبازی
شد برون بانیکا رنو شاہ
یاد ہی رفت خواجہ آن نہ
جانمازی طلب بکرو آب
صاحب خانہ مال او فہمید
گفت تنزیل مضبت و باب
گفت بزن نساختہ خبہ
گفت از بہر خواب خود بندہ
امر سازند بر آورد اورا
باو شاہان اگر چنین باشند
گفت ابو حفص وقت محدث ہان
گر بود مصحفی بسیار شتر
گفت ابولیس بے وضوید خویش
ساکے را کہ اندرین طلب ست
غیبہ ظاہر نہ کند بکلام
در کتاب خلاصہ آورده
تحفہ آیت تمام براو
بکتاب حدیث فقہ کہ ہست
اصح قول حضرت نغان

کا کدران خانہ خواب ہم نہ توان
نہ سراسر خویش تن آویر
اوس ع وقت ارسلان غازی
او جدا گشت از حشم ناگاہ
خانہ طیار کرد با آن نہ
شب بہ شب نکرہ ہرگز خواب
گفت اسکے شہ پرانیا سود بہر
بودہ ایخبا چگونہ سازم خواب
برو نہ تا بخنہ دیکر
سترل بادشاہ پامینہ
بود این فعل ہم عطیہ ہم جہن
فقہ اسکے مخالفین باشند
نگذشتہم بشوق در آقا خان
گرچہ وہ آخر قطار شتر
نہم ہر ہمارا شتر پیش
اینہ احتیاط از اوبست
گفت لا باس ورنہ سایہ امام
علما این چنین بیان کردہ
گر او شتر بود چو صحت کو
نیز محدث نے رساند دست
بخلاف و طیار کردہ مدان

در الجین
جانب اصفان
کریم خان لاکو
وکر خان لاکو
مطابق سہو در انوشٹ
پیر الجین
زکات الخانب
وضع الوطاس
علیہ السلام
تعالیٰ علیہ السلام
کبریا الجوس
قیسہ و قال بعض
المشائخ لاکو و
یومل الصحیح
الجوان و ہدیہ
یلا باس و ہذا
من وضع المحن
تحت راسہ فی الخ
للطفا لاکو و
نیز الخطایہ ۱۶
عقہ خستہ

آنکه وقت را کند بجهت او
 هم درین صورتیکه مذکور
 یعنی اندر میان روز و
 اینچنین و مسالوة مسجده
 احتیاطا که خوانده بود اول
 نیز نماز شب خلاصه آن شهر من
 خون حیض نفاس بجهت
 غسل سازد نماز بگذارد
 خوف فوت نماز گردارد
 اجتناب از جماع نماید
 گرچه از زوجی کند پرچین
 باشد این حیض سوم از دست
 قطع رجعت نوشته اند از آن
 احتیاطا و اگر تونیک نگر
 گر حاشش کند بزیگر مرد
 عود اگر ساخت حیض و خون
 هست فاسد بکل ثانی شود
 اینچنین است صاحب استبرأ
 بعد ازین انتقالت نبود
 این سخن از امام دین عظیم
 نزد بویوسف نقل کرد و

خوف فوت ادا کند بوضو
 خوب سازد اگر دم مشهور
 پاکش باطل است مسالک
 اینست در این مقام فرمود
 نیست بر سر ثواب باشد بیل
 و رفقاء است خویش تقیین کرد
 قطع گشت است از عادت
 احتیاطا جماع را ماند
 غسل سازد نماز بگذارد
 تا که آنوقت عادتش آید
 روزه می دارد احتیاطا نیز
 شود این حیض قاطع رجعت
 احتیاطا است نیز استخوان
 نلند رجعت هم بشوید و اگر
 جائز است اینکه حیض عود نکرد
 گذشته است هم بروزی ده
 بر کجا کار احتیاطا بجز
 در خلاصه احتیاطا بنما
 تان آید دو بار پس در پی
 مثل استاذ و زحمت مدیم
 می شود انتقالت در یکبار

<p>هر زنی را که گم شده و ایام شعی شجاع که دلپذیر بود صورت واحد اینک گفت امام حیض سه روز اقل کرد آنکه بعد از آن رفت با دانه ثانی باز سه روز حیض او است بعد از آن خون گشت اشمار شد چون معلوم عادت بود در کد این و شش نه اند بل گفت او گفت در جمیع روز هفت و اگر بکل نماز این بود مثل سجده که او صورت دیگر اندرین الموار نظم این جبار را بهوس کردم</p>	<p>غسل باید بهر نماز ایام نقاش از جامع الصغیر بود بود مستاده بسمه ایام درت با دانه مقدم حیض سه روز که میدانی بدر سوم انتقال بگرد ز اول ماه تا با حسن کار درستی گشت منقوده درده و دوشه است یا اول ترک سازد سه روز و هر روز غسل تازه کند گذارد باز مکن کند بهر نماز و هر هست اندر کتا بهما بسما نقوانستم اینکه بس کردم</p>
<p>در کتاب بهر ایام سه روزه پانزده روز اقل طهر بدن چونکه این طهر زن درین اقوال نیست تقدیر او بدین مضمون صورت اینکه گفت که در سخن دید سه روز حیض در اینحال</p>	<p>اینچنین در عواشیش بوده نبود غایت بهر کشته آن مکن کشد که بسال که بدو سال مگر شش شمر بگرد و غون بلاغت رسید یعنی زن دید یک سال طهر یا دو سال</p>

ستم گشت خون و س آنگه
گفت طهر و س آنچه دید تمام
گفت شش ماه طهر و س دانی
نیز صاحب کفایه رد بین
وید نو حیض حیض روزی ده
ستم گشت خون و س زان بعد
حیض طهر یک وید پیش از ان
تا که او اطلاق سازد شو
ماه سه سال حکم و س دانی
نیز زاده ماه کم است ساعت
چونکه محتاج بود آن مقدار
طهر شش ماه حساب کن انگاه
نیز هر حیض اوست و ده ایام
چونکه شش ماه اقل مدت حمل
قول شرح و قایم هم این است
نیز صاحب کفایه که وجوب
قول بینه که راه دین پوشید
چونکه اندر چشما راه انتم
نزد حاکم امام صدر رشید
گفت برهان دین بین نویسه
باز صدر الشریعه پاک تعین

ابن سعد معاذ و بو عصبه
حیض و س آنگه وید سه ایام
ساعت کم امام سید دانی
از محیط آور و بیان این
سال آزاد پاک شد آنگه
کماندین حال قول ابن سعد
کماندین حال حیض طهر همان
چرا و دقت است عدت او
گفت اما امام سید دانی
عدت اوست از اول الطائت
بسم ابنه حیض هم سه ایام
جمع سه طهر گشت بشود ماه
نیز ده ماه سه شود و اتمام
باشند این طهر ساعت و و قایل
بزبان اصح چون تعین است
ایش از بزرگان دین پرده
طهر این زن چست سار سه گویند
سه شود خلق بحجه به شکم
طهر این زن دو ماه باید وید
چونکه امیر بختی است نسا
کرد در شرح نوشتن تعین

چون ز سہ روز بپوودہ باشد یکم
یا ز وہ روز آمدہ است زیاد
یا زیادہ ز عادت معروف
ہم چنانکہ روز ذہ ایام
فرض کردیم اینکہ روزے ہفت
این سفر تا دواز دہ دیدارین
یعنی حیض ست ہفت مہودہ
در نفاس اینکہ در اثنا شکے
دید پنجاہ روز او بارے
ایک این حکم حکم مستباده
یعنی اینکہ حیض دیدہ جدید
حیض از کل ماہ وہ روزے
پس چیل روز آن نفاس آن
در زیاد نفاس احوط آن
لیکے ترک جماع باید کرد
شخصت روز اکثر نفاس شش و
آن کسے را کہ قلب باشد صاف
در صلوٰۃ فقیہ مسعودے
ہر کہ بیس آیدش باعضایش

نہست حیض استحاضہ ست اندم
آن زیادہی و سے استحاضہ بود
آید این خون زینکہ شد موصوف
یا نفاس از چیل بقول امام
عادت زن چنانکہ خون بیفت
رو بعاتت کت مند بالیقین
و شیخ او استحاضہ فرمودہ
بود شی روز عادت زنکے
بست او استحاضہ بشمارے
حکم حیض را در گردا وہ
بیلو عت پو استحاضہ رسید
ز آیدش ز استحاضہ آشوب
ز آیدش استحاضہ است چنان
گوئی با این زنان نماز بخوان
چونکہ بر قول شافعی شہ مرد
بلکہ مالک بگفت در ہفت او
شغال نہ شود بجنانات
علماے عظام فرمودے
تیر بیس آید او باعدایش

شوری و تشوون
در چیل شکے
کانت امر اہل خانہ
بیت ز وجہ
خیزند ز دل علماء
نقطہ نفاس آن
لا حائل نقل نفاس
بیلو عت ز منزل علماء
ان شاء اللہ
بالکلیہ چیل او
فی المستند فکان
یعنی ان نقل شو
در تشوون زن در
بیل شوے ۱۲

فصل در بیان اقل نفاس و اکثر نفاس و احکام او	بواکارم و غیبر او نبوت
سخن عالمان پاک سرشت	

<p>تا که گوید و بیرون بیامد و ولد در وقایه و غیبه او دست بیان اینکه سقطی که بعضی خلق او تیز واقع شود طلاق با و گر تو فرزند آوردی از زن از همین سقط او طلاق شود یعنی شرح او را در است بیان هم شود و انقضای عذر او زن که تو امین می زاید بخلاف محضه این حسن تو امان و در چهره یک اشکم قول شرح وقایه باشد این آید از لطف و احسان و کلام گر چه باشد میان این و لکن یک روایت از حضرت نعمان ایک گفتند پاره علیا بلکه دوم ولد که وضع آرد نیز قول صحیح باشد این لیک است از قول ثانی</p>	<p>دین سخن هم ز اصل او دست شد هم نوشتند شارحان آن می شود دیده چون ولد بر گو یعنی باز وجه گفتند باشد شود بهین بشرط شود طلاق بمن بند زین عذر او عتاق شود ایچنین در هدایه هم بود آن واده باشد طلاق زن را شود ز اول او نفاس می باید گفت ز آخر بود نفاس زن بوده یا پیش آن لبش به کم در هدایه بود چنین تعبیر ز اول او بود نفاس آن تا چهل روز بعد از شیخین در کفایه ز آخر او دان قول شیخین نیست این اصلا غسل سازد نماز بگذارد در کفایه چنانچه شد تعیین عدت زن با جمیع دانسته</p>
---	---

<p>محصل در بیان استحاضه که منع نمیکند نماز و روزه را حامله خون بدید حیض آتار</p>	<p>نبود حیض استحاضه شمار</p>
--	------------------------------

استحاضه و طوف صوم نماز
مس قرآن و خول و طی روا
بوالکرام بزرگ پاک یقین
گفت یک قول شافعی بایض
آنکه خود را بتقوس اندازد
استحاضه که خون ناستند و
گفت در کافی کفایه زان
یا نبینے کس نه ستند خون
سلسل لبول هم چنان باشد
یا بود عارض شکم در و
یا زجب حیا که خون نه ستند و
میگذارد و باین وضو ش نماز
زان وضو نیز وقت اگر ماند
مذهب شافعی بسیار عرض
نزد مالک امام باقر علیه
در هدایه وغیر او یقین
بشکند با خروج وقت وضو
نزد بویوسف از خروج و خول
عذر بانیکه قبل ازین شایاد
یعنی در وقت از وقت نماز
تازمانی برونگهبانند

غیر مانع بود عبادت ساز
شمار می چو حایض نفسا
کرد در شرح مختصر یقین
حاله خون بدید باشد حیض
اجتناب از جماع میسازد
چصیت حکم نماز را بر گو
علما عظام کرده بیان
حکم او هم بود باین مضمون
یا زلیس با و کس روان باشد
می بسیار خروج پیه در پی
میکنند وقت هر نماز وضو
فرض وقت قضا نوافل باز
واجبات نزد در می خوانند
گفت ساز و وضو بکل فرض
گفت ساز و بکل نفل آوید
ذکر کردند بزرگان دین
لیک نزد فرد خول او
هم بود نزد شافعی مقبول
عذر را نیز وقت کامل باد
این حد شافعیان نه ستند باز
بوضو این نماز خود خوانند

ذکر شد در مسأله سعودی
 صاحبان جروح سائل باز
 آخر وقت بود خون استاد
 باز بینے یا ز جرح کس
 آخر وقت را کند صبرا و
 آخر وقت آن نماز بخواند
 آن نماز یک خوانده بود اول
 خون استاد وقت دوم باز
 هست جائز نماز خوانده او
 خون اگر سائل ست برین تقریب
 ترک تعصیب کرد نبود پاک
 خون اگر شد روان ز بعد وقت
 از او است نماز مانع نیست
 شستن او بخوبیش باید دید
 اگر نباشد نقید شستن کس
 اندرین حین ثیاب خود شستن
 یک ز این مقاتل او گوید
 وقت کل نماز جامه خویش
 گر روان شد ز جامه دیگر او
 فقه سعودی را بیان کرده
 تا تواند به بند بر بستن

علماء عظام فرموده
 اول وقت خوانده بود نماز
 آن نماز یک خوانده عاده باد
 خون یا استد چگونه سازد کس
 اگر استداد اکنت بود وضو
 خون ز سیلان بوقت دوم ماند
 نیست کافی اعاده ساز و بل
 تا که بیرون رود غسل نماز
 پای گیر و از خلاصه بگو
 سے به بند ز باطله و تعصیب
 نیست لا بائ غیر بائ پاک
 تا اگر است ز نافذ باطله او
 گرازان خون بجایه برسد نیست
 اگر عین شست بوده است
 باز بازش رسد ز شستن پس
 نبود فرض اسے بر او رسن
 فرض باشد که یک کرت شود
 یک فتوی بود بقول پیش
 خون ازین کس اعاده باد وضو
 مستحاضه اگر نهد پرده
 خون نماید ز فرج داخل زن

و ذکر التماس
 نے جراح
 الفت
 و شرط الجرح
 و منه الراجح
 من السيلان
 فان المني
 الحسنة
 فهو كالمع
 وان لم ينفذ
 الحسنة
 فهو كالمع
 عاد سے

ظاہر قول از اصحا سئے است
 فسفے کن امام قدر بلند
 بہین بند و محل خویش
 از اصحا ست حکم و سہ دانی
 گفت بر بان دین دو ائمہ
 این سخن را بعد عا سہ تمام
 یعنی با جہ بند یست اگر
 سینے در وقت یک نماز تمام
 و ربیک وقت تر شود و تہ
 مستحاضہ خرید با ست کس
 حکم او این بود از اول مسہ
 شدہ است ارتقاء اگر حیض
 تا بین نگشت بے جمایش
 افتہ وقت غویش شمس الدین
 یک روایت از ان دیانت زین
 قول دیگر از ان دو صاحب حال
 قول دیگر چہا رہ گویند
 نہ سہ ہست از ابو یطیع سخن
 گوید او چارہ روزی و تہ
 عمل الیوم او حق بالناس
 ایک احوال و سالہ را دانی

انجین جہ کہ در اعضا سئے است
 گفت بند و جرح سائل بند
 یعنی اساو در محل آن ریش
 مستحاضہ و سہ اصحا سئے
 سخن خاص ہست عام ہست
 خاص فہند و سئے فہند عام
 زد کہ یکتاہ بند گرد تر
 از اصحا بود بقول امام
 حکم او جہ سائل ست ایشاہ
 لیک حیض و رانداند ہن
 ترک سازد و ہر روزی و تہ
 قبل از انقضای ایامش
 سہ کند ترک البتہ زان پیش
 گفت اندر اصول باشد این
 سینے این قول باشد از شیخین
 سہ نگرد و قریب تا دو سال
 قول سہ ماہ زان دو شہ گویند
 بخلاف محمد بن حسن
 یک سخن نصف او ست از انستہ
 بہین گفتہ اند در قوطاس
 نقل شارح بود ز کرمانے

در بیان تمایزات حیض

<p>مستحب است که در روز حیض حمام نکند و در روز حیض غسل نکند و در روز حیض کوبید و تلمیض نکند و اگر کرده است وقت سحرانی بجهد او و نه خویش از این کار یاد بدینست و در اینست که تلمیض ترک او نمازشش چون عاصیه هست شود و نه تلمیض در یک روز و نه خود اندازد این حیضه ازین سبب گذشت از بزرگان شریع پروریده ترک سازد و نماز و روزه هم گفت معلوم نماز اعماده باو در دلم بود باز سازم و سج گفت تا که ازین تعالی بخش صفت کردی بحیض ظاهر و صفت مصلح او از چهار من آب است حیض مردان بود و همین علت باعث سبب آ و مال این است که چه زن نیستند و در حیض اند</p>	<p>بست اند و حلاله حاض گرد و آید چنانچه وقت نماز مسجد خانه را بر آید جلیل مردن حیضش مراد وانی باو و در سه لباس او استغفار مستحب است و او را و بیمار اگر غسل و لگ شود بیرون نگذارد و اگر نمازشش این در وقت خود حاضیه سازد نرسد نماز بان بفرزندش در حلاله و کافی آورده دید تو حیض روز اول بم کم رفته روز خون اگر استاد نقد لطمه که شد در اینجا حرج لیک گویند که بگوشتش حیض از نجاست است نه گوشت و نه حیض ظاهر که اندرین باب است حلت غیر استی حلت حجب فیض حقتال این است آن را بایک خال از فیض اند</p>
---	--

وقع این حیض را انسان از آب
 دل نظر گاه حضرت اوست
 یعنی موسی مجتبی اغیار
 سبب که فیوض را ناسپست
 هر چکا بی حجب دریده شود
 رفته رفته چنان بگردی غرق
 آنچنان بر دولت رسد در دست
 بعد از آن بر تو نیست تخریب
 وضع سازند بر سرت کوب
 گر بفرق سرت ننند اثره
 گر چه در کام اثر دهان است
 گر تو حائل اگر چنین یا سب
 مروت این است اصل مرد این است
 در حق با و لے که خشم گردد
 وصف مردی نه آلت ریش است
 پس تو ای ترک زاده نامرد
 خرد در عشق لے در تو
 خست پنهان که در بیات است
 پس محل نگاه حضرت رب
 تیغ بر سینه بفرقت خاک
 دشمن جان خود امیر کنی

واقع محبت و حجاب
 یک اینجا حجاب یک مویست
 بوده باشد از آن نظر بیکار
 حارق او دوام آگاست
 دیدنیا که هست دیده شود
 نکتی راحت الم را فرق
 سارخ از جمله در و با کرد
 همه را از خداست می بین
 نیست من بعد و تواند و سب
 بود حسن در تو یک ذره
 چنین نه فست ترا به پیشانی
 از دست عمر بن الزین یا سب
 در و مرد در نیست در و نیست
 حبس در و با عزم گردد
 بلکه مردی گذشتن از خویش است
 در قیام جبراً چه خواهی کرد
 کار بایت خلاف کرده او
 بر تر از صد هزار علت است
 خائ و یوسا فتن چه عجب
 این چه انسانی است چه او را
 خوشی تن را با و اسیر کنی

<p> واسے بر تو هزار واسے تو باوجود چنین سید روئے خبث پنهان خویش را مانی نام مروی بخود کنی حیف است در حقیقت مخفی هستی با سے تا بر تمام در عیب مگر آنکه خدا سے هر دو جهان از چو شد بر و سے عیب نقاب آن بدی که از تو سے آید هر چو گاه سے کند گرفت گیر گر چه او غافرت مست بخشنده چونکه نت است هم گرفتن آن </p>	<p> نماند عفو اگر حجت در سے تو سخن از عیب خالق میگوئی حرف بر حیض ظاهری راندی بلکه نایب زن حیف است عقل کوتاه ناکسته هستی سجد در و دست مکر در عیب پوشیدش عیب آشکار و نهان شرم سازیم مستحق عقاب هست شکل اگر نه بخشاید در عالمین بگرد و زیر پر شو غره هم که اسے بنده خوشتن بین مهر و لطف بدان </p>
---	---

فصل در بیان تیمم و احکام او گوید

<p> حق بر اسے نجات روز دراز نهانے کہ در نبودن آب باوجود چنین ترسم آن گفت صاحب برای دین زن قدر نیلے بود و آب بعید در نهایی که کند تفصیل خارج مهر گرفتن است از آن بعید گفتند این تیمم را </p>	<p> امر فرموده پنج وقت نماز کرو بر ما بجائے آب تراب نکنے بنده کے لئے انسان حنا سچ معر یا مسافر کس او تیمم کند بپاک صعب قول صاحب برای بی قیل این سخن رتو آن سخن میدان بر سافز بر تقسیم روا </p>
--	---

بعضی از ناس گفته است چنین
 نیست جائز کند تیمم اگر
 قول صاحب بدایه نرین معنی
 گرچه غیر سافراست اینکس
 گفت اندر کتاب ساسه کہا
 وز محمد بود و میل عبید
 اختیار امام فعل است این
 از ابو یوسف است از اینکس
 کار وانی از و شود از حب
 هست جائز تیمم کرده
 قول کرخه امام فیض آثار
 جاسه باشد که صوت اهل آب
 نشنود صوت نشان بعبیدان
 گفت ابن زیاد با تفصیل
 در قفایست یا میزین لیسار
 اندرین باب گفت امام زید
 میرسد آب را جواز بدان
 ایک قبل از خروج وقت نماز
 بس بقول امام مالک میل
 گرچه خوف از خروج وقت نماز
 هست اندر صلوٰۃ مستحکم

خارج مصر شد کسی بقیه
 قصد سازد مگر هیچ سفر
 خارج مصر شد کسی تفسه
 هست جائز تیمم او بس
 دور سے محل را هوا مختار
 یعنی از آب جائز است معید
 وز محمد چنانچه شد تعیین
 بوضو یا فتن و او بس
 می بگردد و چشم این غائب
 از کتاب ذخیره آورده
 نزد او اعتبار آن مقدار
 بشنود با قریبه هست حساب
 اخذ اکثر مشایخ است چنان
 آب در ریش کس بود و میل
 معتبر میل دادن تیمم آر
 و اندرین کس درون وقت اگر
 در نهایت بود و بسیل آن
 نرسد آب را معید جواز
 نبود در میان آب بسیل
 بوده باشد بخاک نیست جواز
 آن بزرگ طریق فرمود

<p>از مصنفه مشترح او را در گر قییم است یعنی در مصراو هست خوف هلاک با این یار گر قییم کند همین البیان</p>	<p>بزرگان صحیح ساز و یاد گر جنب گشت یا شکست و ضو مع نه انسیا بد آب حصار گر با جمل غمید و این روان</p>
<p>در بیان کیفیت نیم و احکام او گوید</p>	
<p>بحدیث رسول شرف و غرب بسیکه ضرب سحر ساز و رو بسیکه هر دو دست تا سرفق ایا احکام بزرگ هسته شفت هست شرط استیجاب چون آب گفت فتوی بر استیجاب بنابر این میرن بزرگ نیکو فاد است این در شرح نویسن فخر الدین از فرزان باغبان رندان بس به ان شخص و در این حال اوست محتاج ضرب به خود را خاتم یا سوار و در دست قول مختار است فیه کوز است ترک گرد و ذلال انگشتان در مملوایه فقیه مسعودی شروع است مؤید اسلام</p>	<p>کردن این نیم هست و در ضرب و در وضو گفته شده حد و او سکه کند شرح اسم و یا نش حق از سه نسخه خوش نویسی است گفت سخنان گفته اند و این باب ظاهر است صحیح هم مختار و قییم گفته است نه ضربات اندرین باب سکه کند تعیین نور اید سبب این انگشتان کند انگشت های نویسن حسن مال تا شود و در استیجاب احدا الایم است این بر آید و نش است سینه اندر کتاب کافور سکه و قییم او را جو از بدان نیز در چند نسخه فرموده بوضیفه امام خاص و عام</p>

سلك
نه گفتند اصول بزرگ
ان استیجاب التقریب
بشرط بلا جماع و غافلان
فی الاستیجاب بالمرح و ظاهر
کلام العظمی استیجاب التقریب
بشرط لا یجد الرجل فی ردیه
شأن یخفی و یخفی فی ردیه
سنة التقریب الا ان یخفی
اکل لسان فی السور و ان
الاستیجاب لیس بشرط
کشف بزودی
ان الاستیجاب فی ردیه
و یخفی فی ردیه
ان الاستیجاب فی ردیه
بشرط لا یجد الرجل فی ردیه
شأن یخفی و یخفی فی ردیه
سنة التقریب الا ان یخفی
اکل لسان فی السور و ان
الاستیجاب لیس بشرط
کشف بزودی
ان الاستیجاب فی ردیه
و یخفی فی ردیه
ان الاستیجاب فی ردیه
بشرط لا یجد الرجل فی ردیه
شأن یخفی و یخفی فی ردیه
سنة التقریب الا ان یخفی
اکل لسان فی السور و ان
الاستیجاب لیس بشرط
کشف بزودی

از تجمیع حدیث مسیح فرمود
گفت ای سرور انبیا و رسل
یوحنا فیثیه شیه خدا سے پرست
وز زمین زود دوست بر پیش
بعد از ان هر دوست افشان
بعد از ان دست خود فرود آور
باز و هر دوست را بر ارض
بسته انگشت دست چپ یقین
مع آرنج پشت دستش راند
باطن دست خویش مسح آورد
گفت آن مرغ بوستان عدونا
شرح ساز و قایم آن اعل
بعد از ان ذکر کرد فیثیه الدین
قول دیگر بهر چهار انگشت
سینه از اس امضای خویش
بعد باطن گفت کشد تا بند
سے کشد هم باطن ابهام
بعد دست یار چون این
مثل یو یوسف آن غریب علوم
تا که با ششم با کمال جمل
چه شود را راست آموز

هم ایوه یوسف اندر آنجا بود
آنچه گفته بغفل کن قیسمین
گردید و نر از آستین دوست
باز پس روید کرد دست خویش
بعد بر روی شک بولش اند
سینه رخ تمام رویش کرد
کرد چون فریشت که شد غرض
داند فریشت ایوب ایست
باقی انگشت های خود گرداند
نیز لیسرا که خود چوین کرد
در نیم بهین بود مسخون
گفت اندر نیم این فضل
سینه در شرح مختصر قیسمین
سخ ساز و دوست ایمن است
سخ آریخ است سعادت کیش
ظهرینا شش است سواوند
ظهر ایوب است گشته تمام
سینه گشته رخ نور و نورین
گفت ایوب بغفل کن معلوم
نزد پیش سینه است یکد ایل
چشم باطل به شرق و در

[illegible]

غیر فہما و تفہم و اس طرح
 اس طرح کہ اس کے خلاف ہر
 ایک سے منہ دوسرا اصرار
 اس کے لئے ہم تقابلی ہیں
 ایسے کہ ایک دوسرے کے
 اپنے اپنے اس کے لئے
 اب ہم یہ اس کے لئے
 یہ اس کے لئے
 کہ اس کے لئے
 اس کے لئے

ورنہ کا ہسید بنی بنادانی
محمدؐ نے یا جنب زمر و اناث
ابن تیم باین ہمہ کافی ست
ورہدای چپت سچہ ست خبر
یعنی اندر صلوٰۃ سسود
سید المرسلین حبیب خدا
یعنی آن رہبر صفای و کبار
اوفتادہ پنجاک مے غلطید
گفت بر من جنابتے واقع
گفت آن پیشوا سے صلح حرب
خواہ محدث و یا جنب شد کس
گفت الکاب امام تابندہ
متواند گرفت استمتاع

عبت ست رواج شیطان
یا زنی پاک شد بر حیض و نفاس
چونکہ نقل از پیمبر و انیست
ایچنین نقل در کتاب دگر
نقل نیکے چن پنچہ فرمودے
شافع المذنبین بہر دوسرا
ابن یاسر دے حق عتار
افضل خلق حال او پر سید
شدہ است اسے پیمبر شافع
نشدیدی تیمم است دد ضرب
این تیمم بود بحبلہ بس
بندہ آب را نیا بندہ
مے توان برین ثابہ اتبع

در بیان آنکه نیم سیم چون نیم که شد خلیفه با
بر داد اید و غیراوست بیان
انچه از جنس ارض مذکور
اختصاصا رخصه اند و انبث
انچه نبود جنس ارض اگر
ایکافور چوب زاج و حشا
بدقیق و سلیق نیز رما د

زیر و است
 هست بر خاک ریک سنگ
 هم بنزد محمد و نمان
 گنج و زنج سر به و نوره
 سخن عالمان پاک شست
 نیست جانز چو مشک یا عنبر
 یا بذر در سنگ نیست روا
 در برب و نقره غیب جانز باد

[illegible]

سجدید بمطلق لاسے
 بوا المکارم زرقا ضیخان دے
 گفت اگر آبی است نیست جوان
 بعد از ان در معانی سفت
 نقل سازد و کتاب او باز
 آب نے خاک نے یک منزل
 میکنند نقل آن خردمند
 از کتاب خلاصہ باقیمین
 بلکه با بعضی حاشیہ باتن
 نے کنی ترک تاشو و شک او
 کر نے آن امام صاحب
 در ہدایہ و فیروست بیان
 نزد بویوسف سعادت ناک
 نیز قول دگر از مریست
 شافعی گفت در نبودن آب
 در خلاصہ خزائن یقین ست
 کس تیمم بکروازیک جا
 گرچہ بودہ است ضارب اقدم
 گل طاهر کہ یادگشت درین
 گرچہ بودہ است بے غبار پنجر
 تاکہ نہ دست خویش بر احجار

نیت جائز اگر چه می آنے
نمک از آبی است یا جبله
در چه باشد خلاف دار و باز
در چه باشد صحیح جائز گفت
گفت قول اصح بقیصر جوار
جامه تر خیس ارض نه نر گل
یعنی عبدالمعلی بر چند
لا یجوز التیمم بالطين
نه ببالد بگل برادر من
بعد با او کند تیمم کو
او تیمم جواز گفت به گل
علماء عظام گفت چنان
نیت جائز بغیر ریگ خاک
گفت بر غیر خاک جائز نیت
و تیمم جواز غیر تراب
نیز و جامع البساتین ست
باز شش از و کند اجزا
در جنابت و یا ز حالض هم
یعنی آن چیز باز جنس زمین
بست جائز تیمم اینجا نیز
بست جائز اگر چه بست غبار

استغفار
سیدان
روایت
جوز و نبات
ارنج
فیض
مجا
بسم الله الرحمن الرحیم

سنه الیوم
الحمد لله رب العالمین
اصحاب القبر
علاء الدین
والله اعلم
الزمانه والایام
القیوم بالقیوم الطاهر
یا قاضی الحاجات

خشک گردد و آبفتاب اگر
نیست با نیز تیمم در اینجا
نیز در این زمین او اسے نماز
مے تواند بیک تیمم کس
شافعی کرده است اینجا یا و
گر گنیش تیز وقت نماز
رفت نصہ رانی تیمم کرد
شد مسلمان پس از تیمم آن
تیمم نہ است گفت این و و
گرد و خاک کرده بود آن مذکور
بعد ازین دین گزید نیز و ما
سلی بالتیمم از انسان
باز برگشت بر مسلمانے
بخلافت ز فکر مانی گفت
بوالکارم بزرگ پاک یقین
نقل از شیخ زاهد سے آورد
باز بہر دخول مسجد آن
نیست جائز باین تیمم باز
بخلاف تیمم آن مرد
یا کہ بہر عہدہ تلاوت ساخت
قول آنہا تیمم بہر نماز

تا که گردد از دوا ب
گرچه در دین نماز است و دعا
ز فرشتا فاعی گفت جواز
خواهد از فرض از نوافل پس
بهر هر فرض یک تیمم با د
جائز است از خلاف دارد باز
زین تیمم اراده دین کرد
کاندرین جامع حد و نعمان
تیمم بقول یعقوب ۱ و
گرچه بود از اراده دین دور
متوضی است نزد شافعی لا
گشت کافی بنفوذ بالرحل
نشود آن همیشه قیاسی
در هدایه در دلائل شفت
کرد در شرح مختصر قیین
گرتیمم بمن مصحف کرد
یادے از بهر خواندن قرآن
بگذارند به پنج وقت نماز
از برای جنازه خواندن کرد
عاری عالمان شرع شناخت
یا بجز نماز باشد باز

السلامة والمطهر
الذي هو المختار
منه في المائدة
التي هي في المائدة
التي هي في المائدة
التي هي في المائدة
التي هي في المائدة
التي هي في المائدة
التي هي في المائدة

لیک باهر کدام مقدار سه
نزد و نعمان امام فرخنده
یعنی در نزد آن امام سخت
تیز این مومنان شفقتمند
نزد و و بکنند تمیم آن
با در حمت بگور قاضیان
چون مسافر گذشت در صحرا
یا بمانند آن ازین معنی
نیت بر و سه وضو کند بر او
گفت آنها که حق شناخته اند
غیر جائز بود و گفت اگر
مگر آنگه کشیر باشد آب
بس درین حین وضو کنند تمام
گفت قاضی ابوعلی نصف
آب موضوع هست با خوردن
گر شاده بود و نه بهر وضو
در کتاب دیگر به عکس این
در صلوٰۃ فقیه مسعودی
را کبیه در طریق رفت بخواب
نزد و بویوسف قضا است رس
نزد آن دو و مکمل و کامل

میرسد نیت اکتفا با سه
هست باقی بملک بخشنده
نیت بخشدین متیاع درست
گر همین آب با یک بخشند
نیت ناقص بنده سب نعمان
در فتا و اسه خویش کرد بیان
خم آب بے بدید و آن جا
هست باقی تمیمش یعنی
بهر شرب است نه بر سه وضو
که بنوعی مباح ساخته اند
صرف آن چیز را بنوع دیگر
استدال است بے وضو شرب
نه تمیم کنند ز بهر قیام
نیزین فضل آن امام چارط
هست جائز با وضو کردن
لیک نبود مباح شرب با وضو
بنوشته بود علی التین
گویم آنچه ائمه فرموده
گفت شخصی که شسته از آب
نیت باطل تمیم این کس
گشت بیشک تمیمش باطل

صلواتی است
المسافر و زیاده
فی رطل و صلی
ذکر الماء بعد
عندلی ختمش
و بعد از غسل
ابو یوسف
بعد از شرب
اورد فی الکافی
و الخلفاء
هضمه و وضو
غیر سه بار
و بعد از وضو
جائز است شرب
و جمیع الخلفاء
نه گفتند
نه الوقت
بعد از وضو
نسخه او را

در نهایت است در سبک گفتار
 میسم که بوقت سفر
 یک کرت یک کرت اگر شست
 گریشوید بوجه سنت او
 گشت فاسد تیمم این یار
 مونس چسب گشت در زندان
 لیک این شخص می نیابد آب
 خارج مصر سخن اگر بود
 و بر مصر است گفت نیست جواز
 گفت خواند نماز مومن سفر
 بس مین قول هست قول هما
 بود در مصر مونس در بند
 نه مکان پاک اندرون خاک
 بو حنیفه امام نیک اندیش
 تما باند که یافت کرد آب
 گفت ابو یوسف شریعت طی
 تا شود از مشبهین او باز
 بایا خواند با دعا و آه آن
 میسم سوجدے به نماز
 گفت این آب لیک مومن مرد
 یعنی این قول آن عدو خدا

نزد کل غیر ناقض است اسے یار
 آنقدر آب یافته است و اگر
 حصو بایش شود بضر و درست
 نیست کافی بابت اسے وضو
 در خلاصه بود هواختار
 جای پاک است جاسے بود آن
 بو حنیفه گفت در این باب
 به تیمم نماز مومن بود
 لیک مین قول خوش گشت و با
 باز سازد اعاذہ اش زمان بعد
 متفق گشت بزرگان ما
 خواست سازد عبادت نماوند
 یافت فی بیح ازین نه آب پاک
 گفت سازد قضا نماز خویش
 یا شود جاسے آب پاک تراب
 باشارت نماز خواند و س
 بگذاردندگان پنج نماز
 مے کند نیز گفت قاضی خان
 بود نصرانیے بداد آواز
 قطع آن بندگے نباید کرد
 بوده باشد بوجه استهزا

فی الخلاصه
 التیمم
 بوجوب
 من الماء
 شرب
 بوجوب
 قضاء
 التیمم
 بوجوب
 الماء
 بوجوب
 التیمم
 بوجوب
 الماء
 بوجوب
 التیمم
 بوجوب
 الماء

گفت نعمان ادا کنند عریان
 آن سیکه در نماز و پیراب
 ببرد و اند نماز شد ویران
 قاضی خان گفت گر بید سراب
 خواه از موضع نماز آن مرد
 بدستی نماز ویران ست
 متیمم اگر بید سراب
 با و بروی که انصراف با و
 گریه بر بود کسانش باز
 و چه بعد از فراغ باشد با
 متوضی که نماز گذار
 مقتدی دید آب امام ندید
 مرا ماشش نماز فاسد نیست
 پس وضو دار با تیمم دار
 ایک نزد محمد ابن حسن
 در کتاب خلاص شد یقین
 داشت کس آب با وضو پس
 گرو وضو کردن بحاجه او
 جامه خویش را بپایشت
 در یکش ادا بکردن نماز
 بعد ازین در صلاوة مسعود

با و تا خیمه قول شاگردان
 منصرف گشت با گمان آب
 نرو و در تمیش نقصان
 منصرف گشت با گمان آب
 یا تحب از بکردن خواهم بکرد
 باز چون این نظیر چندان ست
 اکثر را س که اگر بود بر آب
 میکند یعنی انصراف وضو
 نیست بروی حلال قطع نماز
 می باز و اعاده الا لا
 اقتدا کرد با تیمم دار
 مقتدی نماز شد تفسید
 چونکه اخلاص او بنایابی ست
 گر گشت اقتدا جواز شمار
 غیر جائز بود برادر من
 نیز در قاضی خان نوشت چنین
 جامه اش اکثر درم بخش
 جامه شوید نمیرسد وضو
 به تیمم کند نماز درست
 خود کند کار شد نماز جواز
 اندرین باب ذکر فرمود

جمع و من بسیار صحرا
بعضی گفتند پاک است این آب
بعضی ناپاک گفتند و در کردند
زمین و در جبهه اقتدا یکدیگر
انچه قول درست مشهور است
آب نبودن احتیاج زیاد
در محضر و راستی بوده
و در آن شسته را باستوران
این مانند رشع مردم دور
بهر گل کردن آب استعمال
شراب انسان زکب استعمال
شد فراموشی از مسلمانان
بعد خواندن رسیده بخاطر آن
نزد یوسف است اعاده این
خود نموده بود اگر در بار
این سخن در بدایه است چنان
گر کسی آب مانند در بارش
اتفاقا عاده و سستی
باز این شرح ساز فرمودست
انچه مخصوص در فراموشی است
چونکه عبد العسی صاحب قیل

یا فتند آب و ریگ اوس
بس و فلو ساختند آن از حجاب
روسی بر خاک پاک آوردند
نار و گفته شد کنند اگر
خوف نفس پاک است و است
با وجود همین میسم با و
غسل اندام چارند موده
انچنین گفت و نوشه بر نور
در حلاله چنین بود مذکور
نیز بر تسبیح دو آب حلال
نه مباح است کرده باشد بل
یعنی آب که بود اندر بار
لا یغسیه الصلوة از طهر خان
هست تفصیل او چنین چنین
یا نموده با او و غبار
بوالکارم بکر زین بیان
خود نمیداند اصل این کارش
بر که غافل رشع شدی است
و همین هم تخلیه بودست
گوشش کن متر از ترش
از کتاب بنام سار و نقل

فی المیزان المسافر
از آنکه در حایض
و مستحکم در کمال
باید بافتن آن
و محرم و قال بیه
و عید با سستی
الکلیه و الحاکم
فیما و ضعیف
اد و ضعیف
بام و و و و و
غیبه و و و و
لا یغسیه و و و و
اتفاقا و و و و
سستی و و و و
سستی و و و و
مرا و و و و
اد و و و و

گر گسان بر د آب گشت ادا
بعد ظاهر گشت بود آب
بیر بر آید نوشت حاصل گرم
آب اگر بست یعنی در همراه
گرنه بر د آب خویش نسیق
شسته قبل از طلب تمییز کرد
نیست جائز بر آب و در بنام
نیز صدر اشعاریه با نقل
اصل نبود طلب نزد این حسن
آب که عاده بود ابدال
و اسیر بر طامعان سرگشته

اسے قناعت دہندہ نیکان
از طعام قناعت کم کن
صبح تا شام شام کن تا شب
آب اگر با شمن شود موجود
شمن مثل را فروشد پس
نبین بخشش را فروشد آب
این سخن در هدایہ مشہور
گر نباشد شمن درین انجان
گر باشد باد شمن آنا
یا درین موضع اندرین تقدیر

پیشیم گذار و امر خدا
نیست جانم ز جبر اصحاب
بست در فتنه های دیگر اعم
طلب در خالصا لوجه الله
بعد از این عجز گشت با تحقیق
نزد فخران رو بود اے مرد
چونکه عادت بود به بذل آب
که ز مبسوط می بسازد نقل
چونکه غار نیست در طلب کردن
گفت این زیاده نیست سوال
پیشیم دارم در در گذشت

اسے دروغ بخش جلائے نریکان
 راس منت بہا ہے مہت نریر
 لیے روئے ماسا لکم سن اجر
 اندرین شخص ہم شن مے بود
 نیست جائز تقسیم این کس
 نیست لازم خریدش زینباب
 بعد ازین در خلاصہ شد مذکور
 و تقسیم کن با جمیع آن
 و ادباً مثل تقیثش استجب
 اینہم و شدند اگر بغین یہیر

فی البدایہ النبی
 علیہ السلام
 از المصنف
 محمد بن عبد
 اللہ الخالد
 فی القلوت
 ولا دلیل علی الوجود
 فہمین واجباً
 جان غالب علی
 ماہم ان سائل
 سئل علی ان یتم
 سئل علی لانه
 و اجد الماذا نظر
 الی الدلیل ثم
 یطلب مقدر القوة
 ولا یستلزم
 یقطع عن مقتضی
 شیء اور ادب

میں نہ دیکھتا آب و صفا
 نہ کہ بر غبن فاحش مذکور
 غبن فاحش چنانچہ شاعر تفسیر
 این فروشنده لیک در ایندم
 بر یقین غبن فاحش این کو
 بہت اما سباج بر خوردن
 قول بعضے اگر و صفا آورد
 در جنابت بود و درست در ہم
 غبن فاحش بقول بعضے گو
 شیخ بصری بگفت در اینجا
 بخرد با و صفا ساز و صرف
 حضرت قاضی خان سلطان مرد
 آب باشد میان ابن و پدر
 میت حالف جنب بعضے
 بر یکے تن کفایہ است این آب
 آب ملک یکی ست زین سہ تن
 و زہر سہ است ہیچ یکے نین آب
 آب باشد مباح در اینجا
 چونکہ غسل جنب و بیضہ عین
 یک صلاحیت دیگر بر مرد
 پس جنب غسل پاک آوردہ

نہ در آنجا کند تمیسم او
 بلکہ لایشتہ بود مستطور
 قیمت آب یک درم تقدیر
 نفروشت مگر بدو در ہم
 لیک این قول از براسے و صفا
 گرچہ در اخذ فاحش است اتقان
 نصف در ہم بخویش بردارد
 بعد نوشت ابو الکلام ہسم
 نہ در آید بہ تحت اقویم او
 لازم است اینکہ با جمیع مال
 غیر ما خود ہست لیک انحراف
 در مقابلے خویش تقیید کرد
 بہ پدر صرف ما ختن بہتہ
 آن قدر آب داشتند اگر
 نرسد با و سہ دیگرچہ جواب
 او کم صرف اندرین چہ سخن
 نمک صرف جائز ست تراب
 صرف این آب با جنب اولے
 شستن مردہ است غیر دین
 نے تواند امانے زن کرد
 سے بسا و تمیسم مردہ

ذکر شد و کتاب شیبانی
 آب زرم زم که حاجیان دارند
 بنود خوف تشنگی سبب شک
 مگر آنکه سبب کنند بکس
 لیک از مولوی قاضی حسان
 نیست و ز نزد من در این حیل
 بود المکارم بزرگ پاک یقین
 قدر یک غلوه نیز حجتن آب
 غلوه با آن گزاید و سست
 غلوه و ز نزد بعضی اهل سخن
 این طلب در صلاح آن باشد
 شافعی گفت این طلب کردن
 ایک و پاره کتب زین باب
 سبب طلب هم اگر تمیسم کرد
 ایک و پاره کتب چون پیش
 این طلب نزد شافعی هم
 است مذکور شرح بر چند
 گزیم بکرد و در علوات
 گرچه نبود گمان قریب آب
 گفت این شرح سازنیک ادب
 یعنی از جانب یحیی و یسار

از حسامیه گفت نادانان
 استاده وضو نمی آرند
 نیست جائز تمیسم این یک
 یا و یحیت کند ندانان بس
 بچنین حیل که گفت انسان
 گفت این قول را بچند دلیل
 کرد و در شرح مختصر تعیین
 اینچپ و راست شد و بر ایجاب
 چون ز سبب صدا چهار صد است
 است مقدار تیسر بر اندن
 بقریب اگر گمان باشد
 مطلقاً واجب است غیظن
 اگر شخص بود بدون آب
 قول اجماع جائز است ایمر
 اختلاف ست زان نکواندیش
 قدر یک غلوه است یا ز کم
 سبب طلب بنده خداوند
 است تجویز نه بحکم انات
 طلب ادب بود زین باب
 اینکه واجب نوشته اند طلب
 نزد سبب قفا و پیش اسے یار

استغفار
 بنسب آب بکند
 اما ز خوف
 بچند دلیل
 کرد و در شرح
 مختصر تعیین
 اینچپ و راست
 شد و بر ایجاب
 چون ز سبب صدا
 چهار صد است
 است مقدار
 تیسر بر اندن
 بقریب اگر
 گمان باشد
 مطلقاً واجب
 است غیظن
 اگر شخص
 بود بدون آب
 قول اجماع
 جائز است
 ایمر
 اختلاف ست
 زان نکواندیش
 قدر یک غلوه
 است یا ز کم
 سبب طلب
 بنده خداوند
 است تجویز
 نه بحکم انات
 طلب ادب
 بود زین باب
 اینکه واجب
 نوشته اند
 طلب
 نزد سبب
 قفا و پیش
 اسے یار

بسته آب را نیابند ه	بوده باشد امیدوارند
بشعب است گر کند تاخیر	آخر وقت را برین تقدیر
صاحب مختصر نوشت چنین	بوالیکارم و نه کند قیدین
یک غن از دوشیخ را بنما	بلکه تاخیر واجبست اینجا
گفت صاحب تنبیه در تحریر	سیکندراجی آفت در تاخیر
در محله کند او اسے نماز	وقت کرده نه در آید باز
گر نباشد امید یافت آب	نیست تاخیر حاجتش زین باب

در بیان تیمم بیار

قبل ازین در صد و این گفتار	گفته شد از تیمم بیار
لیک تفصیل اب بیان سازیم	اہل توفیق را عیان سازیم
در صلوٰۃ فقیر مسعود است	نزد اصحاب ما چنین بودست
آب گرم گزینان کند یا سرد	سرد سازد زبان بگرم اسکند
لیک ہر دو اگر زبان دارد	تیمم نہ کرے بگزارد
گر نباشد زبان دین بردو	لیک باشد زبان تحرک او
گر بکنس کنیزک ست غلام	مے بسایند و وضوے خواجہ تمام
مے ندارد عن غلام با و داه	دارد و مال اسے روندہ راہ
آدمے را بجز دیگر دو سے	تہا کند بندہ گے واجب طے
لیک در نسخہ فصول عماد	بوخیفہ بکر و انجبا یاد
شخصے سازد وضوے نجانا	او تیمم نہ سازد آلا نا
تہا کند گر با اسے غزوہ جیل	آن وضوے در اگر پیل
این بدل کم بود و یا بیار	نہست جائز تیمم بیار

گفت اما من اگر برین دهم
 یکدوا جنب نه است با این
 هست لیکن اعانتش واجب
 در حین ایستادن و پیش تا مقدار
 یا بر پیشبک و دست بر سر دارد
 شست و قعد اگر چه است نماز
 در وقت اول نماز و در دست
 یا غلامی مرخص شد یا داده
 خوابیده او وضو پاک از اند
 میوه دست پاک شستن دارد
 آنچه از هر دو دست با پشت
 روی خود را بجای ناله
 آن مرخصی که مانده است فرو
 نشود و وضو پاک کند یا یا
 بعد از آن دست در وضو پاک
 این سخن است در فعل و عمل
 هر دو دست بریده از مرفق
 پس بر و باد موضع موقوف
 فقه سعواست بهیاری
 تیش با مرخصی بهیاری
 کسی که بر و وضو نه و

طلب را جراتیم هم
 یعنی با یکدیگر دهند وضو
 است بمضمون آیت صاحب
 بوده باشد لیبر بر او روا
 به سلمایش سر سر دارد
 ایک او را وضو پاک از اند
 جلایا پیشین بیان کرد دست
 قدرتش نیست با وضو پاک
 و محکم کس اینچنین داند
 کس نه از و باد وضو آرد
 ناله شش بر زمین پاک دست
 چونکه دست برت با اینچنین دارد
 آدمی که کند تیمم او
 فبدع و العلوة عنه
 از برای اسک اعاده باشد
 بعد سازیم از خلاصه یاد
 نزد اصحاب ما بقول حق
 میکنند مسح این بود شروع
 می بسیار تمیز یار
 صاحب دوت با و دست آید
 حین شست اگر بر و نه و

در وقت اول نماز و در دست
 یا غلامی مرخص شد یا داده
 خوابیده او وضو پاک از اند
 میوه دست پاک شستن دارد
 آنچه از هر دو دست با پشت
 روی خود را بجای ناله
 آن مرخصی که مانده است فرو
 نشود و وضو پاک کند یا یا
 بعد از آن دست در وضو پاک
 این سخن است در فعل و عمل
 هر دو دست بریده از مرفق
 پس بر و باد موضع موقوف
 فقه سعواست بهیاری
 تیش با مرخصی بهیاری
 کسی که بر و وضو نه و

در مقام دس قاضی خان پیشک	نیت جانز تمیسم این یک
	در بیان رخ شمیره
<p>جمع در عاقله شش پیراست میوان ششست باقی درست چشم نم ساز بگذارد میرسد آب بر جراحت او فصل باقی ازین سنی آرد شود شش قیاس غیر مجروح آن نکند آب اگر زیان زین باب مسح بر جند قد سازد آن خسته سائر عضو با صمغ بود سائر عضو با صمغ اگر مسح مجروح می کند اما آن فقیه احم چنان فرمود در دمنده است اکثر اندام بهر اکثره و عجم جو سس نیز امکان مسح نیست اگر نفوذ آن بمسد از آن اقل او گفت آرد سینه بر حسب باقتناق مودین آرس که جراحت در اکثر بدن است</p>	<p>چشم که با و جراحت است چهار اسنخه تو اند شست بس همین کس تیجه آرد چونکه شویید مواضع نیکو بس جراحات رازیان و او لاجرم بوده باشد از اسکان مسح ساز و جراحتش با آب یا عصاره جند قد بسته انچه در قاضی خان صمغ بود اینکه باشد جراحت اندر مسد میکنند فصل سائر اعضا در مسکوة فقیه دین مسعود قول شده بزرگ عظام کرام کثر از نیکوی است آنرا شویید در دمنده است نیک اکثر شویید انچه مواضع نیکو شاقی باقی جراحت او تا توانی عبادت باری در مقامی کافی این سخن است</p>

در شش از دس قاضی خان
و بس از ششست باقی
چشم نم ساز بگذارد
میرسد آب بر جراحت او
فصل باقی ازین سنی آرد
شود شش قیاس غیر مجروح آن
نکند آب اگر زیان زین باب
مسح بر جند قد سازد آن خسته
سائر عضو با صمغ بود
سائر عضو با صمغ اگر
مسح مجروح می کند اما
آن فقیه احم چنان فرمود
در دمنده است اکثر اندام
بهر اکثره و عجم جو سس
نیز امکان مسح نیست اگر
نفوذ آن بمسد از آن اقل او
گفت آرد سینه بر حسب
باقتناق مودین آرس
که جراحت در اکثر بدن است

و ان کان یفرق فی نفس بالمال و البیاد و الافرار بالمال و الحیة بالمال و النسل بالمال و الحار و البیاد و البیاض

آن اقلے کہ بوده است دست
شرط مسح جبیره را غسل
آب سرد از باو زیان دارد
آب ساز و زیان اگر اصلا
روح بر جسم اگر زیان دارد
غالبانی که راه دین پویند
در خزانہ در بیان مسح
مسح بر جسد کره دین انسان
مخط باید کرد در این کار
شرح ساز و قایه کرد آگه
کرد اعضا سے آدمی لے مرد
عاجز از شستن دست تا مقدر
نیز عاجز بود از این هم کس
غسل اطراف او کند این یار
بوده باشد شقاق اندر دست
استعانت طلب کند از غیر
ندید یار سخن شریف و صاف
از تطبیق سخن بایقیل
گردد با شقاق پا دار و
بعد از آن دوا افتاد
گزنیکے بود سقوط و دوا

یعنی عضو وضو بایست
بنوشتند بر مرا تپها
یعنی با آب گرم غسل آورد
بعد از آن مسح کن جراحت را
بعد از آن بر جبیره مسح آورد
لشکر را جبیره سے گویند
نمیت بر جسم اگر زیان مسح
غیر جائز بود و مساحت آن
غافل از این بود کسی بسیار
یعنی صدر را شریه افش
بست ترقیب را چه باید کرد
لازم است آب بنه و دهم در
لازم مسح سے شود از این
تربک ساز و شقاق را ناچار
عاجز از کردن طهارت دست
گرا عانت کند بهر دو خیر
در جواز تیمم است خلاف
قبل ازین گفته ایم بالتفصیل
کرده امر را آب فوق او
حکم او را چگونہ خواهی داد
شود کن موشش و الا لا

ہر کہ باشد درین تراخت گاہ
 بہمہ واجبست بالتفصیل
 جاسے بسیار کردہ باشد عرض
 اندرین صورت بیان کردہ
 فہم فروض الاغیان گفت
 پارو از قبیل انسانند
 کہ چہ راہ فنا و مہ جویند
 انجہ صلح فساد انسانیست
 یہ ہمین اجتہاد انما نے
 مجتہد ہر چہ گفت اوست درست
 گر گوئے توحق دون الحق
 اثر دہانے مست خفتہ در جانے
 تو کہ دیدہ خبر نیمازے
 کو دے کے نہ نہ نادانے
 تو کہ مہ بنی و نگیرے دست
 تشنہ است در بیابانے
 جانب آب جانبہ مست سرب
 راہ نماید آنکہ در جنبست
 خاصہ در ان محل کہ از رہ است
 تخاید کہ طریق مناف
 خواہ گیرد بگوش خود یا نہ

و تامل لا الہ الا اللہ
 یعنی نہی قبیح اجماعیست
 لفظ واجب و کے بجائے فرض
 در کہنا یہ چو شعبہ اوردہ
 رتبہ اوز بعد ایمان گفت
 رفتن راہ خود سننے دانند
 انما سخن مصلحت گویند
 ہمہ در اجتہاد انما نے است
 سعی سازند با مسلمانے
 تاکہ دانی در دل من تست
 ہستی در زیل تکملون الحق
 سیر و در جانب وے اعمالے
 بر مسلمانیت چہ مے نازے
 خویشتن را بنارسوزانے
 تراش حق چگونہ خواہے است
 نیز روز نرد اوست انسانے
 تشنہ سوے سرب شد آب
 بیگمان او کب از جنبست
 سیر و نہ مومنان کہ اخوت ماست
 چہ مسلمانیت چہ انصاف
 امر پروردگار مے خواہے

در بیان مسح سوره و احکام او گوید

در کتاب هدایه شد تعیین
مسح بر موزه جائزست قبول
یعنی این مسح نزد اهل سنن
اصل کس مسح را نه بینه حق
گر کسی مسح را بدید و درست
بهست باجور آنچنان کس بل
شلاج پاک عقل شمس الدین
نزدیک پاره خدای پرست
لیک قول صحیح غسل افضل
در فتاوی خواهش کرد بیان
هر که با مسح موزه کرد انحرار
از صحابه هر آنکه کرد انحرار
از عتاب به خندان نقل آورد
لیک صدر الشریعه ساز و عرض
در کتاب هدایه تعیین است
مسح باشد بجهل تعیین بنده
شرط دیگر عالمان عظام
پای راسته موزه پوشش کس
مسح بر او جواز نزد ما
شافعی گفت غیر جائزترین

نیز در شفا کے اہل دین
نزد اہل سنن بقول رسول
ہست قائم مقام پستہ
باشد اوصاف بتدرج سطلق
بقیمت برفت پار است
چونکہ از غسل است افضل
کرد در شمع مخصوص تعیین
بلکہ از غسل سم افضل است
چونکہ بہتر بود از غسل
یعنی شیخ الاسلام قاضی خان
کرنے گفت بیسم کفر شمار
گشت از آن سخن در آخر کار
نیت صح شد و تعیین کرد
نیت صح ختم نباشد فرض
نیز در سایر کتب نیست
نیت جائز بغسل زنده
بیس موزہ بود بطہر تمام
کرد قبل از حدت وضو و پس
نیز در کافی ذکر کرد اینجا
کند او ہم و لیکن تعیین

[illegible]

لیک یک پاستہ موزہ کردہ پیا
بچان کس اگر حدت بید
نیز در این کتاب اگر دانے
این بیک پای خویش غسل آورد
بعد پائے در گشت است نکس
نزد ما جائزست صلح بران
شایع مختصر شریعت طے
شرط دیگر کہ موزہ راست چنان
طن اہر از کعب تحت او اما
حکم اور انوشتمہ چون ستور
گفت در قول شائے نفع زفر
نیز عبدالمعلی وغیر این
خف ہمانست اسندش بطن
نیز او ممکن سفر باشد
انچہ قول ائمہ دین است
ہم بقول ائمہ فاروق
نہ نماید ز تحت کعب اگر
لیک جادوق چنین نباشد ہم
جلد اگر متصل بجادوق باز
لیک آن جلد را بچینے بہست
گر گند با لافہ شتر قدم

ماسبقه وضو نکرد و هر ۱۲۱
 نتوان نزد حبله مسح کشید
 نه بکروس وضو مسلمان
 بهمان پاسک لبس موزه کرد
 لبس موزه بکرواز آن لبس
 شافعی گفت نیند جائز و آن
 گفت عبد العلی وغیره
 پوشدش هر دو کعب و پایان
 هست کمتر سه اصابع یا
 لیک اندر هر اینه مشهور
 مانع مسح پای کسر
 کرد در شرح مختصر تعیین
 یعنی بر ساق غیب بر لبین
 مسح جائز تعیین اگر باشد
 در کتاب خلاصه تعیین است
 مسح جائز با پنجه ان جاروی
 قدر اصبع و اصبین مگر
 لیک ساز و بجله ستر قدیم
 بوده باشد بجز مسح جواز
 مسح بر وسع بغير جائز گشت
 از ستر قندیان جواز هم

في السمانه من فضلك
 وقول الكرامه في
 من اصابه من الالام
 مع اغيار الالام
 في الحمار من
 في اسر من
 بسبب اسر من
 من اصل اساق الى
 على اساق الى
 يكون تخافا للسنه
 لوسج باصع و احدا
 باصعين لاسر و اساق
 بشما اساق الى
 مد و اساق الى
 ١٢٨١ هـ

جو رب ار بود است از گریاس
 لیک جو رب اگر بود مؤمن
 مے شود کرده نیزه و راست
 پس صحیح سخن درین اوصاف
 گرز جبار قیق باشکان
 منتقد از بود تر کے خف
 مسج برو سے جواز بنوشتند
 انچه در مختصر کہ شد منطوق
 گفت آن شارح خود مبد
 گر بجنہ جبر فوق از کہ شد
 انچه در فارسی ورا گفتش
 انچه قول ائمہ دین است
 موزہ بالا سے موزہ بے نقصان
 مسج جبر فوق کہ نوشت روا
 لیک پوشد و را بہ تنہائی
 ایکہ جائز گفت نزد ما
 پیش از این کہ مسج برفین
 لیک اول موزہ مسج کشید
 نیست برو سے کند کہ بعد از این
 انچنین موزہ برو وضو پوشید
 بعد جبر فوق خف کرد او

جائز مسح کے کہ سازد تا اس
لیکے ستمک ست نیکست این
فرسخے یا فراسخے باوے
باشند اندر جواز مسح خلاف
فی الاصح بر یہین خلاف بدان
بودہ باشند صحیح از احرف
بزرگانے کہ زیر سرخ شتند
مسح جائز بود علی الجرموق
یعنی عبد اللہ بر جند کے
ایک بالاسے موزہ مے پوشند
یعنی سر موزہ ماوراءخرش
در کتاب خلاصہ تعین است
مثل جبرموق مسح جائز دان
گر بود فوق موزہ نزد ما
مسح بر فوق او نہ فرمائی
فوق خفین لبس کرد اورا
کہ نکرده است اسے براوین
بعد جبرموق فوق او پوشید
فوق جبرموق مسح بالیقین
بعد پوشید نش حدث برسد
مسح بروے نمیتواند کو

قال ابو حنیفہ رحمہ اللہ
 لا يجوز وقال ابو حنوزد
 عن ابا حنیفہ رحمہ اللہ
 رج اس کے قول میں آخر
 عمرہ وعلیم الفتوہ
 حنفیہ آیۃ المفتین ۱۱

دست خود در درون جرموق کرد
 مسلح کرده کسی بحسب موقین
 مسح سازد بموزه طاف هر
 لیک بعضی سخن زاصل آورد
 مسح باید هر دو موزه کشید
 بشکند مسح در حق هر دو
 گفت آن بنده خداوندی
 تیر بر قول عالمان عظیم
 قول آنها که داشت زین آپس
 مگر آنکه ترے بموزه کس
 موزه پوشید شخصے بر یک پا
 لیک پایے کسے بود مقطوع
 و ز قناده کافیه شد منطوق
 شافعی گفت غیر جائز دان
 در کتاب خلاصہ شد دیده
 لیک زو مانده است چیزی کم
 مسح بروے روانیگویند
 گر بمقطوعه موزه هم پوشید
 گر بود کم ز سہ اصابع باز
 گر سه انگشت بہت ایک جان
 مسح بروے چندین گوئے وا
 نیست جائز بموزه مسح آورد
 کشد انگه یکے ازین اشنین
 ہم بحسب موق باقی اسطفا
 نزع جرموق باقی باید کرد
 لیک یک نقل دیگر از تجرید
 این ہمہ قول از خلاصہ جو
 یعنی عبد العالی بر چند سے
 با د جرموق ز چپ سرم بازایم
 نیست جائز اگر بود کر پاس
 مگذرد جائزست از آن پس
 مسح بروے کشید نیست روا
 فوق از کعب مسح شد شروع
 مسح و ز نرد ماست بر جرموق
 بہت اینجا دلیل با چندان
 بہت یک پایے شخصے ہر پدہ
 موزه پوشید بر پیش عم
 عالمانے کہ راہ دین پویند
 باقی قطع را سبباید دید
 مسح بروے نبوده است جواز
 از عقب ز موضع مسح آن
 گر بہ پشت قدم بود اجزا

استفتا دارا اگر مسح بموزه
 بود بعدہ مسح موزه پویند
 شرعاً و دین صورت مسح
 بر مسح موزه کشید باقی
 و اما علمای اسلام نے
 ایضا فان مسح موقین
 عم قلیس الجرموقین لم یصح
 علیہ لانہ لم یغم المسح فیہ
 بظہر التماسینہما فلو جازما
 فیہ المسح لکان
 خلاصہ العینی
 فیہ الا جواز
 توابع المسح
 بعدہ مسح
 کہ موزه کشید جائز
 نہ مسح
 باستانی فی و اشد علم
 فی جامع البغیہ
 قاضی خان کذا البیہ
 شرعاً و دین
 لیس الجرموقین
 المسح و اشد علم

<p>از سه انگشت اگر چه ماند اقل هست اندر کتاب بر چند واجب غسل چون شود یکپا سه اصابع زراس موزه باد</p>	<p>نکند ترک شوید آن را بل در همه نخیله خرد مندر می شود غسل واجب از سه مسح بر دو کند جواز مباد</p>
<p>صورت مسح را بگو من بعد انچه در این کتابهاست بر مقتضای موزه این کردن مسکین اصابع این کس انچه در این کتاب شد تعیین ابتدا مسکندر اصبعها ابتدا گز اصل ساق آورد نیز در این کتابهاست کبار گفت اندر کتاب قاضی خان اصل انگشتهاست کف کاواک مگر آنکه بوقت مسح اگر واجبش قدر سه اصابع است شرح ساز و قای ساز و نقل از ذخیره براس انگشتان از محیط انچه کرده است بیان در حلاصه رواست آورد</p>	<p>در بیان کیفیت مسح موزه تا بگیرد بگوشتش مردم مس اینکه منبدا اصابع یدر است دست چپ را بنحیف چپ بطن یعنی تا ساق میکشد زان پس در حلاصه نوشت بعد از این یعنی با اصل ساقهاست پا گشت جائز ولی که بدعت کرد غیر سنت بود و درین تکرار مسح کرد از بر اسل انگشتان بوده باشد جواز نه اسه پاک شده از خف بقدر واجب تر یعنی از اصغر اصابع دست یعنی صدر الشریعه با عقل جائز است از بود تقاطع آن شده سخن چون کتاب قاضی خان گر کس وضع سه اصابع کرد</p>

مسکات المصابیح
فاتی خان
اصابع یدر است
تقدیر خداوند
وضع اصابع
بدست چپ
الایسر دیوها
اسل اسان
فوق الکعبین
فیخرج من اصابعه
وان مداد من
اصل اساق
ویدر لے الاصابه
جائز اکفیه

لله ان التلک جمع القدم من اللہ اکسب اطل الخ و خزان

شستن پا فریضه فرموده است
بعد ازین در فتاوی کاسفیه
گشت خارج ز پاشنه اکثر
شده روایت ز حضرت نعمان
بست این قول قول بویوسف
وز محتمد اگر بمسند بقا
قد رسد اصبعش نه الی اهل
وز حمزه حینا بنی و کز شد است
موضع مسح راست صدر و قدم
مسح باطل نمیشود از آن
شایع نیک عقل شمس الدین
که جمیع شستن مسح شود بیرون
مسح باطل شود بغیر خلاف
در کتاب برادر مشهور
که بیرون گشت بیشتر ز قدم
نیز فرموده است شمس الدین
یعنی اندر خروج نصف قدم
کانه نجس با خلاف ساخته اند
این هم قول این همه احن
لیکذا اصل بگشت از دست
ناقص مسح نیست بالا جماع

من و کل در صلوة مسعود است
نقل شد از انجمه و اسفیه
گشت زایل ز جاسه خوش اگر
مسح باطل شود بقول آن
یعنی در باطل مسح خف
یعنی در جاسه مسح پشت پا
مسح مؤثر نمیشود باطل
برجهین اکثر شایع است
مسح بر آید عقب و بر آید هم
انچه در کاسفیه کرده اند بیان
کرد و شایع مختصر تسمین
یعنی از جای مسح این مضمون
در میان انجمه دل صاف
از انجمه چنان بود مذکور
بس مسح اینکه ناقص است
در حقیقه خود نه است
یا بمقدار سه اصابع هم
بزرگ گانگی که اسباب باشد اند
نیت کس بود بر نزع خف
یا بچیز دیگر بلا شستن
یعنی بے قصد درجهین انواع

پنج

مانع مسج نیست از آنکه ظاهر
یعنی مقدار مسج اصابع پا
مانع مسج که نوشت سخن
شافعی گفت پاره اندک
در مسکوة فقیه مسعودیست
روستای موزه و ریدیه اگر
است از پنج تیان بود یا پیش
گزر کر پاس شد این استر
چون در ریدیه بود اگر موزه
پس سیر موزه که شد مذکور
باشد اما در ریدیه سیر موزه
پس سیر موزه که گفت اما
در شروح وقایع فرمود است
در یک خفت تنگانی بسیار
جمع ساز و خروج او را پس
مانع مسج می شود اما
انچه گفتند عالمان غلط است
شرح این کرد آن خروند که
کاندزینجاست طهر که مروی است
یعنی پوشد بغسل پا برهنه
به تیمم که کرد پس خفت

پاره موزه که بود طاهر
اصبع دست گفت یعنی جا
ناقص مسج هم بود بطن
مانع مسج می شود بطن شک
و کس از نیم انچه فرمود است
ناوریده بود اگر استر
مسج باشد و با بجان فروش
نار و گفتند اندام خست
لیک با شد در دست موز
مسج جائز و مجسم بر نور
بوده باشد در دست اگر موزه
قول اجماع مسج نیست روا
نیرو و پنجه پنجه بود دست
هست در زیر ساق اما مقدار
می شود در سه اصابع یک
این مقدار زود و خفت بود اجزا
لبس خفین با و طس در تمام
یعنی عسبد العلی بر چسبند
غرض از این طهارت شرعی
نبود طس تمام چسبند این دو
توان ساخت مسج با حرف

مسکاتین
از کانی فی الخفت
شاید غرض از این است
ان ادخل الا بالاصابع
من الرجل شافعی
علیه السلام
اگر چه موزه در دست
است
در شروح وقایع
فرمود است
در یک خفت
تنگانی بسیار
جمع ساز و خروج
او را پس
مانع مسج می شود
اما
انچه گفتند
عالمان غلط است
شرح این کرد
آن خروند که
کاندزینجاست
طهر که مروی است
یعنی پوشد
بغسل پا برهنه
به تیمم که
کرد پس خفت

باز بعد از وضو لبش پیش
در همان وقت مسح کرد و او
گرفت و وضو لبش آن
حکم او ظهر تمام بنوشتند
به این استان تن پرور
کالیسیاے امتش فیس
ز احترام رسول عالی نسل
بود تا زنده آن حبیب درود
وقت رفتن رسول آزاده
روز لغبت که می شود آغاز
یک حکایت ز مهربانینش
زنده چون نمایند کار
پس بام حرم را ازین فلک
می شود امر بار رسول روید
آن مقرب فرشتهاے خدا
احمد ای محمد ابر خیر
سیر خود را از روضه کن بالا
یا ابوالقاسم چه در خواب
حضرت مصطفی که بر خازد
گوید اے یار حرمیان من
مگر که احوال اتمم چون است

خون روان گشت ای نکواندیش
لیک بعد از خروج وقت خلا
منقطع بود خوش از سیلان
رفت کانیکه زیر سر خشتند
مسح بر موزه کرد پیغمبر
از خداوند خویشتن طلبید
مسح قائم مقام شد با غسل
در غم عاصیان آمت بود
امتی گفت گفت جان داده
امتی گفت گفت خیر و باز
در تسلیم آوریم مسح باش
غیر سلطان واحد القهار
زنده کردند باز چار ملک
از کرمهاے ما و مید نوید
می بسازند بار رسول خدا
اینکه روز حساب شد آخر
بجبال توایم ما و الا
وقت آن شد که مثل هتاج
دست با حبیب بریل اندازد
به آست کباب جان من
جگر من ازین سبب است

من نراغم درین قیامت دست حضرت جبرئیل با یاران سے بگویند اسے جمیب احد بعد از ان در میان مردین نشو و نما نداسے شفقت پاک بهر امت رسول در این رنج بهر امت رسول حیرانت بهر امت رسول در اندیش	از سر مستم چه با بگذشت گریه با میکنند چون باران امتنانت هنوز زیر لحد سجدہ میسازد استے گویان سمر بر دوار دوز زمین آن پاک استانند در پے کشش پنج کار امت و لیک ویرانت امت اندر پوداسے نفس خوش
---	---

در بیان پالی جامه و بدن اقسام او

صورت آب پاک بر هر حال شاهبازے اگر برون آید از دو گارے خداے جلیل همز پاکے جاے ثوب بدن گر خدا خواهد آرزو دریم پاکے جاے ثوب تن به یار یعنی باشد بخش غلیظ اگر منع سازد نماز را بیشک در کتاب مناسیه آورده گر چه مادی و دوست لایمنع شافعی گفت گر چه باشد کم بکرش منع او بلا امکان	گفته است چند بیت در اجمال زانکه عزرات نظم پر دازد او کند شرح این کے التفصیل از وجوب ادب فروض سنن چند بیتے سبک نظم آیم فرض عین است با نماز گزار همزت در دوزم زیاده شر نیت در این خلاف هیچ از یک علما اینچنین بیان کرده کرده باشد نماز با او منع منع سازد نماز را او هم بوده باشد در اجازت بدان
--	--

سبک التقرین
من نراغم درین قیامت دست
حضرت جبرئیل با یاران
سے بگویند اسے جمیب احد
بعد از ان در میان مردین
نشو و نما نداسے شفقت پاک
بهر امت رسول در این رنج
بهر امت رسول حیرانت
بهر امت رسول در اندیش
از سر مستم چه با بگذشت
گریه با میکنند چون باران
امتنانت هنوز زیر لحد
سجدہ میسازد استے گویان
سمر بر دوار دوز زمین آن پاک
استانند در پے کشش پنج
کار امت و لیک ویرانت
امت اندر پوداسے نفس خوش
صورت آب پاک بر هر حال
شاهبازے اگر برون آید
از دو گارے خداے جلیل
همز پاکے جاے ثوب بدن
گر خدا خواهد آرزو دریم
پاکے جاے ثوب تن به یار
یعنی باشد بخش غلیظ اگر
منع سازد نماز را بیشک
در کتاب مناسیه آورده
گر چه مادی و دوست لایمنع
شافعی گفت گر چه باشد کم
بکرش منع او بلا امکان
گفته است چند بیت در اجمال
زانکه عزرات نظم پر دازد
او کند شرح این کے التفصیل
از وجوب ادب فروض سنن
چند بیتے سبک نظم آیم
فرض عین است با نماز گزار
همزت در دوزم زیاده شر
نیت در این خلاف هیچ از یک
علما اینچنین بیان کرده
کرده باشد نماز با او منع
منع سازد نماز را او هم
بوده باشد در اجازت بدان

معتبر و کثیف وزن شمار
چون نجاست بود خفیفه اگر
تا نگر و کثیر فاحش او
اعتبار کثیر فاحش چیست
گز در گز هم آنچه آمده است
لیک قول صحیح از طبرین
نیز در اعتبار ربع خلاف
نزدیک پاره سعید رشید
یعنی ربع ترین بادا من
در معنی که عالمان تفتند
هم بود اختلاف در حساب
ربع او پاسه جابه تفصیل است
نزدیک پاره شریعت ط
اینکه ربع ترین بادا من
گفته بودند فتوای بر این است
اینچنین در کتاب شمس الدین
بوالکار هم بزرگ پاک یقین
فاحش اندر خف است چه مقدار
نیز گفت از کتاب قاضی خان

این بود اعتبار اکثر یار
سبع ساز و نماز را چه در
سبع سازنده نماز مگو
شیر و شیر یک سخن مرویت
اکثر از نصف هم سخن شده است
ربع ثوب است ای برادرین
شده است از ائمه دل صفا
ربع یک جامه رنجس برسد
یعنی از آستین پیراهن
ربع مجموع جامه هم گفتند
بعضی از بزرگان علامه
یعنی اونا که او سر او است
ربع هر جامه که باشد و
ربع از آستین پیراهن
ناقلش جامع البساتین است
اصح نیست فتوای بر این
که در شرح مختصر تعیین
ربع از خف خاصه المختار
ربع مادون کعب فاحش و

چلیت در عفو فاحش او
چون مقدار ربع عضوی گو

در بیان نجاست غلیظه و خفیفه

بعد ازین نیز برسدگان خدا	از غلیظه خفیفه کرد جدا
چون پس افکند آدمی بابل	هست بیشک غلیظه بر هر قول
لیک بولیک چون سر وطن	دزد دزد رسد بجایه تن
سخن عالم آن جنت رو	هست در نسخا بقول او
میکنند صاحب خلاصه یاد	رحمت حق بروج آن شده باد
گر همان جبار گشت واقع آب	از ابو جعفر آمد دست جواب
گفت مرتبل بنخس کنندان	دیگری را بگفت عقوبدان
اینکه گفتند چون رؤس آبر	این تکلم بود باین مشعر
یعنی زین قول جانب دیگر	مستبر نقل از ابو جعفر
گفت مراند کتاب بر جندی	یعنی با قول او نه پیوندی
یعنی مقدار هر دو جانب او	نزد جمهور اعتبار مگو
گرچه این قول قول مرغوبست	از همه احتیاطا و خوبست
از ابو یوسف است با کقول	چون رؤس آبر فشار بول
گر بچیز از ان رسیده شود	تا که از دوس اثر بدیده شود
گفت لابدی است شستن این	در نه سایه نوشته اند چنین
گرفته نه از بگزارو	زهره بول را که جمع آرد
میشود از دست در در هم پیش	باز اعاده کند نماز خویش
شخصه با آب کرد استنجا	مسح حشره نکرده بود آما
ناشده خشک کرد آنکس نس	کرد او نزد بعضی گشت نجس
لیک از عائمه شریعت مطه	کرد او را نجس نماز دوس

فی مذهب اسلام
الا فضل ان یقول النجاست
من قوبد انه فان
كانت قبیله لان
عند الشافعیه
انقل المذنبه
فی غیر ذلک موضع
قال ابن مقفال
یه نجس علی
النجاسته ان
نجس علی
من النجاسته
مسکاتین
ابن سبک
علیه السلام
ابن سبک
ابن سبک

چون ترش ترش پاک گردوی
 نیز سرکہ پنجم سرایت کرد
 در قنادی قاضیخان آورد
 مانده از جوش کم شد از اول
 ماند آن خل درون آن خم باز
 چون بخارش بشد براس خم
 پیچید در نرزد آنکه گوید بس
 نیز اندر صلوٰۃ مسعودی
 موش افتاده در اندر سے
 گشت آن می ز بعد او سرکا
 لیک موش اندر آن می آسید
 گشت سرکہ و بعد او این یار
 مرد موش بشیرہ انگور
 بعد می گشت بعد شد سرکا
 شش آب پلید پر سے کرد
 آن پلیدی بود ز جنس سے
 گر پلیدی ز جنس انجیر است
 قطره میرفت در خم سرکا
 نشود خورده گذرد شش باه
 یعنی آن قطره آب شش
 از ابو یوسف آن امام دین

چونکہ شد ترش گشت سرکہ می
 حکم این همچنان بود ای مرد
 خم سے جوش کرد گفت آورد
 بس چنان می بشت و آنکه خل
 گشت سرکہ چنانکہ گشت در آن
 پاک گرد و به نزد آن مردم
 پاک گرد و بالعباب جنس
 قولی ساسی عجیب فرمودی
 قبل از آن اس برگرفت از وی
 اختلاف روایت است اینجا
 بعد از آن موش را از خم شید
 هست بر حال خوشیتن مردار
 موش را ساختند از وی دو
 گو سے بر حال خود پلید او را
 گشت سرکہ ز بعد او اسی مرد
 پاک گرد و چو گشت سرکا وی
 گر چه سرکہ بشت مرد است
 گفت خواجہ ابو الحسن اینجا
 چونکہ بار اشک ست در این راه
 شد سرکہ درون وی را
 از جوامع نوشتہ است چنین

نزد شیخین کو بخش بے وطن
 بوحسین غلیظہ می گوید
 ایچہ عبد العلی بیان کردہ
 فتویٰ بزرگان زروئی کتاب
 بابو یوسف است در جاسه
 لیک در باب خطہ خرمن
 در غنیہ و واقعات چشمن
 از نجاست بود غلیظہ آن
 و کبیرے پوشا رخ اوراد
 از کبیری است بر زمین فتوی
 حرمت کل بول بالتفصیل
 گفت عبد العلی پاکتین
 اصل فرق خفیفہ در این باب
 گرچه باشد شمس خفیفہ طلیل
 قول صاحب وقایع راوی
 در بیان غلیظہ تعسین کرد
 نزد نعمان غلیظہ سے بوده
 چون محمد گشت داخل رعی
 یعنی فرمود بعد ازین محفوظ
 لیک از نظم گفت شمس الدین
 یعنی لایو خند بہ فرمود

و محمد باکی است سخن
شیخ فانی خفیه میگویی
نقل از مصنفات آورده
ز بهر بوسه پیوسته در آب
فتوی بزرگان علامه
شد بقول محمد باقر حسن
بول یابو که که نشد تقصیر
نزد شیخین فتوی بر این
ذکر کردست فتوی بر این
چونکه در بول اوست علامه
پست در آب چه چه چند دلیل
بادا و او است او جنت بهرین
جنت در حق فتوی نه در آب
جنت مفسد را بهرین
لیک سرگین بتی کاوی
در دم اید و سکه پنین آورد
صاحبش خفیه خفیه خفیه
دید خلقت بهرین
گرچه باشد کثیر فاش او
و محمد عین کشت تعیین
هم عین احتیاط خواهد بود

[illegible]

گفت درمس دین آیا یا بوش
 بوالکرام که شرع میر و دست
 ز آدمی موسی و استخوان و
 لیک منع است بیع نفع آن
 و محمد روایتی شده باز
 لیک قول صحیح درین بار
 و تلمیح به خطبم انسانی
 بوالکرام بگردانید یا د
 شافعی گفت موسی انسانی
 هست قول صحیح زان شوخ
 هم درین ذکر کردیم مسلمین
 و محمد بنین روایتی هست
 منع ساز بناز آن مولیت
 در خلاصه صحیح قول این است
 در صلوة فقیه مسعودیست
 از یک گوش اگر شدست جدا
 و عیونست از ابو یوسف
 گشت از آدمی جدا دندان
 و محمد زیاد از دهم
 گفت ابو یوسف از بود از خوشتر
 لیک دندان اگر بود از اغیار

بول بریش دان چو بول سوش
 در بیان و باعث آور دست
 پاک دان جمله جزو پاست و می
 منع اواز گرامت انسان
 استماع از موسی و لبست جواز
 عدم استماع اول بشمار
 بنود پاک بل نجس دانی
 رحمت حق بروج پاکش باد
 گشت از کس جدا نجس دانی
 گشته است از بنجاست آئینو
 بادا و اسے او بهشت برین
 موسی اگر از درم زیاد هست
 لیک فتوی بیای که اویت
 داند کس کم پیرو دین است
 گویم انجب انچه فرمودست
 مع او کرد بندگی خدا
 هست جائز نماز بی حرف
 نه گذار و نماز مهره آن
 گفت ساز و نماز او برهم
 هست جائز اگر چه باشد پیش
 مثل قول محمد است این بد

و شعر الانسان و خطبه
 کان یثا و خطبه
 و قال انسان یحی
 یثقی به و یثقی به
 و لسان عدم الاستماع
 و الیه کراة خفا
 یل علی بنیات
 و قول احمد نقالی
 و لفظ کر منافی آدم

و ابانیت خارج بی بی
 فی خزانة المسامیر
 و فی خلاصه المسامیر
 و فی انسان التفتین
 و فی خلاصه التفتین
 و فی انفسیه التفتین
 و فی خلاصه التفتین
 و فی خلاصه التفتین

از دم سک چو ثوب افشانی
یعنی گردید دست تر شد دست
پاشی خود را اگر بشوید کس
تر می پاکند زمین را تر
تر می ارض لیک اندر پا
لیک باشد تر می پا بسیار
تا که گردد بروی آن منزل
باز این گل رسید با این پا
که بود در زمین نجاست تر
پا سے را می کنند نجس به یقین
در خزانه در بباط لهود
گل بگاهی پدید شد به یقین
تا که بر سطح طین جواز صلوة

تر شود شد نجس و الا فی
این زمانه خانی قیام است
پای بچ رفت بر زمین نجس
تا که گرد و زمین سوداگر
نیست نظا هر نماز اوست
یعنی باشد تریش آن مقدار
تری پای سازد اورا گل
مع بد انسانیت و روا
پای گردیده است خشک اگر
در قادی قاضی خان است این
حکم این هر دو چون زمین فرو
در نظایه نظا برست این طین
گر نه بنیاید ایچکه حسین گاه

در بیان پاکی مکان و بعضی مسائل متفرقه

بالافاق جمیع مسلامه است
 انجینین عالمان پاک عرشت
 گر نجات بود بزم قدم
 گر کنی جمع می شدست زیاد
 بعد از آن در صلوة مسعود
 جامی قعده و سجده باشد پاک
 اندر آنجا نماز اوست روا

یا کے جا سے پاک چون چاہا
در قیاسی قاضی خان نبوت
یعنی باشندہ قدر و رسم کم
آن گذارنده را نماز و فساد
گوئی ایچہ احمد حسرت مود
گر و بر گرد او پنجا ست تاک
لیک با و کراہت است ادا

[illegible]

الى يوسف انه وقتل ابليس
 محمد بن سلام ايها كان طابوا
 فالطير طابوا وبنو اهل
 حيث طابوا وبنو اهل
 من نفسه السورتين
 الحاخا الطين اذا لم يرس
 السورتين طابوا وان
 السورتين طابوا وان
 انجس اذا لم يرس
 لا تجس اذا لم يرس

آن یکے سرسببہ کرد بدید
 پس همان سجده کہ نیست روا
 نزد پو یوسف آن قضائش است
 گر نجاست بود نیز یر دست
 لیک نزد فرسند جواز بدان
 پنجسست در تہ زانو
 جمع ساز صلوٰۃ مسعودی
 زیر زانو نجاست است اگر
 از امامان ماروایت دو است
 چونکہ بنہادن دوزانو دست
 نزد شہ ہرود دست بنہادن
 لیک اندر نہادن زانو
 ورنہ نیست در تہ زانو
 قول شمس الائمہ ست جواز
 گر بساط بنگ بارض نجس
 آن بساطیکہ کردہ شد تعین
 ہست جائز نماز الا لا
 داشت نعلین پاک و پاکس
 یا بود جورہین و ردو پا
 یک بیرون کبردار رجلین

یعنی آن جای سجود پتہ پید
 کہ بسازد بجای پاک قصت
 ماروائی او بقول لمساست
 سخن سہ کرام جائز ہست
 ہم بود را سی شافعی بر آن
 نیست جائز بندہبب آن دو
 در قنای می خویش فرمودی
 نیست مطلق روا بقول نفر
 یک روایت بنا روائی اوست
 نزد او ہر دو رکن اصلی ہست
 رکن اصلی گشتہ ست سخن
 ہست ز اصحاب پاروایت دو
 بودہ باشد اگر نجاست او
 اصح انیک جواز نیست جواز
 پهن سازد اگر مصی کس
 کار آید بستر عورت این
 این سخن در خلاصۃ الفتوی
 گشت قائم بفوق جای نجس
 نیست جائز کند نماز ادا
 پس همان جورہین یا نعلین

که گشتن کشیده است دراز
 یک نوبت مسکون است اگر
 چون مصلی است در کند بالا
 مع هذا اگر کعبه دادا
 نیز از او تمام هر کس
 یا بصف نسا و پیش امام
 یا قبا ی نجس یا بنسواد
 جبّه خویشتن کسی ننگین
 و زش از قدر در همست گران
 یک دانسته است از این پیش
 بسره چه کرد از آن باز
 یعنی وقتی که بخت نهاده است
 در همان جبّه گشتن نهاده
 سخن صاحبین اعدا و بها
 گرچه زنده بود با مار
 نیست جائز همان نماز کرد
 آنچه با سوره او و عنوست چون
 گر بود سگ بچه دیار و باه
 آنچه سوره شش بخشد و چون این
 جمله مار از درم که گشت ز یاد
 ایک نظام بود قسیص مار

نیست فاسد نماز اوست جواز
 او نجس دارد از درم اکثر
 جامه که گفت او سبزه آنجا
 یعنی سبزه نماز نیست روا
 بوقت در رکن در مقام نجس
 افتاده از او و خام کن تمام
 باد در این سه و نسا و فساد
 اندران جبّه پوشیدن در وقت
 می نداند که گشتن است آن
 می نبود می شکاف جبّه خویش
 که بسازد و قضا جمیع نماز
 گذران جبّه پوشیدن است
 از آن غسل شکاف اعاده نمود
 تا نگردد یقین که گشتن است
 یا بود پوشیدن با نماد گذران
 یک باشد گناه کار این مرد
 حکم او مثل این نوشته باشد
 نیست جائز نماز اوست تباه
 حکم فرموده اند بالتسبیح
 که چه از نجس گشتن نماز فساد
 هم همین قول را صحیح شمار

در این باب
 در وقت نماز
 اگر کعبه
 در راه
 باشد
 و اگر
 در راه
 نباشد
 و اگر
 در راه
 نباشد
 و اگر
 در راه
 نباشد

خاک گل پاک آب او مردار
حکم این گل پلید منسوخ
این روایت از قاضی خانانی
سقف آن خانه را بنجار نجس
جامه را اذان عرق بچکبید
انچه قول امیه دین است
کرد قفسان تنور مسیح اگر
قبل از الصاق نان چو گریز
نخوردنار اگر ترس آن
سوخت سرگین گشت خاکستر
پاک نزد محمد است اما
گر جان نمک فتنه خنجر
بر همین اختلاف هست آید
لیک خاکستر همان سرگین
درین صحیح این بوده
بنخش بول رجعت گشت رما
در صلوة فقیه مسعود است
پخته نزد حسن محمد او
لیک در مذہب محمد بس

یا بکشتش بود درین اطوار
صحیح سخن همین بوده
بعد از آن گوشت کن نشید بانی
جمع گشته عرق کند زان پس
گویی آن جامه گشته مستطید
در کتاب خلاصه تعیین است
کرد با خرقة بنجاست تر
آن ترمی را بنجور دیاک شمار
قبل از الصاق نان نجس میدان
نزد بو یوسف از نجس بنگد
بنوشتند بر همین فتوی
تا که گرد و نمک برین تقدیر
از همه استیاط او نیکوست
گفتند اب را کند نجس این
گفت تا مار خانی منسوخ
رفت در چه بفتوی کرد فساد
موی سگ استخوان سگ بر است
هست مردار بیگان این دو
است استخوان قبل نجس
بوده است

لیک کننده گرفت موی سگ
در پلیدی اینها شد شک

در بیان ششستن نجاست هر نوع مرکب

بعد از آن گوی ای سعادت ناک
چیز طاهر شود نجاست ناک
گفت ششستن آن دو ملت است
نه بهر شافعی شیز و نه
گفت امام محمد از این باب
در کتاب خلاصه فرموده
صورت نخل ثوب گواهی یار
نوع مرغیت مثل خون در قول
که نجاست که مرغیت اسی است
گر چه باقی اثر بود زین باب
یعنی با آب که گرفت اثر
گفت ابو جعفر سعادت یار
در کتاب نهضت مشهور
گفت بعضی امام سه شوی
لیک که مرغیت نجاست
این سخن در خلاصه شده تعیین
غالب ظن که کس درین اطلو
ششستن این جامه ای خود مشک
شستنش این بود بشو سله
یعنی با عصر آید شش آن شی

کس نجاست را چگونه سازد پاک
همچنان او باب گردد پاک
پاک گردد بمائعات که شست
مثل قول محمد است خبر
نشود پاک جز شستن آب
نیز در چند نسخه هم بوده
نویس را تو به دو نوع شمار
تیر مرغیت نوع همچون بول
پاک از زوال عین او است
شاق باشد زوال او با آب
بعد از آنش اثر نبوده ضرر
سوی بعد از زوال عین دوبار
بلکه درین کتاب شده مذکور
یعنی بعد از زوال عین او
پاکه او سکون قلب کس
لیک اندر مرایه گفت چنین
کرده مقتدی عالم ان سه بار
لیک تعیین بکر و بر جندی
هم بهر مره اش یک عصر آر
اینکه سازد مبالغه در روی

یغنی در بار محصر سوم بس
 چه بود محصر در این باب
 اگر بسازد مبالغه این تن
 گفت عبد العزیز بن جواد
 شست ثوب نجس اگر سبیل
 نشود پاک اندرین اعوض
 باز عبد العزیز روایت کرد
 که بر غسل محصر سازد و نیز
 بار سوم مبالغه کرد آن
 بس بود جامه ناب و ترس
 و رفته آن جدر انجس و آن
 زان تقاطر رسید پاک نیز
 قول از صاحب مجید درست
 لیک از خرمانده باشد بو
 مانده باشد ز طعم او اما
 ماندن طعم آن شیا طهرین
 گر بجایه منته رسید اگر
 بر محصل خشک بود دست منی
 لیک بر قول حضرت نعمان
 نزد صاحب خلاصه قاضی خان
 آن یک جامه از منته مالید
 محصر سازد بقدر قوت کس
 بنویسد از تقاطر آب
 بپوشد از خوف جامه و درین
 انجمن در کتاج قاضی خان
 یک کت محصر از این اطوار
 یک روایت کرد از ابو یوسف
 از خلاصه و غیره این
 فطره او رسید پاک پس
 نشود آب سبیل از او سبیل
 هر پاک از نجاست سبیل
 با دو حوط راه سبیل است
 می سازد فساد او را نیز
 شخصی از خمر جامه سبیل
 اختلاف درست بپاک او
 بست لازم زوال او انجا
 فیدل علی بن ابی العزیز
 پاک کرد و غسل باشد تر
 می شود پاک نیز ترک کند
 پاک نبود بدن بفرک آن
 گفت مختار بن سخن میدان
 بهمان جامه بعد آب رسید

ف
 و لو اصاب البول ثوبا
 مستحلا لم تجزئ البقرة
 و الماشاة و النملة و الضفد
 الماد علیه شاة فقه
 واحدة و انملة و لم يترك
 و لو كان على ثوب نجاسة
 فغسلها بالآب و ادا النملة
 و كان ياتى من ثوبه
 و فقه من ثوبه
 و فقه من ثوبه
 و فقه من ثوبه

میں نہ اندک دام جاسے ہے است او
 قول دیگر نہ بندگان خدا ہی
 فہم شد زین سخن کہ جامی شست
 ایک اندر وقت سایہ منور بود
 شرط نبود تحریری در این باب
 باز عبد العلی کہ پاک لیت شیر
 انجہ با عصر نے بود اسکان
 پس بدن را چگونہ بایست شست
 بعد از ان ترک آن کنند چند ان
 ہمین نوع سے کرتے شو
 لیک گفت آن مویہ مستحق
 چون بدن را بشست پی دیہی
 از کھیرید با سفال حسبہ یہ
 سه کرت آن سفال اغسل آر
 کہند باشند سفال سے روئشو
 از قنوسی قاضی خان سعید
 نزد بو یوسف ست این مذکور
 بسفال حید یہ خمر سے
 گفت بعضے مشابیح قاضی
 چون بہرہ گرچہ خشک بخت
 ریخت اورا و کرد و چہ زان فی

اندرین حال گل اور اشو
 بتحریری بشوے زو یک جاسے
 بتحریری نبودہ است و رست
 در خلاصہ حسہ زانہ ہم بودہ
 لیک از حید احتیاط ثواب
 کرد و شرح مختصر تفسیرین
 شرح میکن بیان شستن آن
 آب ریزد نہ بہر غسل نخست
 تا کہ از وی عدم شود قطر ان
 چونکہ امکان عصر نبود او
 حافظ حق پرست ابو اسحاق
 بیٹھنہ سہ بار پاک گرد دوسے
 بیٹھنہ آن سفال خمر سے
 خشک باید بگرد و دھند بار
 می شو د پاک از نجاست او
 بہر ت پاک کے سفال حید یہ
 ایک نزد محمد چہ نور
 بشو و پاک بعد تا با بد
 ہم بقول بو یوسف قاضی
 بہر تان چہ آب برداخت
 تا کہ بیرون کنند آب از وی

فنی الکوز اذا كان فيه
 غرا فظلمه ان تجعل فيه الماء
 ثلث مرات بلکث ساقه النان
 الکوز حید یہ او دہ اندازی
 حلیفہ شرح والی یوسف
 وغند محمد روح لا یطهر ابدا ۱۲
 خلاصہ انجہ از این طہر
 بالنسب الا لم یشر
 فنیہ ۱۲ قبیہ و اذا
 اصابت النجاسة بالی
 فنیہ العصر لا یبارک
 مستخدم العصر لا یبارک
 اصابت النجاسة بالی
 فنیہ العصر لا یبارک
 مستخدم العصر لا یبارک

همه است اندر بدایه و مشهور
 هر یک گاهی که خشک گشت زمین
 می توان ساختن نماز ادا
 یک در آن زمین ادا می نماید
 و در سایه هم اندرین معنی
 پاکی او بود بشرط و اگر
 این ذیاب اثر به تشفی آن
 چه را دست از اثر به گو
 گشت آن شایع خرد و نندی
 چون زمین ساریس بود و نجس
 آب به و می رسد زمین نماند
 از کتاب خلاصه المستشار
 از کبریا و اوصاف نوشته ای
 آنچه قول آنست درین شده
 به پیش از آنکه نجاست تمام
 آب به زمین و زمین به پیش
 نیز باقیمانده باقی این کس
 که در زمین به زمین
 کس نماند و اگر باین تقدیر
 تا که زائل شود نجاست او
 و تشفی یافت پاکی گردد این

بلکه در نجاست بود مذکور
 پاک گردد به نزد ما به یقین
 به چشم اگر چه نیست روا
 زنده و گشت و می ماندت بود
 کرد تفصیل این سخن به
 از نجاست اگر نماند اثر
 شود و در خانه مواضع آن
 یعنی رنگ نجاست مستند با
 پیش از آنکه به زمین
 خشک گردد و پاک گشت او
 شود و در نجاست باقی مانده
 شود و در آن زمین عود
 نشود و در این نجاست
 در کتاب خلاصه مستشار
 خشک گشتن بود آب پیدا گردد
 نشود او را به نجاست خود پاک
 پاک سازد همان زمین نجس
 میشود پاک آن زمین
 یک به و می که به نجاست
 شود هیچ باقی نماند و به
 در خلاصه و غیر او

هر جگه که ارض باشد شست
 هم شرح طحاوی آورده
 که زمین سخت هست بنجست
 می زند آب بر زمین ایشان
 بعد ازین نوع پاک می داند
 که زمین سخت باشد و هموار
 بلکه آنجا حفیره سازد
 میشود پاک اسفل این ارض
 هست اندر کتاب برجندی
 قدر یک گز از او شود جاری
 از فتاوی قاضی خان ایکس
 خاک پوشیده که بود بسیار
 ناپیش بوی آن نجس ز اینجا
 که نجاست رسد بخت حرام
 غیر مفروش اگر بود بی ظن
 یک مفروش هست اگر آن خشت
 باز بجا بخت زمین ثمانی
 گشت در این سخن روایت دو
 گفت صاحب نسایه با پیش
 که نجاست رسید بخت نجاف
 حکم او حکم ارض دان بی قیل

بهین نوع طاهرست درست
 یعنی این صورت بیان کرده
 کند نه میکند بجای سپت
 میشود جمع با حفیره آب
 باز آب حفیره را بنوشاند
 نیست و غسل فائده اسی یار
 روی آن ارض بادی اندازد
 این همه از خلاصه که دم عرض
 آب را بر زمین که افکند
 آن زمین را تو پاک بشمار
 خاک پوشیده روی ارض نجس
 بوی سازد همه زمین اسی پاک
 هست جائز نماز الا لا
 بنوشند عالمان عظام
 نشود پاک او بختک شدن
 حکم پاکش با نجاف نوشت
 عود گردد بخت بادیانی
 هست در قاضی خان بیان او
 خشت بخت اگر نبود مفروش
 شد سخن از ائمه و اصوات
 بعد نقیل گشت با تحویل

کتاب در بیان التور
 علی اکبر حسن بن ابی
 حاجه علی الفضل بن محمد
 و علی القندی مختصر
 نه اکبر حسن بن ابی
 محمد طاهر و السرفین طاهر
 الفتوی که آفی للمناجیح و
 المصنوع

آن نجس گر رسیده بود آیین
بهست جائز نماز خواندن نیز
هر جا که نجس رسد به شجر
میشود پاک سیزه دایم باب
اختلاف است در کلاس سحر
آن زمان خشک گشت پاک سما
نشود پاک لجه قطع آن دو
بصیرے رسد نجاست اگر
دلک لابد می است آیین کس
نیز تر باشد این نجس آری
تا تو هم روز غاسل کس
نوبود این حصیر غسل آه
لیک نزد محمد ابن حسن
بروی در ابتدا باب نجس
چون به نزد محمد ابن باهر
تا که ساز و شرک فعل از او
نزد بو یوسف سعادت یاب
هم بهر باره عصر آوردن
حکم اگر به پاسکے آن است
گفت عبد العزیز پاک جواب
چه بود پاکی بساط نجس

اگر بود چنانچه در زمین
وز کجکشتش بود گموتجوین
آب باران ماورسید اگر
گرچه پائین شجر نباشد آب
یعنی در ارض قائمست اگر
در خلاصه همین بود مختار
ایشکه شستند پاک گرد او
خشک باشد نجس نباشد تر
تا که از وی شود زوال نجس
آب بروی اگر کند جاری
شده باشد از زوال نجس
سیکنی باز خشک در هر بار
نشود پاک حسنه بآلیدن
گشت و نفع چگونه سازد کس
اگر او نمی شود طاهر
نجس است آن شراب پاک گو
شود آن بروی اگر تر باشد
یا بهر بار خشک او کردن
به همین عامه بزرگان است
نقل میسازد او از چشم کتاب
ایشکه نمید بجوی جاری کس

که اگر کسی در سر قین اندازد و در
 از همه منجست لاجل اهل
 القریه بصلوات الهی است بخیر
 فلاباس بهم الان عموم البک
 یوحسب سقوط اعتبار الجماعه
 و اثبات حساسه
 انحصار من البرزخه ۱۱۱ اصابت
 القیاسه و هو جلد لا یطهر
 عند جمیع و عند المی و سفده
 یخسل ثوبا و یجفت فی کل مره
 فیظهر البور یاو من اعتبار

آب بروی اگر شب بگذشت
لیک روز شب ست از کاف
سخن محقق بر همین بوده
قول اول که شب بودند کور
پیر از قاضی خان علی التبعین
شمس دین گفت شب که گفت آنوقت
در خلاصه و غیره بابتین
بوریا بے خلاف گرد و پاک
باز عبد العزیز بهر ثواب
موزه را رسد بجرم نجس
هر چنانچه که خشک شد خالی
تا که از جرم اثر نماند از آن
پاک نزد محمد ابن حسن
نقل دیگر از آن چراغ و عین
برسد آب باز بروی چیست
باز عو نجس بآن خفت بین
غیر و می جرم شد نجاست اگر
شود باین موزه اولاً این کس
شود بآن موزه بعد از آن سببه
تا که از وی عدم شود و قطران
بس بمالدن زمین این خفت

بعد ازان آن بساط طاهر گشت
نیز در مختصر زوایا صافی
یک شب و روز آنچه فرموده
گفته است از خلاصه مشهور
از فتاوی قاضی محمد الدین
بوده باشد مرادشان با یوم
سب بشوند بوریا می شین
بهمین شب امی سعادت ناک
گفت در شرح خود چند کتاب
مثل خون منی گفته کس
بر زمین سوزده آن قدر مال
پاک گردد به مذہب شیخان
نشود جز منی بمالیدن
گشت زین قول گفت چون
از قدوری که نقل به جندی است
جست در ظاهر الروایه این
یا بود جسم دار لیکن تر
تا که گردد ذوال عین نجس
هم به حرقه آفتد ر بگذارد
پاک گردد باین مراتب آن
نشود پاک گردد و جف

[illegible]

اینانکه ظاهر شود سبب شستن
یعنی با خرقة که باشد پاک
گفت حاجت گوی با بخت
گفت برکنه است نیست چه
برود یک مدوه در هر بار
برسد سبب هم دار تر باشد
نه ز عین زبوسه ماند زان
بر چنین عامه بزرگان است
از خلاصه ^و صحیح نوشت
که بموزه رسد چو سبب و بول
نشود پاک او بجز شستن
گفت آن شاه کشور خوشه
بعد از یک خاک واقع گشت
بر زمین مالدش اگر این خفت
نیز و بعضی نسخه است چنان
نیز شمس الائم گفت صحیح
زین فضل از دو شیخ عالم تر
از همه بهتر احتیاط بکرد
ان لاتقین معناه گفت
در قیامه سے خوشی تن تعیین
باطن ساق موزه که است

از تفسیر آید است سخن
هم برادر بر گشتند جفا
صدر الاسلام آن امام شریف
پیش تجنیف را که شرط بدید
نزد یکباره پیش شتر طردار
لیک قول است از ابو یوسف
مالد اورا بار من آن چندان
حکم انگه بیاس که آن است
بر همین عالمان پاک شتر
در هدایه وقایع است این قول
انچه ذی جرم نیست ولین فن
در نهاییه امام محبوبی
موزه پوشی مثل بول گذشت
مثل ذی جرم گشت اگر خف
پاک شد چون گذشت ذی جرم آن
این چنین قول آن امام صبیح
این چنین ذکر کرد جو جبر
مگر اگر جفا شتر طردار
چون که جود حسن الق بی جفت
کرد صاحب خلاصه بعد ازین
انچه قول است ناس است

[illegible]

از عرقش در آید آب نجس
بعد از آن آب برگند سه بار
پس همین موزه نجاست ناک
آن نه بینی شود بساط نجس
بگذرد آب گریشبه بروی
آینچنان موزه خراسانی
گریجاست رسید تحت مسما
میکنند خشک باز و هر سه بار
غسل سازد بماند آن چند آن
به همین نوع سه کرت شویند
این سخن هست اصح و بعمل
در قفا و سق فاضلی خان امام
آینه را اگر آب نجس
او نیز و محتسب این حسن
نزد بویوسف سعادت ناک
سرد باید ببرد و هر سه بار
طایفه در محل طنج بدیک
قول اجماع شور با سق او
پیش در حال پوش اگر افتاد
بعد تسکین اگر گشت وقوع
بر غلط ریخت خل بگفت زهر

موزه شویید بدست مالک کس
عصر کرد پاسبان کرد بود شوار
هم بجزایان آب گرد پاک
گریجوئی نمند از آن بس
پاک میگرد و اسه شریعت طی
نظایر شش جلد غزل بادانی
سه کرت غسل می کنند بجا
لیک در نزد بعض نیکو کار
تا شود منقطع تقاطع آن
حکم این موزه پاک میگویند
لیک احوط روایت اول
نقل سازد بزرگان کرام
بد آب چیت حکمش بس
نشود پاک بعد از این آهمن
سه کرت آمده بآب پاک
بعد از آن این جدید پاک شما
گشت واقع ببرد بر کونیک
توان خورد حکم خمس گو
توان خورد نیز حکم فساد
خوردنش بعد شستش شرع
حکم آن دیگر را چه ساز می امر

قاضی خان آن امام بزرگوار
 هرگز آن می چنین نگر و پاک
 گفت سه مرتبه بجوشان باز
 میتوان کرد بعد با خود صرف
 طبع شد گند می بخمر نجس
 گند می را رسید نحر اگر
 یعنی گفت ندانم کت غسل آن
 باز صاحب خلاصه آتشه مرد
 گشت گندم تخیر از آب نجس
 بر قیاس کلام بو یوسف
 آن در انحر اگر اصابت کرد
 آن چنین نان بخمر گشت خمیر
 در صلوة فقیه نیکو ذات
 جاسے افتاده را گرفت اگر
 گز بجوات بے سرافی دست
 سه توقف گرفت باقی پاک
 در همین قول یعنی از راوی
 گو بجعندرات گو سفند نجس
 میتوان باقی مانده را خوردن
 گفت صاحب خلاصه حاد
 آن نجس را و باز کرد نجس

از فتاوا سے خویش کرد و خطا
 ایک بو یوسف سعادت ناک
 یعنی ہر بار آب نوا انداز
 ایک ماخوذ ہست ہذا اکثرت
 نشود پاک این چنین از آن پس
 حکم اور انوشته اند و اگر
 اینچنین خشک سازد و ہر بار
 و فتاوا می خویش تعیین کرد
 گفت ہر ما مشومی از آن پس
 سه کرت شوے سازندہ حفت
 شد نجس نیست صلا می و
 نیست ہر گز پاکیش تدبیر
 نجسے افتاده بر جعندرات
 باقیش پاک گر بود ہر
 حکم جوات را و اگر د ا دست
 ورنہ مجموع او نجاست ناک
 حکم مذکور گفت در کاوی
 افتد آن جاسے را بگیر و پس
 قول یعنی چنین بود و فی ظن
 نجس افتد ہر و غذا حساب
 اگر بگیرند پاک شدہ از آن پس

بہر نجاست آنکہ سرفای
 جوات را ہر گز نہ باقی نیاک
 بود شاید خوردن و اگر نہ
 شد ہر بود خوردن و اگر نہ
 ہر گز نہ باقی نیاک
 و اگر نہ باقی نیاک
 خوردن و اگر نہ
 را بجست خا و خاصیت است
 کہ آب را از زیر ہر بر آورد
 و نجاست از زیر ہر بر آورد
 و از زیر ہر بر آورد بعضی

گفتند کہ این حکم
 در جوات کاوی است
 آنکہ آب را از زیر ہر بر آورد
 تا در جوات گوشت آن
 حکم است یا نہ جان
 را کہ نجاست افتادہ باشد
 بگیرند باقی پاک
 خوردن و اگر نہ

پس چه بود دست خد بر بستن
 بگذرد و بخت اگر اے یار
 گفت شیرین هم بخشن بود
 نیز اندر صلوة مسعود
 جرم را داد و غن مردار
 نشود پاک بعد پاشستن
 لیک روغن بجرم مالد کس
 جرم آن دهن را بباطن پرد
 تا بر دآب را بباطن بس
 حکمتش آنکه نظا هرش فرمود
 در معنی که عالمیان سفستند
 ذکر کردیم ناله پیش و کم

گر بگیرند چسبندی از روغن
 آن محاشش نمی شود هموار
 عالمیه رفقه مسعود
 علمای عظام فرمودی
 بر دور باطن ای مگو کردار
 مینوشند این چنین فی ظن
 بعد از آن روغنی که بود نجس
 جرم را اندر آب باید کرد
 بعد سه شسته عصر سازد کس
 در صلوة فقیه دین مسعود
 در کتب با نوشته و گفتند
 حق تعالی ست اخبر و علم

در بیان و باخت پوستها

چو باخت کنند کل اهاب
 گر شش جلد خوک یا آدم
 قشود جلد خوک پاک از آن
 جلد انسان که از کرامت است
 در کتاب نسیان آورده
 بلکه گفت جلد خود مرده
 نیست جائز نماز کس با او
 جلد حیوان که هست نجس سلب

پاک کرده بزد این اصحاب
 قشود پاک باو باخت هم
 نجس العین است غیر گمان
 بد باخت نمیشود این پوست
 علمای این چنین بیان کرده
 گر چه او را و باختش کرده
 نیست تجویز اتساع بگو
 یعنی خورده نمیشود چون کلب

درین مسند و درین
 آثار قدیست و درین
 زیاده از حد و درین
 بابت حکم نمازهای
 اوچد شود که بجاست
 و در سجده و در
 مشایخ گفته اند که
 جامع است بکلیه
 را قضا کنند و اگر
 است سه روز و نماز
 قضا کنند و اگر
 سه روز نماز را
 هیچ آنست که از تمام
 روایت کرده است که اگر
 بر او دست تابان بگذرد
 نماز را قضا کند و اگر
 زمستان سه روز نماز
 قضا کند و اگر خشک است
 تابستان یک روز نماز
 قضا کند و اگر خشک است
 زمستان سه روز نماز
 قضا کند و اگر خشک است
 مسعود

گرو با غن کسند نزد ما
گفت طاهر بنی شو و بیشک
لیک در سائر سباع ازان
نیز صاحب مد ایّه خوش قلب
گفت صاحب نمایه زین گفتار
بلکه در نزد آن خدا می پرست
جلد این جمله باطن و طاهر
در مد ایّه نوشته شد بیشک
این سخن اختلاف هم دارد
یعنی در قول شافعی حسن
هم نه مبسوط فصل آورده
گفت آن بنده خدا می طلب
به رستی ست عین کلب نجس
گفت اندر کتاب خود بیشک
هم نه مبسوط شیخ الاسلام
جلد سگ که شود و با غن او
قول طاهر بقول نا طاهر
نیز در شرح بو المکارم هست
بعد گفت آن فقیه بگزیده
نزد ما هست عین کلب نجس
جلد سگ را نجس بدان اما

می شود و پاک شافعی اما
گرو با غن کسند جلد سگ
در خلاصه نوشته اند قولان
کرد اشارت خلاف جلد کلب
نیست تخصیص جلد سگ در کاف
کل مالو کل اللحوم که هست
به با غن نمی شود طاهر
نجس العین نیست یعنی سگ
چونکه اندر نمایه می آرد
نجس العین هست سگ لعن
از بزرگان دین بیان کرده
نزد ما هم صحیح از مذموب
کرد اشارت محمد آن کس
میست نبود نجس چون سگ
کرد صاحب نمایه نقل بیان
هست از اصحاب ما روایت دو
قول نا طاهر است هو الطاهر
یعنی در عین شک خلاف است
گشت قول صحیح بنشیند
نیز از مضمرات گفت آنس
مومی او پاک بر همین فتوای

لیک در نزد سبب امام حسن
هم چنانیکه گفت شمس الدین
نیز اندر نه سایه کرد خنجر
زان تر سکان درم رسید زیاد
قدردار اگر شود باخت پوست
جمله باران درم که گشت زیاد
لیک طاس هر بود منیص بار
انچه جمله سیاه از حیوان
نیز با ذبح می شود پاک او
درم ای وقت سایه بالتغیین
گرچه با اکل حکم او مست حرام
یعنی حکم و می ای سعادت ناک
فعل کرده از تحفه شمس الدین
در نه سایه صحیح از قولان
نیز اندر نه سایه بنوشته
بمشت از قدر درم مست زیاد
آب کم را چنین کنند مردار
گفت در کافی حکم لایکل
در صحیح سخن بود مردار
نزد بعضی امام شیرین گوشت
در نه سایه چنانچه کرد بیان

موسک او هم بخوبی بود فی مین
یعنی در شرح مختصر تغیین
هر مسکاتی که سبک برگردد تر
بجامه شخص را کند افساد
در خزان به پاسکے قولی دوست
گرچه در بخش کنی نماز فساد
در حنبله احد همین صحیح شمار
بد باخت که میشود پاک آن
مست در حکم او روایت دو
نیز در بعضی شرح با می این
منع او می کنند نماز تمام
گرچه لم یوکل سنت کرده پاک
پاک حکم او صحیح گویند
حکم او نزد ما بخوبی میدان
غیر اما کول ذبح اگر گشته
هر که کس نماز او مست فساد
گفت این قول را ابوالمختار
گرچه سازند ذبح اسی عمل
همچنانیکه گفت در اسرار
میشود باز کوفه طاس هر پوست
گرچه ناپاک مست سوران

چون دباغت از آنست اوجی هست	بوی طنجاست از آن پوست
گرد باغت برادر کرد کشتش	نزد خود تا ابد بخشش
در دباغت کند فسمش خاک	نزد با خشک گشت گرد پاک
برسد باز آب بر این پوست	پس بعود بخشش وایت دست

در بیان فوج و احکام او

بسی آنچه بدیج کرد و پاک	باشد او سلم و دومی الا دراک
با کتابی که بیشک و اشباه	گفت در وقت فوج بسم الله
در شرح و قایم شد تعیین	بلکه در هر کتاب اهل دین
از بزرگان شمع پرورده	در کتاب ذیابج آورده
لیک مشرک و یا مجوسی کس	فوج سازد چو میست ست بخش
با مسلمان که ترک بسم الله	کرد و محمد احرام نه اشباه
تسمیه ترک کرد از نسبان	نزد اصحاب او رست بدان
شافعی گفت اے برادر عین	یعنی باشد در رست فی الجبین
یعنی مالک امام ملت رست	گفت نبود بهر دو وجه دست
نیز بر آن خلاف و آن بیشک	نیز در ارسال باز جای چون سبک
یا که شخصی بصید تیر انداخت	در همه حال ترک تسمیه سخت
سخن شافعی درین انواع	فخر دین گفت خائف اجماع
ازینابیع شارح او را د	شاه را گفت مضطجع نه ساد
تسمیه یاد کرد آن هنگام	خورد آنے و یا گفت کلام
بعد از آن فوج کرد و انحال	می بود حکم آن ذیجه حلال
شده باشد بطویل مکث آن	حکم این تسمیه تو ساقط دان

مسئله
باشتری یا بید در معرو
حلقوم و سرگ در گوشت
یا بید آید اندک گوشت
شاید که بخورند گوشت
او را حکم مشرک و مجوسی
در حقیقه اهل طهارت
چون سبک و یا مجوسی کس
فوج سازد چو میست ست
بخشش وایت دست
بسی آنچه بدیج کرد و پاک
باشد او سلم و دومی الا دراک
گفت در وقت فوج بسم الله
بلکه در هر کتاب اهل دین
در کتاب ذیابج آورده
فوج سازد چو میست ست
بخشش وایت دست
کرد و محمد احرام نه اشباه
نزد اصحاب او رست بدان
یعنی باشد در رست فی الجبین
گفت نبود بهر دو وجه دست
نیز در ارسال باز جای چون سبک
در همه حال ترک تسمیه سخت
فخر دین گفت خائف اجماع
شاه را گفت مضطجع نه ساد
خورد آنے و یا گفت کلام
می بود حکم آن ذیجه حلال
حکم این تسمیه تو ساقط دان

از کبیری نوشت تا دانستند
ماند او را و بیج دیگر کرد
گفت بنود حلاله آنزه طے
هم ز تهذیب گفت شارح بس
تسمیه باو متصل با ذبیح
بوالکرام هم او ذقانیخ
خورد آنے و یا تجلم کرد
یا که فصل یسیر ساز و آن
بر سر و کردن عمل هرگاه
چون نشد ذبیح را اراده آن
تسمیه گفته است مومن یا
نزد عامه صحیح از اقوال
گر با اسم خداے اسم دگر
حکمیت شود ذبیح آن
لیک با عطف گره بنام خدا
گر چه بنود حسد ام کشته آن
از نکوۃ حسد و رسا سخن
شرح این را خداے خواهد گره
اختیار نکوۃ را بر گو
و که کرد با دیان حسیق
بوالکرام که هست شارح آن

شاہ راہر فوج خوبانستہ
 بہمین قسمیہ کہ گفت آن مرد
 چون گفتست قسمیہ باو
 کہ سزاوار این پذیرج کس
 کار دیگر منی گفت تا فوج
 گفت چون قسمیہ گفت انسان
 یا گرفتست کار و چون آن مرد
 بعد از آن فریج کرد جائز و نا
 گفت اگر نزد فوج بسلم اسد
 غیر جائز گفت از تحفه دان
 نیتش گر نکرد او احصار
 گفت از قاضی خان ذبیح حال
 گفت مع بسبیل عطف اگر
 در صحیح سخن ز قاضی خان
 وصل بر کردہ است نامی را
 لیک گفتند تو کہ اہت دان
 جرح ساز و نہ محمل بان
 در بیان آوریم پایان تر
 هست و مختصر و عنبر او
 ذبح میباید مین بستہ حلق
 او روایت کنند ز قاضی خان

۱۳

عروقه الخلقوم والمری و
الودجان و هل یقطع ای
نکست منها فمخرج فوق الصفة
وقبل کل شقة وان ذبح
فوق الصفة بمزاج الذئب
لم يخرج الاكل وبرد له داء
المبسوط وادوية الفسور

کل خلق است چون محسن کوه
نیز در این کتاب شد منطوق
یعنی حلقوم و مری و و جان
این بنزد امام بزرگ تر
قول بو یوسف او لا بود این
شرط کردست قطع حلقوم آن
قول مالک صلوة مسعودی
گفت هم بوالمکارم مرحوم
مری مجری الطعام نیز شد اب
در پیرایه که هست عکس این
و و جان یعنی آن دو سر گاو
فوق عقده و لیک ذبح مساز
بوالمکارم بزرگ نسیک و خو
یعنی مابین لب و بینی
بهر آنچه که حسدی دارد
کار دیاسنگ نیز بامند و
خامس اینکه هر آنچه باشد نیز
زیر دشت خون آن بدید
لیک با ناخن و بدندان کس
بخدا گشته ناخن دندان
شما ضعی گفته است با این دو

اینجیست از رسول گردانها
میکنند ذبح از چهار عروق
قطع سه هم بجای چهار بدان
چونکه باشد مقام کل اکثر
بعد از این قول گشت تعیین
قطع مری هم یک و و جان
قطع هر چهار بند نفس فرود
یعنی مجری نفس بود حلقوم
میکنند نقل از چندی کتاب
سرو کاتب بودند تعیین
بود در دو طرف حلقوم او
گفت در تحت تعیین پیر جوان
گفت قولیست به جوان او
شد روایت نرسید که گویند
می شود پاک ذبح اگر آمد
یا بود چوب نیز یا چون فی
قطع او داج میکند آن چیز
پاک دان آن ذبیحه ابی ظن
ذبح سازد و را شمار بخش
بهست جائز ولی اگر این
مطلقاً نیست بنزد او

ذبح شاة و ابی نقد الحلقوم
عالمی الصدر یو کل ام لا
فقال قوی القول الحلقوم
الناکس لم یو کل و لیسر
هو المعبر بکذا کلمه
سواء یست علیه العقده یا فی
الراس آة فایک الصد
لان المعبر عند الذبح
والذبح قطع اکثر الادر و اج
نقد صد و ان قطع
منه الحلقوم نیز الطمان
المری و یست ان الذبح
تصلح من حیوان

سخن نبردگان را ه نمودن
 ذبیح زن هم رواست همچون مرد
 که و کانی که عقل دارندیش
 هم ذبیحای گناگ اگر دانی
 ذبیح سازند گو سفند بقر
 گفت در مختصر چنین مندوب
 ذبیح اشتر و خرد شاة و بقر
 بلکه ذبیح شتر و خرد و
 کره النخع در وقایه بود
 یعنی مکروه می شود بطن
 فارسیش حرام مغز بود
 کار را بیشتر ز خوابانیدن
 کار را تیز کردن انسان
 نشده را اضطراب خود تسکین
 آنچه بے فائده بود تعذیب
 مثل کسر عقیق که قبل از برد
 یا کند ذبیح از قفای آن
 و آنچه بے فائده غذای که کرد
 از سراجیه شارح او را و
 برومی بر غیر قبله ذبیح آن
 در صلوة عقبه مسجودی

ذبیح اقلاف رواست چون چنین
 شرطایش اگر تواند کرد
 شد روا شرط ذبیح دانندش
 او حلال است در مسلمان
 مر اهل شجر کرده اند خبیر
 قاضی خان گفت از سنن محسوب
 کرده فرموده اهل خبیر
 نزد مالک حلال بود او
 شارش معنیش چنین فرمود
 ذبیح را با تجاع برساندن
 وانش مسئله چه نغز بود
 تیز کردن او بپود بطن
 بعد خوابانندش کراهت دان
 پوست گندن در کراهت این
 کرده گفتند عالمان لبیب
 بوالکرام چنانچه تعیین کرد
 یا کند قطع سر کراهت دان
 مثل اینها اگر بدان ای مرد
 گفت روستوی قبله افضل باد
 از نظیریہ گفت مکروه دان
 علمای عظام فرمودی

گفت او زنده بود حیوانی
لیک طپید و خون نگشت روان
گفت طپیده است شاید خورد
یعنی بر کس بود و چو خورده شود
تجربه ساختند مرد و مچون
گر سبائی بزور حیوانی
خون او رفت لیک او نه طپید
قول ظاهر نمی توان خوردن
قول بعضی ست پای کرد و از
پای اگر کرد کرد آکل روا
چشم اگر باز کرد نتوان خورد
موی سازد و رشت شاید خورد
گر بر آرد شکم بود و مردار
این همه قول بعضی از علما
مگر رو و خون بشره شاید خورد
فهمیم که روزگوشند بقر
از دره نش بر آید ست چنین
آن چنین در درون او موده
هم بقول زفر و ابن زیاده
می توان خورد و قول دوره ط
سخن شافعی هم او باشد

کرد و بسمل و را مسلمان
جستجو ساختند از لغمان
زین سبب لحم او نباید خورد
خون او در بدن فشرده شود
هم چنانیکه گفته شد بیرون
کرد و بسمل و را مسلمان
حکم او را هیچگونه باید دید
چونکه آن موده خون روا بی طن
خوردن او نبود و هست جواز
نیز بر قول بعضی از علما
چشم اگر پوشدش نباید خورد
نرم اگر ساخته نباید خورد
گر نشاند فرو حلال شمار
ظاهر قول بزرگان ما
غیر مشرقه رو و نباید خورد
یا شتر شخر ساختند اگر +
غیر مومن بود و یا مومنین
نزد لغمان نمی شود خورده
در هدایه نوشت آکل مباد
بوده باشد تمام حلق و
احتیاط از همه نکو باشد

و در وقایه شروح وی زمین باب
 یعنی چون با نیست یا چون سنگ
 بوده باشد اگر نمیکند این
 مرسان مسلم است بی اشباه
 بر شرطی که هست تعیین با
 سنگ دیگر که هست صید شلب
 یعنی آن سنگ که نام علم هست
 یا سنگی که رسید در این حال
 یا فرستاده که بلا اشباه
 همچنان سنگ یا سنگ گشت انبار
 نکشد طول هم توقف آن
 که توقف که کرده است دراز
 عادت سنگ خلاف مزبور است
 وحشی آنکه بود گر نیز نده
 وحشی که موافقت کرده
 وحشی که فتاده اندر چاه
 یا نشود صید از دویدن است
 بوالکرام بزرگ شرع نشان
 جرج باطن شود نه در ظاهر
 صید را اگر کسی به شیر انداخت
 باز تیر بزد همین انسان

کل ذی الحلب است یا ذی تاب
 صید را اگر که نیست یا یک
 جرج سازد و یا علی التبعین
 یا کتاب است گفته بسم الله
 صید را گشت آنکه او سینه در
 نبود این باز و آن معلم کلب
 یا سنگ مشترک است تار است
 فتنه از برای صیدار سال
 عاده اگر ده ترک بسم الله
 خوردن او نبوده است جواز
 بعد از سال سنگ حلالش دان
 بعد از آن رفت گشت نیست جواز
 چه نکه او سبج جمله امور است
 از بهائم و یا ز پرنده
 بجراحت نمی شود خورده
 یا اگر فتاده اندر ناگاه
 خوردن او بخرم نیست دست
 نقل کرد از کتاب قاضی خان
 خوردن او نمی شود و طاهر
 از دویدن در ملائم ساخت
 مرد اکنون حلال نبود آن

گوئی اقلیم باز و سنگ را چیست
 خورد و صید خویش را بیک
 علم باز است مثل اوستیون
 باز اگر خورده است شاید خورد
 سنگ که از صید خود خورد و سه بار
 بعد ازین صید او گوشت جوان
 و آنچه صید یک پیش ازین کرده
 یک باقی به ناک متبادست
 مؤمن صید کند هر گاه
 از شروط حلالی این باشد
 صید منی صید را به تیر انداختن
 و طلب کردن جهان بیکافت
 که نه شسته از طلب این مرد
 که نه شسته از طلب کردن
 بر انکارم بپشت آن نایب
 نشد از جستجو به او زائل
 اهل او می کنند در سخنان
 زاجمال که گفت ابل خیر
 و همیشه را به تیر اندازد
 من قدرت ساختن این
 زو مقرض صید انسانه

در وقایع و شرح او مرویت
 شده است این بود معلم سنگ
 گشته آید اگر به طلبیدن
 که خورد سنگ از و نباید خورد
 خورد و انگاه صید او مردار
 تا که گردد معلم این سنگ باز
 بدستی نمی شود خورد
 علما این چنین خبر دادست
 تیر اندازش بسم الله
 جرح کردن هم اینچنین باشد
 زده اش را نه چشم غائب است
 بعد از آن صید را که مرده یافت
 حکم او را حلال باید کرد
 بدستی حرام دان بے ظن
 صید زخمی و چشم غائب
 یافتی بعد مردن اسه سائل
 و ز قیاس سخن حلال بدان
 مرده باشد باعث دیگر
 یافتی زنده و زخم می سازد
 گفت یا شجر حرام بالتصیین
 مرد باو سه حرام می دانی

ذکر کرد و در بزرگان سبیل
 بند قه گر چه حیثیت دارد
 از همین احتمال اسره طی
 اصل این مسئله بسازی شمع
 جانب حرمت است راجح بین
 اینکه انداخت صید را صیاد
 یا قناد است بر درخت جیل
 بعد بر عرض او قناد و مرد
 یا در افتاد بر خزیده سته
 یا که بر طرف خشت پخته قناد
 راحت سله که مردن این صید
 لیک واقع نگشت بر ارض این
 شارح پاک دین بیان کرده
 نقل سازد و نقاضی خان بلشیک
 سگ نر کور و سگین اریال
 اینچنین که بصید تیر انداخت
 نیز ازین صید هم گذشت اگر
 نزد ما پاک هر دو سیدانی
 صید را زخم کس زده بود که
 زخم زد و گیرے که گشت هلاک
 از دویدن گشته باشد دست

صید را زده به بند قناد ثقیل
 مرد و باوے حرام بشمارد
 مرد و باشد مگر بقتل و س
 و سخن شد بختل حرمت جمع
 احتیاط این بود علی التعمین
 صید بر سطح پا در آب قناد
 یا که در حلیطه فتاد اول
 گفت این صید را نباید خورد
 یا که بر ریح منصب آید و
 بعد از آن مرد گفت اکل هب او
 بوده باشد بغیر رمی ای زید
 ابتداء قناد او به زمین
 در همین نوع می شود خورده
 تسبیح گفت که در اسپه شک
 صید بار اگر رفت گفت حلال
 تیر با این رسید هلاک خشت
 یا که آمد مرسد بصید و گر
 نزد مالک حلال نه ثانی
 از دویدن فرو شده بود که
 ضامن است اینکه صید نبود پاک
 صید از دو هم است اکل دست

<p>می‌توان صید کرد و بالیقین می‌توان هم ز بهر دفع ضرر نزد ارباب رومی تسمیه باد گفته باشد جریمه نیست حلال تسمیه گفت مرد تیر انداخت پاک باشد رسد بصید دگر تیر دیگر دسے رها کردسے گفت این را نمی‌شود خورد پاره از عضو او جدا بر ساخت از خود صید گفت باید خورد نخوری لحم او را آگاه است هست در تحفه الملوك چنان</p>	<p>یا کل اللحم یا بغسیر این یعنی از هر جلد موسے پر از میا بیع گفت کنز عباد تسمیه بعد رسے یا ارباب از هدایه چنین روایت ساخت او بصید رسے روان بگرداگر گفت بر تیر رسے تسمیه مردی بهمین تیر صید اگر مژده مؤمنی که بصید تیر انداخت آن جدا گشته را نباید خورد با سبب مژده است اگر با بی با سبب مژده است پاک بدان</p>
--	---

در بیان احکام سباع بهائم و طیور

<p>او حرام است ای خدای پرست مختصر را حرام شد مذکور خدا بی و بغل ای خوش ذات اسپ در نزد حضرت لغات نتوان خورد و ای سعادت یار گفت با سبب حرام غیر سمک ماهی آن ماهی که لم لطف است خوردنش بے زکوة هست و</p>	<p>کل ذی ناب آن سباع که هست کل ذی مخلب سباع طیور هم نباشد حلالی حشرات ضعیف ید بوع را حرامش دان تراغ همیشه که می‌خورد و مردار کل حیوان آبی را سبے شک آنچه نول امه سلف است تلخ و نوحه ماهی را</p>
--	--

هم حلال آمده غراب ز سرع
 بوالمکارم که کرد اینجاء عرض
 ذکر کرد دست شایع او را و
 معنی الهدام این باشد
 چون کلاس است خارشیت و نوش
 عقرب و سام ابرص و مار است
 موش و شتی چیره گفتار
 خلاص این سخن سیاه هوام
 خون سیلان ندارد آنچه پس
 قله است کف زین تمشیل
 بوالمکارم که علم کردی کسب
 کوه سحریم نزد لغمان است
 از عاویذ کرده است عیان
 از فتا و اسه کافی کرد اعلام
 کوه تنزیه نزد او بوده
 اندک فایده بهیچ گفت او
 بو حنیفه امام خاص و عام
 گشت از حرمت لحم او
 گفت از دو کتاب کثر عباد
 خوردن عک را نوشت چنان
 سامع این سخن اگر باشد

نیز خرگوش عقیق اندر شرع
 حشرات آن بود هوام الارض
 از سراجیه و زفانیه یاد
 مسکن او که در زمین باشد
 همه باشد حرام جز خرگوش
 خوردن این جمیع حرام است
 مثل این جمله را حرام شمار
 به یقین دان که بود حرام
 مثل زنبور پشه است و ملس
 اکمل اینها حرام دان بی قیل
 گفت در اختلاف لحم اسب
 از هدایه اصح نوشت آنکست
 یعنی این قول را صحیح بدان
 یعنی در نزد بو حنیفه امام
 بزبان صحیح فرموده
 است قول بزرگان مکه
 قبل از مروتش بسته ایام
 ذکر کرد دست فتوای بزرگان
 در صحیح سخن کراهت باد
 نزد بو یوسف از کراهت دان
 در کراهت به یقین تاسی

نزد تمام امام عالی نسب
چونکہ گفتہ علی تقدی سبیل
گفت آن دو امام لحم فرس
چونکہ گفت او بعد از حضرت
گفت در این کتاب ہم بظن
زان روایت کہ گفتہ شد ای کس
گفت در تحقیق ملک امی یار
نکلم او چون کلاغ بیشہ دان
نخور و غیر دانه نوسے زو
سے خورد اینکہ دانه ہم خورد
هم در ان نغمہ از حلال و حرام
من بیچارہ از ضعیف حال
ہر کرا و آتش از رو باشد
پاسکے جاسے ثوب تن ای یار
بس پاسکے خلق بر ہر حال
پاسکے خلق اسے خدای پرست
ہر عبادت کہ ہست بھر قرب
ترک یک ذرہ سے نزد آن
در شبے آوری ہزار سجود
روز ہا بگذر و برنج خصیام
آتش اندر دہان خود کردن

کرہ تحریم اصح لحم اسب
بائے حریم لحم اصح
غیر مکروہ دان بقول شمس
لحم او خوردہ ایم بے بہت
بعد از سوخ گشت از خوردن
ہی کہ گشتہ اند لحم فرس
زاغ اسود کہ می خورد و مردار
زاغ اسود کہ بودہ است کلان
خوردن لحم او حلال بگو
در حلالیش اختلاف شمار
یک یکا ذکر کردہ است تمام
مختصر ساختم علی الاجال
ما ظہر آن کتاب او باشد
فرض عین است بانماز گذار
فرض عین است بانسا و جال
بلکہ از اعظم فرائض است
سبب تقوی است آنکل و سرب
بہتر از بندگی انس و جان
لقمہ ات باشد از حرام چه سود
حیف ازین رنج لقمہ است حرام
یہ کہ اربمنے خدا کردن

<p>انچہ اور رفتہ بہت حق و نیست گفت با برگ کند تا آن مرد چون برآمد خرویش از آن دو تن ہمہ اتباع او کہ ہشتیند بسبب ترس آن بزرگ و ہر</p>	<p>دین اور اگر زمین کہ کار این است انقدر رو سے خوش سازد زرو گشت عالم بحشم شان روشن دین آئین پاک بگزیدند یک محوسی نماند در آن شہر</p>
--	--

حکایت

<p>روز سے ابن مکتہ برداریش بعد از آن آمد آن بزرگ بجال گفت آن شاہ باز نیکو بخت قبل ازین در مقام می گشتم رو سے خود را بسوی او کردم روز محشر کہ حضرت قہتار در جان لاف بندگی کردی من شرمندہ میدہم چہ جواب چہ خطا بود اینکہ من کردم بہر بودن ریاسینے واسے بر جان ماسیہ رویان روز سختی کہ باد غم خیزد جمع کردند آفتاب و ماہ بچنین محکی کہ داشت ز چشم آسمان بدین بزرگی و صاف</p>	<p>و محل نماز رؤت از خویش خلق ازین حال ساختند سوال خاطر مہ را رسید جرم سخت تا کہ از تر و باغ بگشتم از ریاحین باغ بو کردم پرسد از این کثیف بد کردار بہرہ از ملک غیر چون بردی نزد پرورگار سخت عقاب ظلم بر جان خویش متن کردم چہ پشیمانی ست مے سینے آہ بر حال ماتبہ خویان از شدیدی ستارہ ریزد بچنین نور می شود سپاہ کوہ پای زمین شود و چون چشم شود از ہول او شکاف شکاف</p>
---	--

<p>کو و کان می شود اندام غم پیر مثل پروانه اندام سرگردان مانده در نه پیر بار خود باشند بر دهن مهر دست در سخن ست بگواهی زبان شود وارجل نمود نمود و رو پشیمان نیز میزان عدم داد خصار پرسد از شبهه حلال و حرام آن گنه ساختی که این کردی امر نمی که بر تو فرمودم در محله که می توانستی وای آن دم بجان قطره آب پروه عفو برگناه ما روسیا هیچ مستحق عتاب</p>	<p>روز سختی که خالق راست پذیر کانه رین روز که زن و مردان همه حیران کار خود باشند قهر او بر کدام جان و تن هست ترو پرور گار مجزو و کل بوالحجب روز سخت حیران آتشکاه شود بهشت و نار حضرت فخر الجلال والاکرام پرسد از ما بجز چنین که دے تو که عیدی و من که معبودم حد خود را چه اندانستی غیر شرمندگی چه روی جواب مگر آنکه گشت آتیه ما گریختند مقدور و تاب</p>
---	---

نور از خفاش آن گوی + خفته از پیرایان آن

کتاب الصلوة و بیان فرضیت و مهتا

<p>وقت فرض است بخلاف ظن اول اوز صبح تا نهدان شرح ساز نهایی بالتعین یقین دان که صبح باشد و اوسفی است چون دوم سلطان از تعاقب سیاهی گیر و باز</p>	<p>بعد پاکی جاے جامه تن کے بود وقت با نداوی جان سخنان هدایه را به یقین صبح ثانی بگفته انداز و اولش کا فوب است یعنی آن مے بر آید بسوسے چرخ دراز</p>
--	--

هشت نیمه بدلو میداست
 نیم شش حوت چار نیم حمل
 سایه باشد دو نیم در جزا
 غیر اصله برابر قد هم
 بگذرد چون زطل اصله ظل
 هست اندر زوال ای یار
 ما باندازه مجال خویش
 غیر اصلی که ظل و چندان شد
 می شود قرص آفتاب فرو
 غیر اصله که گشت یک چندان
 لیک ما خود نیست چون که این
 ظاهر قول از دو چندان است
 در صلوة فقیه مسعودی
 چون فرو رفت آفتاب تمام
 نیز تا غیبت شفق شام است
 سخن شافعی نیکو و ات
 وقت مغرب بود بهین مقدار
 چونکه جبریل در نماز شام
 در یک وقت خواند هر دو بار
 وجه اصحاب باز این عمر
 تا که نور شفق شود غائب

هست در شرح فقه کید است
 نیم شش ثور گفت ای یار
 یا بگیرند بندگان خدا
 آدمی راست سایه هفت قدم
 می شود وقت ظهر فی الحاصل
 در کتب از علامت بسیار
 نظم کردیم از کم و از بیش
 وقت عصر است جمله بر آن شد
 لیک قبل از تغیری کرده او
 وقت عصر است نوز و شاکر دان
 و در خوش شکست نه یقین
 در نهانه چنانچه اعیان است
 این سخن را صحیح فرموده
 می شود بیل خلاف وقت شام
 این سخن قول سه نگو نام است
 می گذارند آنچه سه رکعات
 یعنی در نوز و آن نگو کردار
 گشت با مصطفی و دو بار امام
 بخلاف و اگر نماز اے یار
 نقل سازند از پیغمبر
 وقت شام است وقت ای نائب

این در بیان کید قائم نمیشود
 عین کید بکار درود
 در سوره بقره و سوره
 بود از سوره بقره
 بهر وقت بود ای
 وقت صلوة الظهر است
 از زوال الی وقت غروب
 عین سخن شافعی است
 در زوال الی غروب
 شافعی از کتب معتبره
 و وقت صلوة عصر
 ای سخن از کتب معتبره
 القولین لا وقت الغروب
 فقیه دقت المغرب
 یا ایضا لا وقت الغروب
 العزیز و الاذان و ذکر
 البسملة و خمس رکعات و غیره
 بهر مقدار وقت ای قاضیان
 الاصل ایضا از حج الاسلام
 العزیز الی علی یصح سنن
 الوسیط و توضیح نه است

یعنی از غیبت بیاض اول
افضل آن باشد که بخواند
پوالکهارم کرده است بیان
بست سرخی شفق به قولها
اینگاه غائب شود شفق ز سحاب
گفت ظاهر روایت از نعمان
لیک و قتی که میشود بیرون
در کتاب نه سایه می آرد
انچه بر قول عالمان است
در یک قول شافعی اما
قول دیگر نصف شب بگذرد
مگر آنکه بود مسافر
انچه بر قول شافعی است لیل
و به اصحاب بارشول بخدا
نیز از بزرگان نعمانی
جبرئیل آن امین و رحیمی رب
لیک تا نیر و ان نل کردن
حضرت جبرئیل سدره سریر
پیشتر می از عشا است تا اوانی

خوانند احزاب با بقول دو کمال
واحد از غیبت سفیدی پس
لیک وایت شدت از نعمان
بعد بنوشت آن فقیه اما
میشود بی خلاف وقت عشا
بعد سرخی شفق سفیدی آن
کرده اند اختلاف گو اکنون
اندرین جا و لیسها دارد
یعنی تا وقت فجر وقت عشا
گذرد ثلث شب گوشت عشا
وقت فتن بجرم بنوشت
هست تا فجر ثانی و نقش لب
حجت او اما مستحب بر لب
گفت تا وقت فجر وقت عشا
شدر روایت که در شب ثانی
کرد تا خیر تا میان شب
بست مکرده در کتب بی شکی
زان مکرده او الی نصف آنچه
اما همان مخبر که بود ثانی

ادریان اوقات متعجب

وقت اسفار مخبر را خوانی

کرده اوقات متعجب دانی

مستحق معنی که عالمان گشتند
 ایک تاخیر آنقدر در نما
 چونکه در این بود فساد نماز
 بلکه تاخیر اوست آن وقت دار
 گر چهل آیت و یا اکثر
 چون نشد از نماز فارغ او
 باز سازد وضو و نماز او
 میکنند یعنی آنقدر تا حسیب
 باشد این وقت و وقت ترجیح
 بود الکرام بزرگ نیکو فکر
 نیز در باره کتب مشهور
 میکند از حد چنانچه خوانند سبق
 آنچه که دیدار طحاوی سمع
 گشتند وقت غلظت نماز او
 بلکه در نماز اوست اولی باب
 خواندن ظهر در محل شتا
 که تاخیر لیک اندر هیئت
 در کتاب نهاده تعیین است
 چونکه در وقت اعتدال آن
 نماز یک باره بگردد جواز
 عصر را میکند آنقدر تاخیر

در کتاب نهاده بنویشتند
 تا شود شک و طلوع و کما
 بهیجی خدای بیشک ساز
 است را اگر کنند در نماز
 هم بتربیل خوانند سراسر
 گشت ظاهر با وضو و وضو
 بکنند پیش از طلوع و کما
 و از امکان اگر باین تغییر
 نیست تاخیر آن محل آداب
 کرد و اندر نوشته خود که
 آن نمازی که او اعاده نمود
 لیک در باره کتب مطلق
 غلظت سلف را بگوید جمع
 او بود و نوشت افقی اولی
 اول وقت در جمیع نماز
 محبت او با اتفاق اولی
 نزد بر خلاف بر هر یک
 در نماز و تخیر با این است
 نماز یک باره جواز بدان
 بگذاردی تو بر خلاف نماز
 نماز و تا بقرضش تغییر

چونکه وقت تقییب کرده بدان
مستحب و تنبیذ و شش سال میزد
یعنی و که چون نگه عیسمان
در هدایه چنانچه تعیین است
نزدیک پاره و رضای می آن
نزدیک پاره تقییب بگوید
اول وقت خوان نماز شام
چونکه نگه و میست و زمانه
این که از است از آن سبب فرمود
بدلیل همین سخن بنگر
تا که از آن بزرگ نیکو نام
تا که آن وصی ستاره روداد
چون عمر وید از ستاره و
کرده و بنده بهر او آزاد
رضای الله عنده این کار
در حق عمر این حدایت گشت
بچنین قرب ترسد آن چندان
و در غشا آنچه مستحب باشد
لیک اند کتاب قاضی خان
بعد تاخیر و پشتا بزین
نیز اندر نهایه گفت اینجبا

و زمرستان مفاو تا بستان
که بر هر شش نظر تواند کرد
نشود و خیره این هیچ بدان
در کتاب نهایه هم این است
شد تغییر آنکه هست در جبران
گست از نیزه ماند یا از دو
اتفاق آنکه هست تمام
در هدایه نوشته است آن پر
چونکه تاخیر اوست شبیه پیود
و نهایه نوشت این عیسمان
که و تاخیر در نماز شام
که و ازین وجه بنده آزاد
یعنی قبل از ادای مغرب او
رحمت حق بروج ایشان با
که و از ترس واحد القهار
شد بشارت از مصطفی بهشت
در حق ما و تو بود پس آن
ما جاندم که ثلث شب باشد
گفت قبیل به کتابستان
مصطفی با معاذ گفت چنین
یعنی در نزد عیسمان ما

گفت در صیفت به بود تقبیل
بعد تا نصف شب بباح است او
در بدایه بود و لیل آن
هست تا نصف شب بباح است
نه چنان کس که خفت اول بار
در صلاوة فقیه مسعودی است
گفت در روزی است دریا
هر که خفتن شخو انده سازد و خواب
هست بیدار نه در اخ الموت
نیز این آدمی که نگار است
حدیث اندر نماز و تراویح
به قیام شب عطا و در است
علما گفت اندر روزی
هست تا نیمی از نیکه امر خدا
روزی بری که حسن نماید
تا نه افست و وقت کرده نماز
زین سبب و عشا بود تقبیل
که و صاحب بدایه عقل
روزی اگر این است گفت که
چونکه که بگذرد و وقت ادا
اقته آن روز وقت پیش نماز

در بدایه بود و تقبیل
لیک تا نصف شبی کرده بود
در عشا شبی او است صد چندان
باشد این آدمی به بیداری
خواند او نصف شب شده بود
بهترین امام فرمود است
طرفه تلخ و سیاه بد چنان
کا نذران بحر ملکیت عذاب
میشده باشد از جماعت فوت
گرچه تا نصف لیل بیدار است
یکساعت عطا و آن شب
بی توقف پس از عشا اولی
غیر عصر عشا بخوان ما بهر
نشو و پیشتر از وقت ادا
گفت تقبیل عصر زمان باید
اول وقت چونکه هست جواب
تا نیکه و به جمیع تقبیل
یک سخن از امام عظیم نقل
و جمیع نماز به نیکه
پس بجای ادای و است تقضا
نه ادا نه قضای او است جواب

ادریان اوقات مکروهه

<p>ایچنین در کتاهای مکروهه نبود غیر عصر و یوم و از نبود و سجده تلاوت نیز نیز نزد قیام و می از غروب که در تفصیل این سخن یعنی چه قدر بگذرد شود شروع سوی گردون اگر بر آید این لیک گفت این فصل در این فصل دار و او بر نگاه قدرت اگر در طلوع است آفتاب پس از یعنی صدر الشریعه عقیل ساخته بود نصف عصر تمام جائز است اینکه باقی مانده او وقت ناقص بود علی التبعین هست واجب با وضع نقصان نیست فاسد نماز جائز است ایچنین ناقص او را بر کرد وقت کامل بود و بر نقصان و آبیش بود و وجه کمال این نماز محصل است فساد</p>	<p>در کتاب و قیامه که در مختصر علما گفت در سه وقت نماز هم نماز جنب ناز و در تجویز یعنی نزد طلوع شمس می خوب در کتاب نهاییه زمین معنی اینکه تجویز نیست وقت طلوع و در یک معنی گفت یا محمد آن روایت بود روایت اصل شخصه با قرص شمس که در نظر کاندین و دم مباح نیست نماز میکنند شارح و قانی قس شخصه پیش از غروب بابت حرم رفت آنوقت آفتاب فرو آخر وقت عصر چون که این آخر وقت پس درین انسان پیش از اتمام آفتاب نیست چونکه در وقت ناقص و سر کرد لیک در وقت فجر کل آن پس چو قبل از طلوع فی الاقوال پیش از اتمام شمس اگر بود او</p>
--	--

بزرگوار است که در آن وقت نماز مکروهه است

چونکه اینجا عبادت مقتضی بود
 گماند اینجا دلیل چند است
 بر حسب یقه امام حق پرست
 طریق شرع که شناخته اند
 رحمت حق بروج ایشان
 از محیط دست نقل کفر عباد
 شمس شد در ضلال عصر غروب
 آنچه بعد از غروب بگذارد
 این روایت که در کتاب میم
 گفتن این او برین ماستادان
 نیز نبشت شایع او را
 شمس قائم بشت در اول عصر
 با وجودیکه طمس را نذر یابد
 تا که گردید آفتاب منسرب
 نقل بسیار و این صحیح کتاب
 شخص میگرد و فرض عصر او را
 شمس و یک پس از غروب یکان
 چونکه اینجا مودی است امام
 در مسلوته فقیه مسعودی
 شارح و ردیای شریعه
 یکس نزد عصر آمد یابد

نه او است در اینجا و حسب بود
 از همه بدلیل با آنست
 مع جمیع ائمه ماسخن
 اینچنین اجتهاد ساخته اند
 کردند آسان با ایشان
 تا طقه کرد و در کتابش یابد
 آنچه خواندست از او محسوب
 که در وقت قضا آرد
 از فقیهان عصر پسیدم
 قصد در اول کنند بزبان
 در حلاله چنین روایت او
 در قرارت دراز کردند قصر
 بود یعنی قضاوی وی میباد
 نیست تجویز نیز عصر او
 در بیان امامت و زصاب
 در میان نماز رفت و کا
 اقامت را میکن و درست بدان
 او بود قاضی آنچه گشت تمام
 چند رنجیبا جوان فرمودی
 میکند نقل از سر آید
 قبل پیشین او قضا افتاد

فایده نماز را اگر خواند
 با و بروی قضا نش بگذارد
 در قضا و ای کافی می تگذریا
 نیز بعد از شروع عصر این است
 شود آن وقت مستقل بقضا
 نزد و همچنین قطع عصر آرد
 بعد سازد و ادای عصر این تن
 گوید او بگذرد بعصر این کس
 هست اندر بدایه مشهور
 در جنایه که سجده قرآن
 گرا دایش کنند جائز گو
 در نه سای بود فریضه نماز
 در حق نافله میان فرمود
 واجب است این بر او که قطع آرد
 هست در ظاهر الروایه این
 در سه وقت عیان جمیع نماز
 غیر اینهاست چند موضع باز
 یعنی بعد از طلوع فجر است این
 اینچنین از نماز و یکریست
 نزد خطبه جمعه هم ای قوم
 نیز مکرر گفته اند عیان

عصر با احرام میبایند
 وقت مکرر و ادای عصر آرد
 در میان قضا است ترتیب
 یا و آید قضا می پیشین است
 می شود عصر وقت کرده ادا
 فوت پیشین خویش بگذارد
 بخلاف محمد ابن حسن
 ظهر را از غروب بیضا بس
 کاندیرین سکه زمان که شد بگذرد
 منع کردند از گرا هست آن
 از و خوب حضور این هر دو
 نیست جز یوم عصر حمل خوان
 کاندیرین وقتها شروع نمود
 وقت دیگر قضا نش بگذارد
 نیز در باره کتب تقییدین
 بنویز و غیر عصر یوم عباد
 کرده بنوشته اند فضل نماز
 تا طلوع و کا علی التقییدین
 همان سازد و ادای مغرب کس
 نزد عند الاقامت آن یوم
 اینچنین نزد خطبه عیدان

نزد آن خطیب که شود بر پا
بعدین وقت اگر دانی
بعد ازین در پایه آورده
روز عید اول نماز عید
بعدین فصل صاحب کافی
مستطاف با وجود حرج نماز
در مستطاف است خذاه غیر آن
بزرگ وقت شایع او را
چرخ رکعت بخواند عصر که
نیمگس رکعت و گره همراه
چونکه از عید فصل نماز
گفتند و هم درین معنی
وز محبت امام شیرین گو
پیشوایان که زیر سر نهشتند
چونکه این را باختیار نکرد
انجمن خذاه بود یک رکعت
باش افضل تمام کردن آن
کس و گمانه بنظر شب خواند
یعنی بنویشته اند در این باب
لیک قول واضح بدان محسوب
بدرین شرح مطالب اجر

یعنی اندر کسوف استسقا
است مکروه تا مسئله خوانی
باب عیدین را بیان کرده
تا مسئله خوانده کرده باید دید
نقل کرده از امامیه وانی
یعنی این فصل از انکه او بار
نیز و بعد از یک رکعت است و آن
کرد و اندر سجود و سهوا و یاد
در چهارم نشسته بود و بسته
نزد یک چنگ امام شرح پناه
است مکروه فعل کرده بسیار
نش و تمام نقل او یعنی
میکنند رکعت اضافی با و
و غلبه اعتماد بنوشتند
نیست مکروه خواندن این مرد
بعد از آن صبح گشت شبی است
نقل شارح زخانیه میدان
صبح بود و است بعد از آن اند
سنت باید او گشت حساب
در همه کار احتیاطش خوب
گفت این را از باب سنت فجر

در حدیث

وقت ساي نماز مت در حال
 ليک توبه زجرم بگذشته
 آن رسولی که مددی راه است
 شاه دست و پیشترست و نذر
 مهر پادشاه که مشفع است
 مجلسه با صلوة قبل الفت
 عجب توبه پیشه اهل است
 مر تر اوقت مرگ تعیین نیست
 ملک الموت هست آماوه
 منتظرند او با بر سجاسه
 مرگ نزدیکتر از ابرو نیست
 ملک الموت پیش پیشانی
 مرگ و فرق سر کشیده تیغ
 مرگ و فکر تست شام و صبح
 غم اشغال و نیوی تا که
 فخر است شفیع رفو حساب
 بنیت بویگر زبده از و اج
 گفت پشت حبیبی و بود
 جسم پاک و می از تحرک ماند
 با وجه و یک خست نشد در دم
 آن رسالت پناه جنت خفت

گفته شد چندیست در جمال
 همه اوقات وقت او گشته
 صنقش احیا الی الله است
 رحمت عالمین سراج منیر
 گفت آن سرور علو مهت
 بشتاید توبه پیش از موت
 مهلت او نشانه جمل است
 عجب آنکس که در غم دین نیست
 دیده بر سینه توبه نساوه
 تار باید ز جسم تو جاسه
 آبروی تو فکر است اویت
 نیست معلوم دم زنی پاست
 تواز و خاسلی و مرغ و مرغ
 تواز و خاسلی و مرغ و مرغ
 بسک نفس پیروی تا که
 بهر ما و تو رفت اندک باب
 همدم ماه لیلة المعراج
 آینه وقت و کردارم بود
 لیکن لبهای لعل می جنبان
 گوشش خود را بلبل او کرد
 امتی یارب امتی میگفت

<p>او بگرد این چنین و صیقل او چنان بادشاه و یا دل و او ای نفس بد ز وسعت و متانکه کوچ گرد با اجاب بیشوایان که پیش خیمت بود تو درین دیر که بتنهائی همران تو رخت بر بستند تو هنوز از شراب غفلت کین چشم بکشی از برای خدا نایافتهی بعید از مردان</p>	<p>استانست در چه نیت با او چنان همراهِ چنان قافل چشم بکشا که زمین شراب آباد تو درین گلخن هنوز بنواست همه رفتند کعبه مقصود خفت با هزار رسواسی در سوال و جواب نمود و نهفتند حیث ازین عمری حضور چید تا نمانی ز بعضی نیز جدا در بیان خسر مردان</p>
---	--

در بیان اذان و احکام او

<p>در کتاب سید هدایه مشهور بنده از فراغ است اذان می بود سنت رسول الله در وقت و می تمامی خوانند سنت مصطفی است بپشتین امتناع اذان کنند هر شهر چیر ساز و امام دین پرورد در نمایه روایت دیگر از ابو یوسف آنچه شد روی از وقایع و غیر است بیان</p>	<p>این چنین در کتابها مذکور بنو اتر سیده نقل آن غیت در این سخن شک شاه نیز در چند نسخه مشهور نیز از جمیع امت است برین مستند یا حمله دین هر همه بگویند قتل باید کرد و در حدیث بود چنین مسطور چیز ضرب بشک یک گشتن نیز در شرح او نوشته پان</p>
--	--

نیز در وقت فرض هفت آن
از ابو یوسف است با نیک نماز
هر جنگا است اذان بگوید مرد
در اذان سخن را که است و آن
مردی که آمد به پیش بن عمر
پدرستی بجان قلب ترا
گفت ابن عمر تو کفایتی
گفت از بهر چه بگفت او باز
لحن فی الحقیقه گفته
گفت صدر الشریعه جمله آن
ما خدا و ز فاستقان باشد
در قضا و می شرح شمس الدین
گفت یعنی ائمه اسلام
فارسیش سرود گفتن است
او گیر است در همه ادیان
که بود اند این موزنان چهل
در مناسیه نوشت اهل کرم
سنت آنکه موزون اسلام
صالح متقی نیک نهاد
هم بود عالم با وقفات او
نیک کیفیت اذان داند

پیش اگر گفت با و اعاده آن
باشد از نصف شب بگوید
نعمت تحسینیم هم نباید کرد
در قضا و می کافی که و بیان
گفت ای تنشین من پیوسته
دارمش دوست در غایتی
در رضای خدای نزد من
میگفتی سخن در اذان نماز
طرب با ترنم بی نظیر
اخذ از احسان اذاعانی و آن
چند است در اذان باشد
در کتاب الکرامه است شریف
نیست شک که بود غنا هم
نفع لعب جوامع فی طاعت
نیز در چند نسخه ای کلان
در بے جا که از چه جایی حصول
اینچنین است در مقدمه هم
رجل نافع نکو انجام
اینچنین اعلم بسنت باو
نیز در بین مؤمنان حق گو
تا که بی لحن بی خطا خوانند

در اذان چنانکه چند جا باشد
مثل آنکه بهیشت باشد
صاحب کافی میکند تقریر
معینش فاحش خطا باشد
گر بعد از گفت ای سائک
هست شرح و قایم را مذکور
استخوان گوازان که حرفی کم
نیست چیزی از کیفیات عربی
مثل مدات اوست یا حرکا
لیکسان جمله هیچ کم و زیاد
لیک تخمین صوت تنها او
سنت اینست در اذان صباح
یعنی این لفظ الصلوة غیر
هم اقامت بود مثل اذان
یعنی قد قامت الصلوة و دیگر
بترسل کنند اذان را یاد
استخاره قولی است وین است
جه رافع کنند و هر دو
جه رافع که گفته اند اذان
در اذان که بود ترسل نیک
که موالاتی ترک شد اذان

نما و فاحش خطا باشد
باور اگر کشید مدنا گاه
یعنی در وصف اولین تکبیر
مثل اینها بهر کجا باشد
ای برادر نفوذ من نواک
اینچنین در کتاب مشهور
نشود و یا زیاده از وی هم
نشود کم زیاده از موصوف
مثل تشدید اوست یا سقا
بهر تخمین صوت هیچ مباد
گر بود بقیه لفظ نگو
هست لفظ زیاد بعد صلاح
با من النوم دو کرات نه غیر
در اقامت زیادتی میدان
بعد رحی علی الفلاح ای یا
در اقامت و لیکن سرعت باد
در کتاب نهایت تعیین است
لیک زوپیست ترا قامت او
نشود نیز فوق طاقت آن
غیر تطریب گفته اند و لیکن
باز سنت بود اعاذه آن

چیت تھوہب گفتہ اند حسن
 در ہدایہ سخن بکر و جسد ا
 یعنی علی الصلوۃ و السلام
 لیک تھوہب سائر جملوات
 مننے اوست اسی نکلہ انجام
 نیز در این کتاب مندرجہ
 بعد حمد و تعالیٰ دین زریب
 ہم زمتاخرین بزرگان باز
 نیز صاحب ہدایہ در اینجا
 اینکه صاحب ہدایہ کرواتبات
 شمعہ زان و لیلہ اسے خوب
 در غشائے علی عالم زریب
 امر فرمود ان خلافت تان
 نشود واقع اندرین مسجد
 نیز نقل از محب ہر دل ظہر
 یکے مسجدے شد مدخل
 تاکہ ابن عمر شہیدان
 و عقیب گشت گفت او بر نیز
 گفت آنگہ نبود آن تھوہب
 ہم نوشت سبب شایع او را
 نیز از جامع الصغیر خان

در وقت سایہ و غلبہ اوبے ظن
 انچہ باشد حسن و جسد ا
 و ذکر کرتہ بعد از اذان صبح
 کرہ نوشت آن شریف اوقات
 بعد از اعلام عموم با اعلام
 علمائے کبوتران کی یوزند
 یعنی احداث کرد ان تین تھوہب
 نیک دیدند و جمیع نماز
 کرہ چن دین و لیلہ انشا
 کرہ فی السواک لہر سادات
 و سج سائیم ما دین مکتوب
 وید گفتے موزندے تھوہب
 یعنی این شب بدع شود خارج
 اہل سنت باہل بدعت جند
 گفت یک روز با دای ظہر
 ہمہ ابن عمر سادل دل
 گفت تھوہب چون موزن ان
 نزد این سبب منع نباشی نیز
 یعنی جو خبر روز زمان صہب
 رحمت حق تعالی بروی باو
 گفت چون حضرت بلال چنان

یعنی پنجشنبه را که در جمیع
 آنکه اندر ده ایست تعیین
 کرده اشارت پس از اذان جهاب
 بوفاق همین سخن از اصل
 آنچه متذکر اول اندر پنج
 لفظش اینست الصلوة غیر
 نیز در جامع الصغیر بیان
 لفظ متذکر الصلوة غیر
 پس همین لفظ که باشد مکتوب
 نیز بعضی امام فرموده
 یک قبل از صبح زبده اذان
 اینکه صاحب هدایه پاک شرت
 نیز صاحب نهایه شرح این
 عرف هر شهر هر آگاهی
 الصلوة الصلوة گوید خدا
 عرف با هر کدام لفظ کلام
 چون متاخرین بزرگان باز
 نیز صاحب نهایه زیرین معنی
 گفت احوال بعد از احوال
 چونکه متذکر اصل بعد از
 باز بعد از اذان بلفظ اصل

در عشا سنی گردان متذکر
 یعنی احوال گردان متذکر
 قبل از صبح علی الصلوة صلاح
 و زبده ایست در این فصل
 بود بعد از اذان زبده
 بامن النوم و در کتبه غیر
 غفر الله له من النقض ان
 بامن النوم و در کتبه غیر
 از او بیهوش و بیهوش
 یعنی در نفس این اذان بود
 بود و در پنجشنبه گشت بیان
 حسب ما تعارفوا بنوشت
 میکند در کتاب خود تعیین
 به پنجشنبه در هدایه
 با قیامت همین و هر آگاهی
 بوده باشد با بود و اعلام
 نیک دیدند و جمیع نماز
 گفت اندر کتاب خود تعیین
 همچنانکه تعامل ناسبت
 در اذان بود و در نماز جهاب
 بود و در فجر ای ملاحت وصل

یعنی تکبیر را سه گونگی گویند
شخصی بعد از فراغ بستان اقام
چونکه باشد سخن در انتخاب
گرنیاست درون مسجد امام
نگذرد و تازیانه این اشرف
در خلاصه بود واجب است
خیز و آن دم امام قوم تمام
گفت قد قامت الصلوة چو او
از سجده در این کتاب یقین است
بودن کارم بزرگ نیکو عقل
عند قد قامت الصلوة شروع
یعنی شمس الائمة پاک یقین
و اقامت موزنان سید
خواه در آن محل او ایش ساز
این موزن خودش امام بود
و اقامت اذان و ان گشتن
از خمسه و شرح او را
کرد شخصی اگر اذان خوانی
که موزن بود ازینجا غیب
یا خودش عاجز است رخصت کرد
شارح ورد با بیان کرده

این جماعت که راه دین پوشید
 نبود باس نزد آن دو امام
 نه سخن در جواز و این باب
 یا که خود گفت امام این اعلام
 برخیزند مردم آن صف
 چون مؤذن نلاح گوید و
 یعنی عند التلافة بهر قیام
 لفظ تکبیر اول آن دم گو
 گفت قول واضح که هست نیست
 از کتاب محیط ساز و نقل
 گفت آن عالم اصول فروع
 نو کرد و صحیح باشد این
 چون به قد قامت الصلوة رسید
 خواه گرد و در وان بجای نماز
 یا نباشد بهین کلام بود
 هست در قاضی خان منع سخن
 یا که هست رحمت حق یابد
 غیر گوید اقامتش یابی
 میتوان گفت اقامتش بی ریب
 میتوان گفت در نه فی امی مرد
 ارفت و سه حجه آورده

[illegible]

گفت نزد اقامت آید کس
 هست مکروه اگر چنین سازد
 گفت اذان را کس بخیر وضو
 گرفت اقامت بلا وضو خواند
 قول دیگر بلا طهارت آن
 یک نبود اعاده این دو
 کرد صاحب خلاصه اینها یاد
 یک دیوانه جنب است
 اینچنین زن اگر گفت اذان
 در کتاب نهاده کرد جنب
 بر زنان اصل این اذان نبود
 چونکه عورت بود زن آواز
 هم اذان صبح اعاده یاد
 در اقامت اعاده نبود اصل
 گفت شروع در اذان تکرار
 گفت صاحب وثقایی ره طی
 از براسه تمام اذان نماز
 کرکے را فوائت بسیار
 گوید اول اذان اقامت کس
 گری بخوانند در جمیع او
 شیخ غلامه شارح اوراد

تا نما منتظر نباشد پس
 بلکه اندک نشیند و بخازد
 کرد ترک ادب جواز است او
 آنکس اندک گریه است ماند
 گر اذان گفت بر گریه است دان
 که چه گفت بود بغیر وضو
 بعد نوشت شارح او را و
 گر اذان گفت اعادة و بیست
 بیست مکروه یا و اعادة آن
 این چنین در کتابهاست و اگر
 هم اقامت باین زمان نبود
 بجماعت او ادا کنند نماز
 چنانکه گفته در او را و
 چونکه قول ائمه خوش وصل
 در اقامت نکشت جز یکبار
 نیز نوشته است شراح وی
 گوید آن شخص هم اقامت باز
 بوده باشد او ادا کند یکبار
 مابقی را بود اقامت پس
 هم اذان اقامت او نیست
 که در این نسخه خوش یاد

سلم
 بعل وغل
 المسجد ملائک
 ان یفنی
 ولا یعکس
 فاما لان
 نجر ایس
 اذ انشعق
 والی الصلوة
 وحسب
 من یفنی

اگر مسافر بود بنی آدم
 اکتفا کرد با اقامت او
 یک ترک اقامت از سازد
 گفت اذان را مسافر را کب
 در اقامت نزول می سازد
 مگر آن فرض که ز خوف عدو
 هم در خجبا اقامت رکبان
 که خدا خواهد بش بیان خوف
 گفت اذان را مسافر ماشی
 در اقامت و یک مشی آن
 اے مسافر تو هستی آزاده
 سخن بزرگان بدیده را س
 اے برادر مسافر باد رک
 در نهایت چنین بیان کرده
 گفت در ارض ماه جنت خفت
 چون ملائک که جمله دست روند
 میگذارند مناسرت همبره او
 این مناسرت سمع مردم دور
 آنکه در خانه است مقرو
 بے اذان اقامت از آنجا
 ایک گفتن بود ز دل صافی

نیز گوید اذان اقامت هم
 جائز و مانع اذان نیست
 خویش تن را بکوه اندازد
 هست جائز بود و هر جانب
 مقصد خود حصول می سازد
 رکعتی می شود او اے او
 نیز جائز بود اقامت آن
 آید اندر محل خویش فست
 نبود و باشش که چنین باشی
 هست مکره بے کراهت خوان
 هم اذان را بگوئی استاده
 چونکه لا باس نیست ادبی یاس
 چون بسازی اذان اقامت ترک
 او را بیسوط انفصل آورده
 مفروض که اذان اقامت گفت
 آنچه در بین خافصین بودند
 بگذارند ورنه الا دو
 هست مشرح و تهایه را مذکور
 چون مؤذن گفت اذان می
 میگذارد نماز هست روا
 گرچه باشد اذان حی کافی

بسم الله الرحمن الرحیم
 من قاتل الصلوة
 فقد قاتل الله وقت
 رخصه اذان لها
 راقا و راجعا جائز
 خلاصه او اصلی قبل
 و کتفه
 فی بیته
 باذن القاسم
 و راقا شمس بخار من
 فخر کرامت و المکراد
 بالمخاض المکمل ان لا
 یوکلون فی اصلا
 و فی صبح الدین
 و المصلی فی بیت
 بان الکلام فی الفشر
 حیث قال ان لا یصل
 فی المصلی یصل
 باذان و اقامه
 لان المصلی و مندوب
 اے ان یودی
 الصلوة علی بیته
 وان ترکها جائز
 شیخ الاسلام

در نهاییه چنانچه تعیین کرد
رفتگانی که زیر سر شستند
گرچه آنجا بجمیعت خوانند
از ابو یوسف نقابیت جفت
از قتا و سجام الکرمی
یعنی در آن کتاب بنوشت او
گویند صدر الشریعة النور باد
گفت در قریه ما که مسجدی
مسجدی که اگر ندارد او
یعنی حکم اذان فسرزانه
نیز حکم اقامت این کس
شارح در دها س علامه
چون ندای اذان مؤذن داد
گرچه بود دست در جنابت آن
منعوط اگر شنید اینجا
بیک آنکس پس از فراغ آن
سخن عالمان پاک ارواح
نیز در فحبه الصلوة خیر
چون جوابی که با اذان گوئی
کل می علی شود طاهر
چونکه می علی الصلوة ای یار

فتلها از ائمه دین کرد
در تقاریق گرچه بنوشتند
گرچه بخوابند هر دو را مانند
لیک اساء تبرک ذلک گفت
یک روایت نوشته اند انجی
نیست خصلت تبرک یکین دو
کرد در شرح با صغایش یاد
بوده باشد چو مصر باشد
در اذان حکم او مسافر گو
میگذارد کس که در خانه
چون مسافر بود در اینجا
ذکر کرد است آن شکر خامه
شنونده کند جوابش یاد
چونکه واجب بود جواب اذان
آن جوابش کند تقبیل او
میدهد آن جواب را بزبان
غیر می علی الصلوة فلاح
یا من النوم ای محسب سیر
هر چه گوید مؤذن آن گوئی
گر تو لا حول را اے آخر
معنی اسرع علی الصلوة شمار

<p>بس جوابی که هست در این قول چون گفت الصلوة خیر او</p>	<p>می شود راست گفتن لا حول بس تو صدقت و برت گو</p>
<p>فی ترخیص الصلوة مؤذن بانک نماز گوید بجواب او مشغول شود انچه مؤذن گوید او همسان بگوید چون مؤذن می بخندد الصلوة رسد لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم و چون می علی الطلاح رسد بگوید ماشاء الله کان و الم یثا لم یکن گوید این صحیح است کذا فی شرح او را و در صلوٰة مسعودی آورده است که چون مؤذن گوید الصلوة خیر من النوم جواب بگوئی صدقت و برت و چون بار دوم گوید این دعا بگوئی اللهم ینہنا من نوم الف فلیین بکذا و در شرح او را و</p>	<p>در شنیدن اذان گوشه سخن بجا بجا است بنیم از اعمال مصطفی که شرف صحیح ما باشد هر که چون گفته مؤذن گفت هست در ترک او و عید سخت آن و شیدی که الو العجب حاجی است</p>
<p>فی کفایة الشیخی فی الاختیار ان من سمع الاذان ولم یقل مثل ما قال المؤمن فانه یقتل علی سنانة کلمة الشهادة عند الشریع فمن لم یقل مثل ما قال المؤمن فی الاقامة منع من البجود و یوم القيمة او یحب المؤمنون الله تعالی</p>	<p>ایچنین در اقامت شش گفتن نشود شتمل درین دو حال گفت ترک در اجفا باشد مغفرت کرد خالق بی جفت کمنی ترک اسی سعادت نجت در نوشت کفایة شعبه است</p>
<p>خیر اندر صلوٰة مسعودی گفت آن مهربان وجه حسن</p>	<p>اقل کرد از رسول مبعود هر که وقت اذان کبر سخن</p>

در این کتاب واجب است
باید نماز بخواند و اذان
هر چه چسب باشد جواب
آنست که آخر مؤذن گوید
سامع من الله و علی
الطلاح بجا است اولاً حول
ولا قوة الا بالله العلی العظيم
گوید و در صلوٰة خیر
من النوم صدقت و برت
گوید یعنی رسالت گفتی بگو
رومی و سنی لا حول ولا قوة

الا بالله آنست که گفتن
و اگر شستن نیتوان از نجسیت
دقت نیست بر طاعت
خدا و از بس که دل بگویند
استد علیه السلام و بنابر طحا
که آن مؤذن گوید و در وقت
دعای او اگر زیاده بود
قال انی علیه السلام من
قال مثل ما قال المؤمن
صلوة مسعودی

مرد می ست از ذوال ایمان خوف
 شخصی اندر قراست قرآن
 بود در خانه اش همین قاری
 یک در مسجد شش اگر خواند
 بود این قول شارح اوراد
 گفت اگر قاری شنید اذان
 پیش بچندین اذان نیکو
 که نباشد اذان مسجد خودش
 گرچه آن قاریست در خانه
 در صلوٰه فقیه مسجودست
 می شنیدی اذان مسجد
 نیز شنید اذان مسجد
 جواب اذان مسجد خوش
 چونکه بوده جواب اول یاد
 ذکر کردست شارح اوراد
 شخصی در مسجد است حین اذان
 در کتاب نهال یقین است
 که گویند اذان را یاد
 چونکه او مسکند گویند
 مستدرم باد بین آدمیان
 مسکند که چنانشان داد

این سخن نیست چون با نیاں
 بود در آن زمان شنید اذان
 ماند اوراد و در سبب آن
 از قراست هم او سنی ماند
 یک اندر نهال سازه یاد
 باشد افضل کند توقف آن
 چونکه وارده شده اش را
 کند ترک آن که اندر پیش
 یک ماند در مسجد بیگانه
 علی سے علم فرمود
 نے گفتے جواب دہی
 ترک ساز و جواب اول
 یکند اشتغال آن در پیش
 یک این واجب است ترک یاد
 باز و چند نسخہ خوش یاد
 هست واجب جواب اوراد
 نیز و چند نسخہ چون نیست
 صالح عالم است یاد
 بوقات سنن اذان خواند
 چونکه در خطبہ است اذان
 گفت نیکانستان موزون باد

اینچنین گفتند و بنام ما
 ای سوزن چو آتش شده هست
 باد و جو و بکد عالمان هستند
 گر چه در جسد علم می جوشند
 نقل کرد از محیط کشید بانی
 پس بیکر و بیش روایت داد
 عالم وقت گریب باشد آن

لیک در بعضی جمله با سحر ما
 سخن خوانان بخشد شده است
 شیخ با مان در این میان چنانند
 می ندانیم از چه خاموش شدند
 فاسق گر کند احوال خویش
 لیکن فرموده که اعاده میاد
 سبب فتنه گفت قاضی خان

در بیان شجاعت

شجاعت عورت بر همه اقوال
 چه عورت عورت بگو بیا آن
 در بدایه و همیشه با قیامین
 عورت مرد و زن دست خوشو
 شافعی گفته است صورت چنان
 اختیار لایکه هر دو را پوشند
 مرد زن هر دو سر تا پا است
 در وقایع و بعضی فتنه
 لیکن در بعضی نسخه گفته رو
 در کتاب بدایه این مرد می ست
 لیکن اندر کتاب قاضی خان
 فاصح انکشاف رنج قدم
 آنچه در این کتاب قیامین است

فرض عین ست بانا و و جاک
 چون که لازم بود بهر انسان
 در جمیع کتاب اهل دین
 باشد از زنا فتنه تا ستم ترا فتنه
 لیکن در زانو کرده است خلاف
 اتفاق است که را کوشند
 لیکن از چند موضع استثنای است
 قدم گفت روسی استثنای
 نیست از وی زیاده ای خوش
 قدم زن اصح ز عورت نیست
 هست در مفید نماز عیسان
 منع ساز و نماز را او هم
 در کتاب منیه هم نیست

نیز صاحب نہایت فاخر
یعنی در حق اجنبیہ نماز
چونکہ اندر نماز اسے نیکو
عمل مرد زن ہند تو لے
گفت کہ باشد پھر ہم مستثنا
کہنا شد مشیر این معنی
لیک در بعض نسخہا می سلف
در کتاب خلاصۃ الفتوے
آن زمان کہ بہ بندگی کوشند
پشت دست قدم اگر بر زن
لیک بر سنی او چہ گمان
انجہ عورت کہ بہت بر مردان
ربیع عضو عورت زن مرد
ربیع ساق زن اگر کشادہ شود
پنچین شعر بطین فحشند او
یعنی ہر یک علیحدہ زیر ہا
شعر یعنی توشعہ نازل دان
نیز اندر خلاصہ فہرستہ
آنکہ شعرے کہ بہت در سرن
انجہ کنز العباد راست بیان
پیش عورت بود بہ نہائی

نقل بسیار کرد گفت آخر
واجب ستر دان قدم را باز
ستر اصباح واجب است براہ
بنفاق ائمہ است او سلف
در نہایہ نوشتہ اند اما
عورت است پشت کفن زن معنی
پشت کفن بود ہست تابع کفن
بطین کفن را بگیرد استثنا
احتیاط اینکہ دست و پا پوشند
نبود عورت اسے برادر زن
یعنی اندر نماز پوشش آن
مع پشت شکم برادر است آن
شد کشادہ اعادہ باید کرد
آن نماز کے کہ خواند اعادہ نشود
گر شود کشف ربیع مانع کو
گر شود کشف ربیع نیست و ا
در ہدایہ صیح باشد آن
گفت این قول راجح بودہ
گفت در عورتے او چہ سخن
گفت از جامع الصغیر می خان
پس اورا چہ پیش فرمائی

نیز عضو علیحده است ذکر
گفت اصح جامع الصغیر نجوان
در کتاب نسایه آورده
ز انو عورت بود تابع ران
بعضی عضو علیحده خوانند
گرچه قول اصح علیحد نیست
ربع یک گوش زن که گشت کشاو
شارح در دهای صاحب قتل
گفت از نمان تا بمانه که است
در همین فصل از کتاب صحر
عورت شخص در نماز کشاد
پس با جماع آن نماز این
کودر کن کشاده همه آن
رکنی مکشوف اگر ادا نشود
نزد بویوسف آن نماز فساد
در کتاب خلاصه فرمودی
هست پستان زن که کویران
لیک پستان که هست چسپیده
شارح در دهای شریعه
بوده در حای اومی عریان
طلبد جامه گرفته بدید کس

هم بود خصیتین عضو دیگر
در براهیه صحیح باشد آن
از بزرگان دین بیان کرده
یا چو عضو علیحده هست آن
بعضی تابع بفتحه میدانند
از همه آتیا طاولی نیست
در منیه هوا تصحیح فساد
او ز بریانیه بساز و قتل
هست یک عضو ای خدا ای پست
میکنند قتل آن مسلم
ستر بر او بلاد و رنگ نهاد
گفت جائز بود علی التبعین
هم با جماع قول فاسد دان
لیک مقدار رکن خواندن بود
وز محمد سخن فساد مباد
اینچنین در صلوٰه سجود
نیز عضو علیحده میدان
تابع سینه عالمان دیده
میکنند قتل از سراجیه
جامه دار پست در حضور آن
بگذارد نماز حج زن آن پس

در میان نماز یافت اگر
اصل پوشش نیاید انسانی
در بدایه نوشت از اینها
به نشنید کند نماز ادا
هر جگه که صحابه لج مانند
قائم اگر ادا بکند در و
در بدایه نوشت بی شبهت
اگر از سر منی رکوع سجود
جامه شخص شد نجس بی طهر
ربیع حرامه اگر بود طاهر
در همان جامه کن ادا می نماز
کمتر از ربیع پاک باشد آن
بهت خنثار نزد و اکمل
اندرین فصل شارح آوراد
که فباط حصیر یا بد آن
در با و راق فالو است کدو
یعنی امکان ستر با اینها
از سر اجنبیه شکر خرامه
که گذارد نماز ایستاده
و نشنید تمام می پوشد
شد بزن چیزی انکشاف از مو

میگذارد نماز را از سر
چون گذارد و نماز حقیقی
بدلیل تمام قییدینها
هم رکوع و سجود با اینها
وقت عریان باین روش خوانند
لیکن بنشیند خواندش اولی
گفت فرض است پوشش عورت
اندرین جا دیوار فرمود
نیست چیزی که از او اشک کن
باقی او نجس بود طاهر
که ادا کرد لج گوی که جواز
نیز نزد محمد است چنان
لیک در جامه خواندش فضل
از منافع می بسیار دیاو
نگذارد نماز را عریان
یا بود از حیث پوشش او
که شود عریان با اینها
مرز نیز است آنچنان جامه
یشود و ربیع ساق بکشاده
بنمازش نشسته میگوید
چیزی از ساق او و پشت او

اگر کنی جسم این کشف دیها
 نیست جائز من از مذکور
 بندین فصل شرح ساز لبیب
 گر بود جامه تنگ بر زن
 یا تنگ هست مقنن او
 بهمین پوششی باریک است
 میگذارد و نماز نیست روا
 در فتاویٰ شرع می آرد
 می نماید ز تحت ثوب بدن
 نیز آرد از زن بود عورت
 اگر تکلم با جنس نبی سازد
 و خداوند چنانچه راوی گفت
 گر بود حاجت سخن بر زن
 هست قول خضوع بروی سخن
 گفت صاحب خلاصه آن شهید
 اجنبیه بود زمان جوان
 و بد آنها اگر سلام ببرد
 مرد در نفس خود جواب داد
 منع باشد سلام بشا با زن
 در خلاصه چنانچه کردی یاد
 در فتاویٰ شریعت الاسلام

ربع واحد شود ازین اعضا
 چون که زن عورت است مستوره
 نقل کرد از فتاویٰ و سوغیب
 می نماید چنانکه از وسع تن
 می نماید چنانکه از وسع مو
 رفت جای اگر چه تار یک است
 گر چه در آن محل بود تنها
 زن اگر جامه تنگ دارد
 موجب لعنت است بر آن زن
 نبود رفع صوت را در خلوت
 خویش را با جنایت اندازد
 بعد در حیره الفتاویٰ گفت
 بد رشتی کند ببرد سخن
 چونکه فرمود حق فلا تخضعن
 در کتاب الکراهیست آورد
 منع باشد سلام از مردان
 یا پس از عطیه حمد او آورد
 گر بود زن مجوزه جهر آباد
 در سخنهاست دنیوی چه سخن
 هم نوشت است شایع آورد
 نقل کرد است از رسول انام

گر کس مرد اگر بسزل سخن
پس هر یک کلام سال هزار
التمزام حسد ام سوختی زن
گفت پیغمبر بشیر و نذیر
بعد فرمان شود بسوسه نار
هست معلوم جمیع انسان
پس بدو نرخ که بدترین حالت
آن سخن که بدوی شایه زن
لیک این مسئله که شد تعیین
بود اندر زمانه اینها
در سایه است بزرگان ما
روی بکشادن زمان جوان
بکامه اندر روایت دیگر
آنچه در این کتاب تعیین است
اخذ بولیت گفت الفتوی
گر بهوت بنظر بسوسه زن
بهلاخت رسید چون بی ریش
و ذکر کرده در آن شریف کتاب
نمود آن بشه اگر خوش بود
آن بشر خوب رو بود اما
نیز بسوسه آن هیچ پسر

یعنی آن کس با جنبیه زن
پیشود حبس در میان نار
گر بسازد درین جهان هرتن
مع شیطان کنند در پنجر
یعنی با آن حسین بد کردار
و دشمن بدترین بود شیطان
مع شیطان شدن چه رسوایت
غیر شهوت نطس توان کردن
گفت در شرح خویش شمس الدین
منع کردند در زمانه ما
نیز گفتند در زمان ما
منع شد در میان مردان
گفت بر عورتی اوست خبر
اخذ بولیت گفت بر این است
ترس باید به بسندگان خدا
میکنند در حر امیش چه سخن
حکم او را چگونه داری پیش
کرد که از بهر احتساب نصاب
حکم مرد است نیز حکم او
مثل زن عورت است سر تا پا
چون بهوت حلال نیست نظر

در کفایه شعبه آورده
 بعد دیدن بدیده شد در خواب
 نیز پرسیده شد از وزان حال
 امر وی را بدیدش درمی
 زان سبب وی من در آتش شوت
 هم در اجبار هست این عمر
 امر وی نیک روی آمد پیش
 پس در آن دم که خلق گفت گذشت
 گفت و شد این عمل کبروی خویش
 بس بشنیدم از رسول انام
 اینچنین دان محاسن آنان
 بهره هر زن ست و د شیطان
 امر وی که صبیح رو باشد
 کردار او را ده برون شدن زویار
 محتب ناس را بغیر ضرور
 بود خوش روح محمد ابن حسن
 بود حلیفه طایب مکر وی پیش
 یا ز پشت ستون بگفتی درس
 او چندی شرافت دارین
 آنچه بنوشته است شمس الدین
 گفت برامردان سلام

یکی از عالمان دین مرده
 شده رویش سیاه حال خراب
 داد عالم با و جواب سوال
 پس نظر ساختیم با بروی
 دیده عانه بباید دخت
 روزی بنفشه بود پیش پدر
 رفت این عمر بخانه خویش
 بعد از دار خویش بیرون گشت
 یا شنیدی ز مصطفی زین پیش
 سوی آنها بود نگاه حرام
 مع آنان بود کلام چنان
 مع هر امر دست مهرده آن
 طلب علم هم بر او باشد
 مرید رست منع او ای یار
 سازد از صحبت ابار و دور
 چون بر رفتی بحال خواندن
 می نشاندی بسوی پشت خویش
 تا ز افق دو دیده حق ترس
 خوست میکرد از بنیانت عین
 یعنی در شرع مختصر تمیز
 آن نظر غیر شهوت است اگر

نبود یک چونکه در این باب
 گر چه لا باس گفته اند و یک
 چونکه از خوف امام بگریز
 در کتاب خلاصه مشهور
 اینچنین بس با جنبیدن
 چون که باشد حرام مس او
 چون که در مس او ضرورت نیست
 در محبت از مصافحه آنا
 یک باشد در امستماع
 اینچنین خلوتش بکل حال
 افقه وقت خویش شمس الدین
 بعد از آن در مصافحه به عجز
 یک اندر روایتی آورد
 بهم بود غیر شتمات این زن
 در کتاب غنیه آورده
 نزد و پیره زن بلا حرم
 نیز نکات نئی تواند کرد
 هست مذکور در کتاب بفضاب
 مع سوره در الترمذی
 عباد او یا در حال دیگر است
 اینچنین بنده را بجان زن

امر بروی نکرده اند نقاب
 اصل بروی نظر نکردن یک
 روی شاگرد را نکرد نظر
 در کتاب الکراهیت مذکور
 نیست جائز مصافحه کردن
 گر چه متسلف است مس او
 نیست رخصت اگر چه عورت نیست
 علی گفته اند هست روا
 همه حال کاندیدین انواع
 هست بیشک حرام نیست حلال
 در بهین باب میکنند تعیین
 گر بود غیر شتمات عجز
 بهم بود غیر شتمات این مرد
 بعد از آن در مصافحه کردن
 از بزرگان شریع پرورده
 بسفیه قول مجروح اکرم
 به عجز از چه پیر باشد مرد
 باشد از بهر احتساب کتاب
 هست مجبوب یا خصی یا نر
 بس بنا محرمی برابر هست
 غیر جائز بود در آوردن

چون که در بنده خوف فتنه کار
 هم نوشته است آن بزرگ دین
 گرچه باشد خصی رسیده غلام
 نیز بنوشته اند در ترغیب
 هست نقل از بیشتر مبعوث
 نیز این مکرز نیکو
 هر جا که میسر دگر دوزن
 پوشم اے یار جامه رنگین
 بهین با اگر دودستور
 یا بگوید بر دوزن نه
 مرد اگر بر مرد زن آید
 یا غلام رسیده پیش زن
 آنچه دیوث گفت این باشد
 چون زیارات قبر با بر حال
 میکند ذکر شایع او را
 از در راه بچو کرد اسلام
 هم نوشت از کفایه شعبه
 آن روایت بود باین مضمون
 اسخه با سفد ملائکه یقین
 همه گفت کنند بر آن زن
 میرو راه آن زن بد حال

اکثر است از اجانب اسرار
 یعنی در شروع خویش شمس الدین
 در حرم خادمی اوست حرام
 در همین باب عالمان لمیب
 در نیامد بهشت زاد یوث
 وصف دیوث را بیان کرد او
 روم از خانه اینکه بیرون
 مرد را ضعی شود اگر بر این
 هست دیوث مردک مذکور
 سوکے کوچه در بچه بکشا
 از سوی او در بچه بکشا
 بگذار دیگفت اهل سخن
 وای بر جان کس چنین باشد
 مستحب است بر همه اقوال
 رحمت حق تعالی پروری باد
 به زنان این زیارت است حرام
 اندرین فن روایتی صحیح
 زن شود سوی مقبره بیرون
 یعنی در هفت آسمان زمین
 غرق لعنت شود درین چین زن
 نیز در لعنت خداست تعالی

<p>در نصاب الاعتساب آورد بر زنی شدن میت و دعوت پس آن زن خدا افضل و کرم آن نه بینی که هست در اخبار رجلی را بدید همسره زن پس همان فرق ساز نیک بند گفت آن مرد آن زن من بود گم زنت باشد اسی خلاف اندیش تا بگشتی تو متهم در راه و اسی بر مرد و کجاست نیست بچنانی که هست در ترغیب زن خود گر بر ند مسد که ما هر دو در لعنت خداوند است زن چنان مرد و خبر بود باستر بعزای پر سی عیادت نمید نتوان رفت بهم بهمانی که باینها اگر گذارد شو بزبانات محرابش زن مرد از محرابان که میدانی گفت در مخرج مختصر بقین جز پدر مادر است محرم حال</p>	<p>از بزرگان دین که قیاس کرده نیز آید ز خانه بی شبهت سید بهر جسد حج عمره هم یعنی حضرت عمر عدالت یار بی بکر دند در طریقت زن آن زن و مرد را بدیده زد پس با و حضرت عمر فرمود چون نه بگذاشتی بخانه خویش نزدیک کس زبنت گمان آله زن زنا محرابان ندارد است ذکر کردند عالمان لیب یا بحال خودش و پدر را هر دو در دام دیو و پند است چونکه ندوبه بود حیثیت نتوان رفت زن که باشد خیر نیست بتجویز در مسلمان عاصی عاصیت شوند هر دو علما گفت میتوان رفتن میتوان منع نشا ختن یا فی شارح نیک عقل فخر الدین نتوان منع ساخت و پدر سال</p>
--	--

سکات زنان
 ستر نشین اند
 هم پای تو
 اما زنان حرام
 نشین با حکم دوا
 از دیدن و سخن
 کردن حرام
 زبیر و بن علی و بنی
 حال نبی علی السلام
 امر از الاحزاب
 سکات و افق
 دانشی از وایت
 علی و القیس
 عبادات

در بزرگان دین

این صحیح است بر همین فتویٰ
 کرد در ترغیب الصلوة خمس
 پدر و مادر سحش بود بیمار
 به سر بیمار کردن آن دو
 یا زنی که بشخص دارد قرض
 یا بزن شخص قرض اگر دارد
 بهر این دو ضرر از خانه
 ایک اندر دم سخن کردن
 چون نه بیند هر آنچه مرد از مرد
 شنیده از ناف زیر ناف زن
 گر چه باشند مادر و دختر
 یکسایین جمله راز زن شوهر
 جائے مخصوص را که میدانی
 در صلوة فقیه مسعودی
 عائشه گفت من توان دیدن
 گفت ابن عمر نظر شاید
 چه شود حق تعالی فرزند
 غیر شویش نه مردمان زن
 سخن عالمان بیک نه
 جائے خلخال تا بزرگم
 آنچه باید بدید شاید شود

گر چه هست اختلاف از علما
 اینست این در کتابهاست دیگر
 کس شان نیست که کند بیمار
 می رود گر چه نیست رخصت شو
 کس ندارد و یا بسیار و قرض
 کس ندارد که قرض بگذارد
 من بر آید به پیش بیگانه
 بد رشتی بکنند سخن
 زن هم از زن نظر نیتا ند کرد
 زن دیگر نمی توان دیدن
 این چنین بی بی است و اه اگر
 میتوان دیدنش بیک دیگر
 میتوان دید شوی زن یعنی
 علمای عظام فرموده
 یک نبود او بچنان دیدن
 تا از ورغبت پدید آید
 بدد مومن خردمند
 موضع زینتش توان دیدن
 زینتش از سرست تا سینه
 موضع زینتش بود آن هم
 در حق محمد مان او فرمود

زن بیگانه را بروی کف
 مگر آنکه مجوزه باشد زن
 بلکه نوشته است شمس الدین
 یعنی در حالت ستر او داه
 مرد از مردانچه شاید دید
 موضع که نمی توان دیدن
 فوق ثوب کثیف مالد کس
 باره گفته اند باس بدان
 خادمانی که هست در حمام
 در صلوٰۃ فقیه مسعودیست
 چار ساله اگر بود بچگان
 قاضی در وقت حکم بر کردن
 دیدن زن درین ضرورت است
 می در آرد و زنی بعهده خویش
 میخورد یا کنسیر کی را مرد
 هم در آنجا نگاه نیست است
 واجب ستر بود موضع زن
 این چنین است از رجال اگر
 اصح قول غیبه جائز دان
 یا تراشید موسی زیر ناف
 بعد مردن باستخوان زن

سودن او حرام گفت سلف
 هست جائز مصافحه کردن
 در کتاب الکبریه است یقین
 نتوان سودنش بلا استنباه
 موضع دید میتوان مالیه
 می نشاید بشخص مالیه
 موضع ستر را چگونگی پس
 لیک است احتیاط ترک آن
 گر بمالد برهنه اوست حرام
 علماء کرام فرمودست
 می نشاید برهنه دیدن آن
 یا گواهی کسی دهد بر زن
 گر چه اینجا خطر شهوت است
 میتوان دید مرد و زن پیش
 شاید آنکس نگاه برین کرد
 گر چه اینجا خطر شهوت است
 شد جدا اختلاف از دیدن
 شد بریده از خصیتین ذکر
 در نهاییه بود و غیر آن
 دیدنش از ائمه است خلاف
 نیست جائز نگاه بر کردن

و قفسیه چنانچه فرموده
 جای پنهان جرم گشت اگر
 جای پنهان مرد مجروح است
 زن جسد را حه مانند دارد
 دارد کردن اگر است اند مرد
 هست امکان عقد اگر بر او
 نیست سامان عقد اگر امکان
 گشت مجروح زن علی التعمین
 حاجت مسلم اگر بود بر زن
 به ضرر و از برای او کوشد
 میکند چادر درست به بر
 هم یک چشم خویش بایست
 پشت خود را دو تا کند آنگاه
 گر چه با مسلم او برون آید
 آن شنیدی که هست بالتعمین
 مرد داخل شود نزدیک و شهر
 هر که آید به پیش قتل آرد
 گر چه در رمی ز عالمان هستند
 بهمین نوع گشته از کیسه
 زنی اندر میان مردان
 بس گناه بهمین زن بدل

بعد ازین در صلوٰه معبود
 قدر حاجت کند طبیب نظر
 بطبابت زنی ندارد دست
 نیک تسلیم میکند یا او
 حیل او چگونه باید کرد
 عقد باید میسانه این دو
 می نشاند بقدر حاجت آن
 مرد و جراح حیل است همین
 کس ندارد بیان او کردن
 موزه کمنه بی پوشد
 نیند کمنه تکلم بر چادر
 گیر دانگه عصای اندر دست
 چون مجوزه در آید اندر راه
 خویش را چون زنان نیاراید
 در صیغه تنبه الضالین
 او که شمشیر کند از قهر
 کند جسم بیچ نگذارد
 شیخ و سادات و میان پنهان
 رود از شهر از درسه دیگر
 کند آراسته خودش را آن
 بیشتر از گناه آن قاتل

زن بهمان زن بود و ستر تامل
 زوجه بینے از و سر میگو
 نشنو و هیچکس خدا می وی
 بلکه هیچ یگان بر ند گمان
 مرد هم آن چنان بغیرت باد
 غیر چون دید جامه زن خویش
 چون که مردی غیور را آری
 آسمان برده سر تشیب کنند
 پاره پاره کنند ستر تامل
 سه صد و شصت رگ کشند از تن
 این همه به ازان بهر خویش
 زن فرمان پذیرا نمی چشم
 زن خانه نشین چهره شب
 زن که از چشم غیر مستور است
 گرچه داه غلام زاده بود
 زن که منطوق غیبه اگر باشد
 زن که از خانه شد برون یاده
 گرچه بنیت امیر و سلطان است
 باید از آنچنان حذر کردن
 او که ناقابل است نادان است
 زن که نه بد و صلاحیت و زرد

نمشاید بغیرت الا بصل
 کس نه بیند مگر محارم او
 بلکه آواز کفش پایی وی
 این زنک نمده است یا بجان
 راضی گردد و خدایه مهر شاد
 مرد راضی شود و برون خویش
 روزی صد مرتبه گزوماری
 هر زمان کاسه کاسه زهر دهند
 سیخ آهن زنند بر ناخن
 کو بهار را نیست بر گردن
 بزن و سه فقه نگاه خیم
 بهتر از صد جیله چشم
 به زهرون برای رخ کوکب
 گرچه بدترین بود و حورست
 اوز صد بانسب یاده بود
 گرچه ما هست ما چه حرب باشد
 بے ضرورت بود جدائی به
 در حال آفتاب تابان است
 گرچه مهرین دوست بر گردن
 مرگ بهتر از صحبت آنست
 جان شیرین فدای کنی از زود

سرخی روی زن زینبانی است
 دولت او حیا و تکلیف است
 شرم رخساره اش جبر است
 آینه ان زن اگر شود موجود
 این چنین زن اگر نشد پیدا
 زن بد و فرخ همین داریست
 ذاین صبر اگر بدست آری
 بخدا بودن ز خود دوری
 شب که سازد و قماره از انوار
 آه در این زمان فتنه نهاد
 بیفته از فرقہ مضل ضال
 تخم نذیر در بغل چسبند
 چونکه دارند شیخ صوفی نام
 سازند شیخ مادم سر روی
 نیز آن ناقصان بدختر
 چند از نفس کشد و مان آرند
 گاه بر روی شان دم اندازند
 شیخ عشق ابوالحسن آن مرد
 فتنه این چنین مضل ضال
 چونکه فتنه است روزی کم
 فتنه این بعید سے ماند

سرفرازی او مسلمانی است
 فصاحت او زبان شیرین است
 گوهر او رضای شوهر است
 رحمت حق تعالی خواهد بود
 سرفراز و ده به بندگی خدا
 عاقل از این عذاب بیزار است
 به ز مشغول گرفتاری
 به که اندر پیش کئی حوری
 به ز هم خوابگی بالوصفا
 نشده است اعتقاد و خلق فساد
 شده موجود در همان الحال
 خوشتر را بر رگ نمایند
 برو آنجا عیال خویش عوام
 تا شود دفع علت و روی
 حلقه گیرند بر زن دختر
 صورت های بلند بر دارند
 گاه بر پشت ماسه سازند
 در ساله خویش تشبیه کرد
 بود اکتفا ز فتنه و جال
 میزند بی نی بر هم
 ضال دیگر طریق حق خواند

ظاہرہ ہست چونکہ محبت آن
افقہ وقت خویش شمس الدین
یعنی مکروہ گفتہ اندزناس
پس صحیح اینہمہ حلال نہ است
در کتابے کہ نام اوست انصاب
جامہ گر بود حسد پر ای یار
ربطہ جامہ حسد پر بہ ہر
گشت معلوم ز اپنجان گفتن
نوب و بیاج یا حسد پر بسے
بس سزاوار این بود ہر تن
نشود ہم بروی او خندان
در کتاب تنبیہ آورده
باب اس بود حسد پر علم
نزدیکپارہ ز اہل خبر
میکنند شش قیاس از این رو
نزد بعضے ست ضم نہ کل ضم
نزدیکپارہ ز اہل شرف
در کتاب خلاصہ اکثر ہم
اصل در باب این خریر علم
بعضے بخرودہ است کہ ای دوست
و جہ شخصے کہ گفت کردست آن

ہیں سدا میثود و روپنسان
میکنند در کتاب خود قیمن
کہ کند جلد کس حسد پر ساس
گرچہ با جلد اتصال نہ است
کردن از بہر احتساب کتاب
چون عمر گفت لبس ز اہل کتاب
داشت آن جامہ را کشاند
مثل قول عمر تو ان گفتن
در بر خویش کردہ است کہ
بیند اورا بنے کند سخن
بلکہ تعریض میکند از ان
اختلافات را بیان کردہ
باک نے قدر چار اصبع ضم
چار اصبع نہ اصبعائے عمر
قدر شہرت رخصت اندر
نشر او کل نشر نبود ہم
اصبع خود نہ اصبعائے سلف
مقتبر با چارہ اصبع ضم
شدہ است اختلاف ز اہل کرم
لیک ما خود در مباح اوست
یا کردہ فقیہ در بستان

من
اعتبار اوست
و بیع جامہ
و نطقہ و کتاب
فی حق گفت
و پوشش بر اہل
الا عجمی
ساجد و اہل
قتبان تون
والصلوۃ مع ہذا
الذی من غیر
ظہ الوسط
والنطقہ مذکورہ
سے الصلوۃ
واما الصلوۃ
اذ کان لابس
شعرا و فرج
الذی یمن قیاس
فیہ شد الوسط
والنطقہ جائز
من غیر الکراۃ
من قیاس
میں اوراد

در قیام آورده است که این
جامه ابریشم بر بالای جامه
پوشیده ام نیست و زود نام او
وقتی حرام است که پوشیدن
باشد و زود یک نام او پوشیدن
حرام است پس نظر این است
در وقت و خلعت است
پایه ای جامه ابریشم
در وقت و خلعت است
لبس الحرام و زود است
ابریشم و خلعت کافیه

در وقت و خلعت کافیه
لبس الحرام و زود است
ابریشم و خلعت کافیه
لبس الحرام و زود است
ابریشم و خلعت کافیه
لبس الحرام و زود است
ابریشم و خلعت کافیه
لبس الحرام و زود است
ابریشم و خلعت کافیه

بگوید اگر آن کس که در کمال حق است

روزی ابن عمر غامه خرید
گفت هم چای بکنو انجم
کرد ابن عمر چنان تقریر
بکند اجتناب زین جامه
چون بنی نبی کرد و مردان
آنکه او را صباح فرموده
بوا جامه پاسبی زین حال
یا رسول خدا بکن تقصیر
پس چه مقدار از مهرت حلال
از حریر است سه اصابع لیک
ابن عباس نیز گفت عمر
سه اصابع و یا چار حریر
لیک بالاصل ترک دی نیکو
نمیخیزد از ترک قول ابن عمر
تقوی دوست بزرگاری دوست
در همه کار فعلی و قوی
ترس کاری سر عبادت است
ایچنین از حدیر الین کرد
نیز مکروه است عندهما
قول صدر الشریعه باشد این
بند این را کس بریشم کرد

علمش را حسد یروید برید
قطع میسا خیم با اسلام
گر بنوبلست اختلاط حریر
وجه آن شاهباز علامه
هست در وی زیاد کم یکسان
وجه آن بزرگان چنین بوده
گفت کردند از رسول سوال
نبی کردی مرا از لبس حریر
گفت پنبه خدای تعالی
نیز فرموده است آن هم نیک
باک نه سه اصابع است اگر
گرچه رخصت بود بقول کشیر
گرچه شش تلیسل باشد او
مجنب گشت از قلیل اگر
خائنین خدای دارد دوست
یاد ترس از عقوبت مومنی
بهترین جسم طاعتهاست
یا بهالاس او نشیند فرد
لیک نزد ابو عقیف لا
بعد ازین در تخمیه شد تعیین
گفت مکروه پیش صحیح اجماع

نیز حکم قانسوه چون اوست
 این چنین کیسه که آویزند
 شخصی دیباچه را فراموش کرد
 اینکه گفتند بر کراست دان
 فکر کرد است تحفه الاخبار
 ثوب زربفت نیز یکم ز
 و آنچه اسباب نیست تمام
 یک پوشیدن بریشم ز
 هم نه پوشیدن وی است و
 نیز صدر الشریعه فرموده
 بر سر کو دکان بریشم ز
 همچنانکه حرام خوردن می
 در صحیفه و تحفه الاخبار
 چند چیز است بر زن مردان
 کاسه چمچه و دوات میل
 ز این و از برنج زن یا مرد
 یعنی چون دست مابه از اینها
 نیز باشد حرام بر زن مرد
 نیز در شرح بوالکاکرم است
 یک انگشتر بنقره مرد
 آنکه سلطان و قاضی نیست اگر

گرچه زیر عمامه است ای دست
 گر بود از خردیر پیر پیزند
 اختلاف از کبار راه نورد
 و به فاخذ است در بستان
 این چنین در کتاب بسیار
 نیز انگشتری زر است اگر
 باشد اندک بود و بدر حرام
 مرزبان را مباح گشت غیر
 چونکه مانهی او بود و حوالی
 از کتاب الکراست بوده
 کمره باشد کنی لباس اگر
 هم حرامش بود و خوراندن می
 نقل کرده بر عالمان کبار
 ز رو نقره حرام باشد آن
 سرمه دان و خللانین تمشیل
 رفت اسباب نیست خود کرد
 یا چو انگشتری غیر بها
 زینهار این چنین نباید کرد
 گفت آن بنده خدای پست
 علما گفت می تواند کرد
 ترک انگشتری کمره به

چون که اوزینیت ست ترکش نیک بلکه بعضی گفت جز سلطان نزد عمامه بکل مردان باز مهر سازد اگر چه صفه جدید مهر آهین رسول مجوده است داشت مهر بر پنج دیگر هم حلقه اش فقره خاشاک حقیقت خاتم از سنگ شیب کرد اگر حلقه بنطقه بود و زجب دید بعد از آن در کتاب مشغول گفت آن بهنهای انس و جان گر بود رنگ جامه از صفه کره فرموده است در بستان بهر لباس از خلاف سنت است بس موافق سنت معروف گفت با مرد طول پید این بعد از آن گفت آستین آن و این آستین و جب باید لیک بر قول تحفه الاخیار بود تا بند دستهایشان مر قضا جامه در از خرید	عاجت قاضی ست سلطان لیک کره باشد بدست کردن آن هست انگشتری فقره جواز بد رستی که کره باید دید قبله اهل نار فرموده گفت می آید از قوبوسی صنم نیز باشد جواز بالتحقیق نبود باس در صحنه خبیر از قنیه کره باید دید منع کردی ز ثوب سرخ رسول جامه سرخ زینت شیطان یا بود از در سس و یاز عفر گفت در شمره مجتنب سوزان گفت و شمس الدین کره بهشت باشد از پنجه یا کتان یا صوف بود تا نصف ساق او در این غتمایش رؤس انگشتان تا بسنت موافقت آید آستین های سید ابرار لیک دامت بنوک انگشتان آستینش ز بند دست برید
---	---

یا برابر بنوک انگشتان
 آنچه پوشیده است در او را
 پس ثیاب فقیرانی دل صاف
 کوشش پاکتر بود بقیس
 نیز ایزار خویش تن را مرد
 لیک ایزار زن در اندران
 صاحب ستر می کند تقیین
 بخصوص اندر بود صورت
 گفت در کافی کرده می زین ستر
 به پیشم که جامه دوزنش
 در صلوٰه فقیه مسعود است
 آن قمیص که پیش حبیب بود
 چونکه این را رسول خست
 یا ایزار فدا رخ پای کرد
 مرد خود را بزن کند مانند
 گشت مانند مرد زن خود نیز
 باز در شرع میکند تقیین
 مان که از رنگها ثیاب سفید
 سبز هم سنت رسول الله
 هست سنت درست پوشیدن
 سنت قمیص از ایزار

گر بود بزرید آستین آن
 شمارج او کند در نجایاد
 دوز باشد ز زینت اصراف
 نرسد یا بخش چو ثوب طویل
 گفت تا نصف ساق باید کرد
 تا شود ستر پشت پاس آن
 هم پوشند جامه تقیین
 بهشت مکرده بیشک و بهشت
 یعنی مانند حامل منم اوست
 گفت در شرع هم پوشش
 گویم آنچه فقیه مسعود است
 پوشش او بجز و عیب بود
 بدترین فصل است گفت
 بدترین فعل گفت ای مرد
 گفت لعنت کند و را خاوند
 گفت لعنت کند خدا و عزیز
 اینچنین در کتاب شمس الدین
 دوست تر نیکی تر با پدر و پدر
 مستحب هم نوشته اند سیاه
 سنت انبیاست پیراهن
 بیشتر بوده است و را خبا

نیز پوشیدن سر او بل او
 اوست پوشند ترز جمله ثیاب
 اولین مرتبه خلیل الله
 نیند با جامه دوختن در به
 آن شنیدی که هست در اخبار
 آن زمانکه خلیفه بود عمر
 بعضی در به ز چرم دوخته بود
 شستن جامه نیز سنت دان
 نیز در وقت جامه پوشیدن
 نیز در کفش موزه پوشیده
 عالمای که در معنی سفت
 موزه را که ز پا اندازند
 جامه را هم ز سوی چپ بیرون
 این شنیدی یکی نه اهل کرم
 ناگهان آن بزرگ قلب بنفید
 از برای کفارت آن شه مرد
 میشو و کره گردانی نیک
 سنگ آن من من سمرقند است
 از یک آستین جامه که هست
 نه بیک کتف فوطه اندازد
 پهن سازد و بهر دو کتفش بل

به نساء و رجال سنت گو
 هست مذکور شرع در این باب
 لبس ایزار کو د ب اشباه
 لغت است اوز جامه زرب
 در صحیفه و تحفته الاخیار
 ثوب ما در به او بداشت به بر
 بود خود در عبادت معبود
 بسبب دوری نعمت همان
 ابتدا از زمین کند بطن
 ابتدا می کند ز رست بپا
 موزه را کس نشسته پوشد گفت
 گفت بیرون ز پامی چپ سازند
 میکنند مونسان عقل افزون
 نام او بود احمد ارقم
 موزه اول بیامی چپ پوشید
 کره گندم تصدق کرد
 بصدوسی و پنج من نزدیک
 این حکایت بما و تو پند است
 نزدیس بیرون نکرده دست
 نه ردای خود یا چنین سازد
 غیر این بدعت است ای اعل

<p>بیکے پاسے موزہ کرواگر ہر دو پاسے برہنہ زینت گاہ موزہ چون سنت است بی شہت خفت فرعون بود سرخ آن ہر جگاہ ہے کہ موزہ پوشد کس نیز بالبس جامہ گر پوشد مصلحتی ثوب نو کہ پوشیدے ہر جگاہ ہے کشتی تو جامہ زبر جنیان از ثیاب آدمیان بس بلبس ثیاب اگر پوشند حسد حق را و گریہ بجا آید</p>	<p>نرد و راہ کج بیاسے و گر ہست سنت تو اصغارا شد نیز باشد سیاہ او سنت لبس کردی سفید را ہا مان اول افشاند و پوشد پس اول افشاندہ بعد از ان پوشد کہنہ را با فقیہ بخشیدے نیز پیچیدہ مان کہ بہت خبر بہرہ گیرند گر نہ پیچد آن قسمیہ گفتہ بعد از ان پوشند بزبان خود این ثنا خوانند</p>
<p>الحمد لله الذی کسافی ہذا الثوب و زرقتمہ من غیر حول منی و لا قوۃ و در خبر است کہ ہر گاہ جامہ نو پوشد بگوید الحمد لله الذی کسافی الی آخرہ گناہان پیشین و پسین او آمرزیدہ شود و گناہان کسے کہ بعد از طعام بگوید الحمد لله الذی طعمنی ہذا الطعام و زرقتمہ من غیر حول منی و لا قوۃ کذا فی تحفۃ الانجباء</p>	<p>خواب میگردان حبیب حی لیف خرامت در ورون آن بود او یا قریب یا دو گز یا چنان بود یا قریب آن ہر کجا رفتی ساختی دوتاہ</p>
<p>ہم فراموش رسول کہ بروی گفت تحفہ زجرم بود ہمان طول او بودہ است بردگز عرض او یک گز بہت بدان داشتی یک کلیمچہ آن شاہ</p>	<p>خواب میگردان حبیب حی لیف خرامت در ورون آن بود او یا قریب یا دو گز یا چنان بود یا قریب آن ہر کجا رفتی ساختی دوتاہ</p>

در خبر است
کہ حضرت
صلی اللہ علیہ وسلم
بارہ مرتبہ
پوشیدہ جامہ
زینت گاہ
و زینت گاہ
کسافی
کہنہ را
بفقیہ بخشیدے
نیز پیچیدہ
مان کہ بہت
خبر
بہرہ گیرند
گر نہ پیچد
آن
قسمیہ گفتہ
بعد از ان
پوشند
بزبان خود
این ثنا
خوانند

زیر پای شریف می انداخت
عرض است بکبریا سیگفت
بس تحقیق بستن دستار
همچنان بوده است ده سنت
گفت در شرع بسته است مواد
بسته بود و سیاه را یکبار
وضع دستار ای برادر من
کفن مرده با کفید سفید
زین سبب با سفید میگوشتند
گشت مذکور از بشیر و نذیر
تا بهر عقد او ثواب بدان
همچنان که با کفش شاید
این چنین دفع شدت گریا
در میان هفت هفت گویند
بسته بودی ده از ده گز آن
هم ز انگشتهاست بست چهار
که کس از او اے سنت بیخ
فقه این نوشته اند نکو
بظهارت در اباید بست
روے خود را بسوی قبله
صلوة رسول گوید نقد

یفته آنرا دو ماه گرمیاخت
گماه بزدومی بوز یا میخفت
هست سنت ز سید ابرار
نیز در سنتش بلا شہوت
اول آنکہ سفید خالص باد
نیز بر قول تحفۃ الانجب
چونکہ بودہ ست از برای کفن
چونکہ گفت آن ستول حی مجید
زنده با ہم سفید را پوشند
در لباس سفید و صف کشیر
دوّم آنکہ در از باید آن
سوم آنکہ بزرگ مے باید
ہم کند دفع شدت سرا
طول دستار افضل موجود
اسخہ در روز جمعہ عید آن
کرو تقیبین آن گز دستار
کتر از ہفت گز عمامہ پہنچ
وسعت ثوب طول دستار او
چون چارم جهان عمامہ کہ است
پنجم آنکہ بہ بستن دستار
سنت ششم آنکہ در ہر عقد

فی توفیق الرحمن
 ایام مجربین حسن الصلوة
 در کتاب سیر و باب الحمد
 آورده است که در وقت رشتن
 فضا بدست که در خبر آمده است
 که رسول گفت صلوات الله علیه
 ان من موجهات الفجر
 تنکیر العامة جالسین
 ویتان رشتن بند و جبهه
 باشد در دفعی بار خواجه
 دستار رشتن فضا بدست
 از او استاده

بیستم استاده بستن اودان
 خبیثه لبیس کردن ایزار
 هشتم اندر کشتا و فش یا بد
 بس کشتاید چو بسته دستار
 سنت نهمش ز بستن بس
 یا نطفه کاند آب اندازد
 سنت دهمست بردستار
 نقل سخته که از سطلی شده است
 و عده در فش گذاشتن بوده
 گفت دور گفته نماز آن
 نیز مذکور در حدیث دیگر
 بد رستی درستی شیطان
 نیست از ما بگفت کس خود را
 مقطفی با جمیع صاحب قدر
 حضرت ذوالجلال والا کرام
 امر کرد از فرشته های کبار
 همه بودند با عاتق صاف
 آن رسالت پناه سدره طی
 پس با صاحب خویشدن وانگه
 خویش را امت سعادت مند
 دیو ملعون که دشمن است صریح

فقر آرد نشسته بستن آن
 موجب فقر گفت در اخبار
 نیز کس عقد عقد بکشد
 نهم مرد بزرگین یکبار
 بی نماز و نمکه در آنکه کس
 بسته خویش است یا سازد
 فش ز زیر عمامه است بگذار
 گفتنش سنت مکره است
 هم بترکش و عید فرموده
 چون ز به فتاد رکعت افضل آن
 فش نمایند گفت پیغمبر
 مقطفی گفت فش نمایند آن
 چون مشایبه کس بفرمای
 بود در حال سخت روز بدر
 همه امداد مردم اسلام
 عدو آن فرشته پنج هزار
 همه با فش میانه اکثاف
 کرد این حال را مشاهده می
 کرد و امر بسوئو آن شه
 به سنج ملک کند مانند
 بس بمانند او شدن چه تعجب

هست در بعض نسخه و مکش
 اعلم وقت خویش باقی خان
 او که در عصر علم اقوی داشت
 دوزر مافش چه شرع آبر بود
 آن شد یعت پناه راه او زد
 در کتابی که مستحب فرمود
 بین دو کتف ماندن از ادب است
 چونکه چندی که راه دین پویند
 خود فاش سنت موکده است
 چونکه فاش میگردد زشتی آن خیر
 سنت فعلیست قوسه نیز
 پس او وعده وعید بگرد
 در صحیفه و تحفه الاخبار
 نقل سازد ز خاسخ مشکوه
 نیز تا ظاهر هم سخن بر آن است
 دوم اوست با توسط آن
 از خزانة قضاوت مختار
 گفت او ناش یک بهت بر
 گفت تا موضع جلوس اعلاش
 گفت از جامع الصغیر خان
 تا بجای نشست در مفتی

مستحب بین کتف ماندن فاش
 غفر الله له من التقصان
 صبر محکم درست تقوی داشت
 و رفقا هست سید بخار بود
 نیک تطبیق این سخن میگردد
 در خود فاش سخن سخاوت بود
 مستحب گفتنش ازین بهب است
 در پس گوش چپ ادب گویند
 بین کتفین مستحب شده است
 در همه عالم اگر در سیر
 ضبط هم ساخته رسول عذیر
 چون نباشد موکده ای و
 شذر مقدار فاش سخن بسیار
 قبضه یا قبضتین یا قبضات
 اویش مر ضعیف الایمان است
 ثالث او بکامل الایمان
 نقل کرد از صحیفه بسیار
 متوسط میان پشت کس
 کمتر از وضع بدست میباش
 یک وجب را تو بر عوام بدان
 طالب العلم تا میان گفتی

در بیان فرضیت نیت نماز

<p>فرضی شتر را بکروم و هم عرض در پدایه و غیره بایه یقین فرض او قبله است نه قولی معنی نیت است اراده کس بین تحریم و پنهانیت دل در کتاب نهایی تعبیرین کرد دل به نیت زبان شود پایاد شافعی و محصل نیت آن بعد تحسیریه گرفت نیت شتر را گوید است تعیین باز در وقایه چنانچه فرموده فخر الفجر می کنند تعیین جمعه و وتر عید را چون این هم او را او کنند نیت شیخ جرجانی آن محبت که همچنانکه که فرض شد بطن نیتش نیز فرض فرمودی از ابو بکر فضل امام این است قول ترغیب همچین بود نیت کعبه شتر نیت صحیح</p>	<p>نماز نیت نیت فرض ذکر کرد تدبیر گمان و بین لیک با همزه و بان او هر عمل باشد از اراده و پس نشود چیزی در میان و اصل انچه نقل از ایستادین کرد وست یار فغ نیکترین باو گفت لابدی است ذکر زبان غیر جائز بود بدلا شهادت که فریضه واجب است نماز بعد گوید صلوٰه مسووع عصر شام عشاءست بالتعین میکنند هر کدام را تعیین هم قضا را قضا کنند نیت گفت یعنی امام عبد الله روی بر سوره قبله آوردن این سخن در صلوٰه مسووعی این سخن در نهایی تعیین است لیک اندر حاشیه فرموده از مراجعیه شد اصح تصریح</p>
---	---

در هدایه نهضت چو این است
قول این نهضت درین معنی
اینکه بر کعبه روزه آورد
نیت کعبه کن بهر تقدیر
هست در فرض پیش سخن بظن
جهت کعبه است قبله من
نزد و این که مستحب بود است
نیت قبله آنچه در این است
غیر و نیتش بلا شبهه
آنچه قولی است وین است
نیت وقت را چنین آموز
فرض این وقت هم بگفت جواز
فجر را ظهر کرد و نیت کس
نزد بعضی نبوده است جواز
نیت فرض کرد و وقت نکرد
واجب است اینکه بر زن و بر مرد
لیک تعیین بکردن اعداد
شک بود در خروج وقت اگر
ظهر آمد ز می کنند نیت
آن بزرگ که راه وین پویند
گشته باشد خروج وقت اگر

بزمان صحیح تعیین است
نیت کعبه شرط نه یعنی
فرض او را از خود او اگر دوسه
احکام است قول چندین پیر
باز در مستحب پیش هر سخن
شافعی شرط گفت این گفتن
نیز این در صلاوة مسعود است
آنچه در باب قبله تعیین است
باشد البتة خالصا شد
در کتاب نهضت تعیین است
ظهر این وقت گوی یا امروز
مثل تبیین یا مداومت ساز
نیت ظهر وقت نه شد پس
نزد بعضی بود درست نماز
نبود کافی نیت آن مسدود
نیت فرض وقت باید کرد
نبود شرط بلکه جائز بود
تاریخ و روزها بکردن و غیر
در همه وقت شک پیدا مشبهت
یعنی صاحب نهضت می گویند
بصله چنانچه نیت خبر

آترمان فرض وقت نیت کرد
ظهر امر روز گرد نیت کس
خواه باشد خروج وقت نماز
انچه در این کتاب تعیین است
قاضی خان همچنان بفرمودی
نیز تاتار خان راست خبر
گشته باشد خروج وقت نماز
از قنای نوشت آن دل ظهر
نیت ظهر وقت کرد آن یار
جمعه را فرض وقت نیت کرد
این سخن در خلاصه تعیین است
نیت جمعه عالمان بلیب
انچه در این کتاب تعیین است

لا یجوز است نیت آن مرد
چنانکه است آن نماز میت پس
وقت اگر باقی است نیست جواز
در کتاب خلاصه هم این است
ایچنین در جملة مسؤی
کس کن نیست خوش وقت نیت اگر
از عتبی صحیح نیست جواز
شک بود و خوشتر وجه وقت نیت
چنانکه است آن نماز مختار
از صحیح است نیت آن مرد
و اما آنکس که در غم دین است
استیج نوشته اند در ترغیب
مخوش بر کن که راه دین است

فے ترغیب الصلوٰۃ فیت مجتہد را اینچنین باید کرد کہ نیت ان اسقط
فرض نہ الوقت باد اگر کعتی الجمعه اقتدیت ہذا لام شرح اوراد
نیت یک پنج وقت نماز

دیت کردم بگذارم دور کشت نماز با مدا و فریضه این وقت روی
 آوردم بقبله قبله من جهت کعبه خالصاً للہ تعالی است اگر گوید اگر
 مقتدی باشد راق اگر دم باین امام گوید اگر اقامت کردم با مقام
 گوید و ابودیدین امام گوید بهتر باشد و سیم نمازهای پنج وقتی
 همچنین نیست کند شرح اوراد

لا تقبل من احد
 الا بعد ان ياتي
 بالثمن
 ولا تقبل من احد
 الا بعد ان ياتي
 بالثمن
 ولا تقبل من احد
 الا بعد ان ياتي
 بالثمن

حضرت ابي بن كعب
 رضى الله عنه
 قال قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم
 من قرأ سورة
 البقرة في ليلة
 القدر كتب له بها
 عتق رقبة
 او اجابة
 حاجة او
 غفر له ما
 كان من قبله

هست کس را فوائد بسیار
میگفت مثل خسر یا پیشین
ظهر روز که از اهل سیم او گوید
اولین خطر قصد ساز و این
این سخن قاضی خان بگفته بود
از کسی که وقتل اینجا
اولین خطر که بود بر او
اینچنین با قضا می چله نماز
هم را او به بگفته دیگر کرد
چونکه اول قضای خود را خواند
سخن این کتاب مطلق بود
در هدایه بود و غیر آن
نیت آن نماز باید کرد
اقتدا با امام خود یعنی
نیت اقامت کنندگر مسرود
اقتدایش نموده است چنان
این روایت بود از قاضی خان
اقتدا کر بشتی یا انجام
می دانند بیکسره یا پیشین
آن خان همان به تبعیت
نیت اقتدا بکرد و تمام

بقصد اشتغال شود آن یار
یعنی در نیت قصه تعیین
لیک تعیین امر اگر جوید
یا کند قصه آخر پیشین
بعد بنوشت شایع آورد
کس کند فوتمای خویش قضا
نیت آن نماز سازد کو
نیز از اولین کنند آغاز
میگفت قصد اولین ای مرد
دویش اولش بگفته ماند
از سر اجبه مستحب فرود
می بود مقتدی اگر انسان
نیز قصه متابعت آن مرد
میگفت مقتدی بهرست
لیک تعیین آن نماز نکرد
نزد یعنی بود و درست نماز
نیز بنوشته در کتاب آن
هم کند نیت نماز امام
میگذازد و چو جمعه یا پیشین
گفت جائز بود همان نیت
نکند نیت نماز امام

<p>جمعه بود دست و اندازش زنان پس باشد این قول هم ز قاضی خان نیز در آن کتاب بنویشتند یعنی فرمودی براور من</p>	<p>نیت نه سر کرد و یک آنکس غیر جائز بود نماز آن عالمانی که زیر سر خشتند بشو اکنون تو نیت حسن</p>
<p>و فی القاضی خان والاسن ان یقول نیت ان اصلی مع الایمام و ایضا ایام متوجه الی جهة الکعبة کذا فی التمسایه و غیره</p>	<p>و فی القاضی خان والاسن ان یقول نیت ان اصلی مع الایمام و ایضا ایام متوجه الی جهة الکعبة کذا فی التمسایه و غیره</p>
<p>نیز در چند نسخه خوش یاد شده شد نیتیهامانی آن نبود جائز اقامت زن آن بزبانش رو و نماز دیگر در جمیع نماز چون ایست بزبانش و یک رفت قضا عکس او نیز همچنان باشد بوده است اعتبار نیت دول نیت طلاق نماز جواز در هدایه جواز گفت سنن گفت در نیت تراویح او اینچنین نیت جمیع سنن نیست جائز بود اصح اسی کس این بود احتیاط به شیهت که بود نیت چنین مقبول</p>	<p>و اگر دست شارح او را د کر کند قر و اماست زن آن نیت امامت آن شخص می کرد ادا می ظهر اگر آن نمازش نماز پیشین است که نیت بدل نماز ادا انچه دول بود همان باشد در همه کار و همه منزل شخص نماز و شروع نقل نماز نیز چون نقل در صحیح سخن یک و قاضی خان شیرین گو نیت آن نماز را بی ظن کر کند نیت نماز و بس میکنند نیت سنن سنت نماز متابعت بر قبول</p>

در همه کار در جمیع راه
هر که خالص کند باونیت
دلش جدا از زبان جدا باشد
چشم در خالقاه و دل در سیر
روی بروی قسطنطنیه و مشرب
دست بر سجده و زبان بر یاد
قلم از زنده پخته پشهها
این چه طاعت چه بندگی باشد
در قلوب توفیق ریوست
شاه تختناید کند ویران
مؤمنان را بود چه شاد و مینا
چه پریشانی است مریطلان
تو که بر عجز خویش آگاهی
آن ولی که مکان شیطان است
آن لعین را نیز دل بیرون آری
بلا نکند چه شاد و مانهاست
رحمت حق بحبان تو گویند
بر شیاطین بود چه ماتما
نزد پروردگار حق قدیم
چه سعادت بصاحب آن دل
تو که عمار ملک دل با شئی

نیت با و خالصا شد
میکند خود لطف من تربیت
او کجا طاعت خدا باشد
و پندین بندگی چه حظ و خیر
چه ازین دل بود بر نیت و زین
دل در انجام و میوی فریاد
باطنا نکر خود نشد و شیها
مرونت بر چه زندگی باشد
دل ندانی که چنان ریوست
بگفت سجده بجای آن
خوش خوشیها و خیر با و مینا
چه سعادت بود و بیای آن
رسد بر تو مسیری و شاهی
مدنی و قصر قرب آن سرشته
بناسی سازی محبت یاری
در حق تو چه مهر مانهاست
همه آفرینش از خدا جویند
همه در سر فرود غما
چه ثواب جلیل و اجر عظیم
که رضای خدا کنند حاصل
پیه که مینا آسوده نکل باشد

این فی المقتضا
بقول بعض الزیاد
سن برین طبع
حاضر است الصلوة
مصلحت است اصله
والله اعلم
بما فی باطن
و لا یغفل الظاهر
و لا یغفل الخیر

آنچه کرده ایم وین یاد
 حد قبله چو در بلاد مسما
 یعنی روز دراز تایلستان
 روز کوتاه تر زمستان او
 در میان همین دور آورد
 از دو مغرب اگر برون شد
 قبله استجب که در آنجاست
 نیز یک حصه را از جانب چپ
 وصلوه قبله مسعودی
 یک نشانه بود ستاره قطره
 بر بنا گوش قطره را از
 قبله را اشتباه سازد کس
 علم آنچه در کتب آورد
 دل بیک جانبی گرفت قرار
 این سخن در هدایه شد تعیین
 بیک فوق از تحری است خبر
 حضرت قاضی خان شرح شناخت
 رجلی اشتباه قبله کرد
 بیک رای مصله سوسه دگر
 اهل آن موضع است آن دو مرد
 نیست جائز خلاف قولی شان

ذکر کردست شارح او را و
 در میان دو مغرب است روا
 چون فسر و گردو آفتابان
 شود آنچه که آفتاب مشر و
 هست جائز نه ساز هر زن و مرد
 گشت فاسد همان نماز او
 پس دو حصه همان بجانب راست
 ترک کن این بود طریق ادب
 این نشانه بقبله مسعودی
 در دو م شب بکن نظاره قطره
 قبله استجب بهوش اگر داری
 نیست شخصی که پرسد از وی پس
 بیک آنچه تحسری باید کرد
 بعد از آن روی خود بآن قرار
 در نهامیه نوشت بعد از این
 اهل آن موضع است متجب اگر
 و رفتاری خویش تعیین ساخت
 قبله این جانب است گفت دو مرد
 گفت در حال آن دو مرد نگر
 قول آنها قبول باید کرد
 چونکه عارف بقبله اند ایشان

بسم الله الرحمن الرحیم
 اصل در آشفته پا و قبل از شروع
 قبل از شروع به خواندن
 ذکر کرده است شایع او را
 رحمت خداوند و اصل
 چه تحفه نماز کرد و او را
 پا و او را و نماز او سه مرتبه
 گردانیدن شود و بعد نماز
 در کتاب نهاده است آورد
 شریعت او اینک که شخصی از عدوالت
 خویش متن را اگر بخواند
 گردانیدنش کند نشاید او را
 یکم از پنج اوست نماز
 یا هر یک که بی علاج است او
 هم کسی نیست روشش گرداند
 اینچنین کشتی اگر به شکست
 سوی قبله اگر بسیار دور
 رو به سو کند او را نماز
 یعنی کثر العباد و بنوشتی
 رو به قبله کند شروع نماز
 گردانیدنش است روی بر هر سو

نیز بنوشت شایع این
 بی تحریر شروع نیست دست
 گشت تا اینجا تحریرش مفقود
 میکند از کتاب حائیه پا
 نیست محراب قبل از شروع
 بعد و اندک قبله هست خطا
 چونکه قاور بود چه پیر سیلانی
 روی بر قبله بود و دست جواز
 آن سیکه خود را به صاحب اگر دارد
 یا زخمی بر عدو و دشمنان
 خوف دارد که دشمنش داند
 یا گذارد و چو نماز با میا
 رو به سو بود و نماز جواز
 نتواند بقبله گردان رود
 روی بر هر طرف بود خواند
 شخص بالاسنجه و پشت
 خوف دارد و آب افتاد
 هست در این صورت نماز جواز
 آنکه خواند نماز در کشتی
 گردان رود و بقبله گردان باز
 غیر جائز بود و نماز او

<p>و صلوة المريض و ركائفه انكه و كشتى بت خيز و است می نشیند بقول جمله امام غیر دوران سر اگر به نشست لیک فرط اگر بود کشتی قاعد اگر ادا کرد نماز مستطوع هم اندرو بایا از سفینه کس که بتواند ازینا بیع شارح او را د بود بیرون مصداق انسانی مکبش پیش می رود و ایس قول بعضی المسد عامل بعد مرکب بهر طرف راند زین پنجه اگر بخوابد س</p>	<p>گفت ذکر المسد و اسف سر او گشته نه تواند خواست رؤس بر قبله می کند احرام در سفینه فرو و تخلف هست نیز در این کتاب بنوشتی قول جمله انما نیست جواز مع قدرت اماش نیست روا به که از وسه برون شده خوانند میکنند در بیان قبله یاد را کبا که و نافله خوانی جائز است آن تطوع آنکس می کند افتتاح استقبال نقل جائز باین روش خواند در صلوة المريض آید و سه</p>
---	---

فی المناجات

<p>ای کریمی که در جهان داری طوف بیته که فدای فرمودی مخلص که دوران بنا کردی حرمت او و حرمت مروان کور چشمیم و دست کوتا همیم در میان خبره صحراست</p>	<p>خلق کردی عزیز و خواری قبله اهل ارض فرمودی وعدۀ کان آستگار دے جبرۀ او نصیب ما گردان پای لنگ کناره از راهیم خفته با صد هزار رسواست</p>
---	---

صلوات من کان ضابط المبتدئ
علی دار حیث انتم و است و انی
الما و لماردی ان تم کان فی
علی دار حیث انتم و است و انی
کان یفرق و لعل فیما یقال
و هو المسموع و المسموع و المسموع
سوالان الناس اذا کان ظاهر
یجوز علی الاول و الثاني
الصلوة علی و ان یجوز علی
النقل و یجوز علی
احوال فان کان من المسموع
یجوز علی و ان یجوز علی
یجوز علی و ان یجوز علی

<p>ما گنج و جمال کعبه گنج بی نشان از سواد و قافله ایم پیش رایشتر بری و عقاب در دل ما محبت آن کوست آنگهی از حقیقت دست داده</p>	<p>گر نباشد ز رحمت نور حیا گر چه سحر و مژده و راهله ایم چه غایت ز رحمت چه عجب همچنانکه بسوختن بار و روست فیض آن خانه در دل مانده</p>
<p>گفته شد قبل ای ذوی الاوال تیر بنوشته ایم به شبیه گفته شد و محفل خود یک یک هست تکبیر او کین گفتن هم قرائت بقول جمله امام هم بود فرض فقهی آخر فرض باشد بقول فتاوی تبیقین ز واجبات شمار تفحص مسل اگر بخوابد آن</p>	<p>فرضی آب جاسه پاک فرضی وقت قبله نیست وصف این شش فریضه بیشک شش دیگر که نیست در وی ظن هم فریضه است در نماز قیام هم رکوع و سجود اسے فاخر هم خسرون و ج بطن را وانی لیک در مذہب و مشر شعاع وصف هر فرض را کنیم بیان</p>
<p>فرض عین است بهیضه افلاک در نمایه و غیب را دست سما شافعی رکن گفته است اما علمای عظام فرمودی ورنه در فرضیش چه تنگ چکان</p>	<p>آنکه کعبه یحیی علیه السلام به کلام حدیث با اجماع شرط گفتند عالمان ما اینچنین و صلوة مسعودی شد تخلف بشرط رکن آن</p>

در بیان فضیلت قیام و احکام او

پس هر گشت بر حق قیام
گفت تقصیل این سخن نیست
شوق بالا هم شوق پایان
در شریعت نه اندیشه قیام
استاد و قیام واجب دان
پایدار رکوع اما شش آن
چونکه ساقط شو و قرأت ازو
بازو جامع البساتین بین
گشت تقدیر بجز آیت
نیت تقدیر و حق لاحق
از کتاب و گزاف او
زمین سبب گفته اند اهل حق
گر بدو پاشنه باشد راست
جائزست آن نماز قوی لا

در فرض قبول جمله امام
انچه در جامع البسائین است
هست و شرع راست گشتن آن
باشد اصل قیام رکن تمام
لیک بهر قدرت قرآن
آن نه بینی که مقتدی انسان
نشود واجب است دوا و باو
گفت در شرح مجلس دین چون این
لیک با گنگ اُتمی بی شبهت
لیک قدرت قرآن است ای صادق
این روایت را شافعی خوشگو
اینکه لفظ قیام شد مطلق
ز برای نماز کس برخواست
نخیزد و با صیغه و و پای

كان قاضي عيني ان يكون بين
قريبه واربع اصابع اليه
لان اقرب الي اختفئ بكبره
عن بساطه الواسع في العوارض
اصابع فانهم يكتمون بها
اصابعه

در بیان فضیلت فرات و احکام او

مثل نظم و اشعار و دیگر
نیز در شام در دو رکعت و
قرض یا شب هر دو بی شبهت
قرض باشد قرائت ای خوش فای
قرض گفته است آن درست بینر

چهار گانه بود و نماز اگر
فرض باشد قنوت اندر دو
بوده باشد نماز دو رکعت
شافعی گفت و سه رکعت
و قنوت خصوصاً فاشحه نیز

قبل و بعد از شستن و اوراد

نزد و احباب یافت زن با مرد
 یک در باقی رکعت مشبوت
 نزد و احباب با نماز رواست
 چشم زن آن امام صاحب عقل
 فاش کرد و بنمایم بخت
 با بخور به الصلوة چنان
 نزد و انان امسام دین بر حق
 گر کسی آتفا باین بر کرد
 گفت یک آیت طول دوبار
 بوالکارم بزرگ پانقوس
 حسن ابن زیاد آن ستم فرو
 یعنی او ناجی خواندن از قرآن
 باو سه آیت بآن سه آیت مگر
 آیت خواند یا و آیت مگر
 لم یجب گرفت از خردمندی
 یک در و تر نقل فرض اثبات
 در طلوع از آن بپیش شده است
 نیز در و تراست بیاط این
 گویم آنچه داند و این گفته است
 بود اندر نماز زن یا مرد
 هست جائز است و بعضی یار

و در رکعت اگر قسرات کرد
 گفت تسبیح یا بکر و سکوت
 لبیک گفتند فائده اولی است
 می کنند از امام اعظم نقل
 هست واجب بختند رکعات
 یعنی او نای خواندن قرآن
 فرض باشد یک آیت نطق
 نزد او شد گناهار این مرد
 باین آیت که باشد از قصار
 گفت در شرح خود به یفته
 اور وایت نه بوحسب فکرد
 ما بجز به الصلوة چو آن
 باشد او مثل سوره اقصا
 می شود مثل سوره اقصا
 از ذخیره نوشت بر جندی
 شد قرات چو در همه رکعات
 چونکه هر شفع وی علخده است
 و اندکس که در قسم وین است
 یعنی در جامع البیاتین گفت
 خواب برده اگر قرات کرد
 لبیک اعاده کند بهو المختار

له وكتفى سالس الالاية
 الموحدانية في شجرة الفناء في
 لوكا الجوب الذي هو الفناء
 مع من لم يرد في الفناء
 بعض شجرة الفناء في
 كذا في الفناء في
 اسرة في الفناء في
 مع انها كانت عام عداها في
 اسرة في الفناء في

وَمِنْ شَرِّ الْخِلَافِ الْجَنَاحُ
أَوْ سَائِرُ الْجَزَائِرِ الْمُتَعَارِفِ
بِالْحُكْمِ عَلَيْهِ مَا قَدْ أَلَا
لَا يَشُدُّ قَسْرًا وَتَقَالِ
قَدْ تَنَاقَضَتْ قُلُوبُ
فَالْخِلَافُ الْقِسْطُ الْكَافِ
الْإِذَا تَخَرَّجَ الْجَمْعُ كَذَا
الْحَقُّ الْبُورُ الْكَارِ

والن یقین جہ طریقی راست رو
از قرارت سبجہ اثر یک
چون تجید شارح اور او
چونکہ گفتہ رسول انس و جان
گشت بر ہفت احرف او تازل
ہست کافی و شافی این ہفت
از ہین ہفت با کیے منکر
چہ بود حکم اعداے ہفت
گرچہ مرویات از رسول جان
متواتر بودہ اخبار رش
لیک باشد روایت معروف
نیز شارح نوشت از تجید
شاؤ باشد اگر روایت آن
ایچنین شخص از قرارت شاؤ
ہفت قاریکہ نور اشناسند
نام آن ہفت قاری رافع
قارے مکہ بود ابن کشیر
ایچنین ابن عامر اندر شام
عاصم و حمزہ و کائی نیز
ہر یکے پیشواے دین بودند
تزوہر قاری بود و درادی

شد. و اجماع ائمت ثنوی
خوانده باشد درست و آن بیشک
کرد شرح نویشتن او یا و
بدستی و بدستی قرآن
یعنی بر هفت قرات مقبل
بنواشته بود و خلاف نرفت
بشود هر که می شود و کافر
بعض قاری چنانچه با و رفت
متواتر نبود و نقل آن
وین سبب کفر نیست اگر چه
یعنی از غیر سبب موصوف
منکرش زایل فسق باید و
منکرش را زایل فسق بدان
خوانده باشد درست نیست نماز
بقراءت سببه می خوانند
در مدینه امام دین نافع
همه در حیرت کلمه ماه منیر
بود ابو سمرهم به بصره امام
بود و کوفه این سده پاک تمیز
به هر کشور یقین بود و نه
علت جهل را همه و او می

[illegible]

راوی ابن عباس است هشام
 راوی نافع آن امام طبرقی
 یحیی ازین راویان ابن کشیر
 مر ابوعمر و راوی کیست
 راوی عاصم آن امام دین
 راوی حمزه چون خلف شد یابو
 راویان کسائی آن دو عزیز
 آنچه در شاطبی که هست این است
 هست در کاشف المعانی هم
 چون الف را تو رمز نافع دان
 دال زین کشید و آن ای گل
 مر ابوعمر جاد و ریحی طا
 کاف را رمز ابن عباس گو
 نون بود رمز عاصم و یحیی
 قابو در رمز همزه و لصادف
 گفت رمز کسائی باشد را
 کاتبان و کراسه می مانند
 هم در نجاست رمزهای دیگر
 شاطبی را نمک و شرح و
 علم قرآن بود فیض عین
 تا نخواسته بعلم قرآن

مع و کوان انچه کرد و اعلام
 بود قانون نورش بالتحقیق
 بزی قبیل است آن دو پیر
 بقیه دان که دوری سوسی
 بود ابوبکر و حفص بالتعیین
 می بود اوس و دیگر خلا
 یعنی ابوالحارث است دوری نیز
 رمز بر هر بزرگ تعیین است
 رمز این بزرگان اهل کرم
 با و جیم است رمز شاگردان
 با ذ را رمز جسندی و هم قبل
 رمز سوسی شد است اینجا یا
 لام میم است رمز راوی او
 مر ابوبکر و حفص صاد و عین
 مرد و شاگرد او است صاد و قاف
 مرد و راوی او است سین و تا
 رمز این بزرگان چنین دانند
 می کشید طول ذکر سازم اگر
 تا بری او مخصوص آنهاست
 سرخی روست بند و کونین
 این خصوصیتش کجاست

سخن بزرگان راه نما
 هست از شافعی چنین مجموع
 سجده و خویش را کند بر ایما
 لیک در نزو علان ما
 سجده ساقط که شد نذر قیام
 این سخن در صلوٰه مسعودی
 شخص قساور نباشد از بسجود
 پر ایما در رکوع اراده کرد
 قاعده ای کند ایسا بسجود
 باقی این اگر بخواند سخی
 سجده آری اگر بروی ارض
 هر فرمان حق حبسین پاک
 سا چه سجده کرد بر هر چیز
 هم بگیر و قسار پیشانی
 یا ببالین پاک بر بستر
 سجده او جواز فرموده است
 سجده بر رفت کرد اگر انسان
 سجده بالاسه رنگ آرد او
 شارح ورد با کتد تفسیر
 سجده بالای آن پیش که کرد
 حکم محسوج حکم گاه قطن

می گذارد نماز را به ایسا
 آرد آنکس بحیا قیام و رکوع
 سخن شافعی چنین قسرا
 می گذارد و راسته ای ایسا
 نیز ساقط شود نذر تمام
 سختی در فصول فسرودی
 قدرش باقیام کردن بود
 قایم است ایما این مرد
 از فتاوی قاضی ذکر نمود
 در صلوٰه المریض آید و
 از همه نیک با تو گویم عرض
 چه سعادت نمی روی خاک
 سختیش را اگر بیاید نیز
 سجده جائز بود و الا نه
 سختی ارض یافت جبهه اگر
 این سخن در صلوٰه مسعود است
 بهمین شرط جائز است بان
 جبهه گیر و قسار جائز او
 هست در مسجدی خشک کشیر
 سختیش یا لفت جائز است ای او
 حکم آن جمله این بود بطن

یک بر پشت آوسته دیگر
 یا گذارنده نماز است آن
 سجده بر پشت او گوی روا
 قولهای ائمه دین گفت
 هم زبان مقابل با عقل
 شرط کرده است آن امام همام
 این باین شرط سجده جائز گو
 اینچنین از ائمه عالم
 کرد مروی بر پشت مرد سجود
 گفت صدر القضاة جلنوعان
 قول دیگر او انبیا بد فرض
 از خلاصه نوشت آن شه باز
 سجده بالای کس که هست روا
 فرجه قدر سجده یافت اگر
 گر شود منتظر همین انسان
 کرد عبد العلی چنین تعیین
 فرجه یافت سجده بروی کرد
 نیز در باب جمعه قاضی خان
 سجده در پشت مرد در هر حال
 نقل کرده است شارح او را
 یا کنند بر زباید جامه سجود

یعنی اندر نماز نیست اگر
 او شیوا بدست از این انسان
 در خلاصه و قایم خبرها
 صاحب جامع البشائر گفت
 از کتاب نسیم سارو نقل
 سجده بر پشت مرد وقت زحام
 گر بود در زمین دوزخوی او
 نقل سازد زبوا لکار هم
 سجده او بر پشت دیگر بود
 از کفایه کند بیان آن
 سجده ثانی نیست گر برارض
 نبود در صحیح قول جواز
 جای حشالی نیا بد او صلا
 غیب چارز بود بر پشت و گر
 تا که خیزند راست آو میان
 مستحب در کتاب شمس الدین
 هم حازر است سجده ای مرد
 گفت گوید حسن در حجب آن
 نکند گفت آن شریف جمال
 جبهه پنج عماسه را نهاده
 هست جائز بکره خواهد بود

بعضی از ائمه لا یکره و قال
 ابو القاسم الصفار رحمه الله
 ان کانت ان کان قضایه
 الطاهره لا یکره و ان لعیاده الیوم
 عن الترابیه بکره ۱۲

از ابو یوسف قسر روی است
 سخن شافعی که هم بوده است
 سجده بر آستین کند انسان
 یعنی ساز و زهر وقع ادا
 نبود اینچنین بکره جواز
 جائز سجده پنجس بود اما
 سجده بالای آستین آورد
 وضع دو زانو وضع هر دو دست
 یک برارض مانند قدمین
 این سخن در هدایه تعیین کرد
 تا که آندم اصابع دو پا
 بوالکارم که ناصری وین است
 قول وضع قدم که در اینجا است
 گرچه یکا هیچ است وضع زمین
 بر زمین گریست و پشت قدم
 که مکانت تنگ جائز دان
 یک قدم بر زمین که چون نهاده
 یک اندر صلوٰه مسعودی
 یک قدم بر زمین نهاده اگر
 نیز اندر صلوٰه مسعودی
 زعفر شافعی گفت وجوب

حرف بر تاجواز است اولیست
 یعنی خمیر جواز فرموده است
 یا بود سنگ ریزه یا چون آن
 سجده اول بشیر کرده ادا
 فعل مکروه بضرورت
 آستین پهن کرد در اینجا
 در خلاصه جواز نه اسه مرد
 نیز وقت سجده دست است
 باشد اندر سجده فرض العین
 شرح او را در محیط آورد
 رافع است از زمین گوی روا
 از غلیه صحیح گفت این است
 گفت وضع قدم با صیحات
 در خلاصه بود چنین تعیین
 نزد بر زمین اصابع هم
 در خلاصه بود بیان آن
 گفت تجویز شایع او را
 در جایش خلاف فرمود
 زیر آن قدم نهاده اگر
 تار و گفت حکم فرمودی
 وضع دو دست و زانو اندر سجده

الاصابع
 علی شمس و عن
 ابی یوسف بقوله
 سجده لا یصلح
 حتی لو اصاب
 حتی موضع طاهر
 لا یصلح الا لو كانت
 بالوجه
 الموضع الکفین او
 رکتین فانه یکرر
 صلوٰه خلاف
 الاقر والشافعی
 لا یکرر الا فی الدین

<p>لیک قوسله زبزرگان مسا بر زمین کسب تین اگر بنهساو سجده سهو سجده قسرن هم بود اختیار بولیت این از ابو یوسف آمد است جواز لیک در چند نسخه به تمیز</p>	<p>گفت ابو نصر شاه با نقوسه در سجودش بغیر بار باد زود آید اگر بخواشده آن این سخن در لم الفتاویا بین گفت این قول را روایت ساز زود احتساب با بود و بخوین</p>
---	--

در بیان فعهده اخیر

<p>فعهده آخرت فسر ضعیفین گفت صاحب نهایی فساخر نقل او از کتاب اسرار است تا بقدر تشدد است قعود که خسر و ج بعضی را واسه این خروج بعضی را و بار در عبادات حضرت باری است مذکور فقه کیدای انچه با فسر ضعیف است ثابت است اوست ششمان کرد کار است فواعلش را ثواب است بکلی منکر فسر ضعیف می شود کافر انچه با واسطه بود اثبات فاعل و اجبات راست ثواب</p>	<p>چون رکوع و سجود بر بادین یعنی فسر ضعیف فعهده اخیر فرض او از کتاب اخبار است فسر ضعیف او را که فعهده فعهده فرض با شد بر تواتر فعهده گفته بعضی ز واجبات شمار واجب است احتیاطا آری ایچنین در شرف وی دانی بدست وی دلیل وی قطعی است بودن شجره و زود هست در ترک او فعهده رضایش راست اتفاق اگر هست قطعی دلیل او بالذات تاکید او بود سنای عقاب</p>
---	--

علا مثل سرخ باشد آن
 کفر بود و چنانچه انکارش
 سنت آنکه شده است ضبط نمی
 ترک کرد و ندیک کرت یا دو
 فاعلش را ثواب بخوشتند
 یعنی این حکم بر موكده است
 مستحب آنکه کرو پیغمبر
 سلف او را گرفت باشد و
 فاعلش را نوشته اند ثواب
 سنتی که بود و زوائد چیست
 فاعل او ثواب می یابد
 نیز چون این شرح او را است
 سنت که موكده بوده است
 شیخ پیغمبر رسول می
 کرد و اندر صلوة سحر و آن
 متفق باشد اقول و آخر
 ابتدا اختلاف اگر کردند
 باشد انکار اینچنین سنت
 و فصول عبا و تعیین کرد
 گفت شیخ با دم دیگر
 باشد بین سنت رسول الله

اعتقاد اولی چسب فرض بدان
 رتبه اش بعد فرض بشمارش
 بر همان فصل بر خدا طلب
 نشو و تا چسب فرض حکم او
 تارکش را عتاب بخوشتند
 و زواید این چنین شده است
 ترک کرد و ندیک موكده دیگر
 گوش کن در کتب بیان است
 تارکش را ندیده است عتاب
 نیز بر تارکش عقوبت نیست
 عاقل از فضل روی است باید
 از بزرگان چنین خبر داد است
 مصطفی کرده است فرمود است
 کرد و انکار چیست حکم و
 که صحابه علیهم الرضوان
 منکر اینچنین کفر کافر
 آخر اتفاق آوردند
 بدستی و راستی بدعت
 در بیان کلام گفته زواید
 ناخست کن قلم ترا نشان سر
 گوید آنکس نه جا به هر گاه

گر چه سبقت بود نماز من
 چونکه این سبیل انکار است
 او که بر وجه حجت رو گفت
 نیز در سائر سنن اینست
 بخصوص آن سنن ز سید پاک
 کرد در موضع دیگر تعیین
 هم ز کسب العباد گویم باز
 حق بیسند اگر کس او را اصل
 لیک حق دیده ترک او سازد
 آنچه قول صحیح است اینست
 فقه بولیت را و غیر این
 و در فرضش نماز است با ترک
 خوا کس مایه است یا قاصد
 ترک واجب که شد از شخصی پس
 آن نماز وی است بر نقصان
 سهوا باشد سجود سهو آورد
 ترک است اگر سازد آن
 سجده سهو هم نشد لازم
 نافله ترک کرد و انسان
 لیک مانده است از فضیلت این
 در صلوٰه فقیه مسعودی

کفر باشد از همین قبیح سخن
 زین سبب قول کفر مردار است
 زین سبب بر قبیح بد گفت
 آنچه در آن کتاب تعیین است
 بتواند رسیده مثل سواک
 طعن سبقت که هست کفر است این
 کز سننهاست پنج وقت نماز
 غی شود و کافر انگه بد وصل
 خویش را با گناه اندازد
 نیز در چند نسخه تعیین است
 بست در نسخها چنین تعیین
 کز شخصی فریضه کرد و ترک
 یقین دان نماز او فاسد
 گر بود عمد مجرم است آن کس
 مبتدع بود و است تارک آن
 نقص او این سجود بر دارد
 نیست فاسد نماز این انسان
 لیک بر عمد کرد ترک اثم
 تارکش را گناه نمی داند
 در جمیع کتابها تعیین
 در کتابش فقیه مسعودی

<p>ترک واجب بعد ساز و کس یعنی نقص ساز به اشباه هست مذکور فقه کیدائے ترک واجب بعد ساز و کس ترک واجب که کرد زن یا مرد</p>	<p>گز بساز و سجود سهو آنکس بزرگسیر و زبزرگ گناه نیز اندر شروح و سوانی سجد سهو می کند آن پس در بیان حد اطمینان کرد</p>
در بیان واجبات نماز	
<p>پس بگوئیم واجبات نماز پیشتر از قرائت قرآن که تخصیص فاستحه خواندن شافعه و رتمای رکعات انچه در جامع البساتین است هم خزانة امام صاحب عقل فاطمه و ساز مکتوبات سوره فاستحه بکرون ضم نزد مالک فریضه فرموده در میانها سهو ساز و یاد یک طویل آیت کلام الله همه فاستحه بخوانند آن نیز در شرح شمس وین آیت گشت در مختصر بلا تکذیب محققه مسند و مطلق</p>	<p>گر بخواند ای بی انبار گفته شد در کتاب فرض آن هست واجب بنزد بانی ملن فاطمه را فریضه کرد اثبات نزد مالک بفریضه این است می کند از ابوحنیفه نقل هست واجب بجملة رکعات یعنی از واجبات است انهم قول واجب بنزد ما بوده از خویش سهو شتخ او را یاست آیت ز آیت کوتاهی که با جماع قول واجب دان نیز در چند نسخه تعلیم یافته هست واجب رعایه بنایه لیکن اجماع را باید است</p>

تیز و حین در نسخه خوشگو
پس مراعات اینچنین ترتیب
در نمایه نوشت به مشبهت
یعنی چون سجده که بود تکرار
سجده ثانی مانده است اگر
سجده ترک گشته دارد
لیک اگر سهو هم کند آن یک
یک غنیر مکرر شروع
او چو بعد از سجده طایع
از همین باب بزرگ و آن
است تقدیم راست است اول
هم رکوع است بر سجده نماز
اینچنین به حین تقییدش
نقل کرده از شروع بسو طآن
هم شرح طحاوی سائر در
اینکه صدر الشریعه در تحریر
یعنی بر قعه است فرضه پس
در صلوة فقیه دین مسعود
چون قیام و رکوع نیست سجده
نیز ترتیب این فسر الفس پس
قعه اول از وجوب نماز

انچه فعلی بود مکرر او
باشند از واجبات به تکلیف
آن مکرر بود بیک رکعت
در یک رکعت است او دوبار
نیست آنکس بر رکعت دیگر
اول آن سجده را قضا آورد
است جائز نماز او بیشک
یعنی اندر نماز مثل رکوع
معتد به بهر جماع
بنوشت یعنی صاحب کافی
بر رکوع است فرض عین ای تن
فرض باشد از ترتیب این باز
کرد و در جامع بسا تینش
از ظمیریه از محیط چنان
است تقدیم آن مراتب فرض
گفت ترتیب اولین تکبیر
باقی ترتیب و اجلیت ای کس
در سه ترتیب او قضا فرمود
حق تعالی به بند هافس فرمود
گفت فرض است باتفاق ای کس
هو و قعه نشد او باز

در نماز یک چهار مرتبه می خوانند
 در نماز سه بود قنوت پست
 هر جای که مصلحتها هست
 در حلاله فقیه مسعود است
 در نماز یک پست خواندن بود
 منقرو در نماز هر که هست
 نیز در بعضی نسخه چون این گفت
 منقرو هر که در اخفا
 بوالنکار هم که شمع پرورده است
 چه بود هر که گفت آنکه خیر
 چیست او نای پست در معنی
 گفت این قول را هیچ شمار
 از ذخیره شمع او را و
 نشنود نفس خویش در اخفا
 بهین قول اعتماد شمار
 باقی این اگر بخواند
 نیز تعدیل کردن ارکان
 یک ابو یوسف و درست تمیز
 چیست تعدیل رکن که منمود
 نیز در قریب آراش
 قدر تسبیح چون گرفت آرام

هر شش از واجبات می دانند
 پست خواندن در واجبات است
 او مخیر بود و چهار پست
 که مصلحت که منقرو بود و پست
 هم باین پست خواندن فرمود
 خواه خواند بلند خواهی پست
 بعد در جامع البساتین گفت
 از محیط ست شد مسمی اما
 در بیان قنوت آورده است
 باشد او نای او شنیدن غیر
 باشد اسماع نفس خویش
 هم اصح گفت هم بود المختار
 در صفات نماز سه و یاد
 الاصح آن نماز نیست روا
 این درست است هم بود المختار
 در بیان قنوت آید و سه
 هست واجب بنا به سه طریقی
 فرض سه بود و شافعی هم نیز
 یعنی آرام در رکوع و سجود
 گفت تعدیل رکبنا فاش
 گفت تعدیل رکبنا فاش تمام

این مسائل اگر بخواند آن
گویی تکبیر را هر دو وعید
این مسائل اگر حفظ را خواهد
ورق سایه خوشه ها این بود
اشجه فرض و جواب شد تقریر
یعنی اندر محصل او است آن
صورت این اگر بخواند آن
تیر بر و ن شدن بلفظ اسلام
شافعی گفت فرض باشد این

می شود و صلوة و تربیان
 ثبوت از واجبات باید و
 در بیان و وعید می آید
 فقہ کیدانی بعد ازین فرمود
 ہم ادیشن کنے بلا تاخیر
 بدستی ز واجبات بدان
 می شود و سجود سنوبان
 هست واجب بجلد خاص و عام
 هست شرح و قایم را قیمن

در بیان صفات سنت و تحب نماز

آنچه مذکور شد فرض و وجوب
 آنچه فرض و وجوب شد یعنی
 هر چکای کئے مشروط به نماز
 لفظ تکبیر و سرضی تکبیر
 آنچه سنت از مصطفیٰ بود دست
 آنچه عبد العزیز که تعیین گفت
 آنچه در مختصر که کرد بیان
 یا که نس میکت بد و ابهام
 و در بایه و خلاصه غیر بیا
 شحمتین و و گوش را ابهام
 قول بود یوسف و دست خمیر

غیر ازین سنت است یا سندیست
شافعی گفته است یک معنی
کن بکبیر حق تعالی آثار
کرده بودیم قبل ازین تقریر
گوی کبیر رافعا و دوست
نیز در جامع البساتین گفت
از ظمیریه است قاضی خان
شمختین دو گوشش آن هنگام
نیز در ساپکستانها
که محافزی گنبد و آن هنگام
رفع یدکن معیارین بکبیر

[illegible]

در هدایه صحیح تعبیر نیست
پس محمد امام معنی گفت
تا که قاری شود کس از تکبیر
لیک قاری شود از ثنائی خوان
شایع اورا و آن محله عشر
تا که اندر قیام گفت ارباب
ایست تکبیر اولین که هست
گفت جمله امام بی کینه
هر گذارنده نماز تمام
چشم بر سجده گاه خود دارد
فرجه وار و سیاه و و قدم
که میست مقتدا می پیر
از قنار و سبب ترحیب
گراما مش با خسر اکبر
بنوشته بر حسین فتوی
از کف پاسبان آرد دست
امیر قول را اگر دانه
گفت تکبیر مقتدی آدم
از حد اعتدالین کند تفریر
فضل تکبیر افتاح نیافت
قول مختار را اگر دانه

در خلاصه اصح نوشت نیست
به یقین سنت قرارت گفت
گفت ارباب میکت آن پیر
اعتمادت بعد از آن بطن
می کند عقل از کتاب حاضر
زین سبب گفت بعضی اهل کمال
کنند سال بعد بند و دست
زن بماند و دست بر سینه
در اداسه نماز وقت تمام
چشم خود را منحل نه بردارد
یعنی مقدار چار اصبع ضم
گویدش در کدام دم تکبیر
تکر کرده است شرح ساز لبیب
برسد مقتدی بسا زور
هم بود احتیاط هم تقوی
فضل تکبیر را بیان کرد
گراما ست در ثنائی خوان
فضل تکبیر را بیاید هم
در ثنائی بود امام گفت تکبیر
بایست بیشتر از اولی شافت
یافت در وقت فاتحه خوانی

در مصلحت
که در وقت نماز
پاسد بدارد
و چون پیر
کشی فرود
امیر را که
بیشتر
بجای
شکست
سپرد
نیم

می بساید ثواب آن تکبیر
از خویش در نوشته است اما
گرا باش بر کعبتِ اول
فضل تکبیر اولین را او
هست در قاضی خان معنی شریف
یک روایت شده است از یعقوب
پیشتر از اسام ساز و یاد
پس کلامِ فتاویٰ حجت
هرگز از نده نماز که هست
بر توقف شناس می خواند

احتیاطش بکن بہر تقدیر
یعنی گفتند بعضی از علما
باید پیش مقتدی شرع عمل
یاقت از جملہ احتیاط مگو
بامش اگر برابر گفت
نبود آن شروع او محسوب
فے الاصح عند ہم جواز مباد
گشت بے اختلاف بے شہت
بعد تکبیر دست چون بر بست
آن شان زمین بود یقین دانند

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

این شنائی که در کتب شریا
در هدایه چنانچه این شریا
در محل قسرات آید کس
گرامش گفت قرات پست
گرامش بلند می خواند
چونکه ایخبا شنیدن قرآن
ذکر کرده است فتوی برایست
که بود در دوم رکوع امام
گفت تکبیر قائم آن کس
ترک سازد شنائی علی التعمین

چیزے ازوے نکرده اند زیاد
بعد بہشت شایح اوراد
اقترا کرد با امش لبس
خواندش این شا کہ سُبْحَتِ
بہیقین خواندنِ شب مانند
ہست لازم بقصدی انسان
نقل او ازضاب تعین ست
اقترا کرد شخصے آن ہنگام
بے توقف کند کہ کو عیش لبس
مشغول می شود بہ تسبیح این

[illegible]

قمرک و لو جری ذک
 علی سادہ خطا بل یفید
 اختلف الشیخ فیہ و یصح ان
 بہ کان یفتی شیخ ابو نعیم
 ابو نصر رحمہ فی الواقعات ان
 قراءہ اللہ غیر کہ قمرک مخلوق
 شرح اورا و سہ
 القصب اذا ورک الامام فی
 الركوع فان کان حالہ
 غائباً لغوۃ الركوع
 ولا یشتغل فی الشام
 ان الشام منہ و یصح
 المادۃ کما فی الامام

این سخن را صحیح فرموده
 از صحت منفرد و امام
 پس تقوؤ بحسن سنت است
 بود و تابع ثواب آن
 برادر پشیمانیه تعیین است
 متمدی را اعوذ سنت است
 لیک سنت بود و یوسف
 نزد یوسف سابق بق نما
 در خلاصه تقوؤ و الختام
 گفتن این تقوؤ هست احدا
 گو تقوؤ در امتحان
 از سخنهاے شارح اوزار
 غر تقوؤ بسیار از شهبان
 یعنی از بعد فاتحه خواندن
 چونکه تقوؤ بگفت بے اشیاء
 در سیر فاتحه هر رکعت
 یقین و آنکه فتوے بر این است
 شافعی آنکه راه دین پوید
 راسے اورفته است باین باز
 یک سخن که زیاده ^{مستحکم} مقصیر
 هر قیسه ^{مستحکم} از این باب

قتل او از ضربا بے بود و
چون شناے خدا که در تمام
چونکه این تابع قرائت است
یعنی نزد محمد و لغیان
در نهام و کافی هم اینست
چونکه بر مقتدی قرائت است
چونکه لازم بود با قدر آن
این تقوی بود تبع به شنا
صورتش این بود تو گشت بدله
اصل این واجب است و خطا
که بهر کشتش اعاده مساز
که درین نظم خوش ارم یار
باز از آنکه برسد بخاطر آن
پس تقوی بگردار و بی طن
بعد از آنکه است بسم الله
تسمیه گفت گشت بی شکست
هم بود و احوط اینکه تعیین است
تسمیه بجز و فاتحه گوید
نمیت بی فاتحه نماز جواز
گفت در اول نماز و تسمیه
این تهنیت است اول زین محراب

[illegible]

ابو عبد اللہ محمد بن اسماعیل بن علی بن ابی طالب

از وجوب فروض سنت دان
در بیان قراوت آید و سه
منقذیه باشند و سکوت تمام
نزد و مانند گناهکار این مرد
او حساب و بزرگان طراز
گوید آسین چو مقتدی امام
نیست آیین بقتدی داند
این سخن در فتاویٰ مسعود
بوالکارم خاخیه کرد خبر
چونکه آیین بگفتن است اینجا
در هدایه و غنیر با فرمود
مقصود اندر و بود و جهان
گفت باشد خطای فاحش او
گفت قولیت بر نما و نماز
که بشدید می ساز و یاد
که سزاوار نیست گفت اما
با مانت اگر بساز و یاد
ناقل از نخست است آن شهیار
می کند در قیام قطع نفس
می رود و بار کوع این انسان
نزد تسویه رکوع تمام

چہرا خفا بخوانند قرآن
 گفتن این اگر بخواند
 چون قرائت کند عیسیٰ مام
 و پس او اگر قرائت کرد
 بلکه تو گیت بر فساد نماز
 سورہ فاتحہ کہ کرد تمام
 و نماز کے کہ نرم می خواند
 آخر فاتحہ اگر چه شنود
 گوید آمین بقول یوحنا
 گوید آمین مصلیٰ براخفا
 پس بنائے دعا براخفا
 نیز اندر ہدایہ کہ و بیان
 لیک تقدید در وی آن نیکو
 بلکه صاحب جملہ آن شہباز
 نزد یوسف است غیر فاد
 نوشتند بر همین فتویٰ
 لیک بنوشت شارح اور او
 گفت فاسد باتفاق نماز
 چون قرائت تمام سازد کس
 بعد اللہ اکبر او گویان
 سر کند نزوخت از قیام

[illegible]

گفت از مضمورات شمس الدین
 گیرد شش باد و دست و وزانو
 گرد و زانو ای او شود و چو کمان
 نیز قوت است بدستش آن
 این سخن در صلاه مسعودی
 پیشتر خود را چنان کند هموار
 هم سر خویش را نیز دارد
 راست گیرد و بفتح خود یعنی
 از تنفیه شارح او را و
 از شجاع است جای بنشین
 هست در شرح شمس وین ظن
 این اشارت باد بود که زنان
 یکبار از زاهدی بیان شد یاد
 نگفت اعتقاد هم دست
 بل نه دستهایش کرده ضم
 متجانی نمی کند عضدان را
 هر جگای که کس رکوع آورد
 از خداوند عالم عادل
 گفت ای و سلمه یا رسول الله
 گفت بر او رسول خاص و عام
 بصر این مسئله چون فرمود

در صحیح روایت است همین
 نیک شریح با واصل او
 گفت در شش دین که است و آن
 تا که بیرون رود و خم دوران
 بعد ازین در خلاصه فرمودی
 قریح آب گیر و استقرار
 هم در آنجا فرو نهد
 منع تنگیش برقع زمین معنی
 می بسازد رکوع زن را یاد
 نیک پیدا سازد آندم زن
 پس مصطفی زن نکر و سخن
 اندرین حکم هست چون مردان
 زن نمی سازد و جعاش کشاد
 بر و وزانو زن خدای است
 می کند رکبتین خود را تخم
 یعنی زن در رکوع چون مردان
 چشم بر پشت پای خود دارد
 صفت خاشع که کشد زانو
 چیت اینجا شروع کن آگاه
 اینکه باشد مسئله وقت قیام
 منتهایش بود بجای بود

ایچنین بار کوع در قدین
در محل سجود یا ار سنے
نیز عت السلام اول وان
تزو تسلیم که بود ثنائے
آن نماز کیخدا شعان خوانند
در مسالوة فقیه مسعود است
هر کسے این سخن بجا آرد
است در جامع البنائین نیز
گفت کعبین خویش چنانند
هم بفسلما گشتا ده سے دارد
این چنین در کتاب شمس الدین
است تسبیح در رکوع سده بار
یعنی اونای شپحات این یاو
گر نه یاوه گشتد و سده فصل
لیک تسبیح را اسام طویل
لیک تسبیح در رکوع و سجود
بلکه در سجده تسبیح ای ساکک
فرض گوید ابو مطیع حبیب
یعنی این بو مطیع شیرین گو
تزو یعنی ائمه اگر هم
غیر جائز بود نماز آن

مصلی گفت منتها عین
در محل قعود فخذوئے
با و تا کتف راست چشم آن
چشم تا کتف ایسرش دانند
گفت در کافی ایچنین دانند
گفت خیر الاثم فرمود است
نور ایسان با و نگه دارد
که درین باب کرد تعیین نیز
یعنی اندر رکوع تا دانند
نقل این را از زاهد سه آرد
بهین نوع میکند تعیین
سقت ره بر صغار و کبار
کرد تفصیل شایع او را
پیچ یا هفت گفت آن غسل
کنند تا شوم بقوم تفصیل
تزو یعنی اسام واجب بود
فرض باشد مذہب مالک
در رکوع و سجود تسبیح
بود شاکر و بوضیفه او
گفت تسبیح را و سده کر کم
ده از دست احتیاط ایجان

تومنه آنت راست گردان
 باد در تومنه دستها ارسال
 باز در تومنه چون گرفت آرام
 بعد از آنکه اکبر او گویان
 گفت اندر صلاوة مستود
 چون در تومنه مصیته آگاه
 را که اکبر که حرف آن بود
 در صلاوة تومنه این التماس
 نرود با سجود مثل غسل
 و غسل سجود باید او
 بعد از دست در زمین مانی
 این سخن در صلاوة مستود
 نیز قسم ساز و اجابتش است
 نرمی گوشش ای شریعت مطهر
 تا که از گوش او فتد یک چیز
 همه انگشت دست و پای که بود
 فرستد و ضعیف گردان
 چشم خود را کشاده می دارد
 شکم از زبان و ران ز ساق جدا
 نیز صیغین مرد ابد اباد
 یک در شمع خویش شمس الدین

شقی بالا و هم شقی پایان
 سخن بزرگان شهید مقال
 آنچه در تومنه بود کرد تمام
 میسر و یا سجد و آنکه آن
 شرح او را و نیز فرمودی
 سر بساز و چه سجده است
 می کند خستیم اینچنین سجود
 می رود و سجده را سر بیا آن
 گفت این بدعت است آن عمل
 نهاد اول به ارض دو زانو
 بعد بین و بعد پیشانی
 شرح او را و نیز فرمودست
 سجده ساز و میانه دو دست
 می شود با خدای دست و
 او فتد پشت دست او را نیز
 سدی قبله شود و محفل سجود
 یک بیک کرده ایم پیش بیان
 نیز بر پیشانی نظر آرد
 سجده می سازد از برای خدا
 هم ذراع وی از زمین آزاد
 گفت از زاهدی علی التقیین

مقتدی در صفای برادرین
 سجده سازنده زن بودیقین
 نیز ابدانی کند صبحین
 بکمال سپاند او شکم بران
 در بدایه و غیره با دانه
 چون بیارے سجود خود برجا
 یعنی او ناسه او بود سه بار
 گریز یاده کند ز سه هرگاه
 یک تسبیح را مسم طویل
 چون گرفتند در سجود آرام
 باز الله اکبر او گویان
 و صلوة فقیه سعودی
 اولش از سجود آغاز و
 بین دو سجده که نشست تمام
 باز الله اکبر او گویان
 گوے از جلسه همزه الله
 سجده ثانیه چاقول دان
 چون شدی فارغ از سجود چنان
 اقول حسرف از سجود آغاز
 نیز اندر صلوة سعودی
 سجده ثانیه که ادا سازی

گفت ابدانی کند صبحین
 فرش ساز و ذراع خود برین
 نکت در نصب اصابع قدین
 چونکه پوشیده تر بود بران
 در همه شغاسه نمائے
 گوے شیخان ربه الاغلی
 ز ایدش را تو مستحب بشار
 طاق باید گفت بی اشباه
 نکت تا شود بقوم تقییس
 نیز تسبیح او که کرد تمام
 سر چوبه وار داز سجود چنان
 اینکه تکبیر گفتن بودی
 ختم در حال جلوس ساز و
 قدر تسبیح برگرفت آرام
 می رود با سجود ثانی آن
 ختم کن در سجود سه اشباه
 آری بر جا چنانچه گشت بیان
 خیر تکبیر بر زبان گویان
 آخرش در قیام ختم بساز
 بهترین انا مسمو و
 ز دو بهر قیام بر خناری

در رفع الناس یثقلون عنه
 من السجود و در اس
 تسبیح یک یا تسبیح
 سجود و یقول فی سجود
 بر ملاک الحمد او سجود و
 من حمده و ثنائه فی سجود
 بل الواجب ان یراعی کل شی
 فی ذکر المسمو و فی اول
 کتاب الصلوة ۱۳۳ و در

ہیچانکہ ز سنگ تفسان کس
گُلِ تکبیر انتقال کہت
شایخ وردہاے پاک روان
چون نجمہ دھستہ در اندام
دست خود تکبیر بر زمین کند
چہم بردارد اول ایجاب او
گفت عبد العزیز و غیر او
رکعت ثانی را چو اول دان
یعنی تکبیر اولین نبود
ہم تو دشنامی خوانے
یعنی این چار چیز ہی اعل
غیر این چار مابقیہ عمل
گشت فارغ ز سجدہ ثانی
کردہ تکبیر ابتدا ز سجود
در نمازش اگر نشیند مرد
پایہ چپ منقش باید کرد
کردہ استخج پای راست چپا
ہر دو دستش بہر دوران بلند
ہم روایت ز شرح اورایت
اصبعایش نمیکند او ضم
بلکہ در حال خویش بگذارد

می بخیزد و چنانچه خیزد بس
می بگوید اما من خبر نه هست
می بسازد و ز چندان سخن بیان
خیزد و بر سر در و قدم
بنا ضرورت کس اینچنین نکند
بعد بینی دو دست و دو زانو
خیزد و دست مانده بر زانو
لیک نبود چهار چپ و بران
رفع دو دست همدین نبود
یعنی در رکعت که شد ثانی
نیمت و غیر رکعت اول
می گذارد و چو رکعت اول
در دوم رکعت که میدانی
ختم بگیرد کند بقعود
در هدایه و قشایه تعیین کرد
یعنی بالاس او نشیند فرد
سوی قبله بسازد انگشت
کنند اخذ رکعت تا و اند
نیز و سخن خبر و دوست
نکند فربه و ارکله هم
دست بران خود که میدارد

[illegible]

می نمود چشم بر کنارش آن
گفت از راهی که شمس الدین
اندرین حال نزد دو زانو
در و تاسیه هدایه مشهور
گفت از سوی راست دیوان
می نشیند بالی چپ او
هرگز ازنده نه ساز که هست
می بخواند تشریف مشهور

التحيات لله والصلوات والطيبات والسلام عليك ايها النبي
ورحمته وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين
اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله

بوده باشد نماز دو رکعت
 صلوات دعا بکروه تمام
 از دو رکعت بود نماز زیاد
 چون که این قعدہ قعدہ اولت
 نیز بے غیر تکبیر خیزد آن
 گوید از قعدہ ہمزہ اللہ
 مابقے رکعت است چون ثانی
 خواندش فسر دقائمه ای کس
 اگر رکعت بود نماز چشام
 چار رکعت بود نماز اگر

الحال قال العلامة الشافعي
اتقوا ربك يا اهل العبادات
وقولوا قال الله تعالى واذبحوا
بجميع خبزكم وارضاءكم اياه
العبادات الفاعلية والعلية
العبادات المالكية قال الله تعالى
تسجدوا لله جميعا ولجميع
الاعمال من طيبات ما رزقكم
من الله تعالى من ذليل على
الاعمال من طيبات ما رزقكم
من الله تعالى من ذليل على

لم يزل العال السام عليك
 كَيْفَ تَمُوتُ السام الذوات
 هذا جلياء ذلك الحمر
 السام على السام لا ابتداء
 ثم ان كان السام عليك
 اساعلى عليك والبركة
 الدائم السام
 شعبة

<p>چون بخیرت در رکعت چارم در وقت سجده و شرح او گویند شخصه از شفع ثانی مشبوت نزد اصحاب مانده در و است لیک در و تر فضل فرض اثبات در طوع از ان سبب شده است نیز در و تراحت یا طایرین است نیز در حیا مع البسائین است حسن این زیاد صاحب عقل فاتحه در نماز مکتوبات شافعی و در تمامی رکعات چون مصلی ادا فاتحه کرد هم رکوع و سجود یا جز این پس با خلاص باطن ظاهر آن تشهد که یاوشد از ان پس هست سنت نیز و مصلوات این سخن در هدایت تعیین همچنانکه آن درست تمیز صلوات رسول این باشد</p>	<p>می بخواند بر رکعت سوم از بزرگان که راه دین بپایند گفت تسبیح یا بکر و سکوت لیک گفتند فاتحه اولی است شد قرائت چو در همه رکعات چون که هر شفع وی عطا شده است و اندکس که پیرو دین است هم در جنت بی آنچه تعیین است می کنند از ابوجنیدة النفل هست واجب بجز رکعات فاتحه را فسر رقیه کرد اثبات هم رکوع و سجود و باید کرد می کنند یا همچنانکه شد تعیین بنشیند بقعدۀ آخر صلوات رسول خواند کس شافعی فرض می کنند صحاح صاحب کافی گفت بعد از این فرض می گوید او شش نیز و اندکس محبت دین باشد</p>
---	--

اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم انک حمید مجید اللهم بارک علی محمد و علی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم

<p>ابراہیم و علی آل ابراہیم آنک حیدر تجید کہنے شمس الدین انجمنین نوکر کر شمس الدین ایک در بعض نسخہ باریت شمس او نوکر کرد در مشکوٰۃ لیکن یک قول آن در دست</p>	<p>صلواتیکہ ساختم تعیین گفت از عامہ کتب مروست انجیر از عامہ کردہ است اثبات مشل او در کتاب حسن حصین</p>
<p>اللہم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت و سلمت و بارک علی ابراہیم و علی آل ابراہیم آنک حیدر تجید طبع حسن حصین</p>	<p>چون بخواند و در بی شبہ است آن دعا را از خویش آغاز و در صحیفہ کافہ تعیین است</p>
<p>اللہم اغفر لی و لوالدائی و المؤمنین و المؤمنات کافہ</p>	
<p>سخن کثرتان ہمین باشد نقل او ہم بود از پیغمبر از رسول خدا شد اثبات علی گفت اند باشد این</p>	<p>بیشتر و چند نسخہ این باشد ہم دعا یا بود ازین دیگر نوکر کردہ است جامع مشکوٰۃ آن دعا نیکہ شد و تعیین</p>
<p>عن ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ قال قلت یا رسول اللہ علی دعاء ادعوی فی الصلوٰۃ قال قل اللہم انی ظلمت نفسی ظلماً کثیراً و ان تغفر الذنوب الا انت فاعف عنی مغفرة من عندک و ان غمضت انک انت الغفور الرحیم علیہ</p>	
<p>افضل جملہ امتان صدیق ناقل او کہ ابن عباس است</p>	<p>ناقل این دعا علی التحقیق ہم دعا سے از افضل ثانی است</p>
<p>اللہم انی اعوذ بک من عذاب جہنم و اعوذ بک من عذاب القبر و اعوذ بک</p>	

بعد از شمس الدین
 علی ابی بکر صدیق
 ان در بعض نسخہ
 الا در بعض نسخہ
 او ترجمہ از کتاب
 احادیث الصلوٰۃ
 خارج الکتاب
 فیما عند ابن عباس
 در کتاب مشکوٰۃ
 نسخہ حسن حصین
 آن مشفق الامیر
 لا یقتضی التکرار
 دکھا و اگر چند نسخہ
 الا در بعض نسخہ
 الا طبع کتاب سف
 البیہ و لکن فی بعض
 اندازہ فی بعض
 اندازہ فی بعض
 علامہ ابن عباس
 از ابراہیم الدین
 شمس الدین عبد

مِنْ شَرِّ قَسَمَةِ الْحَيَا وَالْمَمَاتِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ قَسَمَةِ الْمَسِيحِ الدَّحْبَالِ
كَذَلِكَ الْمَشْكُوهُ وَخِلَاصُهُ أَوْرَدَهُ امْتِ كَرِهْنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي
الْآخِرَةِ خَيْرٌ قَسَمًا بِنَا عَذَابِ النَّارِ وَدَرْ شَرِّهِ أَوْرَدَهُ امْتِ كَرِهْنَا
لَا تُزِيغْ قُلُوبَنَا بَعْضُ أَوْ بَعْضِنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ حَقَّ نَبَاكَ إِنَّكَ الْوَاقِعُ

وهدا اول بسوسه راست سلام
چشم خود را بکشف خویش شد
از حقائق چنانچه شد تعیین
گفت انکه سلام می خواند

چون درود دعا که گشت تمام
بعد بر سوسه چپ سلام دهد
گفت در شرح خویش شمس الدین
اولار وی خویش گرداند

یعنی استکرام علیکم ورحمة الله گوید

در سلامش باد می و ملک
ملک البسته بر کجا با است
نیک تعیین کند ز دل صافی
در سلامت کخی رونده ره
مکانند حافظان ما
شده از مخبران پیش خلافت
که هر مؤمن است بیخ ملک
کاتب سعیات او یکذات
یکه زود دفع می گشت آفات
می رساند یا حمده خوش ذات
دو ملک بوده ست با هر یار
هم صد و شصت کرده ست یاد

می کند نیت او بدیل بیشک
یعنی هر آدمی که در آنجا است
در همین باب صاحب کافی
نیت آن ملائک حفظ
پس بر مومنی با مر خدا
در شمار همین ملائکه صاف
یک خبر انجمنین بود بیشک
یک فرشته ست کاتب حسنات
یکه تلقین کنند با خیرات
زان یکه او که گوید شصلوات
بنوشند بعضی از اخبار
بعض اخبار چون بشت است افتاد

منه الم یومر
الفتاویٰ
رجل یترک
الصلوة
ان یترک
نقد کفر
انکر متا
علیه السلام
و ذلک کفر
وان را با حقا
مع ذلک یترک
قیل لایا
و الحی
بانه لا یجوز
الوعید
تخلفه
سنت
شیخ او را و

<p>دور روایت شده است از نخلان یک روایت مقارن با امام گفت ابو جعفر سلامت یار از پیشش و پدر امام سلام او که فارغ شده از سلام بسیار فقه بولیت راست با تعیین گفت انس از رسول خلق نواز بگذار و دهد خدا سے مجید آن شهیدان که بے شک و شباه محبتین و صابرین باشند و عده هاسے و گز رسول خدا بشنوید اسے برا و ان اما کر و کس ترک سنت ای نیکو ترک ساز و تمام ناگر آن ترک سنت چه خصالت ثومست پس تو ای ترک ز او کو تم عقل نیستی عامل اینکه می گوئی پنبه غفلت است در گوشت بند هستی بدست پای تست می کنی جمع خوشه احسان خرقه طاس عتی که می دوزی</p>	<p>یک روایت چو قول شاکر دان مقتدی می کند سلام تمام ذکر کرده است مذهب مختار مقتدی آن زمان دهند سلام از یارش دهند سلام این بار می کند نقل آن امام دین در جماعت کسی که پنج نماز که با و اسیر هزار شهید مرد و باشند فی سبیل الله آن همه غیرند برین باشند گفت او که شود بگفتن او است اندر خلاصه الفتوی که بجز دست هست معذور او نیست مقبول فرض آن انسان زان چنان اجرا که محروم است انچه سنت او پاکه کردی نقل شرم دار از چنین سید رونی ظلمت ماسوی است در گوشت سگ نفس تو پیشوای تست میزنی آتش ریا بر آن در بر خود نکرده می سوزی</p>
---	---

عهد بائیکه صبح بر بستی
 رشتند توبه که بخود بستدی
 در توبه که انشرف شمر هست
 کرد ناگاه نفس بد جمدی
 از خندا و مدخود بسازی شرم
 بکند این زمان کداین رو
 مگر آنگاه خدای بخشنده
 شیخ حق قطب دین فردالدین
 فاسقه از گستاخ باز استاو
 مدته و غم ندامت بود
 باز نفس بدش تقاضا کرد
 سحر می بود رفت از وی خواب
 باز از فعل خود پشیمان خورد
 خواست تا توبه کند آن مرد
 گر نبوده بدرگه آن حے
 با تفر گفت فاسقا پیش آی
 هست در پای مغفرت در جوش
 قابل التوب بندگان ماییم
 گر چه صد بار توبه بشکستی
 چون پشیمان شدی ز سوا می
 چون شنیدی آن ندای شفقت با

نشده نیم روز بشکستی
 تار او را هزار جاکندی
 فخر انسان مرضی وی هست
 بشکستی بنگ بد عهدی
 تو که باز از نفس داری گرم
 لاف عیدی زنی محضرت او
 خود بگوید بلفظ خود بنده
 می کند در کتاب خود تعیین
 در توبه بروی خود یکشاد
 از گستاخ ساختن سلامت بود
 مثل احوال پیش رسوا کرد
 ریخت بروی محبت و آب
 غم فرو او فکرت جان خورد
 لیک شرم از خدای خود می کرد
 ز هر توبه ساختن درو
 مست بودی بحالت خویش آی
 نا امید می مساز بر تر کوشش
 ما پذیرنده گستاخانیم
 بگذراندی تو عمر و مستی
 دشمنائی بسند و مالی
 کرد بر خویش تن گریبان چاک

فاتحه را در آخرین عشا
 ترک شد سوره در دوی اول
 هر ساز و اما م باشد این
 وجه بسیار گفت گفت و گر
 پس بقول صحیح بے اشباه
 یعنی قول محمد و عثمان
 آنچه فرض است واجب قرآن
 در نماز و واجبات نماز
 سوره با فاتحه که کردی ضم
 فرض واجب تمام گرد و صاف
 گوی اکنون تو مستحب را این
 پس همان کس که در سفر باشد
 سوره فاتحه که می خواند
 در سفر خیر را رسول خدا
 پس ازین فعل حضرت مولی
 اینکه گفتیم بیشک و اشباه
 یک اندر محل امن قرار
 گفت چون سوره بروج اگر
 آنکه باشد بمقیم بهر جبر
 یعنی از غیر فاتحه ای شاه
 نیز از غیر این روایت است

بدستی نمی کنند قضا
 می بخواند و بعد فاتحه کل
 در هدایه بود چنین تعیین
 اگر بسازد قضا سوره اگر
 هر ساز و بفاتحه همراه
 قول یعقوب بن سلام آن
 یعنی اندر نماز خواندن آن
 شریف مثل گفتیم اینجا باز
 یا است آیت قصیر باشد هم
 هم نمی ماند از ائمّه جلا ف
 در کتاب هدایه شد تعیین
 یعنی در خمس هم اگر باشد
 باز هر سوره که او داند
 کرد او یا معوذتین ادا
 در سفر سوره قصیر اولی
 باشد آنکس بجهلت اندر راه
 بوده باشد اگر سفر یار
 چون قرار کند باو بهتر
 خواند آنکس در دو رکعت فجر
 چهل آیت بگفت با پنجشاه
 از چهل آیت خدا یا شصت

در بدایه چو فخر و پیشین
چونکه وقت همین دو رکعت
یکه از اصل باد و در آن فجر
چونکه در وقت ظهر است شمال
سخن مختصر بود و بی ظن
این طوأل مفصل اندر فجر
با و اوساط و مختار و عصر
نیز پیشین که قول مختصر است
بدستی ز سوره حجرات
ایستخیم از یروج ای شیکو
بعد ازین سوره است تا آخر
نیز در باد و بی شبهت
بدستی در از سه خوانی
یک در ظهر هر دو رکعت آن
گفت اما محمد بن ابی حسن
رکعت اول جمیع نماز
ایک نماز مع البائین است
از ذخیره کتاب بیست و هفت
هم بتاتار غاسنی و اینها
گفت در جمعه است یا عیدان
مگر بدو هم در اول رکعت

می بخواند امام بالتصیین
گر مساویت بیشک و شبهت
یعنی در نظر قول آن با اجر
با و کمتر خسر از طلال
در حضر انچه است مستحسن
نیز در نظر بیش باشد اجر
شام را با و سوره های قصر
این طوأل مفصل آن سورت
کرو تا سوره بروج اثبات
هست تا لم یکن را و ساطا و
کو قصر مفصل ای فاخر
در قراءت در اول رکعت
در بدایه ز رکعت ثانیه
گو مساوی بذهب شیطان
دوست تر آن بود و بنزد من
در قراءت کند ز ثانی دراز
کامدین باب انچه تصیین است
فتویٰ بر مذہب محمد گفت
هو ما خود گفت للفقوس
باتفاق سخن مساوی و آن
مکر و تطویل قدر سوره آیت

در خلاصه نوشت نیست خلاف
 یک کمتر بود و سه آیت
 چون قرائت کند بحرم امام
 فقه کید آن نسخه مرغوب
 و کتاب هدایه تعیین است
 گر اما مش که آیت ترغیب
 بیشتر و هم سکوت باشد این
 روز جمعه امام به همسر
 گفت صاحب وقایع خوش داشت
 اصح قول انچه مشهور است
 گفت انچه اصح که مذکوری
 یک اندر کتاب قاضیخان
 را اول خطبه تا آخر بس
 چونکه استماع خطبه فرض
 چونکه بعد از ادای او بطن
 سوره بر نمازگر تعیین
 قولها که آنکه دین گفت
 نیز تکرار سوره به جهت
 در درگست و بزرگان ده
 در درگست و دو سوره خوانند
 گفت مکروه پاره علما

گفت مکروه اندر دل صاف
 نیست مکروه بیشک و بهر
 مقتدر باشد و سکوت تمام
 گفت الضات مقتدی از وجوب
 و رهنایه و غیرها این است
 خواندش بیکه آیت ترغیب
 استماع است فرض و آن حدین
 یعنی صلوات علیه گفت اگر
 یعنی سدا بگوید او صلوات
 می کند قوم استماع سکوت
 هست اندر کتاب کا فوری
 بزیان صحیح کرد بیان
 یعنی ساز و سکوت سلیس
 می کند از مشایخ ماهر فرض
 هست ممکن درود بر گفتن
 بکند بوده است مکروه این
 صاحب جامع البیان گفته
 هست مکروه و سبک است
 شد تخلف اصح فلا بیکه
 سوره در میان او نماند
 قول دیگر نوشته اند اما

آنکه در این صورت که شد مرد و
شایع ورد با چنین آورد
هست مکرره که در مانند
گر چه زن سوره ای نکواند
گر مصلی بر رکعت اولی
بعد آن یک رکعت دیگر
بعد هر که در ایضین داند
مکند ترک یا کند این بار
یا که در رکعت دوم این مرد
بعد داند سوره دیگر
در کتاب و خیسره المختار
گشته گشته یک آیت از قرآن
در تطوع بغیر که شمار

ختم سازنده را اگر است
قصید یک سوره در نماز که کرد
بعد از آن سوره دیگر خواند
آن مصلی گفت حرفی بیش
خواند یک سوره از کلام خدا
سوره دیگر بکردی هر
سوره در میان سه ماند
خواند این سوره را هوا مختار
سوره را اگر قرائت کرد
نیست پایان است بالاتر
مکند ترک بعد از این بار
خواندش در فریضه که بدان
از سلف اینچنین شده بسیار

و بیان قرائت که حرف بر حرف دیگر تبدیل شود حکم او چیست

سخن عالمان طاهر طرف
بوده باشد باومی امکان
یعنی چون ط و صاد در گفتن
یعنی الصالحات که شد یاد
گشت فاسد نماز این انسان
لیک محکم اگر نباشد فصل
یعنی چون ط و صاد و او

حرف خوانده شود میان حرف
بے مشقت جدا بکردن آن
بے مشقت جدا خوان کردن
ط و صاد که بجا صد
در فساد و او چه شک چه گمان
بین حرفین بے مشقت فصل
ط و صاد تا دسین مع الصاد و او

و در این صورت که شد مرد و
شایع ورد با چنین آورد
هست مکرره که در مانند
گر چه زن سوره ای نکواند
گر مصلی بر رکعت اولی
بعد آن یک رکعت دیگر
بعد هر که در ایضین داند
مکند ترک یا کند این بار
یا که در رکعت دوم این مرد
بعد داند سوره دیگر
در کتاب و خیسره المختار
گشته گشته یک آیت از قرآن
در تطوع بغیر که شمار

بکره اولاده قرائه اثنته
علی الاولی علی ثلث آیات
اما فان کان اقل من ذلك لیکره
وقی ثلث آیات اختلاف ط
یکره منه التواتر ان کره ۱۴
فی کند در قرآن خواندن
باجاب اندر هر کس که بگوید
الرحیم خواند نماز را روا بود
و نیز سه

<p>اختلافی الله فی این است نزدیک پاره فساد و بیاور خوانده باشد نماز نیست روا آن امام همام صدر شعیب یا شود و نماز جایز قلم یار نزد عامه مشایخ است فساد واجب است استعیاض بر عابد یک بیک در خلاصه کرد جدا یا بخواند بزال نماز فساد خوانده یا نشد نماز نیست روا گشت فساد نماز و فی الحال خواند با ذال یا بطلان اگر این گفت فساد بزال قاضی خان قول عامه شمس و شمس اینجا گشت فساد اگر بخواند خطا خوانده یا نشد نماز نیست روا نیمه اینجا نماز نیست روا خطا بخواند و گوی فساد و بیاور غیر فساد گفت اهل سبیل نیز خطا و تفتین کرد و ضما نیست فساد بود بندا و اما</p>	<p>در کتاب خلاصه یحیی است بعضی کرد و حکم او فساد ما خطا خطا خطا یا با خطا گفت از نسخ امام سعید خطا بخواند کسی بجای ضما یا بخواند سیدین بجای ضما نزد بعضی الله فی فساد فساد نماز و اما یعنی چون خطا خطا را با ضما ضاد مغضوب را اگر با خطا یا بخواند به را و یا با ذال یک در خواندن و لا اله الا الله در خلاصه فساد و نبود آن در سر جمیع هم بزال و خطا شخص و العباد یا شمس را ناضره بضاد و را با خطا ناظره با ضاد شد یا با ذال ذلت ضما و شد نماز ضما ذال اگر خواند ضاد فی تضلیل لیک این ضاد خطا گشت فساد خواند از کسی کلمه و اظهر خطا</p>
--	---

و لا اله الا الله فی این است
بعضی کرد و حکم او فساد
ما خطا خطا خطا یا با خطا
گفت از نسخ امام سعید
خطا بخواند کسی بجای ضما
یا بخواند سیدین بجای ضما
نزد بعضی الله فی فساد
فساد نماز و اما
یعنی چون خطا خطا را با ضما
ضاد مغضوب را اگر با خطا
یا بخواند به را و یا با ذال
یک در خواندن و لا اله الا الله
در خلاصه فساد و نبود آن
در سر جمیع هم بزال و خطا
شخص و العباد یا شمس را
ناضره بضاد و را با خطا
ناظره با ضاد شد یا با ذال
ذلت ضما و شد نماز ضما
ذال اگر خواند ضاد فی تضلیل
لیک این ضاد خطا گشت فساد
خواند از کسی کلمه و اظهر خطا

ذکر کردست شارسج او را و
 فون العنت را به نحو اندام
 ذکر کردند بزرگان خاص
 لام قل را اگر به نحو اندام
 نیز از ترغیب الصلوة نکو
 طاهر مذکور در من الشیطان
 بر کجا من بود بمن خوانند
 او بقت اگر به نحو اندام
 تا بخواند خطب نماز فسا و
 اینچنین طایطیات بنا
 صدوات و صاحبین بالین
 قطع گردد بهر کجا کلمه
 نیست فاسد بهر بقا
 یعنی ال گفت برگرفت نفس
 یا که ات گفت در درون نماز
 گفت از بعد از تحیات او
 در قنوت است در فصله صاد
 مستحیک که بیگانین است
 هست شعی و مسجد هم بین
 تا و نشی اگر بسین خوانند

بقیچین دان نماز دوست قضاو
بشادے او بود احکام
شخصی در اس سورہ غزل
با و اعاده نماز او پیدا
ذکر سازیم از روایت او
تا بخواند نماز شد ویران
گشت فاسد نماز او داند
گشت فاسد نماز او فی الحال
یا که سین صد بخواند صاد
خوانده باشد نماز نیست روا
خوانده باشد تباہ شد بشین
قول قرا بود نماز تبه
سعی فرما و احتیاط شما
حمد لله بگفت از آن پس
نفس او گرفت اینجا باز
بین آن دو فرق خلقت کو
اگر بخواند بسین نماز قضاو
نیز نستغفر که چون این است
صاد خواند تباہ شد بشین
گشت فاسد نماز او داند

[illegible]

در بیان قرائت که حرفی زیاد شود حکم او چیست

در قرائت واسه خمیش کرده یاد
حرف زائد شود بخواندن آن
زود گردد و تغیر در معنی
نزد عامه فساد نبود و او
عفو و پند عامه مردم
بر زیاد و حرف اگر نیفت
احتیاط تمام باید کرد
شخصه میخواند سوره و الیل
گروان بگفت قاری کس
انگشت را و انگشت این
در خلاصه و نیز قاضی خان

کوثر صاحب خلاصه التور یاد
گفت در وقت خواندن قرآن
پس باین حرف زائدش یعنی
قول بویوسف است ایجاد و
مثل بدخله گشت بدخله
هر جگاہ تغیر شد معنی
گشت فاسد نماز و ایرو
صورت او چنین بود ای خیل
ناگهان آن سجده را بس
نیز چون این در اول السین
بر زیادی و او فاسد دان

در بیان آنکه اگر حرفی کم شود حکم او چیست

گر نگردد تغیر معنی آن
در بیان آنکه دل صاف
رسمنا بوده است ای مردم
بد رستی نماز نیست فساد
بس به نقصان حرف فاسد دان
والله را اذ استجبت گفت
گشت فاسد اگر چنین داند

هر جگاہ که حرف شد نقصان
غیر فاسد بود بغیر خلاف
مثلاً اینکه اصل جائزهم
جاء هم خوانند تا او افتاد
گر بگردد تغیر معنی آن
مثل او ای در معانی سفت
بعد و او و ما خلق ماند

دوازده حرف ازاد
حرفان غیر الف باء و طاء
فاحشاً لغت به معنی
ترانه ۱۱ مثلاً ما مع
غایب شین خواند که ما
غنی الذکر لاسنه
بد و او فاسد دان
شود و بدست جایز بود
زیر که او را در قسم
است ۱۲ و بدست
سه الفاخصان و بدست
مکمل حرفان مکمل
نعمت
آخری
حرفان
فاحشاً لغت به معنی
ترانه ۱۱ مثلاً ما مع
غایب شین خواند که ما
غنی الذکر لاسنه
بد و او فاسد دان
شود و بدست جایز بود
زیر که او را در قسم
است ۱۲ و بدست
سه الفاخصان و بدست
مکمل حرفان مکمل
نعمت
آخری
حرفان

آبرو سے جان کور این نور
از ہمین نور امی خدا سے احد
در چین باب شایع اوراد
خواند انصفت را بکسرتا
نیز ایامک را بکسر کاف
موسم و مومنه در هر زن و موزو

خانه آخرت ازین معمور
کنی دور در دو کون الحد
قول متقدمین بسیار و یاد
بد رستی نماز نیست روا
خواندش فاسدست برین
احتیاط تمام باید کرد

در بیان آنکه کلمه با کلمه تبدیل شود حکم او چیست

باز صاحب خلاصه است مرقوم
کلمه چونکه یا دیگر کلمه
هر جگه است قریب معنای
مثل جاس که العیون بودی
انجیر البصیر شد یا او
باشد و جاسه انتم از قاهر
شخصه از سو خواند و آیت
نصبت را بمنزل سلطنت
بر قیاس پس امام ابو یوسف
لیک نام بود و لفظ آنها
کلماتیکه نیست و در قرآن
صورتش اینکه خواندند تا بین
نزول یوسف است آن نماز خدا
گرنه است قریب معنی آن

در فتاویٰ خورشید فکین کرد
گشت تبدیل ای سالک مر
نیست فاسد نماز بر جامی است
یعنی در خواندن احکیم شدی
یا شود السبع هائز سحرگو
نیست فاسد نماز ای طاهر
سجده را بمنزل صحبت
خافت را بمنزل رفعت
غیر فاسد بود درین احرف
سه فرما و احیای نما
یک باشد قریب معنی آن
یعنی خطا و مجاسه تو این
تزد و و پیشوا فساد مباد
نزد جمله نماز فاسد و آن

[illegible]

در بیان مفسدات نماز

بعد گویم مفسدات نماز
 آنچه در شرح مختصر این است
 می بود مفسد نماز سخن
 خواه عمداً بگفت خواه بخطا
 یا بربطی است یا در خواب
 باشد این جمله مفسدات نماز
 چون مراد از کلام اندر این
 بلکه هر لفظ که بود مفهم
 تا که گفتند بزرگان کرام
 یعنی چون آن بگفت یا آن کس
 در هدایه بود و غمید او
 خنده ضحک کرد اگر انسان
 ضحک آنست بشنود خود او
 ضاحک ارباب است یا صبیان
 آنچه صاحب وقایع بادین
 هست مفسد این المتاوه
 هست در شرح شه حسین شریف
 الامین آه گفتن است ای شه
 یک تصحیح کرد بے اسماع
 نیست فاسد یا و نماز است

اگر نخواهد عدا می سبب انبار
 یعنی در جامع البسائین است
 مطلقاً اوست نیست اینجا ظن
 بیش یا کم نماز نیست روا
 یا بقرآن بی شخص کرد عذاب
 بعد اینها نماز نیست جوانه
 نبود اصطلاح نوین
 هست مفسد اگر چه باشد کم
 منع مسموع کرد آن هنگام
 آه یا تفت فساد شد زان پس
 یعنی در فصل ناقضات وضو
 بدستی نماز شد ویران
 نشنود آنکه هست در پهلو
 در خلاصه و را برابر دان
 گر باین لفظ که کند تعیین
 نیز تافیف است روئیده
 یعنی آن گفتن است التافیف
 اینجا این او گفتن التاوه
 حرماناً بگونه زمین انواع
 مکرش نزد حضرت کرخی

از آنچه در شرح مختصر این است
 می بود مفسد نماز سخن
 خواه عمداً بگفت خواه بخطا
 یا بربطی است یا در خواب
 باشد این جمله مفسدات نماز
 چون مراد از کلام اندر این
 بلکه هر لفظ که بود مفهم
 تا که گفتند بزرگان کرام
 یعنی چون آن بگفت یا آن کس
 در هدایه بود و غمید او
 خنده ضحک کرد اگر انسان
 ضحک آنست بشنود خود او
 ضاحک ارباب است یا صبیان
 آنچه صاحب وقایع بادین
 هست مفسد این المتاوه
 هست در شرح شه حسین شریف
 الامین آه گفتن است ای شه
 یک تصحیح کرد بے اسماع
 نیست فاسد یا و نماز است

اگر نخواهد عدا می سبب انبار
 یعنی در جامع البسائین است
 مطلقاً اوست نیست اینجا ظن
 بیش یا کم نماز نیست روا
 یا بقرآن بی شخص کرد عذاب
 بعد اینها نماز نیست جوانه
 نبود اصطلاح نوین
 هست مفسد اگر چه باشد کم
 منع مسموع کرد آن هنگام
 آه یا تفت فساد شد زان پس
 یعنی در فصل ناقضات وضو
 بدستی نماز شد ویران
 نشنود آنکه هست در پهلو
 در خلاصه و را برابر دان
 گر باین لفظ که کند تعیین
 نیز تافیف است روئیده
 یعنی آن گفتن است التافیف
 اینجا این او گفتن التاوه
 حرماناً بگونه زمین انواع
 مکرش نزد حضرت کرخی

گريه ساز و نه بر در و دالم
 گر چنين گريه است با آواز
 و در پايه چنانچه كرده ياد
 گريه از بهر آخرت باشد
 ياكه در ذكر جنت نارسد
 يا تخنج بگريه عذر او
 است اين هم ز مفيدات نماز
 مذكر نباشد از مضطر
 بهر تخمين صوت اگر كرده
 گفت ظاهر دو حرف هم اينجا
 يعني تخمين صوت نيست مگر در
 گفت در شرح فقه كيداني
 گر مصطلحه و مبدع جاسه سجود
 در بهجات هم بود مسموع
 گفت مفيد سلام خدا آن
 صفوة جامع البساتين بين
 مطلقا مفيد است رة سلام
 است مفيد سلام عهد خطاب
 نيست مفيد سلام بهر درين
 اين سلاميكه با زفر موده است
 يك مدد سلام بر انسان

يا بود گريه از مصيبت هم
 هست بيشك ز مفيدات نماز
 هم نوشتن شايخ او را در
 طلب عفو مغفرت باشد
 نيست مفيد اگر چه بسيار است
 حرف پيدا گشت از دست او
 كه درين باب احتياط بساز
 در تخنج چنانچه گشت خست
 در نمازش تخنج كرده است
 فاسد است آن نماز نزد ما
 اين سخن هم ز شايخ مذكور
 يعني در باب كره و سه واني
 نيست مسموع كره خواهد بود
 هست مفيد نماز او ممنوع
 نيز رة سلام مفيد دان
 سخن مختصر كند تعييبين
 چونكه روشن بود خطاب كلام
 ذكر گفتند سهوا و اصحاب
 هست اندر كتابها تعييبين
 بس سلام نماز فرموده است
 گر چه سهو خطاب مفيد دان

در فتاوسه کافی کردین
 اگر بختی و بد بسو سلام
 نیست فاسد نماز زمین معنی
 یک ناسه بود اگر به نماز
 صورتش اینک شخصه از پیشین
 پس بدانت اوانه گشت نماز
 سجده سهوی کند زان پس
 یک اندر گمان اوست اگر
 بد رستی نماز شد ویران
 هست کثر العباد ورا منطبق
 وطن مسجوق و سلام امام
 بهین زن اگر سلام بد او
 یک سهوا اگر بد او سلام
 آن سلامی که گفت مقبوض
 اینک گفت السلام شد ویران
 خواه رد سلام لفظا هست
 یک اندر روایت دیگر
 آنچه در این کتاب شد تعیین
 در عبادت حضرت متعال
 در کتاب خلاصه تعیین است
 اگر تنخی ز عجز خود سازد

در بیان سجود سهو عیان
 بگما نیکه شد نماز تمام
 سجده سهو کند یعنی
 مقصد است آن نماز اینجا باز
 بر سر و سلام داو چنین
 باقی او ادا بسازد باز
 چونکه داده سلام سهو انگس
 هست این جمعه با نماز سفر
 چونکه کرده نماز خود نیان
 یعنی در باب لاحق و سبق
 هست بروی مع امام سلام
 بد رستی نماز اوست فساد
 می شود با سجود سهو تمام
 گشت و رباع الباقین یا و
 اگر نایکم گفت هم نشان
 یا اشارت بسر بود یا و است
 نیست مقصد اشارت بدو سر
 مثل این ذکر کرد شمس الدین
 واجب است احتیاط بر همه حال
 سخن بزرگان دین نیست
 یا منی بجز خضیا و

مسکات الحقیقین
 در بیان سجود سهو عیان
 بگما نیکه شد نماز تمام
 سجده سهو کند یعنی
 مقصد است آن نماز اینجا باز
 بر سر و سلام داو چنین
 باقی او ادا بسازد باز
 چونکه داده سلام سهو انگس
 هست این جمعه با نماز سفر
 چونکه کرده نماز خود نیان
 یعنی در باب لاحق و سبق
 هست بروی مع امام سلام
 بد رستی نماز اوست فساد
 می شود با سجود سهو تمام
 گشت و رباع الباقین یا و
 اگر نایکم گفت هم نشان
 یا اشارت بسر بود یا و است
 نیست مقصد اشارت بدو سر
 مثل این ذکر کرد شمس الدین
 واجب است احتیاط بر همه حال
 سخن بزرگان دین نیست
 یا منی بجز خضیا و

<p>بازنده عطسه در نماز چنان عفو گویند همه کار گفت قنیت آوسته و اگر گر همان شخص را خطاب بکرد نیست تفسیدی شریعت حکم تیر در چند نسخه تعیین است گر بود در نماز نیست فساد یعنی در عطسه درون نماز گفت ائمّه اند از انسان سخنه هست بر فساد و نماز حد گوید پس از قرائت نماز هست آن مفادات استرجاع</p>	<p>گردد اگر رخ باز عجز انسان بهین با حروف شد حاصل شخص عطسه زنده است اگر گشت فاسد نماز ثانی مرد لیک ساز و خطاب خود را و باز در جامع البساتین است عاطس از حمد حق بسیار و یاد نیست تر آن بود سکوت بسیار بلکه در عطسه گفته اند چنان یعنی از بوحیفه جانبار چون تو قول صحیح بشنو باز مفسدات نماز شد انواع</p>
<p>پیشی استرجاع است که شخصی در نماز بود و دیگری خبر داد که غلامی فوت یافت نماز گزار زنده اگر در جواب گوید آنا الله وانا الیه راجعون</p>	
<p>می بخوانند کلام ربانی چیت اینجا نماز او بر کو کرده باشد قرائت قرآن نیست فاسد نماز عندا کسکل گشت فاسد نماز قاصح مرد فتح سازد اگر بفیض امام سخن این کتابها منسلق</p>	<p>در بروی نماز انسان فتح سازد مصلی بر او گر اراده در فتح آن انسان در خلاصه تره روان سبل لیک تعلیم او اراده کرد در وقایه هدایه کرد و اعلام گشت فاسد نماز او الحق</p>

نیز اندر خلاصہ کرد بیان
 مایحوز بہ الصلوٰۃ تمام
 نقل می شد بآیت دیگر
 فتح اورا گرفت او یاسے
 مایحوز بہ الصلوٰۃ اگر
 فتح اگر ساخت مقتدی سلیم
 گشت فاسد نماز فاتح فرد
 ناہیحوز بہ الصلوٰۃ بخواند
 بس توقف بکرو در آنجا
 گر کند فتح مقتدی آن دم
 اصح اینجا تباہ نیست نماز
 یعنی در جامع الصغیر شہید
 مایحوز بہ الصلوٰۃ امام
 گشت فاسد نماز این و آن
 این سخن آن در معانی صفت
 بہین نحو در فتاویٰ ہم
 از بہین قولما کہ شد تعین
 کند یا امام خود بی قیل
 خواندہ باشد امام نیک خبر
 نکند اخذ فتح اورا بل
 پاکند انتقال در آنجا

ایچنین در کتاب قاضیخان
 از قراآت متخواندہ بود امام
 مقتدی فتح کرد آنہم اگر
 نیست فاسد نماز او واسے
 خواندہ کرد دست نقل یاد دیگر
 ہم ارادہ کند باو تسلیم
 ہم نماز کہے کہ اخذ بکرو
 بعد از آن آن امام چون ماند
 چون نکرد انتقال با آخری
 شدہ است اختلاف اہل کرم
 یعنی بر فاتح بر آستند باز
 یعنی صدرا شہید امام سعید
 از قراآت کہ کردہ بود تمام
 فتح آخذست ایشا ثمان
 بیقین وان بافیظ قال لکفت
 و کر کہ و ندیسر اہل کرم
 مقتدی را بود متر اورا این
 یعنی بر فتح ساختن تجیل
 مایحوز بہ الصلوٰۃ اگر
 برو و بار کوع این اعل
 بدستی بآیت آخر

ایچنین در کتاب قاضیخان
 از قراآت متخواندہ بود امام
 مقتدی فتح کرد آنہم اگر
 نیست فاسد نماز او واسے
 خواندہ کرد دست نقل یاد دیگر
 ہم ارادہ کند باو تسلیم
 ہم نماز کہے کہ اخذ بکرو
 بعد از آن آن امام چون ماند
 چون نکرد انتقال با آخری
 شدہ است اختلاف اہل کرم
 یعنی بر فاتح بر آستند باز
 یعنی صدرا شہید امام سعید
 از قراآت کہ کردہ بود تمام
 فتح آخذست ایشا ثمان
 بیقین وان بافیظ قال لکفت
 و کر کہ و ندیسر اہل کرم
 مقتدی را بود متر اورا این
 یعنی بر فتح ساختن تجیل
 مایحوز بہ الصلوٰۃ اگر
 برو و بار کوع این اعل
 بدستی بآیت آخر

معمور نش اینچنین بود هر جا
 قلمش این سخن خطاب جواب
 آنچه بنویشته ایم در این باب
 قصد اعلام خویش کرد آن یار
 در خلاصه نوشت از این باز
 مثل این جاریه که او میگشت
 گفت شبیح یا ایما یا ی
 نیست قطع نماز با این دو
 گرفت ائمت بکردار مصحف
 سخن مختصر همین امی سعد
 خواه کم خوانده است خواه زیاد
 آنچه در جامع البساتین است
 باز فرمود آنکه دارد یا و
 بوالکارم بزرگ راه نورد
 خیر مکتوب را بگردن نه
 نیست فاسد نماز این نظر
 لیک مستفها نگاه نکرد
 گفت نزد محمد است فساد
 وز محمد چنانچه تعیین است
 از ابو یوسف آنچه شد تعیین
 از هر ایه صحیح بالا جماع

گشت فاسد نماز نیست و ا
 مطلقا مقصد است در این باب
 که اراده با و بکردار جواب
 گوشت آن منضم نماز گذار
 نیست فاسد بلا خلاف نماز
 که زمپش مصلی بگذشت
 کرد آن باره در عقب آید
 دو ستر آن بود و نکردن او
 فاسد است آن نماز گفت لفت
 گفت در جامع البساتین بعد
 هست در ظاهر الیه و ایه فساد
 نیز در شرح شمسین انیست
 عندم آن نماز اوست فساد
 از کتاب خلاصه تعیین کرد
 غیر مستفهم او بکردار اگر
 لیک بر سجده گاه شوخا
 قسم هم کرد آن مصلی مرد
 نزد ابو یوسف او فساد و ا
 اخذ بولیت گفت بر این است
 گفت اخذ شایخ ما این
 غیر فاسد بود بغیر نزاع

درستی آورده است
 سخن از المصنف گذار است
 حکم کند باینکه اگر است
 چنانچه در آن بین خواند
 چنانکه گوید چنانچه
 و بگفته است از این
 این کفر است از این
 حق در این است
 صاحب کتاب بنویست
 فاسد نماز خوانده است
 گفت باینکه باینکه
 او را خدا لعنت کند و لعنت
 باشد فقال رفع القلم
 باینکه باینکه
 من القلم باینکه باینکه
 الشیخ او را لعنت کند
 در مفسرات و در مصنف
 آورده است که در مصنف
 پیش از نماز تعیین نماز
 قزوینی در خلاصه
 در بیان در خلاصه
 نزد ابو یوسف فساد
 فی الشیخ و فی الشیخ
 فی الشیخ و فی الشیخ
 فی الشیخ و فی الشیخ

آنچه در جامع البساتین است
 در خلاصه نوشته اند چنان
 رفته باشد اگر بخت بد
 قدر دو صفت بد نفع و حسد
 نه بهر نماز رفته آورد
 خواه با شهوت است و بی شهوت
 یا بشهوت مساس نماز آن
 آن یکے ملک را اگر خائید
 این سخن در خلاصه مشهور
 زنی بر بچه اش بن اولین
 گردین مانند بچه درستان
 یک نازل شود در پستان شیر
 یک یک یک کرت یاد و
 یک یک یک شت بطن
 در خلاصه نوشته اند سلف
 کرده نیت امام هم آنجا
 همه گویند نماز مرده جواز
 یک کس از راست هم چیک کس
 چون محاذات کنند هنت تبه
 هم ادا گذارد این و هر
 هم بود شرط استوار مکان

نیز در شرح شمس مین این است
 راه اگر رفت در نماز انسان
 غیر فاسد نوشته اند سلف
 رفته باشد نماز او فاسد
 شوی آن زن گرفت بوسه کرد
 گفت فاسد نماز بی شبهت
 نکرده و نماز او بران
 او کثیر است می شود تفسید
 علما کرد این چنین مذکور
 گشت فاسد نماز او بیطن
 ما و او ست کار به از آن
 نیند فاسد شود برین تیر
 نیست نازل لبین تباه گو
 که نازل نگشته است لبین
 زنی واقع شود میان صفت
 به یقین اما متنی
 یک عله مرده را تباه نماز
 هم کس که بود حق ای پس
 در نماز یک هنت مشترکه
 هم بود زن ز اهل شهوت او
 نبود حاکم میان نشان

در جامع البساتین
 در خلاصه نوشته اند
 رفته باشد اگر بخت
 قدر دو صفت بد نفع
 نه بهر نماز رفته آورد
 خواه با شهوت است و بی
 یا بشهوت مساس نماز آن
 آن یکے ملک را اگر خائید
 این سخن در خلاصه مشهور
 زنی بر بچه اش بن اولین
 گردین مانند بچه درستان
 یک نازل شود در پستان شیر
 یک یک یک کرت یاد و
 یک یک یک شت بطن
 در خلاصه نوشته اند سلف
 کرده نیت امام هم آنجا
 همه گویند نماز مرده جواز
 یک کس از راست هم چیک کس
 چون محاذات کنند هنت تبه
 هم ادا گذارد این و هر
 هم بود شرط استوار مکان

گر حیم نبود تباہ کردیران
مقتدی می بیشتر رفت ز نام
ترک فرموده ز منتهای نماز
خواه عهد است خواه بر لسان
مثلاً سجده گزجای محس
در وقایع چنانچه تعیین کرد
بقبای سجدین سجدین
زین سخنها چنانچه تعیین گشت
با کسی روز قبله گرداند
تغی سینه که گشت هر روز
اختصار سخن ز منتهای نماز
فرضهای نماز قبل ازین
اسی سجدات سجدات ست نماز
بدستی ستون دین او است
این چنین بندگی منتهای شاه
دل که گنج محبت آن است
آنچنان بازگاه صدق تمام
در صلاوة فقیر سجد دست
آدمی زاد در گناه شود
نکند توبه کند دیگر
بند توبه گناه برگردد

لا
اول
الصلوة
عن الفکر
من غیر فکر
از آن
صلوة
منسرا

مست در جامع البساتین آن
مقتدی راتبه نماز تمام
گر شود آن نماز فاسد باز
چون شود ترک فرزند خدا
بکند فاسد آن نماز کس
در حنای خدا و غمید با آورد
با و در این صورت نماز فساد
قبیل در پاسی که مکان گشت
عذر نبود تباہ شد و اند
در فتاوی که لم غیله
ترک گردد نماز نیست روا
یک یک گفتار ایمان
بهترین عبادت ست نماز
سجد سجد سجد سجد
بین که گرد و سیاه تبا
بازگاه شد رعیت ایمان
میشود رخنه از قطعه حرام
از نبرگان که نقل فرمودست
نقطه از دشمن سیاه شود
آن سیاهی شود و زیاده تر
آن سیاهی زیاده تر گردد

رفتہ رفتہ دلش سیاہ شود دل کہ گرد و سیاه در اینجا انجپہ شد منہ گیت در و جهان کس بروے سیاه خبریند بارہ مردم بر دیہای سفید روسیا مان نظر کنند از دور بعد از ان حال آن سیر کس تو کہ الحال زندگے داری توبہ باد کہ خدا سازی چہ شود حالسا نکو گردد ہر سیاہی کہ در دل ست بکشد از سفید رخساران آن بہشتی کہ بہت رحمت و	عمل خیر او تباہ شود روے گرد و سیاه در آخری نزد مخلوق آشکار و نهان آبرو مانے بندگے ریزد چون ستارہ چو باہ چون شمشیر حسرتش گرد از سیاہی دور شجہ اور احسانئی اندیش موسم نام بندگی و آبرو خویش را از ہوا جدا سازی توبہ تو قبول او گردد کرده با آب غفوشست روز ششم میانہ مردان توبہ کردن بود کلید و
--	--

در بیان محرمات نماز

در فتاویٰ فقہ کیدانی فکر کردہ محرمات نماز تسمیہ را بلند گفتن جسہ کردن بلفظ آمین یا چونکہ آمین بگفتن ست دعا شافعی جسہ کردن این و راست باجپ نظر در ان بیگام	نیز در شہ حای وی دعا ذکر سازیم مادر اینجا باز گفت باشد محرم او بنظیر باشد از این قبل درون نماز پس بنامی دعا ست برخفا یقین دان شد است اخذ کہ بہ تحویل بعضی دست حرمان
---	---

<p> سبب کجی روز مباح باشد آن که با صاحب خویش پیمان مس حرام ست آن چنان گرد بکند از راه و مسدود باز در تلوع چوبین کن نزد و کسب رانستار قنوت غیر از فیما حرام قنوت گفت نبود حرام یکت در رکوع سجود و نه چنان در سجود آن نماز است فساد در نماز از محض است او را کم ز سگه باز او شده است گنا کم ز سگه باز او شده است گنا در تشهد کسب است با به گفت در نزد است نهی می یعنی با اصح شهادت است یعنی در غیبه و تر بر خواندن نیست و غیبه و تر هیچ جوان خواندنش را کرده است ثبوت مقتدی شد بشافعی در نگند در قنوت بقیه </p>	<p> نگرد و گر بگوشه چنان چونکه کرده بنوک چشم نظر هم نظر سوی آسمان کردن بکند کرده بغیر عذر نماز باشد این حکم در قنوت انور رفع یدین گشت ثبوت در رکعت است و رعیت شافعی در رکوع رفع ثبوت رفع انگشتها از روی زمین و دستدم از زمین شود از ایشین هر دو یا نشد ثبوت بازی کردن بجایه بیدین کرد سگه مرتبه نماز تباه و کرد آن بزرگ علامه مثل اهل حدیث اشارت کرد شافعی گفته است اشارت هم دعا و قنوت را بی ثمن نبوشت از محض نماز شافعی در نماز فجر قنوت حقی مذہب خدای طلب در نماز یگانه نه شبهت </p>
---	---

سلک
در رکعت اول
در رکعت دوم
در رکعت سوم
در رکعت چهارم
در رکعت پنجم
در رکعت ششم
در رکعت هفتم
در رکعت هشتم
در رکعت نهم
در رکعت دهم
در رکعت یازدهم
در رکعت بیستم

در صفات نماز شمس الدین
مستحق عقوبت است آن بار
هم گریه است که در کتاب است
انچه فعل کرده از انسان
در قراوت بیان آن گردید
فعلما یک که در درون نماز
انچه زین فعل شایع اورا و
گفته است اعتجاز کرده و آن
انیک بیخید عمامه گردیده
گر عمامه و یا قلنسوه پس
گفت رفع قلنسوه که هست
پوشش راس با قلیل عمل
حکم دستار را چه ضرر بود
پس باندک چه عمل با کید است
گر کشاده شده است این دستار
سر کشاده گذاردن بیهوده
اصل شخص بکشف راس نماز
از خشوع تضرع است اگر
ناصر الدین امام دین بر حق
چونکه تعظیم اوست اینجاب
از عمامه کرده است خبر

گفت لفظ مسی که شد تمیین
آن عقوبت و لی بغیب زار
گفت فوق اسوات بیت انجی و
بود داند ز قدرت قرآن
که درین فصل و عیان گردید
کره باشد بیان شود برآورد
در صحیفه نوشت سازم یاد
سغنی اعتجاز رامیدان
چون بود وسط سرکشاد اگر
اوفتد در نماز از سر گس
باشد امکان فح با یکست
از کشادی سر بود فضل
بوده باشد عماره معقوده
بر سر خویش مانند آن فصل
بهست حاجت لیستش می
بچنین حال اوفتد از سر
میگذارد و یکوی از وی باز
نبود با سر بان کشادی سر
گفت کرده کشف مطلق
عبرت اینجا بود و خشوع قلب
که گذارد و کسی که پشت سر

[illegible]

اگر چه خواندن تذکرات آن بار
 لیک در چند نسخه تادانی
 گفتار را برهنه کرده نماز
 رفع کتین تا بد و مرفق
 از غنایه گشته است چنان
 از دخیسه شرح او را و
 در قبا مطهر است با زانی
 میکند داخل دو کم و دو دست
 نقل کرده نقیب ابو جعفر
 که میازانه بسته است این مرد
 این روایت که شد ازین کتاب
 بکدامین عمل بود ساعته
 از فقیهان وقت بالتفریق
 قول حاجب هدایتی را چه
 در قبا بود قول ابو جعفر
 نه چه پوش و شهادت
 عذر اگر نیست بر نماز گذار
 بر او یل منبر و کرد خبر
 مصالح ستر گر نباشد آن
 این چنین با ثبات بذله نماز
 معنی بذله چیست کن تعین

گفت کرده باشد التماس
 کرده نبود تذکرات خوانی
 بگذارد و بود که است باز
 کرده منبر بوده اند اهل حق
 این چنین شد و سطره بد
 کرد و در بابت که است یاد
 هر جگاسی نماز بر خوانی
 بایدش هم میان بمنطقه
 نقیب میکند نماز اگر
 گفت او خوش را می کرد
 عقل را مانده گشت را این با
 جستجو ساختن از معنی
 بعضی می ساخت این سخن تطبیق
 بوده باشد کبرته فرجه
 او تعالی است اعلم آخر
 گفت کرده گفت از مردم
 بر او یل منبر و کرده شمار
 مصالح ستر عورت است اگر
 بد رستی نماز او ویران
 کرده گفتند اهل معنی باز
 هست شرح و قایم را تعین

فی البیضاء الطویل
 اکثر اول فی الطویل
 انما یذکره الا و کان مرداد
 ما ذکره بکذا و طویل القیاس
 انما یذکره القیاس فی بیان
 الاحکام من بیان بسته نماز
 اکثر و کرده طویل شرح
 او را و در او است
 بعضی زار و معقول کتب
 ان کما فی بعض الکتاب
 جازت و کما فی اول کتاب
 اصله المقتطع فی الکتاب
 و معقول کتب
 سواد کان اللیة اولی
 التماس ان استمر الی
 البیضاء عن الغیر لان کما
 بوجه انما یذکره فی بعض
 فی الصغری عن ابی حنیفه
 ولا نظری عورته لا تعد
 صلوته یو لصلواته
 جامع الفقرات

گفت پارانگه نخواهد کرد
 در صلوة فقیر دین سعاد
 هست پیش مسجدی اما
 یک دیوار و ریانه دو
 باشد اندر میان یک دیوار
 گزینار و نماز در گنج
 میگزارد نماز اگر انسان
 کرده او را با اتفاق نوشت
 گردید است شمع یا قندیل
 نیز سیف معلق مصحف
 نیستند چونکه این و را
 نیز نوشته اند در غریب
 هست ده جا نماز گزیری
 آن یک جبهه حای قصابان
 وان دیگر جای گوشت است
 نیز در هر لباس بام طشت
 هست حمام خانه شیطان
 زن که است بود گورستان
 گفت بر بام کعبه که شما
 کرده باشد نماز اندر راه
 هست مذکور در کتاب نصاب

گفت نیکو دلیل آن شد
 در کرا بیت مکان مشهور
 گنج یا بود و طهارت جا
 نیست کرده اقصای او
 در کرا بیت اختلاف شمار
 کرده دانسته با اتفاق سخن
 پیش او بیت آتش سوزان
 شده است اختلاف کشت
 غیر کرده گفت اهل سبیل
 نبود پاک گفت اند سلف
 در بدایه دلیل کرد او را
 میکند نقل از حبیب باب
 که در اینجا کریم بشمار
 وان دیگر جای خشن شتران
 وان دیگر با نگاه اسب است
 که پیش با عفت نجاست
 که در و بهر این کرا بیت وان
 بجو وان شود مشابه آن
 ترک تعظیم می شود زین
 چونکه باشد گذر بلا شهاب
 کردند از بهر حساب کتاب

مسئله گفت بیانی قرار
 در کرا بیت مکان مشهور
 گنج یا بود و طهارت جا
 نیست کرده اقصای او
 در کرا بیت اختلاف شمار
 کرده دانسته با اتفاق سخن
 پیش او بیت آتش سوزان
 شده است اختلاف کشت
 غیر کرده گفت اهل سبیل
 نبود پاک گفت اند سلف
 در بدایه دلیل کرد او را
 میکند نقل از حبیب باب
 که در اینجا کریم بشمار
 وان دیگر جای خشن شتران
 وان دیگر با نگاه اسب است
 که پیش با عفت نجاست
 که در و بهر این کرا بیت وان
 بجو وان شود مشابه آن
 ترک تعظیم می شود زین
 چونکه باشد گذر بلا شهاب
 کردند از بهر حساب کتاب

تشریح این حدیث که در کرا بیت است

در کرا بیت مکان مشهور گنج یا بود و طهارت جا نیست کرده اقصای او در کرا بیت اختلاف شمار کرده دانسته با اتفاق سخن پیش او بیت آتش سوزان شده است اختلاف کشت غیر کرده گفت اهل سبیل نبود پاک گفت اند سلف در بدایه دلیل کرد او را میکند نقل از حبیب باب که در اینجا کریم بشمار وان دیگر جای خشن شتران وان دیگر با نگاه اسب است که پیش با عفت نجاست که در و بهر این کرا بیت وان بجو وان شود مشابه آن ترک تعظیم می شود زین چونکه باشد گذر بلا شهاب کردند از بهر حساب کتاب

نبود باس این مصلحت
بر سر آتش ایستادند بود
لیکن از حق افضل است تقیین
شیخ بر سوسه قیام کرده و
دکاری سوی پشت آن انسان
حاکم را رسول چون نبشاند
لمک رویش سو نماز گزار
گفت از جامع الصغیر خان
مسور رسد مرد گرد نماز
پس تجمیع رسد آن عادل
بمصلحت گفت در آن حال
فهم شد رسد مصلحت کس
یعنی از عالمان شرع شعا
تا بمانند یا سخن گویان
لیکن بزرگان است بیل
قوم اگر میکنند بدست سخن
یا بود خوف بر نماز گزار
در نمازش بختد او تاگاه
گردین حال او شود بیدار
نبود این خوف اگر آن
پس همین قول که کردم یاد

طلسمید اذن این بود حسن
میگزارد و نماز باس بود
یا بخیر که رویدش زمین
سنگ میسکندن شسته او
میگزارد و نماز باس بدان
در پس حکم نماز بخواند
بوده باشد و یا که به شمار
روزی فاروق دید که انسان
کرد ادب هر دو را بزرگوار
گفت شو سوی قبله مستقبل
میکنی سوی صوت استقبال
کردن اینجا حسد ام بود لب
گفت نزد کسی نماز گزار
که زینت سبب کرامت دن
کرد نهی رسول را تاویل
ترسد این شخص ز غلط کردن
صوتی ظاهر شود و تا نم یار
شود از خنده آن نماز شاه
می شود شرم دار تا نم یار
باس نبود نماز نزدشان
ذکر کرد دست شایع او را و

بسیار از حد
مصلحت افکند
کرمیت بود
خلیله السلام
ایمی الا غف
فصل و اجماع
از بیجا است

که شایع شود از ان
ببولیای مصلحت
افکند آن کرمیت
و شسته اند این
طریق بدست
نشاید کردن ۱۲
چون و الفصادی
۱۳

اگر دبر گرد او نجاست ناک
 لیک بود دست او بکره جواز
 بعد در قاضیخان بفرمود
 ملک کار بود و گوی جواز
 نبود راضی کا فسر بد صل
 یا بود آن زمین کمره و سه
 چونکه راضی نه است صاحب
 میگزارد و نماز معبود
 صاحبارض اضی ست باین
 در میان زمین غیبه و راه
 چونکه نبود حقشن بارض غیر
 اینهمه قول قاضیخان آرد
 نقل کرد از رسول معبود
 گفت ستره بخویش حفا
 انچه کرد دست یاد سازم یاد
 قذر گز باد یا از دست زباد
 چون موخر زرجل باشد نیک
 تا موافق بمب مکله آید
 بخند اس کے زد و ابرو
 یا کسی پیش خویشتن خطاست
 غیبه ممکن بود و نماندن چو

جایی با قعده سجده باشد پاک
 گرچه آنجا بود درست نماز
 این سخن در صلوة مسعود
 که گزارد و ملک غیبه نماز
 چونکه با خواندن مسلمان اصل
 ملک آن مومن ست فروعه
 نگزارد نماز این انسان
 غیر فروعه گز زمین بود
 چونکه نبود مصشره زمین
 مبتلا گشت مومن ناگاه
 باشد اینجا نماز در ره
 همه کس در طه یق حق داد
 بعد ازین در صلوة مسعود
 هر جگای مصل و در صحراست
 همدین باب شارح اوراد
 ستره چوبی کم از ذراع مباد
 چونکه ز اصبح مباد و ادبار یک
 ستره با کس قریب بیاید
 میخند راست پیش خود را
 معتبر نیست چوب انداخت
 قول یکپاره ائمه خوب

الصلوة فی ارض
 مخصوصه جائز و لکن یجب
 بظلمه مکان بیتمه زمین
 و کذا فی الجبال الارواح و النماض
 یمنع الطهارة و الا فی سائر
 اشیاء غیر مقدسه و غیر خزانة
 و اذ استی فی ملک غیر خزانة
 و همین امان کان المسلمان
 کانت لکافرا یوزله لایرشد
 الصلوة المسلمة ارفه دن
 کانت علمه فان کانت
 کانت الصلوة لایس
 و ان فی ارض بیضا
 صاحب الا فی ان
 فان اهل بین ان
 و بین ان یصلی فی الارض
 فر دعه کانت صدقه
 اولی کان حق فی
 و الا فی ارض غیبه
 قاضی خان
 * * * * *

هست و چنان نشان بصلاح
 هم نوشته کسی است لیل نهار
 نشود حاصل جماعت پس
 نیز در آن کتاب بگزیده
 شخصی در بیت خود گذاردگاه
 یافت نفل جماعت او یانه
 کردند از بهر بدعتش سوال
 در کفایای شیعہ آورده
 ابن مسعود بار رسول خدا
 یک جماعت که فوت شد او را
 گفت شمر بر بنده بی شمت
 گفت دو بنده ساختم آزاد
 گفت سه بنده ساختم آزار
 آنچه باشد در قاف وی جهان
 همه را حسد کتی بلا شمت
 در صلوة فقیه مسجود است
 گفت در مسجد محله خوشین
 نزد و یار و دجایه و گر
 بنحیف گفت مانده است اگر
 ظاهراً قول میتوان رفتن
 دیده ام صد هزار از اصحاب

بصر جماعت بود طریقی فلاح
 میکند علم فقه را تکرار
 نیست مقبول آن گواهی کس
 شد شمس لایحه رسید
 مع الهش نماز مندر ضل آن که
 گفت نه آن امام مندرانه
 گفت آری امام نیک حال
 که در و انجمنین بیان کرده
 گفت ای رهبنای شاه و گدا
 کردم آزاد و بیهوده او یک تن
 نرسد با ثواب جمعیت
 مصطفی باز آن جواب بداد
 بعد از آن گفت سید بار
 اگر بود بنده تو جمله آن
 نرسد با ثواب جمعیت
 گویم آنچه فقیه فرمود است
 خوانده باشد نماز از وی پیش
 مردی ماندست از جماعت اگر
 که نشاید رود بجایه و گر
 شیخ بصری گفت امام شریف
 بود به نقاد بدری از احباب

الواحد مع الامام
 حافظ لویسیا لعل و لونا شریک
 جماعتی فی بینات الیزیل و تاریخ
 الجاهل و خزائن الکره و انا صلیت و
 فی البیت ان کان تمها خذار
 ثم الافرج یا کورضو نبی الاحرار
 و ان کان تمها خفت ثم افرج
 لانا طیبی فی راس لواء فی المسجد
 و قبل الناس الرفع جازت ملونا
 لان لجمه و لا فخر الا شمس
 ان علی یوم استخیر
 انا کان طاهه حاج الحرم
 فی المصلی انقذه و ان کان
 منک الکمل الی ان فیضی ان یصل
 منک الکمل الی ان فیضی ان یصل
 معی و در بار جلی اندر
 به بنو ابراهیم و بنو قمر فی الحاقه
 بقبر الفاتحه و بنو قمر فی الحاقه
 درویش داد و ابراهیم و بنو قمر فی الحاقه
 لکیده و اسیر صبی فی خلاصه ان
 صلی مع سبغی فی نایل اواب
 الحاقه و بنو قمر فی الحاقه
 ابراهیم

چون جماعت که فوت شد زنها
مید ویدند با محله دیگر
لیک انکیس و رون مسجد گشت
چون تخت بیار و اول کس
هست در شرح و ردی شبت
گفت یا بیت خویش آید باز
بوده باشد اگر ^{مصلی} دو
گرچه با اوست یک صبی عقل
گفت از روضه چون مسجدی
خواه در مسجد شش گزارد و مرد
خواه رفته مسجدی دیگر
فضل این هر دو را مساوی دان
داخل مسجد ار شود این مرد
لیک داخل گشت باشد کس
شرح او را داخل کرد از حصر
مسجدی راست قوم معلوم
بجماعت که شد ادا می نماز
بجماعت ادا کند یا نه
باز تکرار این جماعت را
شافیه جواز بشمارد
و حبر بالنبی که سید امرا

گروه تعلیمتسای خود دریا
بجماعت او اکسند مگر
داند انیکه جماعت ارگشت
برو و مای دیگری زان پس
که زمسجد گذشت جمعیت
مع ایش کسنادای نماز
غیر جمعه بود جماعت او
او جماعت بود بحدین نقل
گر جماعت گذشته باشد و
از جماعت بماند باشد مرد
بجماعت کند نماز اگر
از سر اجیه گفت لیکن خان
که در اینجا او اش با بیکرد
میشود طالب جماعت پس
ذکر کرده انتمه دین نصیر
هم امام مودون تعیین
جمع و بگزین قوم آید باز
اختلاف انیمه شد وانی
گفت نبود مباح نزو
بهر یک اینجا لیلیا دارد
رفت روزی میان انصا

١٥
 ان الله اذا فرغ
 من خلق خلقه
 فاستدبره في
 حجب و غور
 الغيب ان
 نفسه صامتة
 و لو سمع
 لما فرغ الا خلقه
 نفسه اقلها صلا
 على المسجود
 الام

جماعتی سے محبت
خاصہ فصل المرح
فیہ کی علامت لیا
تکرار الجماعت فیہ
باذان واقامت
عسکریہ و عسکریہ
بیاح و اما التکرار
بغیر الاذان و اما
مباح بالاصحاح
۱۲ خلاصہ

اگر مساویست در بنا هر دو
 در قریب بود در اهرم
 لیک باشد قریب میان
 تا شود باعث آن سعادت یا
 نبود پیشوا اگر این مرد
 در کدانش که اصلحت تمام
 و قریب بود و ثوب کس
 شود پیرا اگر چه آن حالت
 اگر از خوف وقت خرفش است
 و روضه عضو را که سینه سترن
 انیکه هر عضو را سه شود یکس
 به که یک یک بشود پیش اعضا
 قول دیگر سه بار سه شود
 شرح او را ذکر ده است بیان
 که مجموع جماعت این بارش
 لیک تا خیر ساختن آن وقت
 نیز در این کتاب شد مذکور
 پس همان کس شدت بارش
 یا که بر جامه است خوف فساد
 هم حضور جماعت اسی سبب
 سبب باید اگر چه قائدا
 برود و با شریب منزل او
 پس محسب بود و همین آدم
 بقلیل الجا عیش و آن
 مهم جماعت در و شود بسیار
 با شش نگاه باید کرد
 در پس او کتد نماز تمام
 کتد از قدر و هم شش
 باشدش خوف فوت جماعت
 ندید مرد وقت را از دست
 بقیقین ست سینه ترستن
 ماند از رکعت جماعت پس
 باید شش اول جماعت را
 از بزرگان که راه دین بود
 که کسی مخفی است از سلطان
 نیز آید مباح بشمارش
 نه مباح است بلکه باشد مشت
 منزل کس بود و مسجد و
 خوف بر نفس خویش دارد آن
 سبب از و بجا نه باس مباد
 غیب لازم نوشته بر عجا
 نیست لازم اگر رود و نیکو

سبب است
 اذ کان قال القیة
 من المسحوق فان علی
 الما عبد الزوج الی السعد
 او حافظ علی ثاب الفساد
 غلبا بسس بان یصل فی یز
 الجا جماعته لا یزیم مقود
 فاما ذکره علی دان و صد
 السد و اصل من خلاف
 و انشأه اذ لا یلیق
 علی الشیخ
 شرح لمرور منشی
 علی من الرضا
 عن السلطان باحرام
 عن السلطان باحرام
 الجا جماعته
 شرح او را
 * * * * *

۴۱۰

<p>مانده بر جاست بر همین اوصاف نیز پیری که قدرتش بر راه بسته می طلبد از آن آری اذن موسی اگر نباشد بعد که بمولایان خود گران ناید لیک آید گران بمولایش بند را حکم جبه هم نیست در کتابت قنیه که خبر مطروظ ظلمت است بر دشمن</p>	<p>دست پایی بریده هم ز خندان نبود عذر و ان بلا اشیاء تا نمازش کف بحج و ادا نیک فمیه همین عبید از براسے جماعت او آید سیکزار و نماز بر جایش و اند آن کس که پیروین در جماعت چو غدر نیست یا بود خوف غدر باید دید</p>
---	--

در بیان امامت و احکام او

<p>در امامت که کرد او می یابد گر مساوی بود بعلم اگر در قدرت اگر بود یکسان در ورع هم اگر یکپا است در برابر بود بسن پیرو بعد ازین آن کسی که است گر با نهی بود برابر هم بعد ازین گفت قرعه اندازند یا بسانند باختیار قوم گفت در کاف و در همین معنی هر که در شب نماز خواند پیش</p>	<p>بیقین احکام است باد باید آنکس که هست تاری تر پیشوا میکنند او رع آن افضل او کلا تر سال است باد آنکس که هست نیکو رو اوست لایق تری با این در خلاصه نوشت اهل کرم قرعه بر نام هر که شد سازند بهست کار امام کار قوم احسن لوجه را بدان معنی احسن لوجه باشد آن درویش</p>
---	---

از آنکه
در این کتاب
نیز پیری که قدرتش بر راه
بسته می طلبد از آن آری
اذن موسی اگر نباشد بعد
که بمولایان خود گران ناید
لیک آید گران بمولایش
بند را حکم جبه هم نیست
در کتابت قنیه که خبر
مطروظ ظلمت است بر دشمن
دست پایی بریده هم ز خندان
نبود عذر و ان بلا اشیاء
تا نمازش کف بحج و ادا
نیک فمیه همین عبید
از براسے جماعت او آید
سیکزار و نماز بر جایش
و اند آن کس که پیروین
در جماعت چو غدر نیست
یا بود خوف غدر باید دید
در امامت که کرد او می یابد
گر مساوی بود بعلم اگر
در قدرت اگر بود یکسان
در ورع هم اگر یکپا است
در برابر بود بسن پیرو
بعد ازین آن کسی که است
گر با نهی بود برابر هم
بعد ازین گفت قرعه اندازند
یا بسانند باختیار قوم
گفت در کاف و در همین معنی
هر که در شب نماز خواند پیش
بیقین احکام است باد
باید آنکس که هست تاری تر
پیشوا میکنند او رع آن
افضل او کلا تر سال است
باد آنکس که هست نیکو رو
اوست لایق تری با این
در خلاصه نوشت اهل کرم
قرعه بر نام هر که شد سازند
بهست کار امام کار قوم
احسن لوجه را بدان معنی
احسن لوجه باشد آن درویش

ما سے موزہ گریفاسل ہا
ہم دین باب شارح اوراد
اقتدای صحیح انجبا باز
گر نہ اندام را تقسیم
در خلاصہ سے ہم زقا ضیخان
اقتدایز تقیم مسافہ کرد
گفت بعد از خروج وقت آما
این سخن از ائمہ دافے
اقتدای مقیم مسافہ را
در صحیفائے شرح آورد دست
خفے مذہب خداے طلب
ستصیب نباشدش آن یک
نشود منتہ فبقیہ او
نیز او و تر را بلا شہت
یکشندہ بود تقسیم او
ہم سازد و غور اے عمل
آب کہ قدر قستین بود
زان چنان دان اگر وضو ناکرد
بہین شد طما کہ گشت بیان
شک با بیان خویش کردن سیت
گوید آن شخص کہ درین درگاہ

گرا مات کند شد دست روا
بہ زبان اصح سازد یا د
ہست بر ماسح جیرہ جواز
یا مقیم ست یا مسافر این
نبود صحت اقتدای اے آن
وقت اگر ست صحت ست ایڈ
غیر جائز نوشتہ اند علما
بہ لائل گفت در کافے
ہست در وقت بعد وقت روا
خیر از بزرگان دین داد ست
مقدری شد بشافعی مذہب
ہم بایمان خود نادر شک
یعنی در سفر بین باشند و
نگذارندہ است یک کہت
بعد خون قے و دہالیش وضو
یعنی آنکس زیاب مستعمل
گر نجاست در و وقوع شود
از خلاصہ سہ ایہ آورد
می توان کرد اقتدایہ آن
انچہ در این کتاب ہامر ولایت
اناموسن انشاء اقتد

۱۵
ان امران علی
علی القدر علیہم السلام
علی علی غیر طارۃ
فلا یحییہ
الا عادیۃ الطارۃ
ولا یحیی علی القدر
الا عادیۃ الدائم
یعنی لا یحیی
اعمال القدر
اعمال الام باہ
علی علی غیر طارۃ
وہم یا تم تبرک
الا اعلام ۱۲ من
مزارۃ الشیخین

میهم مومن از خدا خواهر
 قول ترغیب کوز و پشت است
 در کتاب هدایه تعیین است
 مقتدی گرگی است چون بر خاک
 یک نزد محمد آن شده مرد
 اصبعش نزد پاشای امام
 یک قول دو بزرگ طلب
 گر بود سوی چپ و یاد پس
 مقتدی هر جگانه باشد و
 از ابو یوسف آهست بیان
 گفت صاحب هدایه آن زل
 و میسان روز مقتدی استاد
 گفت صاحب خلاصه طاهر
 شرح او را و را بود پیشک
 از همین امام باید خواست
 زن اگر مقتدی است کرد اعلای
 مقتدی یکانه زن است هم کرد
 زن پیش امام است و دنیا
 گر یک مرد یک پس یک زن
 است از سوی زست بالغ کس
 هر جگانه که قوم باشد پیش

گر جبین گوید اقتدی اشاید
 فی الاصح نافه است امام است
 در نهایی و کافی هم است
 از همین امام خیر و زیست
 مقتدی هر جگانه باشد و
 می آمد آن یک در آن هنگام
 خیر و از راستش هوا ظاهر
 چنانکه امام بود آن کس
 پیش است امام از این دو
 گفت است میان دو انسان
 پیش است و نش بود و نش
 گفت این فعل را مباحش یا
 پیش است و نش و نش و نش
 گر بود مقتدی یک کرد
 مرد بالغ چندتا چه خیر و زیست
 گفت می باشد و زیست امام
 مرد از سوی زست باید کرد
 این بود و زیست امام
 اقتدی گفت و زیست سخن
 از زیستش پس از آن پس
 به تعلق امام است و پیش

که جماعت شوند زمان خود با
در خلاصه بود اسامی آن
جماعت اگر کنند تمام
در کتاب به ایه آورده
عائشه با زمان که گشت امام
شرح او را و نقل کرد چنان
هست کرده افراد امام
گفت کرده زمین بسبب هم
قوم اگر بر مکان اعلیٰ هست
از جوامع نوشت این خوش فایده
نیز در خط به روایه آن
اینکه کرده گفته اند که
و اگر کرده طحاوی آن شده
قول دیگر در میان کلمه
قول دیگر بقدر گزارش آورده
چیت تنها در دن طالق امام
پای در سجد است یکبار
این روایت در شایع او را
در صلوة فقیه مسعودی
بوده باشد مع امام شافعی
از طحاوی چو شایع او را

با امامت اگر کنند او را
در دایره که است مست چنان
تقیه بگفته اند در میان امام
حضرت عائشه چنین کرده
گفت بودند در اول نظام
یعنی از جمیع اصغیر خان
برهان بلند از اقوام
او مشایخ شود باطل کتاب
بوده باشد امام جعفری
یعنی اندر میان کرده است
بجای طحاوی کرده بیان
بوده باشد به قدر
او مقدر بود و بقامت مرد
چون شود واقع اشیا را
به همین اعتقاد باید کرده
که گفته اند عالمان عظام
گشت و طاقی به خواهد بود
در بیان که است مست
در بندی امام قوم به است
کرده بود با تفاسیر سخن
کرده در بابت امامت یاد

فاتیما زهرا

مانع اقتدار است چند اشیا
 راه عامه و نیز جوئے کلان
 کس بسازد عبور ز واسع نالج
 یعنی بے قنطره مثل آن
 راه عامه چو عجله یا او بار
 منع گفتند بعضی اهل عمل
 هر جگاہ ازین بود کمتر
 در میان امام قوم اما
 فرجه باشد اگر بقدر و وصف
 قول دیگر بزرگان دین
 نبود امکان صف درو بستن
 در صلوٰۃ فقیه دین مسعود
 قدر یک صف کشاده است چنان
 هم در اینجا نوشته اند سلف
 بعد از ان قوم آن نماز بدید
 تا روا شد نماز صف میان
 شد نماز صف میانه فساد
 یک سه شخص را از صف میان
 هست جائز نماز صف اخیر
 نیز در این کتاب شیرین گو
 از امام سه شخصی نیکو خطی

میکنند منع صف نام نسا
 چیست جوی کلان بساز بیان
 غیر ممکن بود بغیر علاج
 نتواند عبور کرد انسان
 بزود منع اقتدار بشمار
 اندر ان راه که برفت جل
 جائز است اقتدار کنند اگر
 فرجه مانده است در صحرای
 مانع اقتدار است گفت سلف
 که در ان فرجه که شد تعیین
 هست جائز نماز او بے ظن
 سخن عالمان ما این بود
 نزد ما اقتدار درست بدان
 بود آنجا امام با سه صف
 جامه های صف میانه پلید
 هم نماز صف سوم ویران
 کو بیا قدر یک صف هست کشاد
 گر بود جای جامه پاک چنان
 اوست داننده ترز ما تقصیر
 مانع اقتدار بود آن جو
 گفت زور قیچ رو و دروئے

نبود جازا اقتدای این
 مگر اندر نماز گاه و عید
 گفت در روز عید چون علما
 بهم نوشتند عالمان سید
 بجماعت کنند فریضه ادا
 بین یک صفت که از صفوف دیگر
 غیر جائز نوشته اند و صفت
 شخصی بر سطح مسجدی شده است
 و در مسجدی است اگر در بام
 شرح او را و اقتدا به آن
 نبود باز هم نماز تمام
 حال او اشتباه شد بر این
 در کتاب خلاصه آورده
 خارج مسجد و کافی است
 خیشی در همان و کان مردی
 تدر و او باشد اتصال صفوف
 گفت تکبیر مقتدی با امام
 گفتند ابو جعفر سخن نافع
 مقتدی در رکوع امامش افتاد
 از قیام آن خانیه شد یا و
 چون تکبیر اولین آن خیر

فتوی برای این بود علی التبعین
 هست جائز اگر چه هست بعید
 حکم مسجد بود و محوطه
 خلق اگر در نماز گاه و عید
 حکم او می کنند چون صحرا
 قدر گردون گذر پسانداگر
 اقتدای که کرده است آن
 اقتدا با امام مسجد خواست
 نشود و اشتباه حال امام
 گفت فی قولم درست بدان
 نبود اشتباه حال امام
 اقتدا نادرست با تعیین
 در امامت چنین بیان کرده
 لیک با مسجدی است او پیوسته
 اقتدا با امام خود کرده
 متصل نبود اقتدای حوقوف
 بیشتر از امام کرد تمام
 الاصح عند هم شد شارح
 گفت تکبیر را کفایت
 آن شروعش بغیر جائز باد
 که محاش قیام بود نه غیر

ان کان من الامام
 والفتدی جائز کبر علیه
 منقطع او تقب نورا و اصول
 الی الامام کینه لا یشترط علیه
 حال الامام و در موضع الاقدا
 فی قولم وان کان علی باب
 و جلیقه من غیر شکل الخ و در محوطه
 الی الامام لا یکنه کینه الا یشترط
 الی الامام من غیر و علی وجه اول
 حکم الامام للمصوح صح الاقدا
 و الاقدا من غیره از فساد
 تحت صلوة الامام فتوی غیره
 داشت و اخذ من غیره و اشتباه
 از آن من غیره و اشتباه
 الی همان و اشتباه و اشتباه
 بوجه از آن من غیره و اشتباه
 سواد که کان فی الصفت اول
 الاقدا و الاقدا الی الصفت
 کرده و اشتباه و اشتباه
 قطع کان کان الاقدا
 الیه و اشتباه و اشتباه

گفت در آخر اسلام امام
آدمی اقتدا با او کرده
نبود جائز اقتدا اکنون
لیک بهر سجد سہو سلام
عہد سہو سلام یا نیان
بجز فصل مفسدات نماز
ہر جگاہے مقیم باشد مرد
او دو رکعت کہ خواندہ داد سلام
باقی ماندہ نماز خود را آن
فی الاصح در دو رکعی اخیر این مرد
این سخن در ہدایہ مے آرد
در بیان قراءت آوردست
یافت چون اول نماز ہمان
بس قراءت بلا حنّان کردن
گوئیادر پس امام ست آن
قول بعضی ست مثل مسبوق او
سجدہ سہو گشت لازم بس
مثل مسبوق ازین سبب باشد
چونکہ فرض قراءت اہل عمل
حکم شد بین حرمت مندوبہ
بیشتر اکنون روایتی ست غریبہ

ہم علیکم گفت آن ہنگام
علما در کتاب آورده
ایکہ گفت السلام شد بیرون
واوہ است اقتدای اوست تمام
شود از بندہ حکمائے آن
گفتہ بودم گفتیم اینجا باز
اقتدا بر کسے مسافر کرد
ووی دیگر کند مقیم تمام
مثل مسبوق ادا کند و جان
بے قراءت اداش باید کرد
نیز کافے دلیلہا دارد
بس ہین کس کہ اقتدا کردست
اندرین دوست لائق این نہان
اہل فتویٰ حرام گفت اہل تن
حرمت او ازین سبب میدان
پس قراءت کند چو در این دو
مثل مسبوق می کنند آن کس
بس قراءت با و ادب باشد
گشت ادا در دو رکعت اولی
احتیاط این بود نکردن خوب
شرح اورا و گفت از ترخیص

به مقیمین مسافرین آدام
 گرند او سے سلام خوانده دو
 آنچه قوم مسافرند امام
 یک قوم مقیم بجهت
 کند نیت ایست اگر
 شفع ثانی اگر بخواند او
 در پس نافله گذارنده
 نبود جائز اقتدا ای آن
 گفت بعد از سلام اگر این تن
 شفع ثانی که ذمه را دارند
 چونکه اینجاسفر بود به مقیمین
 ماچه و انیم نیت آن یک
 گر به نیان بجهت است امام
 به مقیم اقتدا مسافر کرد
 و وی او با متابعت شد چار
 گوش کن در ۱۵ موه سجد
 به مقیم اقتدا مسافر کرد
 یک بعد از خروج نیست و
 واجب است بر امام بر این فرض
 چار رکعت نماز فرضی را

بوده باشد که مسافر امام
 نیست بار رکعت سوم چون او
 گفت ساز و متابعت به امام
 نکنند با امام بجهت
 گشت در و و اداناز سفر
 در حق اوست نافله این دو
 اقتدا کرد فرض خواننده
 می نشیند ازین سبب ایشان
 کرده ام نیت اقامت من
 نیست لاحتقانه بگذارند
 شک بود نیت اقامت این
 حکم ثابت نمی شود با شک
 ساز و این قوم خود نماز تان
 چار خوانند بجهت این مرد
 قطع در و نمی کنند این یار
 قولها عجیب فرموده
 وقت اگر هست صحت است این
 چونکه شد قعدده اولین اینجا
 زین سبب ناجواز کرده عرض
 شفع اول مقیم کرد او

در دوسه آخر از مسافر مرد
چونکه در شفع ثمانی آیت رب
در دو رکعت باین مسافرتن
این قرائت باین مقیم اوست
اقتدا کرد مقتضی بنده
گر قرائت در اولین آن
گرنخواند در آخرین نماز
نیست هم جائز اقتدای او
گشت قاضی در آخرین نماز
از قرائت که خالی ماند این دو
گر دو گانه سه گانه است نماز
این همه وجب از مقیمین مرد
در قنای کافی هم به یقین
یک بنوشت از دو گانه نماز
گفت بعد از خروج بی شبهت
انچه گفتند می کنم تقریر
در شریعت کسی مسافر کیست
این مسائل اگر خدای خواهد
حکم موقوف انجمنین لاحق
بزرگانیکه زیر سر خستند
چند فعل نماز گز امام

اقتدار اگر دغیر جاساز کرد
خواند نش مرتقیم راست ادب
فرض هست از کلام حق خواندن
مانع اقتدار ازین سبب است
نیست جائز به نقل خواننده
ترک گشته است از مقیم انسان
اقتدار اگر داین مسافر باز
باتو گویم دلیل ماسی او
بمحل او اورد او باز
ناروا گفت انداز این رو
اندرین جانوشته اند جواز
بمسافر بغیر وقت بکرد
چون دلیل بهین کند تعیین
از سه گانه هم او نه گشتی باز
فرض او چار نه بهیجیت
اوست داننده تر زما تقصیر
حکما به نماز ایشان چیست
در نماز مسافر ان آید
زود آید مدد کند خالق
در کتاب خلاصه بنوشتند
ترک شتر ترک می کنند اقوام

قال خنيسيا واذا
لم يفض الامام
لم يفتدا القوم
اصرا ما ذاق ايت
وقد مرود ثلث
اذا ملك الامام
عليه السلام
لا يكره ان يعين
والثالث اذ لم
يقف الامام
العقد الثاني
لا يقف القوم
والرابع اذ اذا
تبع بسجدة ولم
يسجد في سبيل
لا يسجد القوم
اذا استمع الامام
ولم يسجد
لا يسجد القوم
والاقل لا يسجد
يقف على ثمانية
ان لم يقف الا
اخلاصة من
نفسه

بس ورا ساخت تشهد این
 گر نکرده بود و دو تمام
 هم نزد عوانت ماند چون نیست
 چون مؤذن اذان اقامت را
 بس تو باب اذان اقامت بین
 اگر مصلحت مقتدی اسکیر
 بتفصیل در صفات نماز
 منفرد هست با امام انسان
 سنت مستحب و خیر آن
 در بیان قرائت آوریم
 در محل قرائت آید کس
 گراما مش کف قرائت پست
 وراما مش بلند می خواند
 چونکه اینجا شنیدن قرائت آن
 فی الصلوة الخفاف یثنی
 گر بود و در دو رکوع امام
 گفت تکبیر قائم آن کس
 بس بماند ثنا علی الثمین
 نقل کنز العباد شد ز انصاف
 در صلوة فقیه دین مسعود
 اقتدا کرد آدمی آنجا

می گوید سلام بالتعین
 پس بدو همراه امام سلام
 بایست تمام تعیین است
 که بخیزد امام قوم آنجا
 بتفصیل شد در تعیین
 گوید او در کدام دم تکبیر
 گفته بود دم نه گفتم اینجا باز
 فرض واجب ز خواندن قرآن
 واجب سکوت مقتدی آن
 باز اینجا بیانش می کردیم
 اقتدا کرد با امامش بس
 خواند این کس ثنا که سنت است
 به یقین خواندن ثنا ماند
 هست لازم به مقتدی انسان
 بنوشته بر همین فتوای
 اقتدا کرد شخصی آن هنگام
 بے توقع کند رکوعش بس
 مشتغل می شود به تسبیح این
 این سخن را صحیح کرد حساب
 در نماز که امام را کعب بود
 گفت تکبیر هم گفت ثنا

هم نکرده رکوع آن هنگام
بس همین رکعتی که آمد آن
چونکه در این رکوع ای عباد
نیز کنه العباد تعین کرد
لیک اندر رکوع پشت این
گرچه تسبیح گفته نتواند
یعنی آن دم امام رفع سر
پیش از تسویا به پشت اگر
کرد آنکه رکوع به پشت
در صلوٰۃ نقیصه مسعود است
در قعود و سجود بود امام
چون شمار را بخواند او یانی
این قعود و سجود نه محسوب
نزدیک چند عالمان عظام
از برائے اقامت واجب
در محل قعود امام که هست
گر تشبه ساختند آغاز
التحیات کرده بودند سر
نزد بعضی متابعت سازد
چونکه ذکر است او درین هنگام
نزدیک پاره روبرو به قیام

سر بر آورد از رکوع امام
نزد ما در نیافت آن انسان
با ماش مشارکت نه قواد
از کتاب ذخیره نقل آورد
تسویه یافت گشت با تعین
یافت این رکعت او چنین دانند
از رکوعش نکرده بود اگر
کرده باشد امام رفع سر
نزد هر سه نیافت آن رکعت
از آنکه چنانچه فرمود است
اقتدا کرد شخصی آن هنگام
نزد بعضی آنکه تا دانست
که درین دم بخواند او خوب
همستند واجب متابعت امام
تر که سنت به است اجماع
اقتدا کرد آدمی نشست
پیش و خیمت او بنشیند باز
خیمت مرابقی امام اگر
التحیات اگر چه آغاز
همستند واجب متابعت امام
التحیات را بکرو تمام

هست يك ذكر چون تشهيس
 هر كه دارد ز آخرت انديش
 پيش بر داشت سر اگر ز امام
 روز محشر كه او بر انگيزد
 زينه را راسه برادران زنهار
 سر كه فاضلترين اعضايت
 سر كه بر داشت و پير آن هنگام
 سخن عالمان عقي پيش
 چون خطا كرد بر خطا بودن
 نيز فرمود شايح او را و
 گر بسبوا بود نماز او
 عمر او ساخته بود هرگاه
 آنچه گفتند بزرگان دين
 در خلاصه و غير با فرمود
 پيش بر داشت راس خود ز امام
 باز نشن ز جبهه تبعيت
 در صلوة فقيہ مسعود است
 گفت پيغمبر صغار و كبار
 هر يك را نصيب افتاد
 هر يك پنجه است با يك بست
 هر يك پيچ نه ثواب اين

كند قطع ذكر اينجا كس
 سر نه در دار و از امامش پيش
 گفته بے شبهه بهترين امام
 سر او چون حمار بر خيزد
 توبه سازيد از هين كردار
 چون سر خردن چهره شويت
 سر بسجده بود هنوز امام
 باز بنهد بسجده راس خويش
 نيز آن هم خطا بود بے ظن
 سجده تپا و وسجده كردن پاد
 كه با جماع غير فاسد كو
 گفت نند و محمد است تباہ
 يعني قول صحيح باشد اين
 مقتدي از ركوع خواه سجود
 باز گرد و چنانچه گشت اعلام
 نشود در ركوع بے شبهت
 بسند با حديث فرمود است
 پنج انواع شد نماز گنہار
 هر يك را ثواب حق هفتاد
 شد يك يك ثواب را شايست
 كيست اين شخصها مكن تعيين

مسالك المتقين
 راسه بر داشت
 تشهيس
 سر نه در دار
 سر او چون حمار
 توبه سازيد
 سر خردن
 سر بسجده
 باز بنهد
 نيز آن هم
 سجده تپا
 كه با جماع
 گفت نند
 يعني قول
 مقتدي از
 باز گرد
 نشود در
 بسند با
 پنج انواع
 هر يك را
 شد يك يك
 كيست اين

گفت ابولیت آن شریعت طی
نبود جز از اشتغال آن
بزرگان که گفته اند لا باس
لیک کرد اینجا بوحیثه خبر
ترس کاری سرباد تناست
در خلاصه ز نظر خفتن شام
می بخیزد ز بهر سنت زود
می شود منحرف و سلف زانجا
یا شود منحرف بسوس پس
گر نخواهد رود به بیت همان
نبود بعد او تطوع اگر
گشت فارغ نشست مستقبل
گر شود ذاهب اختیار اوست
هر چو گاهی نشست در محراب
چون نشیند بقوم سازد او
هست مسبوق گردش اما
در قیادی قضا فی کرده اعلام
مستحب است که هر چه انسان
گفت ینای قبله ای عامل
در پیشگاه خود نشسته اند سلف
روی بر سوس او که گردانند

اگر آئینه را شناسد و سوس
گر نه شناخت غیر باس بدان
سخن هر یک بدیده را اس
ترس آن قول انتظار است
بهترین جمیع طاعتهاست
گشت فارغ در آن زمان که امام
کرد المکت قاعد اف رمود
سوس پینه شود و یا پیری
از مکانی که فرض خواند کس
میگذارد و تطوعش را آن
یعنی چون با او دیا دیگر
گرچه المکت گفت در منزل
در نشیند الی طلوع نکوست
تا طلوع ذکا شیر ثواب
نیست مسبوق اگر خدای او
سوس پینه نویش یا پیری
چون بشد فارغ از نماز امام
گردش یا پیرین قبله آن
هست بیشک یا مستقبل
هست مسبوق اگر چه آخر صفت
او که است بود یقین داند

الامام من انظر والقریب
والشارک من الی القریب
قضاء الله فی القریب
الظهور والظهور
فی مکان الظهور
وکن فی الظهور
او یسره و الظهور
و ان شاء الله
یست و الظهور
و ان کان یسره
و سوره ان یسره
سوره صلاه و دیوار
جاءت من تمام
اسک التلک
سکانه او تکریم
تا حشر او یسره
پینه او یسره
و ان کان سوره
سوره صلاه
سوره صلاه
سوره صلاه
سوره صلاه
سوره صلاه
سوره صلاه
سوره صلاه
سوره صلاه
سوره صلاه

این چنین در صلوة مسعودی
چون نمازشش امام بر خواند
کردن میان امام قوم اگر
هر نماز که کس او سازد
در دعا گفت شارح او را
در دعا هر دو دست بردارد
و شهادت خدا صبر آورد
قول بعضی صاحبان عمل
باطن کف کند بسوے شما
هم دل خویش را کند حاضر
موقتاً بالاجابة آنجا
رو بسوے شما نباید کرد
بین جهر مخالفت از این باد
تبصرع دعا کند تکرار
از دعا گفت فارغ ای خوش ذات
در ذخیره کتاب استحسان
نیز در فصل و ترشد تعیین
در صفات نماز گفت آنجا
نیز در کافی ست در عید ان
این چنین در خند انصافین
در کتب زین سخن بود بسیار

زین عبث اس نقل فرمودی
زود در سوے خلق گرداند
قوم با چیزه می کنند خبر
بعد فارغ شدن دعا سازد
در میان دعا که کرده یاد
یعنی آن هر دو دست که دارد
قولی تا منکبیه هر دو دارد
تا نباید بیاض هر دو نقل
ضمم با دست کرده با آخری
بین دو دست خود شود خاطر
میکنند با خدای خویش دعا
تسمیه گوید و در و دین مرد
می سازد و عابر او رسد
اوسطش پنج انگشت هفت بار
باز گوید علی البی صلوة
گفت اصل دعا بود پنهان
بعد ازین در هر ایست چنین
چون دعای بناست برخفا
گفت اصل دعا کند پنهان
آخری می فصل سنت بین
عدد او بدون ز تحت شمار

بیتب لایزال
من صلوة مسعودی
و در صلوة مسعودی
بین انگشتان
استقبل کتاب صلوة امام
از فصل کتاب صلوة امام
خوار بر او میگردد که امام است
دست چپ او جانب قبله شود
۱۲ صلوة استی لا ایل الا الله
در صلوة استی لا ایل الا الله
کافیه العسکریه لا اله الا الله
نفسه استقبل القبلة و ای
علیه السلام
در کتاب و در صلوة
الی طهر و در صلوة
یستقبل الشمس و در صلوة
سید قاتل و در صلوة
مخزن قاتل و در صلوة
و ان شاکر و در صلوة
نه الا الله و در صلوة
صلوة قاتل و در صلوة
کان رسول الله و در صلوة
و در صلوة و در صلوة
من ایضا و در صلوة
قال الباق

در همه جا دعا که تعیین است	اگوش کن خواندن و ثوابت
اللهم اغفر لی ولوالدی وللمن دخل بیتمو منا والمؤمنین والمؤمنات والمسلمین والمسلمات الا حیار منہم والاموات انک نجیب الدعوات ورافع الدرجات وتنزل البرکات وقاضی الحاجات برحمتک یا ارحم الراحمین	
این چنین در کتاب حصن حصین	هست چندین دعا و راجعین آنچه مختار بزرگان ما ذکر سازم برادران اینجا
اللهم اغفر لما قدمت وما اخرت وما اسررت وما اعلنت وما اسرقت وما انت اعلم بیتی انت المقدم انت المؤخر لا اله الا انت الخیر العجیب اللهم انی اسألك زکاة طیباً وعلماً نافعاً وعلماً مقبلاً اللهم اعنی علی ذکرک وشکرک وحسن عبادتک برحمتک یا ارحم الراحمین وبعد بصلوات الصبح والغرب ایضاً فان ان یتکلم اللهم اجر فی من النار یا مجیر سبع مرات حصین	
که در آن دعا را بصحیف آورد	این دعا را صحابا میگرد
اللهم اناسک ما سألک ویاک تجیب الدعوات ویاک تستجیب الدعوات ویاک یتقرب الیک ما استعذ بک محمد علیه الصلوة والسلام	
در دعا گوید اری بحق فسلان یا که گوید کسے بحق سنبه هر که سازد نماز فجر ادا از نبی گفت شارح او را د هم چنین چار کس بود بی قیل میکنند در حدیث حصن حصین گفت هم از نماز دیگر پس آنچه اجر یک در پس فجر است	در خزانہ هست کرد باشد آن نیست مشروع در خدا طلبی نه نشیند اے طلوع ذکا چار کس را خبرید کرد آزاد که ز اولاد حضرت اسماعیل بلکه زین چیز دوست تعیین تا غروب ذکا نشیند کس در پس او همین قدر اجر است

از یزاقیست هم پیغمبر
 بجاعت نماز و نماز ادا
 گزود و رکعت و یا چهار نماز
 گفت گرداندش حرام از نماز
 غیر ازین و عهد با بود چندان
 بهر امانیکه هست اهل تیسر
 تا که فضل امام بے شبهت
 شارح و رد و پانوشته او
 نکند نیت امامت آن
 نیز یا بند فضل جمعیت
 لیک بے نیت امامت کس
 پس امام اعلم به سنت باو
 تا کند احتیاطا بے خوب
 این چنین در طریقه عرفان
 آن شنید می شنو که در ظلمات
 قصد آن آب جاودان سازی
 چون بهمت بیان خود بستی
 چونکه اول قدم که میاسی
 می براید بهر طرف راست
 نیست خضری اگر درین و آو
 خضر اگر پیشواست قافله است

شرح او را در کرده است خبر
 کرد و بنشست تا طلوع ذکا
 در رضا بے خدا می خواند باز
 باو شاه ازل تن آن یار
 نیست این نسخه را تحمل آن
 میکند نیت امامت نیت
 گفت باید امام ازین نیت
 اگر امامت کنی اما ما گو
 هست جائز نماز مقتدیان
 کرده باشد باقتدایت
 او از فضل امام یا بد پس
 اقرأ و اوع بملت باو
 درین مستحب فروض و وجوب
 پیشوا باو از فضل انسان
 آفریده خداست آب حیات
 اولین بار تر که جان سازی
 دست خود را سپار باو دستی
 نبود و نگیرد عجز میسر است
 زیره هر یک قدم بود چای
 پای ماندی چپاه افشاده
 گوهر شب چرخ گیر دوست

روشنائی گوهر نایاب
 چیت زیر قدم تو دانی
 آید از هر جوی آواز
 لیک هر دم رسدند اے خضر
 غیسہ قدم خود نظر کنی
 ورنه در چاه مظلما افتی
 این چنین پیشوا اے خضر صفات
 پیر آن باشدش ز اصل و فرع
 کار به سنت ادب کند
 در پی مصطفیٰ شاد و پی
 در شریعت چو آفتاب علم
 شکر بحد بجزرست حق باد
 رہنما اے که مقتدا اے هست
 ظاهرا فاضل فصول فصل
 محی سنت رسول الله
 عل علم حسم چو د سحر و
 بود در جسد معرفت غم
 بار اول باو که پیوسته
 چون گرفته ده دست آن شاکر
 ابتدا پیش چنین بود ای کس
 آخر آن آفتاب عالم تاب

ناخست آنکه چو محسن عالم تاب
 بعد از آن پاسه پیشتر اسل
 در مقصود دست اینجاست
 همه رهنمون بود و اسل خضر
 آنچه من گفته ام دیگر کنی
 یا برادر مصلحت افست
 میرساند ترا باب حیات
 نزود نقطه برون از مشرع
 هرگز از غایت حق طلب نکند
 حرق شرع کرده باشد کی
 در طریقت بود فنا اے اتم
 پیشوا اے بانغریبان داد
 صفت ادب شرع ناپید است
 باطن او اصل مقام اصل
 سر در عسار فان حبیب الله
 این همه در جبلت او بود
 عارف حق بزرگ خاص انصاف
 روئے پیدا و حالت مستی
 دل خوابیده میشدی ذاکر
 انتهایش خدا اے و اندیس
 کرد هر روی مشکبوس نقاب

یا بجرح کسی رسد یک چیز
 یا بود یا کسی شخص آبله وار
 آبله چون کیف گشت روان
 اتفاقت کاندین علی
 خون بینید پدید شد اما
 کرد فعل و یافت قوت آن
 چونکه با فعل او روان گردید
 گر به عدا حدیث بود اینجا
 خون بینید کسی شود موجود
 بر بنارفت چون طهارت کرد
 جامه خون شده کند بیرون
 گر یک جامه او بردارد
 یک خون کس است بر جامه
 که درین حال هم بنا نتوان
 آب بود درون مسجد چون
 رفت با عوض بود اینجا جو
 یا که این مشرعه بساند اگر
 پیش آمد کسی باب باو
 نیز در این صور آمده ما
 شخصی بر بنا بره افتاد
 آب جامه که او وضو کرد

زین سبب خون روان گردید
 یافت در سوزه آبله افشار
 سببه اینچنین بود سوان
 نتوان کرد با تمساز بنا
 باز میرفت از بر اسه بنا
 مثل عدا حدیث بود میدان
 مثل عدا حدیث بهایدید
 نتوان کرد با تمساق بنا
 هم ز خون جامه باجی وی آورد
 کرد و جامه بهارش اسه مرد
 پوشیدش جامه نازی چون
 شود آن جامه و بنا آورد
 شست آن جامه حسیت درخا
 یعنی نزد محض و نعمان
 با وجود همین رود بیرون
 یعنی نزدیک را بساند او
 بر دو دو به بشرعه و یگو
 پس گرفت آب را نکرد وضو
 گفت نتوان با تمساق بنا
 و گیره آب جامه بروی داد
 گر مسجد بخیر شدن برده

عه شد کثیر بے اشیاء
 یا که هر عضو در محصل وضو
 بخطا خواندش اگر یافتم
 و از خواند درست این جا هم
 در قیامش حدیث رسد پس
 خواند این آوے اگر قرآن
 چونکه رکنه بلا طهارت خواند
 او که در وقت آمدن خواند
 چونکه رکنه نماز این انسان
 آنچه در این کتاب تعیین است
 استنات افضل است نزد ما
 پس بکن استنات اجماعی عامل
 گفت ابو حفص امام بالقومی
 ایک خود ما نے کنیم عمل
 جنبہ شد و احتلام چو او
 در ہدایہ وغیرہ آورد
 قنقمہ نیز ای شریعت طی
 نیز در قاضی خان شیرین گو
 نام از رکع است ساجد با ز
 و گرا و متکی است مضطجع است
 هست این اضطجاع بر قوعین

بد رستی نماز گشت تباہ
 گرد عا ہا سے او بخواند او
 اتفاقاً بناسش جائز نے
 شدہ است اختلاف اہل کم
 از برای بنا رو دزان پس
 گفت اینجا بنا سازد ویران
 از بنا ساختن ازین رو مانده
 نیز اینجا بنا نہ بتواند
 میگذازد چنانچہ راہ روان
 در خلاصہ وغیرہ ایست
 شافعی گفت اصل نیست روا
 چونکہ کار بنا بود مشکل
 بہ بنا ساختن و ہم فتوی
 در ہمہ حال استنات افضل
 یا کہ خود خواب رفت از این کہ
 نتواند بنا در اینہا کرد
 هست ہیچون کلام قاطع وی
 هست در باب ناقصات وضو
 خواب بود حدیث درون نماز
 بوضو این نیام متمنع است
 غلبہ ساخت خواب بر عینین

اگر بود منصرف از هر یک سو
 بیضه از این حد و دیگر بگذشت
 گری بگذشته است از اینها
 هم درین فصل شارح او را در
 در نماز کے امام بردگمان
 پس خلیفہ بکر و مردے را
 بعد بیرون شدن همین انسان
 نے صحیح این نماز این مجموع
 نیز در این کتاب که در اعلام
 نیست اینجا جواز اختلاف
 چونکہ بعد از حدت برین انسان
 نیز از وجع بطن غیبه او
 نیز با این سبب کہ در اعلام
 گبر ازین وجه قاعدہ خواند
 بہ امامے حدت رسید اگر
 ہم از مسجد نگزشتہ خارج امام
 ذکر کردند عالمان غیبه
 در صلوٰۃ فقیہ کہ در اعلام
 چون بیامدند و در از منبر
 خطبہ نشیندہ را خلیفہ کرد
 گزشتہ محدث پس از شروع نماز

قدر آن موضع سجد و او
به یقین آن نماز فاسد گشت
می توان کرد یا نماز بنا
می کند از کتاب خانیه یاد
آن گمان که حدیث رسید بان
شد ز مسجد برون زهر بن
دانند این که حدیث نبود
گشت فاسد نماز و منع
اگر مطالب بود بول امام
قولهاے ائمہ دل صاف
بود جائز خلیفه کردن آن
اگر خلیفه کند جواز مگو
گشت عاجز اگر کسی به قیام
غیر جائز بود یقین دانند
ماند بر جاسے خویش مرد دگر
یا حدیث کرد یا بکرد کلام
این ضرر برویست نه بر غیر
خطبه چون خطیب کرد تمام
اندر آن دم حدیث رسید اگر
نیست جائز خلافت آن مرد
خطبه نشنیده شد نماز جواز

وقيل هذا
 فسر عمر بن
 الخطاب
 ابن الامام
 اذا صرح
 القبول
 ايضا
 يجوز له
 ان يقر
 ان يقبل
 القبول
 كما في
 الامام
 وقد ابي
 لا يكتفي
 يقبل
 القبول
 القبول

فائزیه مع الامام خویش
 بعد ساز و متابعت به امام
 بعد از آن خواب کرد و او را زیر
 گشت میدار بعد از آن اینجا
 گرچه در ثانی رکعت مستام
 نشود و موجب فساد نماز
 بر وی است ازیکه خوانده ش قرائن
 چون که او حکم منفی دارد
 گویند پس امام است آن
 چون که او حکم مقتدی دارد
 سجده سهوم نباید کرد
 از کتاب طحاوی ساز و نقل
 چون اماش سجود سهو دارد
 ساز و اول قضای خویش تمام
 میکند چون امام کرده بود
 نیز در چند نسخه است بیان
 اقتدا ساخته سیکه بر
 گشت بیشک نماز او ویران
 غیر جائز نوشت علی تعیین
 از دو رکعت بماند او بایک
 گشت فاسد نماز او فی الحال

حکم لاحق گذارد آن کس پیش
 او لا فائزیه که کرد تمام
 به اماش بگفت تا یکسیه
 کرد رکعت امام او را
 رکعت اولش کند تمام
 این مخالف ز لاحق است بواز
 نیست مسبوق ما سبق و آن
 سهو ساز و سجود سهو آورد
 یک لاحق بود همین انسان
 بنی قرائت نماز بگذارد
 سهو اگر کرده است لاحق مرد
 هم درین باب شراح با عقل
 لاحق فائزیه اگر دارد
 نکند او متابعت به امام
 بعد از آن از برای سهو سجود
 هست اندر کتاب قاضی خان
 که مسبوق نیستند اگر
 اینکه کرد اقتدا باین انسان
 چون که اصل قند امسوقین
 نیست مسبوق گشت بکوشکا
 گفت تکیه بقصد استقبال

منه انما لا بد
 فکرسه فی متابعت اذین
 الامام من صله و التوجه
 سبب لاین شکی بالک عار
 قل الامام یحکم رکعتین کذا
 فی التفسیر لیس الیست دهو
 مع الامام رکعت اولی و ثانیه
 التفسیر یقصد الاولی و الثانی
 و علی بن شکر رکعتی کذا
 ان سهو فاقه و اولی و ثانیه
 ادک رکعتین التمسک
 یقصد به رکعتین و اولی
 رکعت بالک و ثانیه رکعت
 فقال ان من سهو رکعتی
 فکذا یحکم رکعت اولی و ثانیه
 سهو اولی و ثانیه رکعت
 سهو اولی و ثانیه رکعت
 لکذا اولی و ثانیه رکعت
 مع الامام فکذا تمام
 قرائت یکس رکعت و ثانیه
 یقصد به رکعت اولی و ثانیه
 و اولی و ثانیه رکعت

گفت این حاجج بشارت این
بادگور مودین چه نور
به امامه حدث رسید اگر
بعد دوم امام باد آورده
گشت فاسد نماز هر روز امام
به امامی حدث چو سبقت کرد
چون از مسجد قدم بردن بنها
بشد او حکم منفرد آن گاه
لیک در مسجد این قضا شد یاد
چونکه در مسجد است تا مادام
نیز در قاضی خان بکر و خیر
کریم بوق هم باد و همراه
سهوا و حبیب نبوده است امام
شهر قول بزرگان راه
سهونا و دشمن ندانند او
بوالکمارم بزرگ راه نما
کر چه داند نبوده سهوا
فتوای برین گفت زین معنی
گر خلیفه کند بجایش امام
شد خلیفه اگر کسی نادان
این چنین در طریقه ارشاد

در قنای قاضی همچون این
در قنای قاضی خان مذکور
چون خلیفه بگردید و در
قبل ازین دمه را قضا داد
هم به شدن از قوم تمام
بسختی بپایش کشید و دیگر مرد
رسد آنجا قضا است او پریاد
گفت تنها نماز اوست تبار
گشت اینجا نماز حمله قضا
گویند قوم خویش را دست تمام
سجده سوگردا ما هم اگر
ایکبار از بعد او که گشت آگاه
شد خلع از بزرگان کرام
گشت مبهوق را نماز تبار
گفت من قولم فساد کو
از عتایه ذکر کرد اما
نیست تغذیه فتوی برایین کو
از متاخرین بود یعنی
با آسنا خلیفه مرد تمام
من شود ضامن مسلمانان
خلافه کامل بکسل باد

وکذا اذا قام فوق القل
 یخرج وقت السجود
 صلوة العشاء المجتهد
 العبد مکنته المظلمة
 والامان الملائق
 لا یجوز مع ما یجوز
 وعلیه السلام فی آخر
 صلوة کان فی الخط ۱۷
 ثم یسجد علیین محمد
 فی بیان الاحکام اگر
 میخواست تمام یک
 یافست و در
 سجدت نیابت هر دو
 سجدت کند و سجدت
 سجدت کند و سجدت
 سجدت کند و سجدت
 سجدت کند و سجدت
 و آن قصه او بم
 را و بار سجدت
 سجدت او و قصه
 باشد و قرآن را در
 رخص باشد اگر
 غایتش او شود ۱۳
 مشرق او را

شایع و رد مایه صاحب عقل
تزو بعضی و در معانی سفت
سجده واجب بود باین مقدار
گفت نعمان امام طاهر طوف
این فصل آن امام شیع پناه
واجب بود باین مقدار
گفت ابو جعفر طریق شناس
یکبار لازم بود در استخوان
از سراجیه کرده است سخن
گفت آل محمد چون کس
نیست لازم سجده پیش از آن
نیز این شایع طریق نور و
فصلی الاصح تا او انکر و در دو
حلیت تکرار رکعت کو یکبار
گوئی اکنون تغییر واجب را
در مقامی که جبر واجب هست
انچه او نمائید جبر یا خفا
صاحب مختصر بزرگ حق
در کتاب هدایه واضح هست
خواندن است را بلند آن یا
اختلاف شایع و بین است

از کتا سه خلاصه ساز و نقل
که اصل علی محمد گفت
گفت این قول را ابو المختار
سجده واجب زیاده کرد و در
گفت پس علی ایمنی هرگاه
قول ابو یوسف ستاین گفت
نیست لازم باین قدر بقیاس
فتوی بر این مضمت ابدان
ماترید که امام شیع حسن
سجده واجب است از آن کس
گفت سپید شجاع لازم دان
نقل از مرغیب الصلوۃ یکبار
نبود از برای شمس سجده
یعنی سهوا کند رکوع دو بار
گر کند در مقام جبر خفا
خواند آن جبر را البتہ است
در میان وجوب و انشا
گفت اندر کتا بن خود مطلق
جبر را اگر امام خواند است
سهو واجب شود کجی مقدار
یکبار قول صحیح گفت است

در این مقوله سهوا
بأن الخطأ من الرکوع سهوا
فتاوی قاضی خان ابن علی
عزالی منقذ کما ذکر فی
القدر قاضی قاضی
وفی القاضی و فی
مؤیدیم فی الجملۃ
سلطان لاندلا جعفر
لا تقیم علی ما مودود کان
لا یمنین فقیه طائفت ابی
یوسف ره ۱۰۰
یوسف و یوسف امام
در شریف الروایۃ فی المقد
علی اختلاف و یوسف اصله
آیات قضا و قدر و قصیر
قاضی خان
امام از غیر قاضی خان
خاسته نباشد قاضی خان
سهو الجبر فی القصیر
لا یمنین فقیه طائفت ابی
یوسف ره ۱۰۰

ما یجوز به الصلواته که مهست
لپست را با بلند آن مقدار
در همین باب شامح اوراد
حبر سازد اما مگر در لپست
خواه خواند قلیل خواه کثیر
مهست در طاهر الر و ایته این
در خلاصه است اعتما دبرین
در هدایه چنانچه فسر موده
هر جگه که مصلحتها مهست
لیک اندر خلاصه فرمودست
در نمازی که لپست خواندن بود
منفر و در نماز حبر که مهست
مهست در فضل واجبات نماز
منفر و محبر که دو در افتا
نفت در کافی در نماز چهار
منفر و با لپست حبر نمود
نفت در قاضی خان شود درین
حبر یک و هم چنان امام
جو سلیمان امام دین فرمود
نیز گفت احباب و در این باب
ساهییا شخصی حبر کرد و شام

آن جبر را بخواند گروست
خوانده باشد سجود سهو شش بار
میکند از کتاب منانه یاد
مست خواند و با جبر که هست
سجده لازم بود ب تقدیر
آنچه در خانیه که شد تعیین
اگر شمس الامه حق دین
در نوادر سخن همسین بود
او مجنب بود و کجاست
که منصف است و بود
هم با و است خواندش فرمود
خواه خواند باند خواهی است
گفت در جامع البساتین بار
در محیط است سدسی اما
شد مجنب و جبر یا سحر
گفت از برای سهو سجود
گر کسی منقضی امام من
مثل او جبر کرد آن هنگام
لازم است از برای سهو سجود
تقلما می کند ز چپ کتاب
سجده سهو نیست در آن جا

[illegible]

حضرت شه حسین نعیشش
 اوزد تر محیط کرد میان
 خواند این جا جمع قرآن را
 آنچه در جامع البسائین است
 بزرگ هر شایع اوراد
 در محل قیام اگر انسان
 گر تشنه بخواند سهواً او
 چون که باشد بنده لایق
 آنچه در این کتاب تعیین است
 نیز نوشت شایع اوراد
 آتی خوانده است از قرآن
 سجده سهواً در این آدم
 گر تشنه چه در رکوع و سجود
 گفت در سجده تسبیحات رکوع
 در کتاب خلاصه هم تعیین
 نیز در اقتضای رفع یدین
 تکبیرات رکوع نیند سجود
 ترک کرد و تعوذ او ناگاه
 گشت تسبیح ترک یا تحمید
 شرح او را کرده است بیان
 سجده یا رکوع گشت زیاد

کرد و در جامع البسائینش
 از نیامع نظم نعیش آن
 بعد خواندن شود ز فرض او
 نیز در شرح شمس الدین است
 کرد و در نسخه شرفش یاد
 بیشتر از قرائت قرآن
 سجده سهو عیب و حجب گو
 سجده سهو نیست در این جا
 در کتاب خلاصه هم نیست
 کرد از شعبه و سراجیه یاد
 در رکوع و سجود این انسان
 خوانده باشد چه در تشهد هم
 خواند انسان سهو فرمود
 پا بود و عکس سهو این ممنوع
 ترک شد گر نشنا و یا تا مین
 ترک شد هم به بکسر عیدین
 تسبیحاتی که اندرین دو بود
 باز کس ترک گشت لبم الله
 سجده باین چه نباید دید
 یعنی از جامع الصغیر خان
 سجده سهو بر اینها یاد

لا

قول در نماز
عیدها بهتر
فلسه نصف
ان مثل فان
کان لکوبیا
کان ایمان
اقریب دان کلام
الی القدر و ج
کذا فی الکافی
لکلی التقیین
من عبادک
انما یقرب
سینین
منعاج
اقتیاب
وان لم یس
سینین
القدر و ج
یا حبیب

را کعبه یا سجود سا زنده
شد رکوعش و یا سجود و طویل
از خلاصه است سجده قرآن
سجده سهو بعد ازین بر اوست
شد فراموش قعده اولی
بقعود اقرب است گردوی
در هدایه بقول بعضی سپ
اصح قول تاخیر نزد آن
بقیام اقرب است خیزنده
چونکه معنی بود چو قائم کس
در هدایه همین قدر آورد
که نه بر پشت زانو یا دین
رفع زانو گشت آن هنگام
انچه تا تاریخی است بیان
بقیام اقرب است اگر آن کس
است بر خاسته نشیند و س
بقیام اقرب است اگر انسان
هم نشیند بخواند خیزد و این
شخص در قعده اخیر که نیست
گر مقیده سجده نه گشت آن
سجده سهو هم صحیح آورد

گشت اشک اندر و یا نه
سجده لازم بود باین بی قبل
مانده بود در جایش از نیسان
عالم از جمله نه نیکو است
بعد از است باشد بر پا
چونکه شد قرب شکی حکم شے
سجده واجب شود بان نماز
سجده سهو غیب لازم دان
یقین ان مگر و این بند
سجده سهو کند دان کس
در کتاب نه یه روشن کرد
گفت با قعد اقرب است همین
هست بیشک قریب بقیام
از انصاب الهدایع آوردان
گر نشیند نفس شود از این
گشت فاسد نمازش ای رهجو
بخطا گزشت باشد آن
گفت اورا صحیح شمس الدین
سایه در قیام شد نیست
باز کرد بقعده این انسان
در هدایه و لیس دایه

گرمی بیدار شد و از آن پس
نقل کرد و فرض او زمین بار
در شب یه محمد آن کمال
ضم کند رکعتی دیگر و نیز
شخصی بنیست بود و بر حاض
گرمی بیدار شد و دیگر
پای بنیست و سلام کند
گرمی بیدار شد و گشت آن
فرض و شد تمام بنیست
در اخیرش بقول استخوان
این دو رکعت و بنیست
اینکه بنیست بود و در بارم
پیش از سجده بار گشت بنیست
پایه خواند تشهد و یاسه
گفت از تحفه آن محب و دود
در خلاصه نه این عیبها
قعه اول ست یا ثانی
در هدایه نوشته اند صحیح
نیز کنز العباد و در این باب
انچه گفت ما بیان سازیم
ترک شد بعضی از تشهد هم

گشت باطل فریضه آن کس
یعنی در مذہب و دین رواد
گفت اصل نماز شد باطل
که کرد دست نیت بر روی چیز
غیبت سہوا بکعت نجس
شخصی ساہی نکشت دست اگر
آن سلامش نہ در قیام کند
میکنند جنم سادہ نہ زبان بس
مے شود نافلہ دو رکعت این
سجدہ سہوا آوردن آن
نیست مذہب ہم محبت این
غیبت سہوا بکعت نجس
آنچہ در شجہیں کہ است
خیلان مصنفین دانے
مے کند زانہ اس سہو سجود
سجدہ سہوا بکعت ابا
چون تشہد مبہوش فاسد
سجدہ لازم بود بقول حج
میکنند تقاضا از چند کتاب
محسن شرع و روحان سنانیم
سجدہ لازم بود باین آدم

منہ اختتام شد
اور ایک صدقہ الارواح
میں ذرا دلچسپی
اور نشاط پڑے
الصدوق اور اس کے
اتصلو علی الفضلین
فی قول الیٰ عقیقۃ
رہ و البانی
بجانب الشہود اور
کونیک القعدۃ الامام
نے التواضع
در من لا یفسد

استحقاق اسرار جبروت
البحار امير الخاني
هذا من عظماء
الملك محمد بن عبد الله
بالبحر وضم اليها
امير الكهنة
تقريباً من سنة
البحر وضم اليها
الملك محمد بن عبد الله
مبتدئة سنة ١٢٠٠
اوراد

از طهر بیست کند تعیین
چون تشهد اگر شود تکرار
گر بود در شستن او
گر کسی خوانده است از قرآن
خوانده باشد وی از تشهد پس
از تشهد گشت سه بار
در قعود خیره یا یک بار
تا که تاخیر ساختن لبلاطم
بگوید این قول او را جامع خالص
هر مصلحت گشت با این طعن
بهین طعن نشسته بود چنان
بعد از شستن او سلام کند
سهو شد در نماز بر مرد
که تو بسم بعد قطع نماز
کرد و یا قطع الصلوة او باز
شایع از دو کتاب نقل آورد
نمکند وی سجود سهو آنجا
در کتاب ذکر بکر و نشاء
سجده سهو بود بر مرد
دید آنگه طبع کرد و کا
حکم این است در نماز و ذکر

مست در نماز هر روایه این
در خلاصه است بکر و این بار
سهو لازم بود و الا لا
یعنی در قعود خیره آن
لازم سهو نیست با این پس
خواند قرآن سجود سهو بگو
گشت شک سه گزاردت یا چا
سهو لازم بود درین هنگام
بعد از آن از طحاوی کرد بیان
آن گمانی که سلام دادیم من
بعد و اند نکرده بود است آن
سجده سهو هم تمام کند
هم فراموش سهو خود کرد
سهویش آن دم بجا طر آید باز
از خیره سهو مساز
شخصی در عید جمعه سهو کرد
در کتاب است بر همین فتوی
این بود گفت مشایخ ما
بر سهویش سلام بر کرد
سجده سهو سا قضا است اینجا
دید خورشید سهو گشت اگر

و در این من تشهد از
صلوة مسلم و در تشهد
التشهد فاقوا و انزلوا
انما تشهد فاقوا و انزلوا
ابن و تشهد فاقوا و انزلوا
نقصت العترة و عترة فاقوا
و عترة فاقوا و عترة فاقوا
ان من الركوع الى الركوع
السورة فاقوا و عترة فاقوا
بل يفسد صلوة و تشهد فاقوا
فیه و الا فی اصل لا یجوز
الافق و الا فی اصل لا یجوز
مسئله اربعین
در سجده بعد از تشهد
افق و الا فی اصل لا یجوز
و فی تشهد فاقوا و انزلوا
ان من الركوع الى الركوع
السورة فاقوا و عترة فاقوا
بل يفسد صلوة و تشهد فاقوا
فیه و الا فی اصل لا یجوز
الافق و الا فی اصل لا یجوز

یعنی این وقت نیز ساقط و ان
بسمه سہو سہو و سہو بگرد
از سر اجیبہ سے گستاخا
فاتحہ در آخرین دو بار
سورہ غو اند غبیر فاتحہ ہم
سجدہ کہ سہو غیر لازم دار
بارکے در دو آخر مینوت
بنو و سہو برہمن انسان
لیک در خانیہ ست نیک سجد
سہو ساند اگر کہے موتم
سہو لازم بود اگر بامام
حکم مبعوق حکم لاحق صاف
انجہ این شرح ساز فرمود
ساہی پیش از قوت خواندنا
لیک سازد و قرات این انسان
ہم در اینجا شرح اوراد
خواہ فرض ست غو افلاست
از سر اجیبہ ہم لبہو سہو
ہست در شرح مختصہ تعین
شک شود در نماز اول بار
گیرد از سر چنانچہ کہ خبر

از طحاوی چنانچه گشت بیان
بعد از آن باز سهو دیگر کرد
نیست برومی سجده سواین با
خواند در رکعتی مصلی یا
و ذکر کرد از نصاب این علم
بر همین فتوی است هم مختار
چیز سه روی خوانده کرد و گشت
نگرم یک رویت از نعمان
و علیه اعتقاد خواهد بود
سجده لازم شد باین آدم
میکنند هر سه امام تمام
گفته شد در محل اختلاف
نقل کرد از صلوة مستحبه
سجده سهو نیست در این جا
اندر این حین سجود لازم دان
از مجید و خیر ساز و یاد
حکم سهو اندرین برابر دان
گفت این سجده تان کفایه شما
نیز در چند نسخها چون این
چند خواندست این نماز گذر آ
لیک کرده سلام ساز و سر

[illegible]

سجده ثانی کہ در سج است
 شده و در نزو شافعی تیسر
 موضع سجده است در سج
 حضرت شافعی چه فرموده
 آنچ گفتند بزرگان ما
 کرد با قول این بزرگان چون
 آیت سجده را کہ می دانند
 خواه قصد استینازن یا مرد
 واجبست این کہ سجده می آرد
 چیزهای کہ شرط است نماز
 یعنی پاک کے جائے ثوب بدن
 سجده در غیر وقت مکروه پس
 وقت مکروه سجده آوردن
 یعنی نزد طلوع شمس و ب
 لیک واجب کہ شد درین وقت
 بکہ سجده نشاندن این عامل
 گر کند سجده بوده است جواز
 سجده بعد از نماز فجر آتا
 گفت بعد از نماز عصر آن پیر
 باشند اکنون کہ شرح ما عقل
 آیت سجده خواند کس است

عند الصلوة ذکر شده است
 عند التلاوة است او نیز
 یعنی در لایسا مون کین بکیم
 گفت آیا تعبدون بوده
 بوده است احتیاط درین جا
 یقین سے شود در عهد برون
 خواه می نشینند یا خوانند
 خواه بی قصد سجده باید کرد
 طمع از رحمت خدا دارد
 هم درین سجده شرط باشد باز
 رو بقبله بستر عورت تن
 و حیلین سجده گشته بود پس
 غیر جائز بود علی تعیین
 نیز نزد قیام وی ای خوب
 سخن بزرگان بیک وقت
 تا شود وقت مستحب داخل
 سخن بزرگان خلاق نواز
 هست مکروه تا طلوع زکاء
 نرو تا بافتاب تغیب
 از کتاب محیط است از نقل
 مگر آن حرف کہ در آخر است

فیل من قرا ایت
 سجده سه مرتبہ
 و سجده کل کفاه
 الله تعالی کفاه
 کلمتہ الکریمہ
 شمس الدین محمد
 و ذکرہ آن در آن
 سورہ فہما ایت
 السجدة آیت
 صلوة الجمعة
 و کذا فی کل
 صلوة پنج وقت
 نیما رکعت
 خلاصہ
 و نوکلی و شکر
 و سجده نماز
 من غیر آن
 مخصوص است

ورنه از سجده غیر جائز گو
اختلافست اندک دین
کرد کس از رکوع رفع سر
غیر جائز نوشت نزد مسا
می کند از کتاب خائید یو
کرد و بالفور کس رکوع و سجود
شد او از سجده کتلاوت باز
گفت نیست نکر و جائز کو
خوانده بود دست تالی در این دم
اجتماعند یا سجود و نماز
کرده باشد رکوع این انسان
هست لابدی نیست مشروع
خوانده سه آیه کلام الله
کرده باشد رکوع این انسان
قاطع فوز کرده و ایا و
قاطع فور نیست سه آیات
گفت قاطع زیاده اش می خور
سجده واجب شده او اش نکرد
نیست اکنون قضا یا کس باز
ور نمازی چو در یکی رکعت
سجده واجب گوی جز یکبار

با و عند الركوع نیت او
 گر کند در رکوع نیت این
 جامع الفقه را نوشت اگر
 نیت سجده کرد چون اینجا
 همدین باب شایع اوراد
 آیت سجده آنکه خوانده بود
 گرچه او کرد از براس نماز
 گرچه با سجده تلاوت او
 گرچه از بعد او و آیت مهم
 گشت ساقط سجود قرآن با
 گرچه از هر سجده قرآن
 یکبار از هر سجده کرد رکوع
 آیت سجده خوانده بود آنگاه
 بعد از هر سجده قرآن
 کاندنجا امام خواهر زاد
 گفت شمس الائمہ خوشنات
 آن رکوعش از سجده محسوب
 در دایست در نماز مجرد
 بعد بیرون گشت او ز نماز
 گفت از خایه بلا شست
 آیت سجده اگر شود تکرار

[illegible]

ورد و رکعت بخواند از یک پیش
 و بدناخذ درین مکتوب
 گفت صاحب هدایہ مرحوم
 ای امام منہ قوم را از این
 شایع از نماز اگر بشنود
 شایع و ردای روشن کوم
 هست ماموم یا امام است آن
 یابیند از مصلی دیگر
 سجده سازد پس از فراغ نماز
 اگر کند سجده و درودن نماز
 و محمد بن ز فاسد باد
 از لحاظ و امام برین
 خواه آرد بجا سے منبر
 آن کسان کہ شنود بی شباه
 هست اگر قوم ہاشمینہ باز
 گفت از خانیائے مشورہ
 آیت سجده در نماز لست
 از سر جہی مے کند اسلام
 سجده بر این محل نمے سازد
 کرد در شرح مختصہ اعلام
 ر بطے خارجے مناز کہ بود

در قیاس است مثل قول پیش
از سرانیه گفت اصح آن خواب
آیت سجده خواند از اماموم
سجده واجب مگر بایستعین
در صحیح سخن با دست سجود
تذکر کرد از خلاصه مشهور
سجود گزاف جنبه انسان
در نماز امام نیست اگر
که با جماع شمعهای طراز
سجده غایبی است نیست جواز
یک قول صحیح نیست فساد
آیت سجده را بخواند اگر
خواه سازد و نزول ماند سر
سجده سازند امام را همراه
نکنند سجده بر خلاف نماز
سجده بنود در آخره سوره
خواندنش در نماز مکروه است
خواند در عید یا تحججه امام
سما که قوش به فتنه تن دازد
آیت سجده خوانده بود امام
آیت سجده از امام شنود

[illegible]

فرض وقتی ادا که کرد آن کس
چونکه تنگه وقت بپایان رسید
بیشتر مسقط بود با و بسیار
یا خود فراخ وقت نماز
آدمی چند فائده دارد
هم بترتیب خواندن این خوش و سهل
شرح کن کثرت قرائت پس
وقت ششم نماز شد بیدون
آنچه قول صحیح است نیست
اجتناب و محذور هوش
نیز در نزد حضرت سبحان
چون محمد که راه دین پوید
در فتاوی کافری کرد بیان
یا دآمد پس از شروع این
شود آن وقت مشتمل بقضا
نزد و شنبین قطع عصر آرد
بعد سازد ادای عصر این تن
گوید ادا بگذرد و عصر این کس
از سراجین پس تعیین کرد
باز شک شد بآن مسلمان
چون بکرد آن نماز خویش ادا

می گذارد و قضا می خورد انیس
یقین است مسقط ترتیب
این چنین کثرت قرائت دین
نیست تقدیم فرض وقت جزا
کردار ادا و قضاش بگذارد
همچنانکه فرض شد در اصل
چون شود ششم نماز قرائت پس
نمی شود کثرت قرائت چون
نیز در چند نسخه تعیین است
معتبر شد دخول وقت شش
تنگه وقت اصل وقت بدان
معتبر وقت مستحب گوید
کرده بود می شروع عصر انسان
شده بود می قضا با و پیشین
می بود عصر وقت کرده ادا
قوت پیشین خویش بگذارد
بخلاف محمد ابن حسن
که را از ضرب بیضا پس
می بخواند می نماز پیشین مرد
فخر را خوانده بود او یا نه
شد یقین فخر او شد مست قضا

شد یقین خواندنش را بعد نماز
 ایک کرد نماز خویش ادا
 میکند از قضاے فجر آن کس
 در جمیع نماز حکم این است
 در کتاب هدایه دلکش
 زین قضا که باره خواند
 گفت ترتیب بعضی از رهبر
 ایک زین وجه شایع او را
 هم ز کافی نوشت بے شبهت
 کند عود بعد ازین ترتیب
 هم چنین شرح ساز پاک نهاد
 گفت در آن کتاب تقوی پیش
 هم قضا هم ادا اگر خواند
 ایک گنجایش آفت بر دارد
 از قضا های خویش سازد کم
 تا بخواند بعضی فایده ها
 در صلوٰۃ فقیه مسعودی
 بعد از آن شش نماز کرد ادا
 قول نعمان بزرگ دین پرواز
 قول ابو یوسف دیانت جو
 بعد از اینهار و ابودهر شش

جمعه که بخوانده است جو از
 شد یقین فجر او شده است قضا
 کمر را میکند اعاده بس
 داند آنکس که عاشق دین است
 فایده بیشتر بود از شش
 تا بحال ایک کم ز شش باند
 عود میسازد شش هو الّا طهر
 از کتاب ذخیره سازد یاد
 گشت یک بار ساقط از کثرت
 اصح قولها بلا تکذیب
 کرد در پاست فوایت باد
 فایده داشت شخصی از یک پیش
 وقت بآنقدر بگنجاند
 بعضی از فائدت که بگذارد
 میتوان خواند فرض وقتی هم
 خواندنش فرض وقت نیست و
 فایده چون بیاد کس بود
 بعد از آن فایده بکرد قضا
 بردانے نماز آید باز
 نیجه دیگر قضا کند ماه
 ایک قول محمد دلکش

الحائض منہ
 زواجا شفی الذی
 و تفراتہ سلامت
 وقت مکان شایع
 شم احوال
 الوقت صاف
 یقین منہ
 حنفی کذا فی
 رجل بری
 اصح القول
 را
 شایع
 عن اهل
 یس
 سال
 الکتب
 کذا فی
 قاضی

قول یعنی چو شنبه واد
شبهه که نیست این نقد است
خداوند نیاید و هیچ منت
یک هر رکنی که خواند
آن شنبه را که هر روز
در وضو و نماز انگشتان
بعد معلوم شد رسول خدا
آنرا حسن و جید آفرید و در

اختیار این بود که بگذارد و
قول بجنس کند و اگر
از بعد از جنس اجابت
نموده باقی باشد بسیار
خوشتر بود و حقیقت
مرد بودی و مردی
مرد بودی و مردی
بسیار سال را عاده کرد

سید کاظم علی

و در هر ایام و مناسبت تمام
بسیار از این شکر میخورد
و بود و ما نیز از کرم و عطر
از این شکر که عطرش را
یکسخت و بخت و بخت
و در این ایام و مناسبت
سند آن چیز که به پیش
هر یک از این شکر و عطر
پایه و پایه و پایه
این را که عطر و عطر
و در این ایام و مناسبت

گشت بیمار عا جز اوز قیام
هم کو ع وجود سے آرد
باشاره گذارد او بقعود
همدین حال سبت تر فرمود
کنند بهر سبب در کردن او
در محل اشاره جائز است
عید جائز بود و یقین دانسته
نزد واپشت نکست می خواند
رو شود و سوسے قبیلہ بن خازد
حضرت ^{علیه السلام} پیشین فرمود
جانب قبیلہ سمت او را رو

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

هست در این کتاب بخوش گفت
 بابا ناز که مجال خویش
 بود المکارم بزرگ صاحب عقل
 مگر کسی قدرت آن قدر دارد
 متکی کند او را سے ساز
 گفت تاین را هیچ اندک
 در مملوای فقیه مسعود است
 گفت در خانه است بیاران
 بنود طاعت و منو کردن
 جاها شان پلید جا یا ناز
 نیست کس که وضو با ناز
 پیسم مناس نه بگذارد
 گر سازند او اسے فرض آله
 گر نه بیند فرض اگر بر خویش
 شیع اور اور الی و داسے
 ابتدا کنند نشسته نماز
 تا تواند قیام استند آن
 در هدایه و نسخها سے دگر
 گشت بیوش پنج وقت نماز
 کا ندر نیجا روایت بسیار
 دسج کر ویم از کم و از بیش
 از کتاب خلاصه ساز و نقل
 اگر گشت تکیه راست بگذارد
 کرد ترک قیام نیست جوانه
 یعنی حلوائی آن محب بسیار
 در بیان مریض فرمود است
 بنود نماز و شان زعمو اران
 نیست طاقت یقیه و کردن
 چون در آمد چنانچه وقت نماز
 روی شان سوی قبله گرداند
 روی دل سوی قبله گرداند
 همه عاصی شوند بے اشیاء
 شود آن قوم کافر بد کشیش
 هست یکپای مرسلان سے
 گر تواند قیام نیست جوانه
 بعد از آن می نشیند این نشان
 چون ز منغی علیہ و از خیمه
 هر چه از وی زیاده کرد و باز

همچنین کس قضا نمی آید
 نیز در این کتاب راه منما
 آنچه خواند نماز و رکنش
 و در فرائض بیانها و کردیم
 شارح و ردای صاحب
 گزینش کند بخواند تمام
 بجماعت بدون شود آنکس
 بجماعت بدون شود یا نه
 فاما میکند آن بسیار
 نیز در این کتاب بالتقوس
 بود امکار هم بزرگ ظاهرین
 بود بیرون مصر انسانی
 مرکبش پیش میباید و یک
 مدینه خیر عسند کرد و او
 از بزرگان شد دست قول و
 قوال میشد و انست عامل
 و بعد که به هر طرف راند
 نیز در این شرح سازد و است
 کرد و بسیار اگر سوار و او

و بود کم ازین قضا باید
 و کرد و الحجون کالاهما
 صورتش از ائمه نوشته
 یعنی در باب قبله آوریم
 نیز از فضیلت ساز و نقل
 حال بسیار می رسد بقیام
 قوتش بر قیام نرسد
 اختلاف بخوبی دانست
 یعنی در خانه اش بود بخت
 هم اصح گفت هم به پیش
 کرد و در باب ناهای حسین
 را که کرد و ناهای خوانست
 هست جائز تطوع آنکس
 از کفایه او اصح بود
 یعنی جائز بود شب و روز
 میکند اشتیاق مستقبل
 نقل بسیار باین روش بود
 گفت در باب ناهای قبل
 میکند بخیر و نیست و او

<p>آنچه نذر دست چپیت یابند یا زمین هر چگاه باشد گل داشت یا چار پا سگش آن تواند سوار گشت آنجا یا که پیری فرو دشت به باز نیست کس که کند سوار او را آنچه در این صورت که شد رو کند سوی قبله در این حال اینکه عاجز بودند استادن یک روسو سے قبله آوردن کس خوف ببلع اند عددان یا ز بیماری یا ز بهر طین در قنای کافیه خوشگو</p>	<p>نمون در دست خوف در رنده نیست جاس که او شود نازل گر فرو آید شش همین انسان بے بد گار بر کسب خود را تواند سوار گشتن با نه این بود عذر آن خدا جو را در نماز فریضه شد معذور هم توقفت کنان رشتن حال بعد جائز به طرف خواندن نزد تحریمه شرط شد به طین مومیار اکبای گذارد آن کس مومیای بخواند این لم بعد گفت الفساق او</p>
---	--

سکینه
بایام صلح
فازد هر کس
بگوید هر کس
اقتدای کسی
اندازه قنای
صحاح الاقنای
سکینه
کردن بهر
آوردن بهر
پاکیزه بانه
در دست
و کف
باید
فازد
بگوید
سکینه
بایام
فازد
بگوید
سکینه
بایام
فازد
بگوید

در بیان نشانه‌ها

<p>گفت و مختصم و غیره کرد وقت گرفته ره را پیش بوده سینه روز شب بیان آن یعنی با سیرا شتر را</p>	<p>کرم فر بود از و برگو یعنی از خانهای شهر خویش هم کند قصد بجا این انسان هم بگوید سطر در منزل</p>
--	---

اینجا

گفت عیسیٰ علیه السلام شرح آیه
 طوفان ساز و ستار و عالم
 به درین فصل شرح با عقل
 قول جمهور علما آن دین
 نیز در چند فرسخ است خلعت
 قول بعضی بزرگواران است و یک
 نیز در ده گفت بعضی که
 نیز در شرح بود المکارم و این
 قول جمهور مرشدان راه
 در کتاب هدایه فسروده
 آنچه قول صحیح است نیست
 فرقت از خاندانی مصرخوش
 بود المکارم چنین کند تعیین
 اتصال است اتصال قوی
 یکایک قویست متصل بود آن
 گرچه است اتصال فرسخها
 چون ز صد الشیبه قاضی خان
 آنچه ما گفته ایم متصل است
 چه بودند تفصیل آن

نیز قصد مسیر که شد روز
 نه مسافر بود و همسیر آدم
 از طایفه بود که کند تفصیل
 بقدر نسخ تقدیر است همین
 در میان شوق الصفاست
 قول بعضی است پانز و شش
 بر همین فتوی گفت اهل دین
 از محیط کفایت کرد میان
 بر همین فتوی گفت بک شاه
 بقدر نسخ نه مستبر بود
 نیز در چند نسخه تعبیر است
 می کند گفته ایم از این پیش
 شعر قول مختصر بر این
 بر بعضی نیست معجزه انجیا
 نزدیک شستن تو مقرب میرد
 چون سوار گرد شد آن آنجا
 نقل کرد آنکه اصح بدین
 معتبر نیست او که مفصل است
 نیز بعضی است حد گذر کرد

طوفان ساز و ستار و عالم
 به درین فصل شرح با عقل
 قول جمهور علما آن دین
 نیز در چند فرسخ است خلعت
 قول بعضی بزرگواران است و یک
 نیز در ده گفت بعضی که
 نیز در شرح بود المکارم و این
 قول جمهور مرشدان راه
 در کتاب هدایه فسروده
 آنچه قول صحیح است نیست
 فرقت از خاندانی مصرخوش
 بود المکارم چنین کند تعیین
 اتصال است اتصال قوی
 یکایک قویست متصل بود آن
 گرچه است اتصال فرسخها
 چون ز صد الشیبه قاضی خان
 آنچه ما گفته ایم متصل است
 چه بودند تفصیل آن

در جبل انچه لائق است باد
 و در نماز چهار رکعت گو
 اگر مسافر نماز خواند چهار
 در هدایه است شد سی آن مرد
 در سر رکعتین اگر نشست
 شافعی گفت فرض اوست چنان
 بقامش رسد مسافر مرد
 باز عجله بکند خسته
 یعنی آنجا رسد تقسیم گشت
 یا کند نیت اقامت اگر
 نیز حکم تقسیم شد آن یار
 کمتر نیت اقامت چیست
 پانزده روز جا به اهل سفر
 گشت آکس مقیم در معنی
 بوالکارم بزرگ رکعت سبیل
 چیست در نزد شافعی مقبول
 قصه بودن که کرد چهار امام
 قول دیگر از ان امام هر دم
 مکث او چهار روز چون بگذشت
 هم بصدقه این دیار ما
 که در نیت اقامت کرد

در وقایه و غیره او هر کو
 بر مسافر فرضیه باشد دو
 دوی او فضل میشود این یار
 چون که تاخیر باسلام بکرد
 آن نمازی که خواند فاسد است
 اگر کند قصر رخصت است این یار
 او مقیم است اگر چه قصد نکند
 رسد آنجا که گشت ز اهل سفر
 و صفت آنجا که قبل ازین بگذشت
 یعنی در یک مقام اهل سفر
 می بخواند نماز خویش چهار
 آنچه از بزرگان با مر و است
 چون کند نیت اقامت اگر
 چار خواند نماز خود یعنی
 ذکر کرد دست نیت عبد جمیل
 غیر روز خروج روز و دخول
 نزد او می شود تقسیم تمام
 کند نیت اقامت هم
 چار خواند که او مقیم گشت
 بوده باشد چنانچه در نجبا
 نیت او درست است ای مرد

در نماز چهار رکعت گو
 اگر مسافر نماز خواند چهار
 در هدایه است شد سی آن مرد
 در سر رکعتین اگر نشست
 شافعی گفت فرض اوست چنان
 بقامش رسد مسافر مرد
 باز عجله بکند خسته
 یعنی آنجا رسد تقسیم گشت
 یا کند نیت اقامت اگر
 نیز حکم تقسیم شد آن یار
 کمتر نیت اقامت چیست
 پانزده روز جا به اهل سفر
 گشت آکس مقیم در معنی
 بوالکارم بزرگ رکعت سبیل
 چیست در نزد شافعی مقبول
 قصه بودن که کرد چهار امام
 قول دیگر از ان امام هر دم
 مکث او چهار روز چون بگذشت
 هم بصدقه این دیار ما
 که در نیت اقامت کرد

داخل شهید مسافر بود
عزم او اینک میفرم ز اینجا
که باین عزم سالها ماند
وطن اصل بود یک منزل
موضع را که بود اصل او
حاصل مسئله درین تقدیر
و جنبه بود مرستی
بر و اهل عینا لسا آخر
که بادل وطن شود و اصل
چونکه در این غایت حکم وطن
بلکه که را که اهل داشت اگر
هر دو باشد وطن باین عامل
وطن اصل ای خدای بیست
وطنی که اقامت است اگر
این چنین سفر که دازان
اندرین فصل شارح او را
آن مروج بعلم عشیه
چون مسافر کند هرگاه
بین او بین مثل خویش اگر
چون مقیمان کند او ای غایت
همدرین فصل شارح شمر

قصد بودن در آن دیار نکرد
یعنی زود او یاد گرفتند
نه مقیم است قصه خوانند
می کنند اصل دیگری اصل
با تامل کسی کند و را و
کرد و بعد اصل نکو تقریر
جای دیگر وطن گذشتان
که از اینجا که باز کرد سفر
می کند قصر اندرین منزل
زین سبب قصر بیکند این تن
خواست اهل بسبب دیگر
بیکدیگر رانند می کنند باطل
بطل موطن اقامت است
بطل او اقامت دیگر
بطل موطن اقامت و آن
کرد از چند نسخه خوش یاد
بیکند نقل از چند
باز بر اهل خویش گشت از راه
باشد از مدت سفر کمتر
انچه خوانند است عاده نبود باز
از نیایح او روایت کرد

سازمان
ان کتبه کان
ولنا رسول
انتهی
طیبه
فما جبر
المدینه
تتفق
فما جبر
اندر
اندر

اندر
قالوا لا یصلح
الان
الان
اندر
اندر
اندر
اندر

بشد از بدت سفه کمتر
 باز او قصه شهر دیگر کرد
 باشد از بدت سفه کمتر
 او مسافر نه شود و تیسین
 طالبها لعد و شود بسیار
 وقت رفتن منانه چون خوانند
 اگر چه بدت کشیده است طول
 انجمن حکم کنده شارع
 راه اگر قدر بدت سفر است
 از خلاصه و خاینه دانه
 طالبها لفسرغ شده بیرون
 روسی بر مسخر خوشین تا بد
 اگر چه شد طالع جمیع جهان
 هر جگای خلیفه کرد و سفه
 حکم او این بود تیسین اند
 نه مسافر بود خلافت کیش
 کرد از ترغیب اهل اول
 تیج اوست فرع بی شهنش
 زن در نیجا تیج بود با مرد
 اگر چه نیت نکرده است اگر
 شد بد رقا صد اقامت اگر

قصه شهر کنه مقیم اگر
 پس به آن شهر رسید آن
 نیز با بین این دو شهر اگر
 طالع شهر باشد چون این
 که میرسد به شهر خود چون
 می نماند و رنجها یابد
 چون میماند او را کشته قیل
 نیز در کشت و کاک موضع
 یکبارگی کشت حکم او و گرسنت
 قصه ساز و ساز الاله
 از عتابیه بر همین مضمون
 قصه او این که هر کجا یا بد
 به بین قصه نه مسافر آن
 از خیمه محیط کرد و خبر
 چون نماز قرآن اگر خواند
 یکبارگی تو می ست در ولایت خویش
 بهدین باب شاسع با عقل
 هر کجا اصل چون کند نیت
 چون بهل نیت اقامت کرد
 تا رسید تیج بود به پدر
 یکبارگی نزد مانع ست پدر

سکس ایتین
 خلاصه از سائر
 قصه اهل اول
 طالع شهر باشد
 مسافر نه شود
 از خلاصه و خاینه
 طالبها لفسرغ
 روسی بر مسخر
 اگر چه شد طالع
 هر جگای خلیفه
 حکم او این بود
 نه مسافر بود
 کرد از ترغیب
 تیج اوست فرع
 زن در نیجا
 اگر چه نیت
 شد بد رقا
 خلاصه از سائر
 قصه اهل اول
 طالع شهر باشد
 مسافر نه شود
 از خلاصه و خاینه
 طالبها لفسرغ
 روسی بر مسخر
 اگر چه شد طالع
 هر جگای خلیفه
 حکم او این بود
 نه مسافر بود
 کرد از ترغیب
 تیج اوست فرع
 زن در نیجا
 اگر چه نیت
 شد بد رقا

گفت بر روی اعاد و هست تمام
یعنی در ظاهر الروایه او
نقل از ترغیب الصلوٰه بگوید
شد بقیسم او اگر چه قصد نکرد
حکم او را چه گونه بنویشت
سے مگر دو مقیم انجام
مکنه نقل از رساله جبه
میکنند از ند چون مقیم مقام
واند آنکس که پیرو دین
گفت از غایب سر اجبه
یعنی رخصت بود تبرک سن
نیست رخصت تبرک قصر او
همین قول داد او فتوای
نیکی قول است قول آن باور
بلکه در سایر کتب شد یاد
در حضور و بود قضایش باز
در سفر خواندش قضایش جاری
نمود او نیت اقامت کرد
چه گشت کند برین است یار
اقتدا با کسی مقیم بگوید
که به تبعیت امام است یار

آنچه خواندست اندرین اهام
 انجمن است زوجه اش تاشو
 شایع و روانست راه نورد
 خواست زن هر کجا مسافر و
 یکس او زن گرفت در شت
 گرچه او نیت اقامت کرد
 نیز این شرح سازد شرعی
 یعنی و رفی و ترسنت شام
 و رجوع کند به این است
 نیز این شرح سازد شرعی
 قول بعضیست مرسا و تن
 گفت ابوکر فعل تقوی
 هم امام هر شت با تقوی
 که آمد بعد باشد ترک
 هم پیشتر است از کتاب زو
 در هر نیت شد شخصی نماز
 نیت شد و اقامت از هر بار
 در نماز اگر مسافر و
 در نماز او متقلب شود باچار
 و طراوت است اگر مسافر و
 در نماز او متقلب شود باچار

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

نیز در چند نسخه تعیین است
 در قنای کاغذی گفت باز
 اقتدار گذر ساز فریار
 درین سبب اقتداش نیست درست
 مرتبه اگر مسافر هر دو
 قبل از این از مسائل اینها
 هر کسی را که عقل و ادراک است
 چند روزی که راه پیویم
 بعضی سودای خود روی شتاب
 پاره مردوم ساخت از جسته
 واد سالار فتا فایه آواز
 آنچه گردید نیکو بد بگذشت
 نفع بگرفته اید خواجسته
 الر حیل الر حیل بر خوشه
 هر که سودای خویش با ذوا
 بعد ازین حیرت است حیرانی
 سفر آمدند هم در از
 ای گرفتار نفس است یار
 تا بکجه حسته احم چو بیما
 سالها در سفر بسر بود
 عسر تر تو شد قریب یغ

و اند آن کس که عاشق و بیست
 لیک سیر و ان گشت وقت نماز
 نشود فوض منقلب با چار
 در اناست نوشته ایم نخست
 مقتدی گشتا بی امانت
 در امانت شدست ثنینه
 وطن اصل با همه خاک است
 هر سودا سے آمده بودیم
 ساخت از هر امور از هر باب
 که بودا سے خویشن جسته
 کوچ سازید با وطنها باز
 باز گردید کاروان گشت
 نیست سودای بر شما دیگر
 نیست مهلت که ساعتی نماند
 مانده بود دست آه و اودا
 سوزش غصه و پشیمانے
 دست خالی روند آنجا باز
 چشم بکشان خواب غفلت بار
 شرم باد از سیاه رویها
 حیث صدیف بے خبر بود
 این چه غفلت بود در یغ دریغ

و قصد با سعی کرده بود و آن یار
 یک قول است عالم
 قول بعضی آنکه در عهد
 گفت که پیوسته باشد و آن
 یافت کس جمعه پیشتر و سلام
 این بود و نزد حضرت شیخانی
 یعنی اندر هر کس شیخانی او
 که نباید وین و مع آن لطف
 هست در عتقه چنین مذکور
 بهجاعت او است پیشین
 گفت و شرح او باین مضمون
 خواجه از بعد او و خواجه از پیش
 چون مؤذن اذان اول خواند
 در هر ایام صحیح که هست این است
 در کتاب نهایی بخش گو
 اختلاف است در کدام اعلام
 از طهارتی چنین شدت نه
 چون اذان این گفت اذان
 چونکه جز این بوقت سنجیده
 وقت عثمان که گشت و در پیش
 یعنی در صومعه اذان کلمات

یک بیرون نگشته است از او
 گشت باطل اگر و در و قدیم
 نگذار و در آن استمانه در
 غیر باطل شود وین تکرار
 که تا نکس نماز جمعه تمام
 و در محنت تو حکم دیگر و آن
 که بسیار تمام است و در گو
 گفت آنکه بیت کن بر ظهر
 غیر معذرت یا معذور
 و نزد جمعه بصر که است این
 یا مسافر بود و یا مسجون
 گفت مکرر و آن نگوا و پیش
 سعی ساز و بیع خدا و یا نه
 نیز و چند نسخه تعیین است
 لفظی که و اذان و بسو ط
 سعی واجب شود و بیع حرام
 چون بر آید امام چنین
 معتبر این اذان بود که گفت آن
 وقت شیخین هم نبود و در
 امر نه بود و بر اذان پیش
 نیز هست که شد با و یک تن

در هر ایام صحیح که هست این است
 در کتاب نهایی بخش گو
 اختلاف است در کدام اعلام
 از طهارتی چنین شدت نه
 چون اذان این گفت اذان
 چونکه جز این بوقت سنجیده
 وقت عثمان که گشت و در پیش
 یعنی در صومعه اذان کلمات
 مسکات الحقیقین

که حجب حاج محبت این را آن
میکنند از امام عظمی نقل
معتبر در اذان اول و آن
یا اذان اینست که وانی
هم در اصل خطبه می ماند
خوف از فوت جمعه است اگر
بویستند امام بود و اگر
برین راه که میگویند ندانند
از ذنب به هوا هیچ نوشت
هم نوشته صحیح عبد جمیل
سعی بر اول اذان را این
میکنند نقلها از چند کتاب
و آنچه در معنی دل است مراد
یعنی در معنی و نیست ای یار
نیز نوشت شارحان این
گشت امام از برای خطبه چون
میشود و او را غ خطبه چهارم
نامند بخوبی تطوع است مراد
می گذارد و تحت است
نیست مکرره گفتن تسبیح
اگر چه تسبیح گفت مکرر و آن

نزد و سخت که گویند نذاذ ان
حسن ابن زیاد و صاحب عقل
منع بیع و جوب سے آن
گر شود استغفار انسانی
سنت جمعه از کجا خواند
هم در جامع بود و عید را اگر
و او از ترغیب الصلوة خبر
مستبر که و اذان اول را
نیز در این کتاب علم شست
گفت این قول ایچند دلیل
هم نوشته صحیح شمس الدین
هم در کنز العبا و در این باب
امر با ترک بیع که شد یاد
باز دارد و جمع که هر کار
صاحب مختصر کند تعیین
چون از محراب خوشنشین بیرون
خواه باشد مناس از خواه کلام
بوالکارم که کرد و انجبا یاد
سحن شافعی است بی شبیه
از کفایه نوشته است صریح
لیک از مضمرات کرد بیان

منقذ البصفت
 في كل بلدة
 صوة كذا
 مشكدة في
 كالمدة في
 لمضرات
 محمد
 الدنيا
 الخلفاء
 كافي الزاهد

مقتبلا سوئی قوم خواند است
میگفت نقل از رسول الله
خطبه را که تمام می سازد
پس دو رکعت نماز بخواند
شمس بن ذکر کرد آن فایده
چون مؤمنان کند اقامت کرد
بمکان نماز خویش امام
در خلاصه چنین بیان کرده
جمعه را فرض وقت نیت کرد
نیت جمعه همان بسبب

اینکه سنت رسول خداست
خطبه را میکند ادا کوتاه
چون مؤمنان اقامت آغازند
سقط فرض وقت گردند
خطبه را چون رسانند تا آخر
متصل با نیت خطبه
رسد آنجا اقامت است تمام
نیز در چند نسخه آورده
صحیح است نیت آن مرد
اینکه بنویشته اند در ترغیب

نویسندگان سقط فرض الوقت با کتبی مجزوه قتیلا امام حاکم الحاکمین

بجای چو نیت پیشین
در نصاب الاحساب آورد
قدرد و خطبه قدر سوره آن
نیز در آن کتاب را هتما
یعنی سلطان وقت خود را چون
گفت اگر مالک رقباب اعم
میشود و خود بخویشتن مالک
چونکه اسم شمشیر اعظم
معنی مالک رقباب اعم
ذکر کرده در آن شریف کتاب

گشت در باب نیت تعیین
چند لفظ از خطیب تعیین کرد
از طوالت مفصل است همان
بعضی قول قبیح از خطیب
نمکند در صفتها از حد بیرون
یا بگوید شمشیر اعظم
گفت آنجا نفوذ من بود که
هست مخصوص خالق عالم
هست کذب عجیب قباست هم
هست اعم نیز اسم جمع رقباب

این کتاب خطیب مجزوه امام حاکم الحاکمین
والایام لهذا
خطیب ابن
العقوبات
الشرعیة
مؤلفه القزوه
الحاکم شمس
مقام الهادی
والله اعلم
بما یخسر

قومه را اینکه آن عانی سفت
گویند در سجود آمد یا و
سجده سهو را سهر سفت
مثل این حرفها که یاد بگشت
نیز این شرح ساز صاحب عقل
رکعت اول است یا ثانی
در ثلاثش مخوان و اگر بارش
شک شود لیک مسلمان
او که اندر قیام ثالث بود
گر نه بگرفت رای او که فرار
از وضو سه و از کبیره نقل
شک شود در قیام و تر یا و
می بخواند قنوت را این کس
رکعت دیگری باز و ختم
باز میخواندش قنوت این بار
لیک در و تر در مه رمضان
با هاش قنوت خوانی کرد
گفت فی قولهم جمیع آن
بعضه از مسکنه و تر قنوت

یعنی معنی علی السجود بگفت
پس ازین عود غیر ممکن باد
که نذرین فصلها کند یعنی
در بیان سجود سهو گذشت
از کتاب محیط ساز و نقل
سهو کرد و قنوت اگر خوانی
نیست در یک نماز که بارش
خوانده باشد قنوت را یا بی
ورول خود تحریری ساز و زود
می بخواند قنوت را آن با
میکنند نیز شرح با عقل
رکعت ثالث است این یا و
مقدم آورده نیز و از آن پس
چونکه شک کرده بود این آدم
گفت این قول را هو المختار
گشت مسبوق در و رکعت آن
چیت از بهر سابق آن مرد
نه بخواند قنوت این نشان
نزد اصحاب ما که گشت ثبوت

علیه السلام و فی قول المتقین
یعنی آنکه عینا ما من یؤمن ولا
یؤمنه یقول فی سجده خمس مرات
سبحی قدوس بیلا اله الا انت
والله اعلم فی نفسه و یدیه الله لا یوم
من یحکم فی حق فیقر الله به و یحکم فی حق
ما یخبر الله به و یحکم فی حق ما یحکم الله به
الشیء و یدیه الله لا یوم
لیک بکیتون لا الحشا کما
اعلمنا فی حق و یحکم فی حق
و یحکم فی حق و یحکم فی حق
یقین من اهل الله

و از اوقات شکی که
در نماز عانی سفت
در سجده سهو که
در رکعت اول یا ثانی
در ثلاثش مخوان
در و تر در مه رمضان
با هاش قنوت خوانی کرد
گفت فی قولهم جمیع آن
بعضه از مسکنه و تر قنوت

گر بخواند رکعتی بی انبار
از تراویح بعد آید باز

در بیان سنت مؤکده

پس در رکعت نماز با انسان که در رکعت نماز پیش از فجر نیز از بعد شام پیشین دو چار رکعت چوبل از پیشین سخن مختصر همین میدان بعد جمعه چهار خواند او از ابو یوسف ستاین گفتا نیز بنوشت این سخن آریست پیشتر از نماز عصر عشا بعد خفتن اگر خواند چار روز با یک سلام هر درویش گفت در مختصر که ایت باو در شب و در گفت آن اعل به الکرام نوشت عت بها نیز بنوشت آن نمک گردار صاحب مختص معانی سفت و کتابها را چه هم آورد لیکات بعد از شروع کرد افساد چار رکعت کند قطع سر فقد هم کرد بعد اگر افساد	خواندیش سنت مؤکده وان خواندیش سنت استظم ابر نیز بعد از عشاء در رکعت گو چار از قبل بعد جمعه بین به الکرام چنین کرد بیان باز از بعد چار خواند و گفت این قول را ابو یوسف عدم ترک هر دو را فتوی است چار رکعت بود بفضل ادا از خلاصه نوشت نیک شما نامنه از چهار خواند پیشین اینچنین شب کند زشت زیاده چار خواند و بود بفضل گفت و لیل و بود او فتوی ایجاب بود بقول و یا لزم النفل به شروع گفت شخصه بفضل چون شروع کرد نزد اصحاب یا قضاایش باو در و اول کند قرائت گر پس آنکس قضا و در رکعت با
--	--

در بیان سنت مؤکده
پس در رکعت نماز با انسان
که در رکعت نماز پیش از فجر
نیز از بعد شام پیشین دو
چار رکعت چوبل از پیشین
سخن مختصر همین میدان
بعد جمعه چهار خواند او
از ابو یوسف ستاین گفتا
نیز بنوشت این سخن آریست
پیشتر از نماز عصر عشا
بعد خفتن اگر خواند چار
روز با یک سلام هر درویش
گفت در مختصر که ایت باو
در شب و در گفت آن اعل
به الکرام نوشت عت بها
نیز بنوشت آن نمک گردار
صاحب مختص معانی سفت
و کتابها را چه هم آورد
لیکات بعد از شروع کرد افساد
چار رکعت کند قطع سر
فقد هم کرد بعد اگر افساد

در بیان سنت مؤکده
پس در رکعت نماز با انسان
که در رکعت نماز پیش از فجر
نیز از بعد شام پیشین دو
چار رکعت چوبل از پیشین
سخن مختصر همین میدان
بعد جمعه چهار خواند او
از ابو یوسف ستاین گفتا
نیز بنوشت این سخن آریست
پیشتر از نماز عصر عشا
بعد خفتن اگر خواند چار
روز با یک سلام هر درویش
گفت در مختصر که ایت باو
در شب و در گفت آن اعل
به الکرام نوشت عت بها
نیز بنوشت آن نمک گردار
صاحب مختص معانی سفت
و کتابها را چه هم آورد
لیکات بعد از شروع کرد افساد
چار رکعت کند قطع سر
فقد هم کرد بعد اگر افساد

اینکه گفتم بود قضای دوم	شارع شفع ثانی باشد و او
لیک قبل از ترک شروع کرد فساد	هم قضای دومی اخیر باشد
از ابو یوسف طبق بقنا	اعتبار با ایندربا و قضای
و یحیی بن سنان سنت پیشین	واجب فرض نیست چنانکه این
لیک است از امام یک گفتار	اعتبار با قضای کند هم جایز
شارع وردهای پاک جناب	نیکند نقل از کتاب انصاف
چار پیشین که در دو وقت فساد	فی الاصح چاره هم قضای می باشد
چار رکعت نماز است که را	پیشین یا خوانده کرده است قضای
پس دو رکعت کن بقیهای نماز	نزد و نهمان هم محمد با و
نزد ابو یوسف است بروی چار	این سخن را به پشت و در شمار
احسن نزد محمد خوشگو	ترک شد آن در او اولین او
یا شود ترک در یک زمین دو	مبطل تحریم بود و گفت او
نزد ابو یوسف قضا است در یک	در دو اول شود قضا است ترک
می شود بموجب فساد او	نیست بطلان تحریم است
لیک در نزد حضرت نهمان	در دو اول که ترک شد توان
گشت بطلان تحریم بیشک	نیست مبطل چه ترک شود و یک
انچه صاحب دایه انشا کرد	کما ندر حیا و دلیل است مرد
هست مشکل بنظم آوردن	زبان نمی سازم از دلیل سخن
اختلافات نقل از ان شده است	چونکه هر شفع دومی علمیده است
بهر فهمیدن همین اقوال	در نهایت نهاده است مثال
ذکر کردست آن نگو گفتار	که قرابت نکرد در هر چهار

اجتساب محمد و نومان
 نزد یوسف گفتار
 گرفتار است در اولین که کرد
 با و بروی قضای وی آخر
 در و اول سخنان از متر آن
 قول بسع است عمل
 خواند در اولین از متر آن
 قول اجماع بزرگان اینجا
 در و آخر کند قناریت کس
 با و بروی قضا و وی اول
 خواند از اولین از متر آن
 در یک اولین آیت سے
 نزد شیخین قضا چار با و است
 در یک اولین اگر خواند
 نزد شیخین بر چار قضا
 در یک آخرین خواند بس
 هم دو رکعت قضا است عند ما
 که قطع نشسته کرد تمام
 در هر ایه نوشت در این باب
 که نشسته مناساز خواند او
 اینکه در حالت نشیند کس

پس قضا میکند دو رکعت آن
 گفت اینجا قضا کند بر چار
 گشت در آخرین ترک از مرد
 قول بسع است عمل
 لیک خواندست در و آخر آن
 با و بروی قضا و وی اول
 در یک هم از متر آن
 سے بود بروی آخرین قضا
 در یک در و آخر او بس
 قول مجموع صاحبان عمل
 در یک هم از متر آن
 در یک آخرین خواند سے
 لیک در غریب محب دوست
 لیک در دیگران او ماند
 دو بند محبت دست اما
 در هر یک ای هم خواند کس
 نزد یوسف است چار قضا
 که چه قدرت بدشتی بقیام
 نصف قائم گذار یافت ثواب
 پس چگونه نشیند از وی گو
 بنشین چو او نشیند بس

نه در آید ز شام از این رو
که بسیار دور است از تمام
زمین صور نیز شایع او را در
شحنه و عصر بود یا بعشا
گفت از جامع الصغیر خان
مگر او این که عصر کرد تمام
منصرف خواند رکعت از شام
میکنند قطع میشود داخل
چونکه یک رکعتش بسیار داو
نخستیم دیگر نکرد قطع کرد
اینکه بعد از غروب پیش از شام
کرد رکعت ز شام خواند مرد
نشود داخل و شام امام
در کتاب در این حد تعیین
کرده بود است تمام در آنجا
یا بود روز جمعه در سنت
بر سه رکعتین قطع آرد
چندین فصل شایع او را در
شحنه میخواند سنت پیشین
تحریریه بسته بود این آدم
افضل این است کرده قطع آن

نبود و نامی که رکعت او
شد و اینجاست مخالفت با امام
کرد و در باب ذکر پیشین یاد
شد جماعت که آن زمان بر پا
خفتن عصر را چه پیشین دان
نشود داخل نماز امام
گشت بر پا جماعت آن هنگام
میکنند فضل جمعیت حاصل
می شود آیت با کثر او
نفل بعد از غروب شد ای مرد
نفل خواندن نوشته اند حرام
گشت اکثر شام باید کرد
نفل خواندن سه رکعت است حرام
چهار رکعت ز سنت پیشین
شد جماعت در آن محل بر پا
کرد آغاز خطبه بی شصت
قول دیگر تمام بگزارد
میکنند از کتاب روضه یاد
شد اقامت بفرمود آن صحن
که بلا فصل شد اقامت هم
جماعت و آید این انسان

در این حد تعیین
کرده بود است تمام
در آنجا یا بود
روز جمعه در سنت
بر سه رکعتین
قطع آرد
چندین فصل
شایع او را در
شحنه میخواند
سنت پیشین
تحریریه بسته
بود این آدم
افضل این است
کرده قطع آن

بی تخلف اسے زوال نوکھا
 ایک بعد از زوال المختار
 مسلمی وقت ظہر رفت اما
 ترک سنت کند بہر حال این
 نزد جمہور عالمان عظام
 قول باتن قضا کند گراو
 گفت ازین باب شارع دل صفا
 از غنیہ مکر و نفل آن یار
 ہم ازین باب کہ کردستان
 ایک از جامع الصغیر خان
 نزد شیخین چون قضای چهار
 آن مروج بعلم شریعہ
 نزد بو یوسف سعادت یار
 بعد فرض این چهار خواند منہ
 و صلوٰۃ فقہ مسعودیست
 ایک در ظاہر الکروایس
 چونکہ اسنادہ است وقت او
 نکتہ نیت ادا ہم این
 سنت پیشین ہمین وز این
 ذکر شد در قضاوی کافی
 سنت فجر را بہر قوسے

تبع و نہ منہ میکند ادا
 سنت فجر را قضا مشا
 دید گشت است جمعیت بر پا
 و غسل فرض میشود بیفتین
 بعد سازد قضای چار تمام
 میگزارد و چہسار پیش از دو
 ہست در بین صاحبین خلافت
 پیش خواند و در اہو المختار
 نیت قول صرح از نعمان
 شرح اوراد کردہ است بیان
 گفت از بعد رکعتین شمار
 نینزد فرمود از عتبا بہ
 دو بود بہت تر بہ المختار
 نیش اراپکونہ باید کرد
 قول بعضی قضا بفرمودست
 نکتہ نیت قضا این کس
 نکتہ نیت قضا زین رو
 چونکہ از چاش کیفیت مستہم
 نیش میکند علی التعمین
 با تو گویم روایت شانی
 گفت در خانہ خواندیش او

ملہ فی المظاہر
 فیما یجوز تہتق با دار
 الوقت قبل الخرج
 منہ شیخ
 اوی الوقتیہ
 عند التفتیہ

خداوند در خانه هر چند اهل بی
 یکی زن و معده آنکه آذینال
 شخصی در بیت اگر نکرده تمام
 بوده باشد امام در سجده
 باز سجده که بوده باشد و
 هست در هر کدام امام اگر
 یک سجده کیست این کیست چو
 خواند خلف مصفوف بجا نعل
 در صاف و فقیه مسجود بیست
 می گذارد و پنج مسجد کس
 در مصفوف احتیاطا اگر خواند
 نیز در آن کتاب شرع عمل
 گفت هفت سجده بجا می گذارد
 با امام اقتدایش نیست روا
 سنت نه نجر پس سجده اگر
 شارح و ردی میگوید خود
 بین سنت و فخر کرده سخن
 نه بود از بیان احکام این
 مشغول شد با کل مع و شرا
 لقمه شریه اگر ندیده است
 هم همین شرح ساز پاک نهاد

چند و معده با و بکر و نبی
 که بایان بروند اسی تعال
 ذکر کرد و ندانسان کرام
 در سجده گذارد این عابد
 مسجد خارج ست داخل او
 این او امیکند و ران دیگر
 می گذارد چو و پس استون
 کرده بنفشه است اسی عامل
 پس استون اگر می نیست
 یا گذارد و نصف آخر بس
 در است که ایهیت ماند
 سنت نجر و کجا افضل
 وقت را با امام اگر آورد
 سنت احتیاطا زاردن او
 میگذارد و می از همه بهتر
 گفت در ذکر سنت فخر او
 ششش باز خواندش این تن
 بعد ازین از خلاصه ششمین
 سنت او اعاده با احتیاط
 حکم با غیر مسلمی کرد دست
 کرد و در باب ذکر پیشین یاد

گفت صاحب خلافت قائل
کرد ابوالبیث نوکر در بستان
آنکه خورد دست شوم یعنی سیر
نه در آید درون سجده تا

که تصدیق سازد بر سائل
انقل کرد از رسول ابرو جان
نزد و بپوش از دمان ای پر
تا نگردد از و خلاق اذا

در بیان نماز عید

در هدایه نوشته است چنان
هست لازم با و نماز عید
شرح او را در آنکه کر بیان
و جیش بود صحیح شمار
در هدایه است روز فطر ای روز
مستحب شد طعام عید میل پاک
نیز با عید گاه اگر گوشت شد
صدقه واجب است اگر بر کس
نزد و فشان امام پاک فقیه
لیک شکی نیست عید در هر
وجه بخان سماع کن بی ظن
جهر وارد شد است در این
گفت از او شرح او را
چونکه فرمود و حاصل در آن
چونکه در روز عید فطر خبر
لیک ثابت شد است در آن

جمعه لازم بود بر انسان
واجبش اصح بسیار دید
گفت از جامع الصغیر خان
از خلاص بود و مختار
قبل اذان که خروج باید کرد
چیز خوش بوی کردن سوا که
حسن جامه اش می پوشد
میدهد میر و در وقت آن پس
در ره آنست که بگوید
میکنند است بار بار است
اصل احق بود و این گفتن
نیست وارد و روز فطر اما
قول نعمان صحیح قول او باد
بیفتن دان بود و الا سوار
جهر وارد شد است در آن
پیر وی میکنیم در اینجا

در هدایه نوشته است چنان
هست لازم با و نماز عید
شرح او را در آنکه کر بیان
و جیش بود صحیح شمار
در هدایه است روز فطر ای روز
مستحب شد طعام عید میل پاک
نیز با عید گاه اگر گوشت شد
صدقه واجب است اگر بر کس
نزد و فشان امام پاک فقیه
لیک شکی نیست عید در هر
وجه بخان سماع کن بی ظن
جهر وارد شد است در این
گفت از او شرح او را
چونکه فرمود و حاصل در آن
چونکه در روز عید فطر خبر
لیک ثابت شد است در آن

<p>نیز تسلیم می دهد و گران بعد بروی قضا نباید دید بگوای روز بعد زوال چونکه وارد شد از رسول خدا این او اقول عالمان بعد گفت قبل از بر آمدن با عید اکل شیرین مستحب پیش وقت گشتن رو و براه دیگر</p>	<p>حکمای خدا باد میان موت که دوزکس نماز عید نیز نزد امام اگر به بلال میگذازد عید را فرو نگذارند لیک از آن بعد بدانکارم بزرگ عقل مزید چیز که می خورد شیرینی بطریق رو و عید اگر</p>
---	---

در بیان نماز عید قربان

<p>در این در کتابهای مستحب غسل و خوشبوئی مستحب است تا فرائع نماز چیزی از انحصار تناول کرد چونکه وارد شد از شیر نذیر بعد از آن هر دو خطبه می رود باز تسلیم انحصار و بعد آن میدهد یا و این خطیب بگو منع کرد از نماز عید بعد اگر خواندش بگوی روا شد مسی آنچه ذکر کرد آن پیر صفت ناس که بود تعریف</p>	<p>در هر ای که کرده رند خبر روز قربان ثواب اگر خوبی لیک تاخیر اکل پنج باب مصطفی چون مراجعت آورد گویدش در کدام و تمکیم رکعتین چو فطر بگذارد کا ندرین خطبه چون باد میان نیز کسب های تشریف او روز از صبح که گشت عذر پدید میگذازد و عید و باز صبا لیک بی عذر اگر کند تاخیر و ذکر کرده در آن کتاب شریف</p>
---	---

در این در کتابهای
مستحب غسل و خوشبوئی
مستحب است تا فرائع نماز
چیزی از انحصار تناول کرد
چونکه وارد شد از شیر نذیر
بعد از آن هر دو خطبه می رود
باز تسلیم انحصار و بعد آن
میدهد یا و این خطیب بگو
منع کرد از نماز عید
بعد اگر خواندش بگوی روا
شد مسی آنچه ذکر کرد آن پیر
صفت ناس که بود تعریف

<p>از پس بستان سه نماز بگو از سراجیه بر عهد قوی گفت در کافی چهر نتوان کرد زن ازین ترسوی بگوید است چونکه سنت بود درین اعلان هست واجب بقول چندین مده از دست نه لیشل و برغت شده بعضی در آومان مقاد فتوی برنغ اوست گفت کن چونکه مکتوب است او بنظر تروی روز هست می الحج باد روز شربت روز دهم آن گر بیاو حق است عیدان است دم سپندار ماتم است و غم هر دم را حساب می باید روز محشر جواب میگوئی در دحسرت بسینه خود برود می شود عفت ده پیشانی چشم خود سوی تیر حسرت کرد دست در کار ول بیار بود باطن این بحضرت اوست</p>	<p>قبل ازین گفته ایم نزد هست در مختصر به سیفت زن اگر اقتدا کند بامرو چونکه آواز او که عجزت هست جهر سازد مسافر انسان بوالکارم نوشته این تکبیر نیز در چند نسخه سنت گفت نیز از مضمرات ساز و یاد گویند از بعد از تکبیر عقب جمعه باید شش گفتن فکر کرده است شارح او را عنه روز نهم من قربان هر نفس که برون از انسان است گر نباشد بیاد حق هر دم چونکه روز گرفت و گیر آید بهر هر زوره و هر موسی هر که یک اتمه بفضلت خور و هر دم بی حضور میانی هر قطره کنی بغیر عجزت کرد ای خوش آنکس که برقرار بود گر چه روی نظر به سوی است</p>
---	--

این غیاث مسووری است
مستقیمه قال من فانه صلوة
صلوة الاولیاء یقرآنه
و فی الثانیة قد کتب
و فی فی الاولیاء و فی
عنه و سلم و عید عید
شده اگر در نماز عید
نشد آن روز عید
یانی و الله اعلم

ایمن بود کار عارف مطلق نیری زین مقام هرگز پے اصل مردی نصیب گردان نا پسندید که خطا کاریم بمقام رضا رسان مارا تو که بر بنده لطف ادا ری بنده هر چند عیب کرد است	پای در شوی دل بسوی حق نطق در حوت جان دل در ک یا اے بجزرت مردان تا که بر خوشی تن گرفتاریم عاقبت سب از کسان مارا بهی مخلص از گرفتاری نام پاکت غفور و شکر است
--	--

در بیان شمار مستحقان

اے بر ایند بموضع یاران که تنهایی خوانند جو میکنندش دعا و استغفار سیگزارند دور کعبه بام جمع قول محمد است و بس خطبه هم میکنند بعد او گفت خطبه کند چو خطبه عبید خطبه واحد است در این حال نه جماعت نزد آن خوش و صل سیکند هم امام قلب دعا لیک نزد او جسیقه لا نه در آید در آن محل زمان شمس وین گفت هم صحبت آن	در هدایه نبی روا از باریان غنیست مسنون در مجمع خایز قول نعمان امام بزرگوار قول دو بار اندرین حکام لیک از اصل گفت آن شه کس جبر سازد امام در هر دو چون محمد امام عفتل فرید قول ابو یوسف حیدر خصال نزد نعمان چو خطبه نبی و اصل میکنند رو بسوی قبله دعا قلب نزد محمد است اما اهل ذمه مع سلمانان در روا قول حضرت نعمان
--	---

یعنی آن طائفه بخلف امام
رفع سر ساخت از دو سجده او
طائفه دیگری که هست انگاه
رکعتی بار و سجده کرده تمام
این جماعت سلام نوازه
آن جماعه که اول ایند باز
بی قرائت ادا کنند و بدان
این جماعت شسته و او و سلام
طائفه دیگری چو آمده باز
چونکه این طائفه ست سبقتین
بوده باشد مقیم امام او
نیز از شام امام شرع عمل
رکعتی را بفرستد ثانی
بنود و در دم نماز قتال
روز را خراب چونکه یغیب
گشت زایشان قضا چهار نماز
خوف اگر پیشتر بود از آن
هم رکوع سجود را بیا
گرفتند بقیه کردن او
و محمد روایتی بوده
لیک بود صحیح این گفتار

میگفت در رکعتین نماز تمام
رو و این طائفه بیسوی عدو
اقتدا میکنند بی شباه
می نشیند و هر امام سلام
میسور و بیسوی دشمن آمده
باقی رکعت کنند ادا می نماز
چونکه این قوم لاحق اند چنان
سوی دشمن رو نمیدارند تمام
بقرائت کنند ادا می نماز
بقرائت ادا کنند ازین
میگزاردند باین صفت و در دو
و گزاردند بقرآن اول
میگزاردند امام نادانی
گر بسیار و قتال شد بطل
جنبه کردی بفرستد کافر
شد یقین و قتال نیست جواب
هم فرستاد ادا کنند که بان
میگفت آن برادران ما
میگزاردند بقرآن بود
هم درینجا جماعه منبر موده
نیز در چپ نشیمن کرد و اظهار

در بیان نماز چاشت	
چند رکعت بود نماز چاشت او که از سنت زد اید هست از دو رکعت بود بکلیست ظاهر قول بوده است چهار گفت هر سوره که قرات کرد سوره شمس افضل است اخیل و اخلی در سه رکعت اسی اصبح	اجر بایافت آنکه پشش شبت خواندن او عجب نوا اید هست می بود تا ده از ده رکعت که بخواند زیاده نیک شمار بے تخلف روا بود اسی مرد یعنی در او شش هم و دلیل در چهار افضل است الم نشرح
در بیان نماز او امین	
نیز فرمود شارح او را در می بود او نماز او امین بست رکعت هم آمد دست خیر یعنی بد هر سلام در هر دو گفت انس از میسر موش او نوشته شود ز او امین	آن نمازی که شد حمده و ثنا بله بین شام عشا است امین شش بود در مصنف اکثر می بود از چهار افضل او هر که باشد صلی این شش غیر از این وعده راست یابین
در بیان نماز تهجد	
هم تهجد خواندن است ادب خواندن این نماز قبل از نوم از دو رکعت شش است شش بد هر چون سلام در هر دو نیز شارح نوشت از اید او که دست مولوی یعقوب	خواند از بعد خواب بین شبت او تهجد نیشود ای قوم خواند شبت تا دوازده رکعت می بود از چهار افضل او از جمیع تطوع است او که که تفسیر خوشی تن آن خوب

مطهره ای باشد در
روزی او هر یک از این نمازها را
انه قال من صلی من این نمازها را
المغرب والعشاء فممنون رکعت
حفظ الله له و اولاده و عیاله و اقربائه
فی الشرفه و العلو و العز و العزیز
میده و انما سجدت بین یسین
فی قوله العلو و العزیز
بود سوره الفلق و صلی این نماز
در وقت که قبل از این نماز
او پیش از این نماز
فی الهم یا ارحم الراحمین
الذی صلی من این نمازها را
نیز شارح او را در
می بود او نماز او امین
بست رکعت هم آمد دست خیر
یعنی بد هر سلام در هر دو
گفت انس از میسر موش
او نوشته شود ز او امین
نیز شارح او را در
می بود او نماز او امین
بست رکعت هم آمد دست خیر
یعنی بد هر سلام در هر دو
گفت انس از میسر موش
او نوشته شود ز او امین

<p>گفت و این کتاب مذکوره دل قرآن دل شب دل خویش دل قرآن سوره ایس گر چه باشد نمازنامه آن هر که شب رضای حق خیزد عاشقان که بوند خدای طلب او که محض عشقان حد است صفت استخاره اشراق نقلدای که هست نذر فرزند</p>	<p>هست تجویز خوانی هر سوره جمع سازی ثواب باشد پیش خوانی اولی بود درین بختین یا کرده خدای در قرآن بر سرش رحمت خدا بریزد واب آنها بود قیام شب فضل و لا تشبه و لا تحلی است قبل ازین گفته ایم ای شتاق قبل ازین کرده ایم یک یک عرض</p>
---	---

در بیان ملاقات مومنان

<p>از ملاقات مومنان برکات هم نوشت ست شایع اوراق مومنان خور و یکدیگر را خواه بشناختی و رایا نمانی گر چه در روز و اخوندی گشت حائل جدا بر پا چو شجر موجب رحمت خداوندیست هر که میازد و ابتدای سلام چون در آید باهل بنیش کس داخل حائنه شود هر بار</p>	<p>هست در شریعه و غیر او نیز در چپ و منحنی کرده پا میکنندش سلام را افشا مومنان را سلام میخوانی تو سلامش و بی مومن یار هم جدید آمدی سلام و گداز طلب رحمت از خدایندست و در می از کبر گفته اند عظم نی و آید سلام گفته پس گر کنی نیست گوید این گفتار</p>
--	--

یعنی السلام علینا و علی عباد الله الصالحین گفته و باید

<p> بدرستی فرشته برای کرام که با گشت نمود اشارت مرد این اشارت بود زواب بود با تسلیم بر صغیر و کبیر بر پیاده و بر سواره چنین بر شناسنده اختصاص سلام اختصاص سلام با تقیین ذکر کرده فقیه در بستان و به ناخذ بگرداوشد یاد شرح او را ذیتر فرمودی می بود سنت سلام چنان بر پیاده و بر سوار بر کنیز و زنی بی ست سلام آنکه استاد هست بر شاگرد هر که اجاه نعمت است زیاد مقطوع گفته است من برای تو شب معراج که خدای هست نیز این شرح ساز شرعی سنت است این سلام هم فرمود یعنی از وی جواب فرمودن بدن مومن را کسی سلام کرد </p>	<p> میدهندش و را جواب سلام وقت تسلیم کس نیاید کرد هم بگفت حادث نصاری بود هم بگویند بر خلیل کثیر با تسلیم گفت با تقیین نکند چونکه هست حمت عام باشد از اشتراط ساعت این چیت حکم سلام بر جلیان یعنی بروی سلام باید داد لقل و از صلوٰه سعودی خود و تر را گفت سلام کلان باز شهری بر دوستانی یار خواجه بدو سلام هم بسلام میکنند او سلام و اون ورد ابتدای سلام از وی بود یعنی آموختن از حضرت رب و او اول سلام برین پی میکنند نقل از ظهیریه یعنی عند اللقاء نزد دخول بطریق کفایه باشد آن گرچه تناس بود در خیابان </p>
--	--

<p>السلام علیکم آرد یاد و در او بسم بلفظ جمع جواب چون که با ششده همیشه بر هر یک</p>	<p>السلام علیکم آرد یاد و در او بسم بلفظ جمع جواب چون که با ششده همیشه بر هر یک</p>
<p>یعنی و علیکم السلام در حقیقت از بیکانه گوید لیکن از بیکانه چه زیاده و کم چه نامزد و چه آن وارو شده است افضل نیست که سلام گویند و سلام علیکم در حقیقت از بیکانه گوید</p>	<p>یعنی و علیکم السلام در حقیقت از بیکانه گوید لیکن از بیکانه چه زیاده و کم چه نامزد و چه آن وارو شده است افضل نیست که سلام گویند و سلام علیکم در حقیقت از بیکانه گوید</p>
<p>کشت داخل بلا سلام اگر گفت آثم شود و جمیع آن باشند افضل و بند جمله او شوند آنها گناه کار تمام همه بد و جواب است و جواب هست و اجب جواب بر مجموع هست لازم و بد جواب آن نزد خود گوید سقوط نیست از از فتادی عده الا بار بجای رسیده چون هرگاه نزد و گشتن کنید یا سلام از سلامی که میدهد اول و عده کرده است بهترین نام پس هر موی نیکی است هزار بخوید خدا است هر دو جهان بهر آن بنده طلبه استغفار</p>	<p>کس جماعت اگر جمیع دیگر ذکر کرده فقیه در بستان و ادیک کس سلام کافی کو حرک سازند همه جواب سلام هست کافی یکی که داد جواب قول بعضی چنین بود مجموع گری که راجع جمیع فقیهین کرد ذکر کرد از بیان احکام او شرح او را و میکند اخبار یعنی فرمود که رسول الله پس سلام خدا کنند تمام هست تسلیم در رجوع افضل بر که عتد الرجوع و او سلام انچه موهله که واروش آن یار در چه او هزار بسم با آن مجلسش تا بیدار گیر و دار</p>

چون ز تجنیس گفت اسی عامل
 قوم اگر هست در نماز تمام
 یک بعضی است در برون نماز
 گفت از روضه این بزرگ تمام
 نیست در بعضی جا جواب وی
 گر بود قوم مشغول به ساز
 گشت آثم نه مستحق ثواب
 نزد خطیب اگر سلام بکرد
 هم در اینجا جواب نیست جواز
 قوم بیخوانند اگر قرآن
 گشت آثم کس سلام که داد
 نزد قومیکه عالم پیشه یاد
 گر چه میدادند که یک مرد
 در محل اذان اقامت باز
 بر موزن و یا به آدمیان
 گر باینها سلام سازد مرد
 یک بدر جواب این آدم
 بے الف لام شخصه کرد سلام
 چون ز عمده وغیر او مرویت
 آن سلامی که کرد آثم یاد
 بالف لام می بود او لے

مونس شد بمسجد می داخل
 منع باشد درین مقام سلام
 سازد این آدمی سلام آغاز
 هست مکروه تیغ جا سلام
 هست در بعضی اسی شریعت طی
 گر بسازد کس سلام آغاز
 هم مصلین نیندهند جواب
 شد گنگار این مسلم مرد
 چونکه گفته اند خطبه را چون نماز
 با یک جابر امیانی شان
 یک اینجا جواب آدمی داد
 کرد شخصه سلام آثم داد
 دیگر از استماع او بیگردد
 اندر اینجا سلام نیست جواز
 بوده باشند در جواب اذان
 خویش را این مسلم آثم کرد
 غیر قطع اذان موزن هم
 هم را جزم ساختی آن خام
 نیست چیزی جواب لازم نیست
 بالف لام یا به تنوین باد
 آنچه در نزد ماست اسی مونس

جواب سلام
 از آنکه چون
 لا یستطیع
 ان یشی
 جواب سلام
 سلام
 تیغ جا
 در جواب
 سلام

باز داد و رفت
 سلام و رفت
 او را و الاصل
 جواب و الاصل
 حیالان التخل
 فی الشرح
 بود او و الاصل
 خزانه المبتدین
 ۱۲

بهر تقصیرم کرد و سجد و اگر
از تظہیرہ گفت جز ناحق
گفت از زاید سے راہ نما
کرد و نزدیک بار کوع اگر
نقل کرد از محیط با سلطان
در حصول عمارت قیسن کرد
بہر سلطان و یا بغیر او
گفت سلطان کہ عطشہ زونا گاہ
نیز گویند ہ گفت بہ آن
منع سازند ہ شد بخود مالک
و کر شد در صلوٰۃ مسجد
در ملاقات سلام کرد می یاد
یک انگشت را گیر د آن
گفت کہ بر کف یکد یکداند
در حدیث است جرہا زین دو
در حدیث دیگر نوشت سلف
گفت یکبار بر رسول درود
آن دو صاحب دل بیت نہاد
بوسہ بر رسول دست آسانی
قول بو یوسف است شاہ آن
و چہ بو یوسف سعادت یار

کفر نوشتند اند اهل خبر
کفر باشد بحمد و مطلق
گر کند شیخ در سلام ایما
چون سجود است گفت اهل خبر
باجب است سخنا که است دان
در بیان کلام کفر آورد
سخنا عادت بودی گو
دیگر گفت پیر حکم الله
یعنی این را اگر کسی با سلطان
زمین عقیده لغو من و پاک
نیز در چند نسخه فرموده
است ایست دست باید در
است تشبیه این به رافضیان
هر مانده دست جنبانند
مشکل برگ درخت ریزد او
چون دو مو من نهند گفت برگ
پاک گرد و زهر مهاش که بود
گو سیا این زمان ز ماورزاد
در ملاقات پیدایانی
شیخ سازد محمد نعمان
آمد آن وقت جعفر طیار

[illegible]

<p> مرد در نفس خود خواب دهد در خلاصه با جنبیه زن چون که باشد حرام مس او در عجب از مصافحه اما شرط آن که خطر شهوت نیست قبل ازین گفته ایم یک یکین زمیه را مصافحه کردن با وضو اگر مصافحه کرد بعضی از جا بلدان بے معنی بوالعکاس ازین بکر خبیه از وانشس بهین که بوسه کرد غیر شهوت اگر چه که خبیه فتوی بر حرمتش بر این تفصیل بوسه کرده بود نفیس ردان مگر انگه بود ثبوت در این یک فتوی قاضی تلمیر الدین گفت هر که که بوسه کرد اگر گر چه بر راس او بود حجر گر چه گوید نفیس شهوت بود هر مسلمان که هست اهل تمیز این روایت که گشت تعینی </p>	<p> گر بود زن مجوزه جهر آباد نیست جائز مصافحه کردن گر چه مس گفت است مش او علما گفته اند هست روا در کتاب الکدر است مرویت آخر فصل نهر عورت بین گفت شاس که در این بطن نفس با ذمی دست شود مرد بوسه سازد بد خسران یعنی گر بود شتهاه آن خسته مادرش شد حرام بلین مرد سخن او نه شود باور داده اند بزرگان رست سبیل فتوی نبود بحرمت ام آن که شهوت شد است بوسه این غیر تفصیل شد بحرمت این بر منہ یا بروی یا بر سر پس حرام است مادر و دختر گفت این قول او بود مردود زین چنین فعلها کند پر هیز از کتاب نکاح سے بینی </p>
--	---

از کبیرے نوشتہ شراح یار گفت ز احیاء عطا س از رحمن ہر کہ را خامیازہ سے آید آہ سازد و در وہر آن بندہ	حاضر اندر جواب او مختار می بود خامیازہ از شیطان و ہنش استوار سے باید دیو و جوت او کند خستہ
در بیان آنکہ ہر کہ نام خدا می تعالی را بشنود و تعظیم واجب است و امام رسول علیہ السلام بشنود و درود واجب است	بندہ ہر کہ شنید نام خدا کہ تعظیم سازد و درود زیاد
در فرسیہ نوشت از شہا اینکہ کرد استماع واجب باد	یہی ہر بار کہ نام خدا می تعالی بشنود و تعظیم واجب است سبحان اللہ یا تبارک اللہ
در یکے مجاہدش ز اہل قبول یک گشت کہ درود ہر گشت از طحاوی اگر شنید مرار از کتاب خلاصہ آورده سے	کہ مرار او را شنود نام رسول گشت واجب ادا بہ نیست ہست واجب درود ہر بار شیخہ ذکر صحابہ می کرد یا بگوئی تو رحمہ اللہ
در بیان بریدن ناخن و موی لب کشیدن موی بچل و تراشیدن زیر ناف و تراشیدن سر و خاتنے کردن	ہست سنت بلا خلاف محسن خاتنے و نفق ابطہ غیر خلاف گفت طہ زید بریدن اطفال بمراتب ہر دو بخنصرہ این ناخن دست چپ کہ کرد تمام
قص شارب بریدن ناخن حلق ہر نیز موسی زیر ناف شرح اورا و تحفۃ الاخیار سے برد از سنجہ بین ہم ز انگشت خور و تا اہام	

سکالہ المتقین
علیہ السلام
منہ نزل
و ہنش استوار سے باید
دیو و جوت او کند خستہ
بندہ ہر کہ شنید نام خدا
کہ تعظیم سازد و درود زیاد
یہی ہر بار کہ نام خدا می تعالی بشنود و تعظیم واجب است سبحان اللہ یا تبارک اللہ
کہ مرار او را شنود نام رسول
گشت واجب ادا بہ نیست
ہست واجب درود ہر بار
شیخہ ذکر صحابہ می کرد
یا بگوئی تو رحمہ اللہ

لا تلاق لاصد فی اللہ
و کہہ ان فی شیشہ
فی کافہ فیما اسم
اللہ تعالی ہر اور کانت
الکتاب علی تکرار و طہا
مخلاف الکیس علیہ
اسم اللہ تعالی لا یکرہ
و کہہ فی المناظر
و فی کات القرآن
سکالہ المتقین
کہ مرار او را شنود نام رسول
گشت واجب ادا بہ نیست
ہست واجب درود ہر بار
شیخہ ذکر صحابہ می کرد
یا بگوئی تو رحمہ اللہ

آنکه ایهام راست نزو این
 هم نوشته است تحفته الاشیاء
 گفت از خنصره بهین آغاز
 ذکر کرد است شایع اوراد
 میتوان چند روز و شب انظار
 خواه یکست نیست خواه شنبه
 هر که پیشین کردین ایام
 بلکه هر روز که برد اظفار
 در همه روز نیک کرد خیر
 یکایک بیند که بگذرد از حد
 ناخن و موی دهن کن بر خاک
 و کفایت به مغسل انداخت
 نکند قطع ظفر با دندان
 چیدن ناخن تراش سر
 بو حلیفه امام دین پرور
 یعنی در راه کعبه در سکه جا
 چون ششم بهر تراشاندن
 چون سرخايش بردم اورا پیش
 خواستم تا رستم نه بعد تراش
 نمی اور تراش سر که گشت
 صورت قصص موی لب اما

اجتدای آنها شود بهین
 ناخن پاسے خود بر و هر بار
 ختم بر خرد پاسے چپ یسار
 آنچه او گفت سازم اینجا یاد
 نیست تاخیر خیر در هر کار
 ناخن دست و پا پریدن به
 شد به بیگانگان تشبه عام
 و عده کرد است سید ابرار
 و عده جمعه یک نیکوتر
 کرد تاخیر جمعه را او بد
 که چه انداختن نباشد پاک
 ناخن و موی را که است سخت
 مصطفیٰ نمی کرده است از آن
 در جنابت بود بکره خبر
 گفت اندردم تراش سر
 سر تراشی مرا اگر گفت خطا
 گفت و موی قبله کن ای تن
 گفت پیش آرازمین خویش
 گفت دافن بموی سرمی باش
 در کراهیت نماز گذشت
 در فروض وضو شد است اورا

تا چهل روز موسی زیر ناف
حلق عارض تحت ناف خویش
گر بسازد علاج با نوره
کسبده گیرد اگر در اهرق
حلق موسی بفل جوارز آما
در خزانه نوشته است ای یار
قصه شارب وقت موسی بفل
پانزده روز حد اوسط آن
در نصاب جنتاب که در اعلام
بزرگ و هر شارح او را
چه بود ختنه کردن صبیان
قول بعضی فریضه باشد او
وقت ختنه ز بزرگان ره
لیک قول صحیح از نعمان
اینک وقت همی گرفت صبی
تا با شتا عشر ز هفت ای یار
هر جگاہ ہے کہ ختنہ کر دیسہ
قطع اکشد بود جوارست آن
شبه مجنون اگر ولد زائید
ذکر کردند بزرگان عشرین

ماندش کرده وان بغیر خلافت
ابتدا سازد آن نکواندیش
هست همچو نیز موسی مذکور
کرد با شد با اتفاق سخن
لیک بودست کند نش اول
حلق عانه بریدن انظار
که بهر هفته می بود افضل
از چهل بگیرد و گریه است آن
مریپس چندان مانده است حرام
کرد از چست نشسته خوش یاد
قول بعضی بزرگ و جبیدن
لیک قول صحیح سنت گو
گفت از هفت سالگی تا ده
بنام و کس بحالت صبیان
خفته سازند در خدا طلبی
می بود و سحاب بود اختار
نشدن قطع کل جلد و کر
و بر بود نصف غیر جابر و ان
شاگرد و دید نیک باید دید
نکنند قطع یعنی از روی حسنه

فقط به دست چیز سراسر در حرم بود و رفتن آن از در و خلعت است تمام آفاق غایتی که هر اندویدی که اینقدر صحت و کبریا را می بیند چنانچه شایسته باشد برای او محو کار الهی را تا مشرب بخواند مست چه

در بیان پرسیدن بیمار و کسی که در حالت نزع باشد
چگونه باید کرد

صاحب مخرج میکند را اخبار بنشین نزد رکتبین آن کند با چپ و بر است نظر هم نشاز و نگاه بسیارش نظر آید بحسب مخرج سرعت صحت بحسب دراز یعنی از بهر دل خوشی آن نه نشینند نزد او بسیار دست بر جبهه اش نهند و کس پر سر از وی بطنقستی چون نکست نزد او کلام میسر و تقیاس دعا کند از وی گفت حدقا دعا کند بیمار کند این شخص هم دعا بشفا گفت در آن کتاب شرع دراز انچه کرد است نیک پروزش هم وصیت کند ثلث مال بقضای دیون که باشد پیش	چون روی با عیادت بیمار نه سوی راس این مریض انسان تا شود سوخته آن مریض بهتر نظر تیز هم در خسارش روی خود را تریش نباید کرد بسلامت و بدبشارت باز گویی ورنه اجل یکی میدان پس اخف جلوس نیک شمار تا نهد دست خود بدش میس مهر بانی کند باین مضمون گر آسنا ز حرف با نمی خید صاحب شرع آن بشریت خط چون دعا کند ملائکه بشمار این بود سنت رسول خدا توبه از عصیت کند بیمار طلبه از خدا اے آمرزش بحديث رسول پاک جمال هم بارضا می خصمه هاشمی خویش
---	--

نیرباف یو حیا م نماز
میکند یاو مرگ هر ساعت
چونکه هر روز و شب درست نماز
دل اورا خدا کند زنده
نیز در آن کتاب مے آرد
بامید مے که شد ز جسم جدا

کند از ترس حق و حقیقت باز
بر بعضی است این نگوئی است
مرگ را بست باز ساز و یار
که با سانی جان زهر بند
مرگ را هر دو دست میدارد
تا شود و اصل لقا سے خدا

در بیان آنکه قرب به موت شد علم او چیست

ہر جگہ ہے کہ مرد شدہ نزدیک
غیر یاد خدا ی عزوجل
متوکل حضرت اوباد
بلکہ ناز و گناہ ہا سی خویش
کار خود باخند کہ اندازد
مرگ بر مونسے قریب آید
بوی خوش میکنند گردوی
جان بستی دہ چہ مومن مرد
شاید اجرام او بستی جان
بدرین باب شارح اور او
روسی اور البتہ گردانند
لیک چون اہل این بلاد
تا بود باخند و ج روح امیر
کلمہ از شہادت اہل دین

دل خود را کند از پیر بد و نیک
نکند وی به هیچ چیز عمل
یکدل و یک زبان و یک دباد
مؤمن مختصر بخاطر خویش
او به اندک چگونگی سازد
نیک مردان به نزد او آید
تا در آیند فرشته های حی
طعن بر حال او نباید کرد
عفو سازد خدا سے هر جهان
کرد از چند نسخه خوش یاد
که به پهلوی است خوابا تند
که دره اند اختیار خواب قضا
اول او ست سنت ای سرور
کا ندر بن حال میگفت تلخیص

وانشاء في اكله الخبز
 الى ان المارد من عشاوة
 اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان
 محمد آخيه وصي وصي
 قرعته ينفوس الطيبين
 من عند راحيل النفس
 وانهض القديين في حضر
 ملكين حيث لم يجد
 القديس غير من اهل
 فؤوس المذبح نجاسه
 الجوارح لكن قال الصغار
 قلوبهم انهم شعروا

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
 اَنْ يَتَّبِعُوا اَكْثَرَهُمْ
 وَلَا يَتَّبِعُونَ اَكْثَرَهُمْ
 عَنْهُمْ كَمَا نَفَسُ شَبَابَةٍ
 وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ اَكْثَرَهُمْ
 مِنْ كَانِ اَوْ كَمَا نَفَسُ
 رَحْلٍ اَوْ كَمَا نَفَسُ
 وَلَا يَكْفُرُ بِلَيْسَ اَلَمْ
 اَذِ الْوَقْتُ مِنْ اَكْثَرِهِمْ
 اَنْ يَكُونَ اَكْثَرَهُمْ
 خَمْسَ الدِّينِ

صورت هرگ این که رو سے نمود هر که ایمان خود سلامت برد خواجسته پارسا دست که بگیر آن کسانے که گفت یے اشباه تاز مانے که ظاهرا مردند گفت نازل شوند بر ایشان گویند آن بندگان حی مجید هم گویند فرشتها به یقین آشنان سجنے که موجود است این جهان آن جهان بجان شما بر شما آنچه آرزو داده است این بشارت فرشتها خوانند	از پیشانی که هست چه سود بهر روی خود برشت نبرد کرده تصنیف پارسی تفسیر یعنی پروردگار را انشد استقامت باین سخن کردند که ملائک بوقت دادن جان که من رسیدن پنج خم خودید شاید باشید با بهشت برین بشاید عده خدا بود است یعنی ما کیم دوستان شما آن همه در بهشت آماده است دادن جان خود کجا دانند
---	---

در بیان شستن مرده

در صلوٰۃ فقیه مسعودی مرده شست سجدات ناک ذکر که دست صاحب کافی غسل مرده از حضرت آدم کرد آدم ازین جهان تخیل آن خلیفه ارض را شستند عملاً واجب است اصل این هر جگای که غسل مرده دهند	از بر اسے رضای معبود از گنایان خویش گرد و پاک ناقص لا از اسے وافی ماند میراث خلق تا این دم ز ملائک فرود شد جبریل جمله مومنان باین گسندند و بطریق کفایه شد با یقین مرده را فوق تخم نهفتند
---	---

در این کتاب است که هر که بخواهد در این دنیا و آخرت موفق شود باید که این کتاب را بخواند و عمل کند به آنچه در آن است. این کتاب از کتب معتبره است و در آن است که هر که بخواهد در این دنیا و آخرت موفق شود باید که این کتاب را بخواند و عمل کند به آنچه در آن است. این کتاب از کتب معتبره است و در آن است که هر که بخواهد در این دنیا و آخرت موفق شود باید که این کتاب را بخواند و عمل کند به آنچه در آن است.

نیز بنوشت آن سعادتمند
 شسته اورا بحر قیچیدش
 بے جنازه بنجاک می ماند
 زنده افتاده مرده است اما
 زن اگر شوی خویشتن شست
 یکبار با مرد مرد غاسل باد
 ازینا بیج از زیادت عقل
 مثل بالغ کند غسل او
 از قنای و قاضی خان امام
 گفت در شستن اختلاف شمار
 آب بر مرده اگر بگذشت
 تا که گیسو مرده از دریا
 و زخمش بند بود بلا شست
 بعد شوی در مرتبه زان پس
 مرده شوی عجیب فضا است
 مرده در وقت غسل غسل
 بود و شش مثل تو تر و تازه
 همه جسم بود جان من
 در محله که کرم و گوسفتم
 تا که گشتم خراب بیچاره
 چند روزی این جهان غرور

مرده آند ز مادر فسد زنده
 هم باین مرده نام ماندش
 مرده افتاده را نمی خوانند
 همه شرط او کنند بجا
 قبل ازین که نوشته ایم درست
 اینچنین گفت شارح اورد
 گفت اگر مرده است طفل بعقل
 طفل بے عقل را بغیر و نحو
 اینکه اعضای سقط نیست تمام
 شستن او بود هو المختار
 یا به بارید این حساب گشت
 باز شویند سته مرتبه او را
 وقت اخراج اگر کند نیست
 ورنه شوی سته مرتبه ای کس
 باز اینجا تمام عبرت هست
 گوید این حرف باز بان حال
 قوتی داشتیم باز از ده
 مدتی گفتم این و آن من
 بود فکر عیالم و هفتم
 تا توان حال زرد و خساره
 غافل از مرگ خویش بودم دور

بهری سپردم ز موباریک این همه در مقام میماند اسیخ بگذشت وقت جان دادن بعد ازین عقبهاست پنه در پی تو که الحاح ز زندگی داری واقف جان خویشتن باشی گوش باید که بشنود این را چشم باید به بر تش بیند عقل باید که کار فر باید	میدر ایتم بخانه تاریک سرتنهام میفرستامند شرح او را خدای دانند سے ندانم چه بگذرد در و مومن تمام بشدگی داری قبل ازین که مثل من باشی بکنند فکر جان شیرین را بر سر جاده عمل شیند مرد را بیند و بخود آید
--	---

در بیان کفن مرده

در پدایه است مرده باشد مرد هست از ار و قمیص نام دو چونکه باخشد عالمین بنظین چونکه در زندگی سفید اکثر جائز است اختصار با ثوبان کفنی که کفایه است ایست باد از ار و لفافه سرد تا پا چون کفن را به پیچیدند اگر پهن سازد و لفافه اول بار مرد را در قمیص میسازند	کفنش سه خلافت باید کرد نام دیگر لفافه باشد او کرده بودند سه خلافت کفن لیس میساختند پیغامبر که از ار و لفافه باشد آن لیک سنت و راسته کفین است از عنق تا قدم قمیص اما پیچید اول بجانب ایسر بر لفافه کنند پهن از ار بهر از ار یک گفتم اندازند
---	---

فی الجانیه کل من
اندری بالیست حدیث
قال الحسن بن علی بن
مباح و ابن سیرین
و احادیثی در کفن
و اینهاست راویان
فیما یصلی الاثر
و در احادیثی که
در بیان در اینست
کفنت فی خرقه
و اینهاست راویان

کفن الاکفان
عنه عن النبی
علیه السلام و قال
قد اکفان الوطی
فانهم یترادون و یهضم
یثاقون و یحللوا
فی الخیمه ذکر فی الخیمه
هو الطول من الاراء
هو کما و از ار و کما و
القدیم و فیقه الحلاه
و استند و عزانه

<p>بعد از آنکه ازار گردانند بعد گردانند از قبیل سیمین گر بود خوف انتشار کفن کفن مرده را قویج ششما هم ازار است ای خردمندی سکه کفن کرد چایز است بزن گر کند سکه کفن بزن ای یار کمی از سکه کفن بکشد بزنان بست مکروه یک کفن با مرد زن مرده که در کفن سازند موسه اورا ظفرین ای یار بعد پوشد خمار فوق او چلبی اسجیه کرده است سخن دو ذراع ست طول حد خمار طول خرقة نوشته سکه گز او خرقة که فوق عورت مرده یک گز و نیم ذکر کرد آن ششم هر که سازد زیاده یا زین کم شاسح ورد از خردمندی از منافع نوشت آن با قدر نیز او را بغوق اکف ساق گو</p>	<p>از قبیل بسیار گردانند کند آنکه لفافه را چون این عقد سازد ز ترس کشف کفن باشد او کرته و ازار و خمار خرقة که فوق سینه اش بندی لیک سادته شد است پنج کفن بست آن سکه کفن دو ثوب شمار گفت این قول را اگر هست دان نگر آنج که با ضرر و بگرد اول او را چگونه اندازند یعنی بر سینه فوق و ریح بگذار یعنی تحت اللفافه ای نیکو در ریح یعنی بود تمیص زن عرض او را بقدر شش بر شمار عرضش از زیر ابط تا زانو یعنی در وقت غسل میکرده عرض او دو ذراع کرد آنکه ظلم کرد است او تقدی هم خرقة که فوق سینه اش بندی خرقة گیر و زر کبه اش تا صد نه شود با کفن کشاد و باو</p>
---	--

طریقه
کفنها ان یعمل شریما
فوق سینه صدر یا
فوق القیص
المنار تحت اللفافه
یعمل الخرقه فوقه
طایفه قادی حد طول
المنار ذرا عان و حد
عرضه بشرط الخرقه
طولها ثلثه اذرع
و عرضها من تحت ثلثها
اسلیکها ثلثها الخرقه
المنار تحت اللفافه
المیت ذوق من عرقه
طول ذراع من ذراع
فرا عان من من طوله
نقص خرقه قدی الخرقه
چلبی از شش
فوق الازراع الخرقه
نیل شش و الازراع
وسط و بنام شتر تاد
فی الازراع الخرقه
شش و ظفرین طایفه
صدر یا بر چلبی

شدن میراث خوار مال دے
لیک باشد حساب پر مردہ
مردہ شرمندہ در قیامت گور
مردہ اندر جواب او حیران
خوش گرفتار در دست هستی
مر ترا از چه فکر آخر نیست
عاقبت میردنی مسکینی
طلب عفو مغفرت باید
عنبکوئے که می تنی تارے
بهر چیزے نہادہ داسے
میرد می سرنگون بتار خویش

گشت آدم که انتقال وے
وارثان نفع مال او برده
هست وارث بھال وی سرور
زنده با مال او کند طیران
خاقل آدم چو پنجر ہستی
ابد آیت کس نخواہد زیست
پادشاہی بھر و بر مینی
فکرت کار آخرت باید
تو کہ با این دآن گرفتاری
لحظہ نیست در تو آراسے
صاحب خانہ روفت وارث خویش

در بیان شمار جنازه و بعضی مسائل متفرقات او

بیقین دان نماز بر مرده
 که بقول خدا و پیغمبر
 هست فرض کفایه بالا جماع
 گشت ساقط چون غسل کا تعلقین
 تا نمازش شود درست ای دوست
 باز شوی پس خوانند دگر
 که نهی خدا سے بے انباز
 گویم آنچه انکه فرمودے
 چون سر مرده پیش اندازند

کافی غیبه را بیان کرده
 اهل اسلام هست مرده اگر
 علما گفتند با اتباع
 بعضی خواندن نماز با قیام
 مثل اسلام شرط غسل است
 غسل ناکرده خوانده اند اگر
 نیست هرگز با اهل کفر نماز
 در صلوة فقیه مسجود
 مرده را در جنازه که سازند

قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من كنت معك في البيت لاله الا هو الحق رب العالمين رفع الله تعالى عذاب القبر عنه ان شاء الله تعالى وعاءى كما يرى كفن فوسيتها فانى الجوز باقظكم القلوب الى جوارى العظمى كما كانت

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

طیبا ذکره فیکسبهم والارواح تغیر الزمان

چون بر دم مرده را بجای او صاحب کافی ذکر کرد آید
 هست با تسبیح جیم او مرده
 در کتاب خلاصه الفتوح
 صایحه نایب بود با او
 شارح اوراد با کند اعلام
 در حق نایب گفت چنان
 گفت آن سرور همه جانها
 لعنت هر فرشته و انسان
 هم درین نعت سخن پرواز
 چون که آن فرق ساز لطف خشم
 هست مذکور شرع الاسلام
 طلق موشق جیب ضرب خود
 نیز در آن کتاب حقانی
 کرد بر آن خویش ضرب اگر
 در وقایع و غیره دادند
 گفت تکبیر اولین چون کس
 باز تکبیر گوید این خوش ذات
 باز تکبیر میگوید مرد
 باز تکبیر میگوید کس
 نکند رفع دست در تکبیر

پیش بیرون کنند پای او
 چون جنازه بکبر جیم سر
 نیز در چپ نسخه آورده
 نیز آید پنهان جنازه نسا
 منته فرمود در کتاب نکو
 نوحه را ذکر کرده اند حرام
 کرد او که بودند مستحان
 لعنت حق تعالی بر آنها
 بر همان نایب دستمغان
 گفت بی نوحه گریه است جواز
 کرد با این خویش آب چشم
 نیز در چند سخنهای کرام
 رسم در وقت جا بلیت بود
 گفت عند المصیبت انسانی
 محبط اجب گفت پیغمبر
 چون نماز جنازه بر خوانند
 می بخواند ثنای حق زان پس
 بعد ازین بر رسول خود صلوات
 بعد ازین آن دعا باید کرد
 هست از بعد او سلام پس
 غیر تکبیر اولین اسے پیر

و لا یس
 باعلام اناس
 بالیت یو حقه
 باصلوة علیہ
 بعضہم انداز
 فی الاسواق لانه
 یشتبهون بالجنائز
 والاصح ان لا یقال
 بلان اهل البیت
 کا نواب الخوان
 فی مع بیستم
 بتکون جا
 ہو او با نوا
 بالنداء والتکبیر
 الخاتمة سن
 المستقرین
 لیت بالصلوة
 علیہ و تحریص
 سطر الطهارة
 و نداء سطر
 الاستدعاء
 فلا یاس لاندک
 المنتهی فی باب
 الدفن ۱۴

بوالکرام بزرگ طاہر دین
 آنکہ مسبق گشت بار بیع
 لیک ہو پوسفت آن امام کبر
 ہر جگہ ہے سلام امام کند
 فیض نے گوید این بلا اذکار
 ورجنا زہ کہ میکند دو سلام
 پنج تکبیر گفت از نسیان
 لیک موقوف باسلام امام
 گفت فتویٰ برین سخن بشمار
 راست خیزد امام صاحب قدر
 خواہ میت زن است خواہی مرد
 گرچہ از وی وایت است دگر
 مراۃ را با خدای اشکم او
 شارح درد ہائے نیکو خو
 خواہ زن خواہ مرد المختار
 از غائبہ گفت آن غسل
 تا کہ گفتند بزرگان کرام
 ستہ نفر صفت شوند خلف او
 باشد از بعد او یکے آدم
 وراستہ است حق بود سلطان
 بعد قاضی بود امام مے

کرد در شرح خویش بنیچین
 فوت شد او نیز در دوا و رخ
 گفت من گوید او لا تکبیر
 این سه تکبیر را تمام کند
 فتوی بر قول این عزیز شمار
 میکنند غیر رفع صوت تمام
 مقتدی تجت لسان و آن
 میشود در یک کلام تمام
 در کتاب دیگر هو المختار
 در جنازه چو با خدای صدر
 آنچه از اصحاب ما روایت کرد
 گر بود مرد در خدای صدر
 لیک این قول شافعی است بگو
 نقل کرد از جوامع الفقه او
 پیشوارا خدای سینه شمار
 در جنازه بود صفوف افضل
 شش نفر حاضر اند غیر امام
 صف دیگر بحدسه کس دو
 هست در شرح بوالکاکرم هم
 بعد سلطان وقت قاضی دان
 بعد اینها بود ولی دس

[illegible]

لیکست عبرت برای انسان است
 خاک تاریخته است بالیقین
 غمیه بخسول کرده باشد گور
 گرنش با این دمانش است
 رست کرده بود دمانش را
 گرو صیت بساخته بهر تن
 بهست باطل و صیت آن یار
 گره بخواند جنازه راز کیان
 گوسه در مسجد جماعت اگر
 خواه قوم است درون مرده برین
 خواه در مسجد است قوم اہام
 عامه بزرگان که رو پویند
 این ردایت بود از قاضی خان
 مرده بیرون اوست نیز اہام
 بعضی تو مشن مسجد است ای یار
 بود المکارم نوشتت است آن شہ
 قول بعضی سکت صورت آخر
 بعد در شارح اراضی ناس
 ہمدین باب شارح اوراد
 مع قدرت اگر کشی شست
 از سراجیہ ہم بیان کرده

اسیچہ قول صحیح بہست آنست
 کردہ بیرون کنند نماز این
 نقل کردہ از خلاصہ مشہور
 کردہ بیرون و را با پیست
 در نمازش خلافت از علما
 کہ فلان خواندش جنازہ سن
 فتوسے بر باطلی او بشمار
 غیر جائز بود استخوان
 کہ بخواند جنازہ چیست خبر
 خواہ مرده درون قوم بیرون
 مرده بیرون مساوی است تمام
 نبود غدر کردہ میگویند
 در خلاصہ نوشته اند چنان
 ہمرہ اوست بعضی از آدم
 گفت مکر وہ بود ہو المختار
 از امام سند رخسے لایکہ
 غیر مکر وہ گفت آن فاخر
 گفت مکر وہ آن شریعت پس
 از کتاب ذخیرہ سازد یاد
 در جنازہ بغیر جائز بہست
 بہست بردایہ اگر مرده

من
 من تراویح القرآن
 من القصد
 لا یکرہ عند
 حیرت و علیہ
 انفساوی کاغذی
 المایع لکراۃ
 القرآن الیستاد
 ہواختار کاغذی
 تعلیم المقتور
 لایکہ و توختار
 کاغذی

اینکه میخواستی و منفعتی
 بی وفا بوده اند مال و جفت
 بنده بودی ولی تمام دے
 بکدامی عمل که امی حال
 گشت وقت گرفت گیر دور
 چون در آئی بقبر وحشت گاه
 میکند گویتها بصورت خزین
 جان در افغان نفس هم در لرز
 مونس را که عقل در خویش است
 هر که واقف ازین معانی هست
 عسر اگر نگذرد سخت جوی
 نگذرد عمر در ره مونس
 چون بومن نسا ز بگذارند
 کثرت جمعیت در آن هنگام
 مرده مردم ثواب طلب
 هر جگای رسد بقبر این
 گفت صاحب هدایه دین یک
 صورت محل او نوشت چنان
 بعد ازین بر عین موافق دے
 بعد از آن نه مقدس بسیار
 چون نبوت تو مرده برداری

زمن و فرزند مال می گفتی
 نزد مولای خود چه خواهی گفت
 بنده گیر و بجا نیاوردے
 میروی نزد حضرت متعال
 گوئی اکنون چه فکر خواهی کرد
 می ندانم چه روی می ده آه
 آدمی ز ادغال است از این
 تا دهنه و سوال قبر چه پسزد
 اینچنین کار و بار در پیش است
 ندید وقت خویش را از دست
 شدم ناکرده عمر هم گوی
 عمر هر گاه خسر از او دے
 چار کس برسد بر بردارند
 نیز باشد زیادت اکرام
 سر و عین میبزند غیر جنب
 تا بماند جنازه را بنشین
 هست کرده اگر نشیند ناس
 بر میفش نهند مقدم آن
 یعنی تالوت اسی شریعت طے
 بعد هر جنب موخرش بردار
 در هدایه چنین سجا آرمی

بهدین بایده شاد رخ اورد
 مرده را که بر ند جای خویش
 باز برد آیه کنند مرده
 از مصاحیح نیز می آرد
 هر قدم ماند در رضا می
 ازینا بیج میزد به تسلیم
 گفت مافوق ذلک است اندک
 نیست باکی درین کتاب که است
 از ذخیره ز ابن مسعود است
 فصل مشی جنازه اندر پیش
 بر نوافل چه فصل مکتوب است
 باشیا جلگی بود در پیش
 نقل سازد ز خانه بر کوب
 را که اگر کند مقدم مرده
 هم ز شرمه نوشت آن پنده
 هم حکم سازد از دنیا
 از کتاب طحاوی گرد سخن
 چون بذر قرارت است آن
 چونکه گفت است آن شریف جناب
 اینچنین در کتاب قاضی خان
 در نصاب احتساب هم آورد

از کتاب طحاوی ساز و یاد
سرا و می کنند در ره پیش
همه ریختن گریه بشمرده
هر مسلمان جنازه بردارد
بخشد او یک کبیره از وی
مروءه کوه که ر ضیخ عظیم
بر دو دستش نهاد مردی یک
را کتاب هم نهاد بر دو دست
رضی الله عنه فرمود است
بر امانش چنان بود ای کس
خلف وی رفتن چنین خوب است
کره فرموده آن نکواندیش
نبود باس یک مشایخوب
بجنازه کراهیت آورد
نکند هیچکس در و خنده
چونکه عبرت بود و ما و شما
یعنی وقت جنازه را بردن
که کند رفع صوت نکره و آن
او تشبه شود با ایل کتاب
در نظیر به هم نوشت چنان
که جنازه بدید قیامت مرد

[illegible]

چونکه منسوخ گشته است بهمان گفت باسی در دنیا مدوید گفت مکرده آن شریعت طے	در محسب سخن کرا هست دان در جنازه سواره است بعید که سواره بود قریب بوسے
---	--

در بیان دفن کردن مرده

سنت دفن نزد ماست لحد بعد از ان شقن نزد ماست درست یعنی از قبر نام اوست لحد مردہ کہ در خفیرہ اندازند مانند شافعی ہمین باشد سوسے قبلہ جنازه اس مانند بہین نحو در لحد آرند بہ تیقن شکل سلا گفت مردہ بر راس قبر چون مانند یعنی عند الموت قبر او یعنی بر قبر مردہ واضح کس سخن شافعی ز اہل کرم اولاً ذکر کرد او و اسفے سوت سل کشیدن ست از پا نزد اصحاب ماکہ فرمود دست سخن شافعی ز سر آتا فصل کردن از قتا و سے حجت	چون ز کافی و غیر ماست سند مگر آنگہ بود زمین سست در سوسے قبلہ کہ خفیرہ کند اینکہ در وسط قبر میسازند شقن کہ گویند اینچنین باشد مردہ را نزد مالیقین دانند مرد را از سر بر دارند شافعی آنگہ در معنی صفت گفت معنی سل چنین دانند سر مردہ بہ نزد آن خوشنحو کشد از سوی راس او زان پس ذکر کرد دست بوالکرام ہم مثل قول قتا و سے کافی قول قیس اللائمہ گفت اما در صلوٰۃ فقہی مسعود است سے در آزند مردہ را از پا شرح او را درست بی شہت
--	---

وید غل البست فردی
فی لحد ماکہ البقیۃ یعنی لحد
البجائز من جانب القبلة
من القبر و عمل البست فی
فی اللحد قال الشافعی
یسئل سلا و معنای ان
یعنی راسہ و لحد موضع
من البقیۃ و لحد موضع
راسہ ای سئل من جانب
و علی طہر سئل اللہ و عنک
بسم اللہ و علی طہر سئل اللہ
سئل اللہ و علی طہر سئل اللہ
نحو البست طہر

و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ
و علی طہر سئل اللہ

گوید شش او دست بنده اند گور این شخص را فراخ کناد بعد از آن قبر او شود پر نور گویند مثل ذی عروس خواب ذوق قهاس که بود وقت می یا آلهی که بستد پروردی بهین نام زمین سراسی غرور اچنین عسدت نکو مردان اگر چه با غاصی خطا کاریم	و محمد بود رسول الله یعنی هفتاد و ذرع در هفتاد خانه مهور مرده هم مسرور میکشاند ز سوی جنت باب پاک بیرون رود ز خاطر وی قام ما را از موت آن کردی بسلامت بری بخانه گور روزی ما غریب گردان از تو چند آن امید داریم
--	---

در بیان احکام شهیدان

گفت در مختصر که حکم شهید نبود و در جنابت این انسان مردده است از ثنات ناکرده چون شهید احد نباید ست غیر ثوبش از و برون آرند یافت شد مرده چراخت ناک هست حکم شهید اسل علی او لیک در مصر یافت شد مقتول یا پس از جرح اهل دین گویند یعنی از بعد جرح ساز و خواب لفعل ساز و دهانه معرکه می	مسلمی مائیه بقیه سجده بدید واجب مال نه برون آن یعنی طلا اگر چنین مرده مع ثوبش کفن کنند درست میگذارند نماز و دفن آرند یعنی در معرکه جنگ ای پاک یعنی بر این نماز خوان بشو شودیش قاتلش بود مجهول اگر کند از ثنات می شویند یا خورچیند یا بنوشد آب یا بکرده مساحجه باوی
---	--

بغیر از حد
و تمام این
مستحب است
یعنی بگوید

ع کوفه اورد
ای قاتل ابرار
کین بخواب
و آسایش بدارم
مهر صادق علی
مصحف از کتاب
استغاثه ۱۲

یا وصیت بچیز نه انگش کرد
 یا که وقت نماز غسل ماند
 حضرت شد حسین تعیینش
 نقل سازد اگر ز معرکه
 خواه در دست مردمان مرده
 اینکه فرموده اند مرتش مرد
 گر گوید و با بگفت کس
 گفت اما شهید نیک شب
 جنگ بر حال خود اگر مرده
 در بدایه نوشت با هر ضرب
 یا بکشت اهل بنی راه زنان
 بود المکارم نوشت با تفصیل
 گشت موسی با خرت هم این
 از کفایه روایتی آورد
 علما گفت اند با اتباع
 کرده باشد وصیت دنیا
 در بیابان بود تحویل انسان
 گفت آنها که راه حق جویند
 کشته در مصرقا تاشش معلوم
 با غیاثند قاطعان طریق
 غسل کرده بنجا کفن آرند

یا و از زیر خیمه آورد
 غسل کرده نماز باید خواند
 که در جمیع البساتینش
 خواه در مترشش پیر و کس
 حکم با ارتشاش او کرده سنت
 بت راوی یا مترض کرد
 برد از منبر که بشوید پس
 کرده باشد محض رفع سر
 نیست مرتش شهید فرموده
 مسلم را بکشت اهل حرب
 نیست شستن با بن قتل انسان
 ارتشاش است هم کلام طویل
 نزد یوسف ارتشاش بین
 آخرت را اگر وصیت کرد
 نبود ارتشاش بالا جتماع
 شود او را با التفاف اینجا
 هم نباشد قریب با عمران
 اینچنین مرده را سخته شونید
 باشد اسلحه شهید آن مرحوم
 کشته گردید مثل این دو فریق
 لیک بروی نماز نگذارند

گر مرد بعد جنگ از این دو
خویشتر را کشد مسلماً
چون علی سعد گفت اصح عند
بہین قول امام مرغیبان
کیا حلوائی آن بزرگ طہار
بر بہین فتوی داد و بیارے
از معانی شارجہ اور او
می بخواند نماز بر این تن
قاتل الدین گشت قستیل
نہ بخواند نماز را بر آن
از کتاب ذخیرہ بنو سشتی
مشکلتہ تیغ را بد شمشیر برد
غسل کردہ گذاروند نماز
گفت از جامع الصغیر خان
غرق شد یاد آب سوخت بنا
یامرو باقصا ص یا جسم آن
در فتاوی کافی ہست نوید
چونکہ اورا شہید میگویند
ہم غرق و حریق ہم طہور
یا ہمیر و غریب حق طلب
مردہ باشد شہید ہر بندہ

می بخواند نماز ہم بر او
خواند اورا جنازہ اش یاسے
بیتقین دان نماز بروے
فتوی دادہ ست آن بزرگ جہان
گفت اصح نزد من بردست نماز
یعنی بروے نماز بگذارے
میکنند از امام حجت یاو
ذکر کرد این بود صحیح سخن
از جامع نوشت نابل سبیل
این بخواندن امانتہ دہان
خویش را بر خطا اگر گشتی
ناگمان بر خود شش سب برد
باقی شاق ایمہ جان باز
گشت کس را درندہ حیوان
یا سر و ماندہ درتہ دیوار
غسل کردہ جنازہ او خوان
نیز بامرتہ است اجر شہید
انقدر فرق شد کہ می فشویند
گفت حکم شہید باشد چون
او شہید ست با حدیث سنہ
مردہ باشد شہید ہر بندہ

وقال
الامام علی بن ابی طالب
حسن علی بن علی
کما یحیی بن علی
و کما یحیی بن علی
ان یحیی بن علی
و کما یحیی بن علی
و کما یحیی بن علی
و کما یحیی بن علی

اجرای بالا عدد پیر سے
ہم تو انہیں ہر اہل قسبور
وعدہ ہای دیگر بود چندان
حضرت بادشاہ پائیندہ
اجر ہا کہ درین شریف کتاب
سورہ زلزلت ز بعد آن
قل ہوا بعد ہفت خوان ای تن
عدد حد فرماے کل سور
آنکہ خواہ کمند زیادہ ازین
باز ہر سورہ کہ مے خواہند
گفت و قبر ہر کہ بسم
تباریکہ تباریکہ عذاب گور
نیز ازین شایع شریف اور
لیک اندر قفسیہ مشہور
منع بوسہ نکرد منع مساس
شکر یا با خدا کے بے انباز
ماہ قمر بان گشتہ بود تمام
بود از ہجرت حبیب احد
شکر و حید بحضرت حق باد
گرچہ خالیم از سلوک سیر
گرچہ در حال خود پریشانیم

فاتحہ خواندہ و آیہ الکرسی سے
قبر انہما تمام گرد و نور
غیبت این نسخہ را تحصیل کن
سیدہ اجربا بخوانند
یا در کوفہ بود بعنبر حساب
بعد از ان سورۃ نکاح بخوان
لکبک ذہب بخواند است حسن
و عذابا کردہ است پیغمبر
مے بخواند تبارک و تعالیٰ
اجر ہائے عظیم مے یابد
و علی ملکہ رسول اللہ
تا چہل سال گرد و از نوی دور
قبر ابو یوسف باید کرد
سیکند منع اوز مسیح قبول
فعل نظر کن گفت دوزخ طاس
مسلم المتقین کتاب نماز
روز جمعہ سیدہ با انجام
مع احمدی عشر ہزار و صد
دامن رہبر سے بدستم داد
گرد و دوستان اہل خبر
باز از دوستدار ایشا نیم

فاطمه خان
کیتہ دیکھو
عن جرجا
عن نیک
وسلم
صلی اللہ علیہ
لان النبی
میری السار
وعلی الزرقوعظ
وعلی البیاض
عن القصب
وعلی بنی النناد

والا يقبل
القبور
لانه من عادة
النضال
ولا يقبل اليه
عيسا
لان مشايخ
كمية يراون
ذلك سفرات
١٢

گرچه کارے نیاید از دستم | چار دوستان او ہستم

کتاب الزکوۃ

لطیف کن علم نافع بار
بمقام سرور نور انداز
از دل بندہ رفع ساز غبار
علم عین امیثین عطا فرما
در میان جسزیرہ ہستم
ہر طرف دشمنان رنگارنگ
جان اگر صد بود امان بود
در بیابان حسرت افتادہ
نیست درمان اینکہ کیش گویم
از تو دارم امید واری و بس
آب رحمت بحلق من بچکان
تو سن ہمتے بزیر پا
بمقام رضاے خود برسان
واسلم کن باضل مطلبہا
مطلبہ را تو نیک میدانی

ای یگانہ خداے کون آرا
از سیاہ چہل دور انداز
ای مربے ہر صغار و کبار
نیست ہر چند طاقتے بر ما
خود نگیرے بلطف اگر دستم
ماندہ از کاروان بپاسے انگار
لطیف پاک تو در میان نبود
منم از تشنگان غم بادہ
مور ہا بخش ساختہ رویم
بد ہانم رسیدہ ہست نفس
ای نگارندہ مکین و مکان
قوتی دہ کہ خیمہ از اینجا
تا نمانے سواد نیک گسان
ای دہندہ جان بقالبہا
عالم آشکار و پنهانی

یہ کہ پہنچاں اللہ
و من فانی
یہ کہ پہنچاں اللہ
یہ کہ پہنچاں اللہ
یہ کہ پہنچاں اللہ
یہ کہ پہنچاں اللہ
یہ کہ پہنچاں اللہ
یہ کہ پہنچاں اللہ

در بیان موجبات زکوۃ

یعنی فرض است و اندیشہ جو صلوة
بالغ و ہم مکلف و آزاد
بود آن مال مرصوب نمو

مرکبہ را کہ واجبست زکوۃ
معطی ابن زکوۃ مسلم باد
مالک ملک تمام باشد را و

<p>یا بنده بود بخیرین هر جای که ششتمه باشد سال هم زوین مطالبای خوشتر بهین شد طایفه تعیین بچنانیکه فرض نه بعد چندین محصل رسیدن نیز واجب بود زکوة با این یا که ظلم کسی گرفت فرض فرموده اند اهل ثبات میکنند نیت زکوة این تن نیتش شش و بیست در احوال</p>	<p>تقسیم کند یا نه است این تن یا بقصد تجارت است این مال فاضل دیگر از حاجت اصل فرض عین آمده زکوة باین بر مکتوبات زکوة واجب نه بود مال خسار بر انسان روزهای گذشته را بقیه مثل معنوق و یا بود و منجود نیست اندر دم ادای زکوة یا دم مال را جدا کردن که تصدق کند جمیع مال</p>
--	--

در بیان زکوة ششتر

<p>گویند سه بار زکوة ششتر چون شود ده و شصت و شش پانزده شد سه گویند زکوة چون شود نسیبت چهار می باشد هم همین چار گویند ششتر گفت بنیت مخصوص فرض ششتر اشتری پای مانده یاد و سال با بروی زکوة بنت لبون که بعد سال گشت داخل آن</p>	<p>پنج زاید بود نصاب ششتر کم از ده که هست حکم این است هم زده تا چهارده و شصت هم همین نسیبت تا یکی کم نسبت برسد تا ششتر به نسبت و چهار گشت تا یک به نسبت و پنج ششتر گفت بنیت مخصوص احوال شش و ششتر ششتر باین مضمون چسبیت بنت لبون بگو عیان</p>
--	---

<p>دادن هفت فریضه باد شده باشت چهار را داخل جذعه گوز کوفه او بے شک داخل نجیبال باشد و شد و بنت لبون ز کوفه آن در زکوتش و هفت پیاید یعنی باومی و هفت تعیین است که بهر پنج ابل بود یک شاة گفت بنت مخاض فرض شمر گفت شاة حق مسیده آنگاه میگرد گفت اند اهل شمل</p>	<p>چهل و شش شتر که گشت زیاد معنی حق را بکن حاصل انشتر کس سد بنصت و یک معنی جذعه را بر یک چون پی گشت هفتاد و شش که در نقصا نو دو یک شتر زیاد ۲ ی تا صد و نسبت ابل سخن است بعد از آن آنچه واجب ز کوفه که بهر نسبت و پنج از شتر چون شود انشتر شش صد و پنجاه بعد از آن اتینا چون اول</p>
---	--

در بیان زکوة بقرة

<p>یک تبیع و یا تبیعه باو یعنی گاوی در آمده بدو سال یک سن و یا سنه پیاد که بیه سال گشت داخل او می بساز و حساب تا ستین کرد در شتر حسای و یا اخبار ربع عشر مسن و ده تا شصت هر چهل ابو دمنه ۱ و</p>	<p>شد نصیب بقرة ثلاثین یا د گرچه باشد تبیع فی الاقوال در چهل گاؤ کرد ایس یا و بعد از این معنی مسن یا گو از چهل چون زیاده گرد این سخن مختصر همین معتدا هم بقرة از چهل زیاده که است بعد ماکل سے تبیعی گو</p>
---	---

در بیان زکوة کو سفند

<p> بتقین دان که میدهند زکوة در زکوة تش و شاة باید داد گفت سه شاة میدهند بیشک بعد با کل صدیکه بشمار از ششاکش دهد بشرح زکوة گفت هر اسپ که بود ماده گفت دینار سه روز زکوة بود لیک در خانه کرده است بیان هو مختار گفت للفقوس این وایت بقول نعمان است نبود نزد او نصاب اسپ یک نخن پنج اور نصاب حساب نیست چیزه زکوة اند خیل از خلاصه و مضمرات بیان نبود از سائمه گوشت زکوة بچریدن پسندیده اکثر سال لیک واجب بود به تبع کبار یعنی جز قول مالک اعمل در بدایه و کاسنه هم آورد واجب است این و همیانه آن </p>	<p> از چهل کو سفند بر یک شاة از صد و سبست شد یک یک زیاده از دو صحت که زیاده گردد یک چهار صحت را بود زکوة چهار و در بدایه بود زکوة شاة مختصر را چپسین خبر داده پانزده ماده اختلاط بود یا و در ربع عشر قیمت آن نیست بر اسپ چیزه عندهما اسپ که زکوة فندان است سخن بزرگان تقوی کسب لیک قولی بود سه اسپ نصاب یک وایت از ان زکوة فیل ابوالمکارم دهم زقا ضی خان چون شتر بالقر بود با شاة سائمه آنکه کرده است آن مال نیست واجب زکوة هم بصغار نبود در دو اب مایع مثل ابوالمکارم چنانچه تعیین کرد و در مال خود زکوة انسان </p>
--	---

ادب بیان کوۃ ذہب و نقرہ

بست متقال دان زکوۃ ذہب
وزن متقال بست قیراط است
شد و صد در ہستم بقدر نصاب
ذکر کردہ ایست عالم
خواہ معمول غیر معمول او
چون دنانیر و چون در ہستم دان
شخص شافعی چنان نبود
خاتم نقرہ کہ بردان است
شود این مال بر نصاب زیاد
کم ز خمس نصاب شد افزون
یعنی یک در ہستم واجب چنان
چار متقال زر ز بست زیاد
شخص صاحبین پاک نہاد
از چیل بیک ہست زکوۃ آن
نقرہ در ہستم است اگر غالب
غالبش بخش بود کنند حساب
بعد بروی زکوۃ واجب دان
در کتاب ہدایہ آمد
قیمتش با نصاب نقرہ و اگر
از ہبایہ دو بست در ہستم آن

نیم متقال از وز کوۃ طلسم
وزن قیراط پنج شعیبہ است
ربع عشر ش و ہست کردہ حساب
ہفت متقال کل دہ در ہستم
چہیت معمول معنی او کہ
چون اولی ز یورست همان
گفت باز یورستان نبود
اور وایت کنند بر آن بست
ہر خمس را ز کوۃ واجب با و
نیست واجب کوۃ زرین مضمون
شد چیل در ہستم از د و صد افزون
شد و قیرات واجب او با و
ہر چہ کردید با نصاب زیاد
شافعی ہم نوشت است چنان
حکم او نقرہ است امی طالب
قیمت او اگر رسد بنصاب
بزرگانیک کہ کردہ اند بیان
کہ عوض تجارستے دارد
میرسد یا کہ با نصاب زر
پنج در ہستم زکوۃ واجب دان

<p>سیکند نقرة ذهب ضم ده مشتاقیل شخص و مشت طلاء بیامی طلاء و مشتقال بر سیده است چونکہ او بنصاب ضم کند نقرة ذهب را و س پنج مشتقال و مشت از زر ہم یعنی از زر و ہدیب را قوال نقص اگر یافت در میان سال ظرفیش نصاب اگر باشد در کفارت عشر ہم امی قوم شامع گفت بغیر عینش لا</p>	<p>آنکس کہ عشر ضی دارد ہم بوالمکارم صریح کرد این را میرسد ہم عوض صاحب مال گفت بدہ زکوۃ او بنصاب اینچنین بندہ شریعت ط یعنی از نقرة و مشت صدر ہم گز صدر ہم سٹہ مشتقال ہر جگاہی نصاب باشد مال گفت نقصان او ہدیب باشد در زکوۃ ندور قطرة و صوم قیمت او جواز نزد ما</p>
---	---

در بیان عشر و احکام او

<p>عائشہ آنست ماندہ باشد امام بہر خذ زکوۃ تا حبر ما از تمامے حول کرد انکار راست بدید مع الیہین اینخبر اینفقیرے بدادہ ام و شہر راست ماند مع الیہین خبرش چونکہ گیر زکوۃ او سلطان در سوایم قبول سے زین رو</p>	<p>در وقایہ و شرح او بہت تمام یعنی بر راسے ماندہ است اورا اگر بعاشر کسی کہ از تجار یا شود سنک از فراغ قرض یا بگوید بہین کسی دین بہر مال غیر سوایم است اگر کشش در سوایم قبول نبود زان میکند صرف مصرفش را او</p>
---	---

یا بگوید زکوٰۃ سال اگر
که جزین عاشرست و این حول
نبود شش خط بر آوردن
نیز بر این شرط از ذمه
حربے اینجا قسم خورد بکرم
ربع عشرست از مسلمانان
عشر گیر و ز حریبان بحساب
هم نداند ز تاجبران ما
و اند از تاجبران ماکفار
آن قدر عاشران اهل دین
گیر گیرند اهل حرب آنها
کل اموال تاجران آنان
گیر گیرند ز تاجران چسپین
چون حربے گرفت عشر مال
گیر گیرش نه ماه آید نسیه
داخل و از خود شده ۲۰ ید
کس مال مصاربه بگذشت
یا که ماسله بود و چنانست نسیه
عبد مادیون که با شش او دیون
لیکاید دیون نبوده باشد آن
خواهد بود و او بود و او

داد و بودم بعاشتر دیگر
است و اند مع البین این قول
یعنی از عاشر دیگر بے ظن
باور این کسند ز حربے
بود این مال ما و و سپرم
اخذ عاشر ذمه و و چنان
مال آنها اگر رسد بنصاب
چه قدر مال گیرش آنها
یا بگیرند مال چه منتدار
گیرند از مال شان علی تعیین
کل اموال تاجبران ما
نسیه عاشر مسلمانان
عاشر آن بگیرند از ذمه نسیه
باز اینجا گذشت در آن سال
عاشر از مال و بگیرد چسپین
عشر دیگر مال او را بید
ز و بگیرد و آنچه تعیین گشت
عاشر از مال او بگیرد چسپین
هم بگیرند چیزے از وے چون
کسب و ملک خواسته او دان
کنند احتی زکوٰۃ الا سنی

در بیان کوه کاهنسا

شماره مختص بزرگ دین
 یافت انسا که کان نعت فوز
 در زمین خرابه عشتیست
 خمس را و در دهستان بنده
 مال مخلوق در زمین کاهنست
 و کس یافت در بیابان
 مالک و شافع نوش چن
 آنچه او یافت که در بنصاب
 سهم تنبیه ذکر کرد چنان
 ارض ملوک بزمین سباح
 هست واجب زکوة او احوال
 ارض اگر ملک دیگر انسا هست
 یافت گردید کان در وارش
 آنچه در او است ملک است
 یافت گردد اگر چه اندر
 نیست چیز بلو او و عنبر
 زیور که بر آرد از دریا
 یافت فیروزج آنکه در جل
 در گرفت از حسن ان کفار

بوالکارم چنمین که تصمین
 چون صاحب حد و حدیث
 آن زمین ملک گیر گزینست
 بانی او بود بهر یا بنده
 آنچه موهن که هست گنج
 مالکش نیست خمس میدا
 نه در خمس و علی الثقیین
 و در از وی زکوة کرده حساب
 نظره زر بر آید شش از کان
 سخن شافع پاک ارواح
 اصح قول آن نکوا فعال
 مذہب ما بجا کاست
 چیز در حق او نه بشمارش
 در زمینش بود و ایت و است
 خمس باید بدهد دو بار
 کرد و بویوسف اختلاف
 دادن خمس او باین
 چیز دادن بغیر واجب
 گر چه فیروزج است خمس

انجمن پیر در زمره دیاقوت
 از زمین یافت گنج انسانی
 پسند این آدمی نیک انجام
 حکم او کرده اند چون نقطه
 لیک پروسی نشانه کفزار
 مثل نقش صسم نو بر آن
 خمس اورا که داد این آیت
 باقی او با سینه میدانی
 ملک شخص و گر که هست زمین
 لیک در مذہب و و نیکو نام
 یعنی و اول مسلمان
 انچه بلقیه خمس می ماند
 گردانند و ارثان آن
 صرف اقتضای مالکش بنام
 شیخ الاسلام گفت در نیجالی
 اشتباه نشانه است اگر
 ظاہر مذہب اندرین اقوال
 یافت از اہل حرب این چیز
 از بیابان دار حرب اگر
 ہمو چون بود زمستان
 گنجاے متاع آنها کس

نیست چیز چنانچہ شد ثبوت
 حکم اورا چگونہ میدانی
 بروسی سنت از نشانه اسلام
 نقطہ مال یافت از رہ
 بودہ باشد و ہست خمس ای بار
 این علامت ز اہل کفر بدان
 باقی او بود بسیار بندہ
 مالک ارض نیست انسانی
 نزد یوسف ست حکم ہمین
 اول فتح کہ گرفت امام
 و او این ارض را با فسانے
 مال مروارثان او دادند
 بوالکھارم نوشته ست چنان
 می شناسند یعنی در اسلام
 ہند آن مال را بہ بیت المال
 یعنی در درہم و و غیر دگر
 گوید این بودہ است از جہاں
 دہا و را بہ مالک او نمیز
 یافت گردید حکم اوست دگر
 و قیامت نمی شود ضامن
 یافت این بار خمس بدہ پس

در بیان مینهای دینی و بی کویستان

از زمینهای ده یک جبل
 شکر کوه را چنین باشد
 گرچه کم هست عشر واجب دار
 یوالمکارم که کرد اینجاء عرض
 هست بروی که عشر شش غیر
 از فتاوی قاضی که خبر
 عشر بر میوه است شش میوه
 شش فقره گفت چیزی از شش
 یک سخن قیاس است حساب
 غیر ازین هم روایت است از و
 چونکه بر قول حضرت نهسان
 خواه آب روان بخورد وستان
 بر حشیش است بنیم است یا
 عشر واجب اگر چه است قلیل
 مکرم باقی است میوه آن
 هر یک وسق در خدا شلای
 آنچه باشد بر آن استقلال
 اینک گفت عشرت یاسی
 گرد در بره وستی شکر است
 یک با کاه برگ عشر دارا

عشر بهر اگر گرفت غسل
 و آنچه بیرون که از زمین باشد
 سخن مختصر همین معنی دار
 آنچه بیرون که میشود و از ارض
 گفته باشد بسوی او و بی
 در حواله آدمی است خبر
 اگر چه آن بلده عشرت بود
 از ابو یوسف این روایت بل
 عشرت باید اگر رسد بخصاب
 نه سبب بود حقیقت احوط گو
 در هدایه چنانچه کرده بیان
 خواه آب ساقی علی التعمین
 از زمین که بیرون بر آید و
 نیست بر قول صاحبین جمیل
 پنج اوسق شوند است بهمان
 شصت صاع است اوصلع بنی
 عشر واجب شود درین اقوال
 شد فی قاضی مراد وی
 عشر باید چنانچه در غیر است
 عشر واجب شد شود بار

آب بود بر بنفشه و الیه کس
 بوالمکارم کرد راه پیسوده
 آب بود به سیاه و انسان
 شایع پاک دین و در تعلیم
 نیز از مضمرات کرد خیر
 سانیه این که با شتر کشد
 رفع تا ساختن مؤن ذرع
 یک سخن مؤن ذرع بردارد
 هست در مختصر بلا اشتباه
 بوالمکارم نوشتن این گفتار
 کرد و در زمین عشریه
 در زمین خراجیه هر گاه
 بس خراجی ست چو از کانی
 نه رها می که کند ست عجم
 نه رها مثل نه که سر به باد
 یا که چون نه ریزد بر بودا و
 حکم انهار اربعه چو نیست
 نه تر کمیز که بود جیخون
 نه ر کوفه فرات باشد آن
 یک نزد محمد دین وار
 نیز در این کتاب آب طلب

و او آن نصف عشر باشد پس
 گفت اجماع بر همین بوده
 حکم او مثل غیب و البیه و آن
 هشت معنی غیب و البیه
 غیب آنست میکشند ستر
 معنی البیه بود و لایب
 خمس این می باشد حکم شرع
 پس اداسه وجوب می آرد
 عشر آب سمار آب چاه
 اینچنین آب چشمه است بحار
 می بود عشر حکم شرعی
 گریه و آب عین آب چاه
 نقل کرد از ائمه و اسف
 گفت باشد خسرو اعیان کرم
 در ره کوفه کست ره از بغداد
 اینچنین نه رود رود بگو
 یعنی رود خجند سیحونست
 نهر بغداد و حبله باشد چون
 نر و شیخان خراجیه میدان
 عشر باشند این چهار آنها
 گفت آنجا که سبت ارض عرب

وان شقي الغريب
او دلتا الغريب
الدلو الخطيب
من مسك دور
الدائمة من طوبى
تركت مذاق
الارجاء في
داسه من فكريه
يسعد بها مكناني
الغريب ثم عند
ايام حيله من
لوجين طالعنا
والزجاجه من
نصفه من
منجان من
يا اهل الدنيا
وان انتوا احياء
نصف الغريب
كذا في الزمان
وقبل حيله
ماستحيه ما
العنبر ما
او دلتا كذا
البحر الجليل

نشانت اینکه مالک آن
گفت باشد خراج بر نوعان
ربع یا ملت که از خارج آن
نصف خراج که غایت طاقت
چون ازینها که مصلحت بکدام
نوع از وی موقوف است و اگر
که کل جریب در این باب
صالح مرد زراعت است او هم
مر جریب که رتبه است زمین
از جریب تاک نخل متصله
ماسومی و مثلن عفر و بستان
قدر طاقت خراج بر او می است
هر جریب است شصت اند شصت
از کفایه روایت دیگر است
از زمین قطع کرده باشد آب
یا رسید است آفت یا زرع
معنی آفت اینکه بی امکان
یعنی همچون بلخ و یا چون سر
لیکن معطل بماند مالک آن
در وقت ارض خراج از کفار
یا زوی خرد مسلمان کسر

که و این را بهوا
نوع از وی مقاسم میدان
می بگیرد امام از ده هستان
می بگیرد بلا شک و شبهت
بنیدش گیرد و شش خراج امام
مانده همچو نکه بر سواد عمر
از اراضی که میرسد بوی آب
صاع پریاز جو یک در هسم
پنجده رهم بود خراج همین
و ده بود حکم شرع را چه گله
گل او که بود محوطه آن
داشت مسئله چنیکو لیت
یکو هفت مشمت مرگ هست
که هر شتر خویش محتر است
کشت آب یا بکر و خراب
نمیست بروی خراج اندر شرع
بوده باشد ز زرع دفع آن
دفع او را نمیتواند کرد
مع قدرت خراج و جیدان
شد میسلان همان خراج شما
هست یا خراج ارضش بس

<p>خردشش او شود جنس را چه گرنه طلاب امام حبیب است صلاح آن جنس را نه که هست برگردن نیست ساقط گردن آن مرد تانه بدنه خراج ارض خویش اکل از زرع او نبوده حلال گفت از مشرع سینه کونین باید از زمین او حد جمع</p>	<p>کافر از مسلم ارض عشریه مومن را که واجب است خراج صدقه می کند بغیر ملن لیک بعد از طلب تصدق کرد صاحب ارض عاقبت اندیش گفت این شارح حمیده خصال در فتاوی جمع البحرین گفت عشر خراج را سه شمع</p>
--	--

در بیان مصرف زکوة

<p>بهست در مختصر و غیر او فقرا و گرسا کین است اهل معنی فقیر کرد حساب اوست مسکین چنانچه کرد تمیز مصرفش نیست عامل صدقه گفت صرف زکوة باید کرد تا که گردد زبند گس ازاد نرسد غیر قسرض او بحساب نزد و بود و سفت است صرف زکوة که زنج ماند و راب از و صرف کیست این سبیل گوئی قبیل نبود لیک مال او با و س</p>	<p>مصرف این زکوة را بر گو از مصارف چنانچه تعیین است آنکه مالش نرسد بنصاب آنکه از دنیوی نه دارد چسیر سخن بلبلان این حدوت گرفت در عمل اعلی مرد مصرف دیگری مکاتبه باد قرض دار یک مال او بنصاب هم برودیکه ماند و اوز عنبره اجتهاد و محمد خوش حرف صرف سازند هم با بن سبیل مال ارد کس دیانت پے</p>
--	--

صرف سازد بچسبند آنها
هم نوشتند مال ترکیت
در میان که زوج است و لا د
هم بملوک صرف و نتوان
نتوان صرف ساختن اصلا
بر بنی هاشمی نباید داد
بلکه نه پدر بپسندگان شان
معه این زن زکوة بردگان
بهین زن زکوة داد پسر
هست ملوک و اگر دایه
از برادر رضا پسر محسوب
باید نیازش کست و از سرور
بوالی کار هم بزرگ دین پرور
مع بیکر و زه فوت کرد سوال
صفت قدما می نوافله دادن
گفتند هم هاشمی بنی هاشمیان
هم طحاویست امام مستمروه
حرفش بود در زمان سیئه
نمیشد شمس غلام از شان بود
بریکه این نعمت بر یادیون
نزد اصحاب ماکره خبر

یا به بعضی که گشت تبیینها
مصرفش را و بد ملکیت
نتواند زکوة بر و د
گرچه آزاد هست بعضی آن
صرف ملوک طعنهایش را
یعنی از بزرگ این اولاد
هم نه جواز نیست چنان
مصرف این زکوة باشد آن
می نبود مستبر و انکه پسر
با عاده زکوة الا سنی
بچنان کس زکوة دادن خوب
از برای سوال بیکر و زکوة
میکنند از سوال شخص خبر
از خستند نوشت نیست حلال
هاشمی را چون دان سبب ظن
صرف سازد زکوة خود شش جواز
انکه با جواز او بود
چون که آنوقت در خدا طبع
تا جواز زکوة الان بود
داد مستبر و اصحاب باشد چون
اصل نبود جواز نزد زکوة

شخص از بلده اش بشمار دیگر اهل معنی کریه فرموده یا بود اهل آن بلد اعوج	برده باشد زکوة مال اگر مگر آنجا قریب او بوده که برده بر این نباشد
---	---

در بیان صدقه فطر

صدقه از برای فطر از هر یعنی چون آرد یا سوپون ستاد لیک نبود روایت اندر نان لیک قول صحیح بیست یو المکارم ز کافه کرد سخن اینچنین از مویر نزد او لیک یک صاع باشد از خرد را لیک در مذمت و صاحبام گفت ابولیسر آن دیانت پیش گفت نذا هو اصبیح آ شجا هم گفتم جواز گو منوان از طمیر دفع قیمت او از کبیر نوشت آن اصل چونکه او در تر بود ز خلاف چونکه در آرد هم بقیمت این مال شخصی که میرسد بنصاب باشد این شخص مسلم و آزاد	و آنچه گیرد ز جواز شمر شانه را خلاف دین و قول جائز بود از و منوان اندر و معتبر بود قیمت قیمتش اعتبار چون از نان مثل بر نصف صاع واجب گو یا ز جو سیصد و پنجاه قوله از و مویر همچون تر یعنی در جامع الصغیر بخش گفت از عون بر همین فتوای وز محمد بود خلاف آن باشد افضل تو فتوی بر این گو مطلقا دفع کند است افضل طاعت بی خلاف باشد صاع شدت خلاف ز شانه بقیه گرچه نامی نه است گشت حساب و اذن فطر روزه واجب با و
--	---

و مال و جهات
 نمی یابان احکام
 است در
 الصدقات فطریه
 خرد و در شام
 عن معنی از
 شانه و در ج
 و اهل اعوج
 شانه و در ج
 طمیر
 و کمال فطریه
 شمر
 البیضاء الصدقه
 تقیه و کف
 الرحمن قیل
 ان تقع فی
 کف الفقیر
 فلا یشوع
 دام البیت علی
 الفقیر
 صدقه و الصدقه
 جائز و کمال الله

میخوایند بطرفل محرم او
 پنهان چیز میکنند تبذیل
 به المکارم که نا هر دین سبت
 لیک از کار نمی گفت اصح بیلین
 از خلاصه سید بندهب نعمان
 از هدایه نوشتت قوسله باز
 لیک قول محمد ست ز فر
 ظاهر قول غیر واجب و ان
 اول وقت اصح لیک است
 لیک و غیر مصر قریب
 میکنند اهل مصر اگر تحصیل
 خارج مصر سینه ستاند
 فکر کرد از کتاب قاضی خان
 بر مسافر صباح کرد و قصر
 آخر وقت را بفرمایند
 ازینا صبح شارح او را د
 می بود روز دهم قریان
 روز سه رم شد آفتاب فرو
 بگذراند چون ز تقدیرش
 گشت واجب باین مسلمانان
 از سر اجیه گفت شارح بحسب

مالیقه را چه کند بر سر
 نفع نتوان بعبین او بقیل
 از هدایه نوشتت اصح است
 نیست واجب ز مال او کردن
 نیست واجب اصح زمان آن
 گفت نمی قولم نبوده جواز
 سازد اینجاز مال خویشش پدر
 بر بهمن فتوی گفت قاضی خان
 گفت بعد از نماز قریب است
 جائز از بعد صبح میدهند
 در هدایه نوشتت بروی چیل
 چون شود صبح ز صبح گردانند
 می برود و رتر همان چندان
 آنقدر گفت آن معلوم
 آخر روز سهوین را می
 کردایم خضر را و یاد
 یازده یاد و یازده از آن
 می شود و ساقط اصح از او
 شد کسی از برای تاخیرش
 او تصدیق کند تقبیل شاف
 باشد او بر روز اول

گفت تجویز آن ز خود فاسد
از خلاصه اگر بهین باشد
از هدایه بیان کند رسالت
هست میشاخ همدین تجویز
از خلاصه جوار گفت آن نشد
نیز جائز بود خصی آن
از خلاصه است مال بی دندان
نیز جائز بود ز قلعه خان
هست باقی اگر ز دندان
هست ز اجناس غیر جائز دید
بی زمانیکه بود دست اگر
جرم بی که هست هم محسوب
شیر مالیکه نیست نازل آن
چون سلیم از عیوب ظاهر است
نیست لاغر جواز فستد بانه
از خلاصه نوشنت اگر عو حبا
بر زمین چارپا اگر ما ند
اکثر از ثلث گوش آن حیوان
گر در دهان صاحب نباید کرد
بوالکلام ز قلعه خان
ایستاد صاحب مستند بود

لاغر و لاغری
بناست
لا عین
لما والحق
بالفاسد
لاغر والحق
بیم
مستند
بناست
لاغر و لاغری
بناست

یعنی مجنون بهر فستد بانه
می بود جائز آنچنین باشد
هست جائز بیشتر طراک علف
از هدایه شکستد شانش
که شانش اگر رسد بهشت
بلکه اولی نوشنت از نعمان
هست جوار علف خور و گران
از ابویوسف این روایت دان
مینخور او علف که گران
لیک جائز نوشنت از تجویز
از غنیم جائز است ز بیشتر
آنچنین خورد گوشت و علف
که ز علف نیست جائز دان
فج آن مال کن که ظاهر است
لنگ را هم تو آنچنین دان
نیست تجویز اگر در دست پا
فج او را جواز میباید اند
دم یا چشمه بیکه دست آن
صاحب مختصر چنین آورد
اکثر از ثلث ز نوشنت کشید
گفت هم فتوای بر بیان بوده

جستار

بگو و ایت شد دست ثلث آن
بگو و ایت بود ز نصف اکثر
جرم آن که هست همزوله
حلقه گزیده است گوشش او
غیب مال که هست وقت شر
لیک بعد از خریدش محبوب
لیک قربان کند دست غنی
چشم او وقت ذبح یا پاره
بعد ازین که نگرده است ارسال
سازد از سال بوده دست خلاف
ز عفران نگفت جائز دان
لحم قربان را تو صرف کن
مگر از نذر بوده باشد آن
صاحبش هم نمیب تواند خورد
قیمت آنچه خورده است این کس
شمار و رد های صاحب هوش
مانع از ضحیه نباشد آن
از کفایه چو شش کرد خبر
به صراط و تحقیق که دانه
نیک تر را بکن تو سر به تر
شکر یا حست از بعد صلوة

بلکه یک قول ربع مانع دان
همچنان صاحبین کرد خبر
در هدایه است غیر معمول
هم در اینجا بغیر خبر دیگر
بوده باشد بگو جوارا و را
گر فقیرست می شود محسوب
گفت قربان دگر بکن
گشت ضایع درین چه فرماید
اصحیه جائزست فی الاقوال
بوالکارم که کرد این را صاف
و به ناحق بکردر بیان
خواه باشد فقیر خواه غنی
صرف او مرغ غنی جوار بدان
گر خورده صاحبش چه باید کرد
بفقیه کند تصدیق پس
گفت از خانبه شکاف گوش
اینکه منقطع نیست جائز دان
گفت فردا که روز حسرت بر
می شود مرگ تو قربان
مرکب خویش را بکن اکبر
قطره قربان کن کتاب زکوة

و آنچه در بعضی
کوفتند ضعیف
الاذن و اذن
که سفید و روشن
بر سواد است
از بالا یا پایین
که روشن و تاریک
از بیست و نوبت
جائز و حرام
بشد و نشد علم
و صدق اذن
بجز از آن
افزاید ثقت
من الاصل سن
الاضلع و اذن
ان لم یکن لها
الاذن فاصح
لا یجوز و در
الحسن و عین
ضعیفه و در اذن
المحقق لب
اذن یجوز ۱۲
مختار الصلوات
اینها ۱۲

در ہزار و صد و دوازدہ این نسبت چار از مہ محرم بود شکر یا بخت رای پامیند گر نباشد عنایت بارے	شدا و امجد علی التقیین روز دوشنبہ این در مقصود برساندے بطلب بندہ من کے و کردن چنین کارے
--	--

مناجات

ای کریمے کہ از عیان غیب از تو طلبید فی زمانہ و رے از تو رحم ست جسم نہایت از تو الطاف مسر بانہا تو کہ مر بندہ رحمت داری کہ چہ مارا از نوب و رنج است گر چہ بارانہار نقصانست گر چہ ما عاصی و گنہ گاریم از بہین نام امیدواریم بہین نام اسے چنان آرا روز محشر میلہ ہر دان گر چہ ناقابل ست بد کردار روز حیرانیاد بد ہوشے	از تو پوشیدہ نیست از ما عیب از تو عقد و زماست مع فری ما گرفتار خود زنا و اسے ما مقید بہ سرفانیہا فخلصیدہ ازین گرفتارے نام پاک تو غافل الذین ست نام پاکت رحیم رحمن ست نام عجب فرمونے داریم کہ چہ در بندہ شہ مساریہا ست زیر خاک سیمہ برے مارا بہین نام سرخ رو گردان از تو دار و امید امیدار ہمہ عیبہا سے رو پوشے
--	--

کتاب الصوم

بی تقین روزہ مہ رمضان کہ باجماع فسخ عین ہا	ن
---	---

بعد از این روز که هستند و روز
لیک صدرا شریفیه فرموده
که اندر پنج دلیل دارد
واجب اندر هدایه که فرمود
از فتاوی کافیه کرده عرض
هم در اینجا دلیلها دارد
شرطی فرض روزه که در اعلام
نیز بنوشته اند شرط ادا
هر یک به معتمی باشد ناس
کر بین شرط بود موجود
عرض این روز که گشت بیان
مضی روزه از هر اسنے قرب
یعنی از صبح تا غروب و کما
صاحب مختصر کرده بیان
چون نصف نهار شرع پیش
بوالکمارم که در دفتر حسن نیز
از هدایه اصح نوشتن آن مرد
چونکه نصف نهار شرع علی بن
تا غروب و کما از صبح ای یار
در وقت نیت ای انصاف
اول وقت نیت آن خوب

در هدایه است واجبش مذکور
روزه نذر مندرض می بوده
اندرین شرح سازم آورد
معنی اوفس رقیبه خواهد بود
نذر بهست از وجوب نبودن فرض
صاحب کافیه نیز می آورد
بهست عقل بلاغت اسلام
با وصحت زبندگان خدا
پاک بودن زخون حیض نفاس
همه ادبش فیه خواهد بود
می بود روزه می رمضان
ترک وطی است ترک کل و شراب
ترک اینها کند بامر خدا
نیت روزه می رمضان
تمتیش کرد جایز امی در ویش
بیش از چاشت کل آن تجویز
هم ز کافیه صحیح تعیین کرد
می بود چاشت کل آن یقین
و شریعت نوشته اند نه
از خزانة نوشت نیست خلاف
گفت او بوده است وقت غروب

۱۱
 جاز ۱۲ مختصر خزان
 تعداد الفروع
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷

<p>روز و دارنده شب کند نیت گفت نصف اخیر باد از شب گفت در شب درست و آن مطلق نیتش را جدید باید کرد گفت در جامع خود از خوبه نیت تعیین شد است نصف اخیر نیت بل نیت شسته اند چنان نیت اگر بپزد خواب نیت واجب محبت نیت نیت بکرد شب آن یار نیت کند درست بدان نیت ملک دل صاف نیت نیتش مساف نیت قول او درست بدان نیت قول صاحبین اوست نیت شافعی ابو و درین قولان نیت نیت که گشت از شعبان نیت همیشه ماه نیاید جمال نیت روز را که تمام نیت روز و نیت مدبر رمضان نیت کند که است دان</p>	<p>شافعی نیت کرد و شب نیت بعضی اصحاب آن خدای طلب بعضی اصحاب آن دیانت حق لیک ساز و مباشرت آن مرد این سخن از امام محمد بوسته لیک گفت است از و سیطان پر بعد نیت جماع اکل آن از حجر نوشت در این باب از اصح گفت آن علامت هم نیت مساف و بیمار نیت روز و ماه رمضان شافعی را در این نیت خلاف نیت این چنین بیمار در روایت شد است از نیتان نیت قول صح که زن نیت است نیت مطلق اگر کند انسان در ماه نیت نیت چنان نیت نیت بلال نیت نیت و نیت میام نیت نیت رمضان نیت نیت از رمضان</p>
---	---

بعد ظاهر شود باین انسان
گفت چنانکه روزی که مکتوب
گرمهان روز کرده است افطار
کردنیت زواجی دیگر
بعد ظاهر شود اگر بر آن
از فرقیه حساب یا بد او
یک شخص باشد از طلوع آن
کرده باشد قتل و عاقبت
روزی که شک بروزه مستند
گرم یا جماع روزه افضل و آن
روزی که شک را به تنه
باز سه روز روزه داشت زیاد
قول بعضی شده است فضل فضل
قول مختار را چنین گفته
فتوی بدو بهمانه انسان
نیست معلوم ماه اگر این یا
گرم بود نیت یک انسان
روزی که میبارش والا
گفت فرداش از ماه رمضان
چون شعبان گرم بود فردا
گفت اینهم که بهیت عین است

بوده آن روز از ماه رمضان
ورنه از فضل بیشتر محسوب
چونکه مطلقون بود قضا مشمار
نیت کرده کرده اند خیر
بوده آن روز از ماه رمضان
وز شعبان بود از و برگو
اصح از نیتش حساب بدان
نبود نزد ما که بهیت
هر جای که موافقش افتاد
یا لیس روز آخر شعبان
روزی که دارد و را چه نیت باقی
بگمان روزی که وی افضل بود
قول بعضی است عدم ای عمل
روزی که دارد بنفس خود مفتی
فتوی از و ال گردد آن
میدهد فتوی بعد برا فطسار
بهت فردا اگر ماه رمضان
نبود اصل روز ناد است
گرم بود روز دوازدهم از آن
روزی که داریم زواجی آخری
چون تیره و میان امرین است

بعد دانند که از مہ رمضان
روز شنبان کہ بودہ است اگر
روز شک قصد کرد اگر انسان
روزہ دارم از روزہ مکاتوب
ہم ہمین قصد را کہ است گو
بعد ظاہر شد از مہ رمضان
شخص بیند ہلال را تنہا
گرچہ آنجا گواہی آن مرد
روزہ آنکس نہ داشت حکمش چیست
شافعی گفت ہم کفارت است
کروسی روز روزہ ایست کہ تمام
بعد سی روز اگر کشاید چیست
یعنی آن آدمیکہ از این پیش
شخص عدل گواہی نہ تھا
بسماعلے بود چو خمسام
خواہ حرس عبد زن یا مرد
ہم نوشتند بزرگان اخص
شرط باشد عدالتش اما
در قیافہ کسی بود محدود
ہم قبول آید گواہی آن
بوالکھارم کہ را یغیا یاد

بودہ آنروز جائز است یا نہ
نیست جائز واجب و دیگر
کہ صبح است از مہ رمضان
ورنہ از نقل میشود محسوب
و رہایہ بود دلیل او
بودہ آنروز جائز است از آن
روزہ میدارد البتہ خدا
چون امام زمانہ رو بر کرد
با دہر وی قضا کفارت نیست
روزہ اش با جماع اگر شکست
روزہ نکشاید او مگر با مسام
مرد نکور لا کفارت نیست
ماہ را دیدہ بود تنہا خویش
و او بر دیدہ فصل ماہ
سے بگیرد گواہی و سے امام
امروین است قبول باید کرد
نیست لفظ شہادتش شخص
قبول فاسق قبول نہ اینجا
بعد از ان توبہ ہم بکرہ بود
رہوطا بہ الروایۃ دان
فاسق ندرین گواہی داد

گفت دیدم هلال را این شام
 امر کردی اما منم آن یوم
 هر که افطار کرد بعد از آن
 شد قبولش گواهی یک کس
 باز پیش از ثبوت ماه شوال
 حسن از ابو حنیفه گفت چنین
 روز محمد است است اما افطار
 گواهی دو کس و آن
 بعد ماه که به گشت تمام
 هم نوشت آن مؤید ملت
 تا گواهی جماعت بسیار
 و در هدایه که میکند تقدیر
 از ابو یوسف طریق نور و
 خواه باشند اهل مصر ایشان
 فرق نبود میان اینها
 و بین هلالی فطر انسان
 هر چه گواهی دهد و در خبر
 یا و وزن بود یا یک زر جال
 گرسنه ملت است که موجود
 نیست مقبول باشد از این کم
 و رسا نیست ملت ای پیر

که گواهی و گشت امام
 هر مسلمان که هست دارد صوم
 قول عامه بر د کفایت دان
 صوم می روزه داشتند شنید
 میکشایند یا نه در این حال
 میکشایند احتیاط است این
 در هدایه و دلیل بر دو یار
 روزه دارند گفت در کافه
 میکشایند بقول جمله امام
 نبود و سبب اگر علت
 ندید آن گواهی گوشه یار
 گفت اهل محله است کشیر
 هست اینجا کثیر نجبه مرد
 و آنکه وارد و ثبوت خارج آن
 این همه در هدایه تعیین
 احتیاط است کشاید آن
 گفت دیدم هلال فطر که
 گواهی دهند به هلال
 این گواهی قبول خواهد بود
 که چه اندر سامت ملت هم
 در گواهی است فطر ط جمع کشیر

کرد افطار متخصیص از نسیان
 کرد عبد العلی چنانچہ یام
 مکرمہ محطاً بکرد افطار
 بوالکرام نظیر این آورد
 روزہ بودے بیاد این انسان
 زفت و حلقش آب المختار
 شرح آورد کردہ دست بیان
 کرد افطار آدمی بخطا
 یا نسیان بعد کرد افطار
 یا بظن شکاکل سازدان
 قول جموع عالمان پاک
 احتیلام و حجامت ست و تے
 یعنی آن تے کہ خوروان باشد
 باز کرد بخوف اگر این تے
 قول بویوسف از پرے دیان
 خود انیکس اگر سر و بر دست
 تے کہ آید یکم از پرے دیان
 خود انیکس سر و بر دین تے
 گفت بار دیگر گوے فساد
 متخصیص عمداً اگر باز دتے
 خواہ باشد از پرے دیان

نزد و با هم قضائش اولی دان
هم نوشتت ست شرح او را
در هدایه قضائے او بشمار
مثلاً شخصی مضمضه میکرد
قاصد فطر هم نبود که آن
صورتش این بود قضائش
یعنی از جامع الصغیر حبان
رفت و مضمضه بجایش سا
یا کشادست مگر با تا حیار
بعد دانست از مہ رمضان
بعد لازم بود با و اساک
روزہ فاسد نمیشود با و
گرچه از وی پرسیده و بان باشد
گفت در کافیه نسبت مفسد
باز برگشت روزہ فاسد دان
قول اصح فاسد آوردست
عود شد عند هم فساد دان
گفت فاسد که هم محض مدو
زان فقه کم کرده بودم باد
گفت لازم بود تحصائے و
خواہ مادران او مساوے دان

من وختی
 المار و خلی المار
 از نخل الطیب
 صید می‌گردد
 از نخل و درخت
 و لایس
 بصرام و بقره
 شفا و اوجیه
 و جهم و اوراسه
 و بوا و خمار
 که در فی الصدا

هم در اینجا جامع آور چند
 انگیزه و اندک اگر خائب
 از فتاوی ای کافیه کرد آگاه
 یا بگوشتش و یا چکانیدست
 که بگوشتش چکاند شور و غن
 گر با طیل خود چکاند چغیر
 نیست فاسد بجز بهب لحن
 و اصل جوف یا دماغ و وا
 گفت خب اخیل نیکو خو
 در شرح و قایه فسروده
 بچنان چرخ که نمیدارد
 یا نند با شکسته سر
 یا در بر و قضای صوم وین
 و رختخانه نوشت اگر در پس
 واجب غسل هم قضای صوم
 از بزرگان دین یک گفتار
 گفت لیکن درین کتاب او
 غسل بروی بود ازین کردار
 قطعه بر فرج داخل هرگاه
 آدمی ز او وقت استنجا
 تا که داخل شود بیابن آب

گفت اصح شارح سعادتمند
 یافت در حلق طعم او تفسید
 روزه و حقیقتی شدست تباہ
 هم ازین وجه روزه تفسیدست
 گشت فاسد با اتفاق سخن
 نزد یوسف است فاسد تر
 مضطرب قول یار دیگر دان
 شد ز غیر مسام با و قضا
 یعنی باشد مسام بیخ مو
 صورت این سخن چنین بوده
 می شود و اصل این بخوف او
 می شود و اصل دماغ اگر
 نزد لحن امام پاک یقین
 اصبح خویش کرد داخل کس
 می شود یا نمی شود ای قوم
 غیر واجب بود و هو المختار
 از فتاوی شیخ الاسلام او
 هم قضا صوم او هو المختار
 زن اگر کرده است روزه تباہ
 کرده باشد مبالغه اینجا
 روزه فاسد شود ازین دریاب

روزه داری اگر بسیار زوئی
روزه خود باین گمان بکشد
گر بود غافل باین آن کس
گر باین مسئله بود نادان
می بگردی جماع از نسیان
یا که پیش از طلوع اگر مردی
صبح صادق درین محل روداد
خویش را او گشت به الفور
گر بیالاش همچنان ماندست
تک آب منی شدست انزال
خویش را اگر بجنباندست
لقمه را اگر کس خایید
چون فرد برده ست بعد از باد
که در دوسه جماع از نسیان
او که از شوی خویش پنهان کرد
ذکر شد در کتاب شیبانی
یا ذکر و نه در امینی
یعنی در روزه مه رمضان
در فتادی کافی که در خبر
صبح بودست چون بگرداد را ک
یا بطن که غروب اگر بکشد

در گمان شد که هست مفسد و
حکم او را چگونگی خواهی داد
می بود تو در کل کفارت بس
حکم او را چو محست لم میدان
روزه آنکه رسد بخاطر آن
مرزن خود جماع میکردی
حکم او را چگونگی خواهی داد
نیست فاسد صبح در این طوره
خویش را هم اگر بجنباندست
قول بعضی قضاست از این حال
هم کفارت بگردنش ماندست
بعد بر باد او که روزه رسید
در خلاصه بود کفارت باد
روزه بودی بخاطر زن آن
تا که بر دوسه جماع سازد مرد
بس کفارت باین زنک دانی
که خور در روزه کس علانیت
امر فرموده شد بقتل آن
گر کس خورد با گمان سحر
باقی روزه واجب است مهاک
بعد از آن آفتاب چون روداد

مسک التفتین
بجای و بعد از آن آفتاب طاهر
قضای و کفارت لازم شود در هر
سحری بخورد و بعد معلوم شد
که صبح برآمده و دیده بود که
قضای واجب شود کفارت
فی در صوت اول آن نفس معلوم شد
که در روزه خود را در دست
و دم بخیزد و شک خود را بکشد
نهان است که این عمل معلوم
و مصنف در این کتاب
از طلوع تا آن که بر آفتاب
لا بیک روزه
الايمان مرة ترک روزه
الغنا و سدر در این شخص را
دید که بنوا منی روزه بخورد
باشد تا این شخص اگر جوان
باشد بخیر باشد و اگر بزرگ باشد
که از او تاسیر شود و در دست
باید بدین نظر داشت و در دست
تو بر تو را باشد و معنی را می
صدا تا یکی بسیار علیه ان
بچه بزرگ تا که ان کان شام
ان کان کثیری منی
لا بیک روزه
کدر است تا منی خان

<p> باقی روز واجب است مسک صورتش این بود قضا شمار چون زبویوسف طهرین نما پیشتر از زوال این هنگام جنگ بر دسکاح و اندازند قوت روزه داشتن نبود بهر هر روزه فدیة بسیاری گفت چون قطر روزه کم شود بایش باقبضای او بشتافت فدیة در این محل گوی که جواز حامله مرضه که باشد زن بر ولد یا بخود ضرر دارد یافت قوت قضای او دارد در همین باب گفته اند مطلق مرضه اینجا و ایست فراد دادن شیر واجب است چنان غیر واجب بود بدادن شیر بعد از آن واجب است بر مادر کرد و تعیین شود بلا شبهت ترسد از زائیدی در خویش کند افطار یا مسافر یا </p>	<p> یازن از حیض خویش گردد پاک بهمان نوبت منع نودین بار بود الکاحرم نوشته است اینجا بوده باشد بلاغت اسلام گفت آن روز را قضا سازند شیخ فانی که زومجال نبود کند افطار ادبنا چساری بعد از آن فدیة اشهر روز هر چکا به روز قوت یافت شیخ فانی که یافت قوت باز نیز بنوشته اند در این فن روزه خویش تن اگر دارد صوم خود با ضرر بکشد مرضه را از چند منته حق یک کرد دست از ذخیره یاد چونکه اجر گرفته باشد آن یک بر مادرش برین تقدیر مگر از دایه عاجز است پدر هر چکا به پدر باین خدمت یا مریض آدمی دیانت پیش از همین ترس اگر کند افطار </p>
---	--

و در جمیع کتابها شده یاد
سخن بزرگان دین داری
خواه باشد با جتهاد این
میکروایت شدست از نمان
اینچنین کس اگر کند افطار
یا مسلمانے یا عدا مہ عدد
روزہ خویش را که بکشد
قول اول که کرده ایم بیان
چون مسافر ز خانه شد بیرون
منزیش را که باز شد داخل
هم کفارت بود باین مضمون
گفت از تقاضی خان فضلت خوبها
بمسافر که روزہ نیست ضرر
سخن شافعی بزرگوار
گر ز غییر دیگر تخم خورد انسان
از ذخیرہ چو شارح اوراد
و کتاب خلاصہ مشہور
غالیہ مشک یا ملیح خورد
حکم اینها که کرده ایم بیان
خوردند کفارت سست به او
نیز بزرگ اسے سعادت ناک

بے کفارت قصاص لازم باد
یعنی خوف زیاد و بیماری
خواه گوید طبیب اہل دین
قاعدہ که نس از خواند آن
گفت افطار او بساح شمار
بوده باشد چو خوف ضعف او
در محصل دیگر قضا باید
بیقین طاهر الروایۃ دان
شد فراموش چیزی از وی چون
در همان وقت گشت او را کل
وقت خوردن مقیم بودی چون
و بہ ما خند درین مکتوب
نزد و ماروزہ داشت تن بہتر
در سفد نیکی تر بود افطار
در فسادی روزہ اش چو گمان
ذکر کردست ہم کفارت باد
ز عفران خورد یا کسے کافور
کردن خویش را کفارت برد
یعنی چون اطعمہ و اشربہ دان
ہست در آرد ہم روایت او
میشود خورده عادت چون ناک

هست زمین باها سخن بسیار بس کبر و دم ز عجز خود ناچار

در بیان محرمی خوردن

گفت و شروع چون سحر نمودن
 شارح و ردیای نیکو خو
 اگر چه یک لقمه است باد و آب
 چون سحر نیمه از آن شب
 نیکوتری بود و اخیر حس
 ایک و صبح بوده باشد شک
 در بردای بصبح شک بوده
 غرض شروع نوشت شارح یار
 بود که رد از بیان احکام و
 یعنی داند غروب شمس اگر
 لیک اندر غروب شک بود
 یعنی از بهر ایریا بزرگان
 روزه اش را کشاد باز یا
 لیک خراب بود ازین کس دو
 یا با آنچه نسوده باشد نار
 شکری بحضرت عظام
 شکری بحضرت معبود
 آنچه از بنده میشود احسان
 و بر او صدود و از دهن این

سنت انبیاء و دین مبین
 ذکر کرد و از بسیار احکام و
 خورده باشد و بی از سر حساب
 هست تا صبح اسی خدا طلب
 یعنی شب را یقین دوست اگر
 هست کرده خوردن آن یک
 اکاش کسی بمسئله نموده
 باید از شام پیش از افطار
 این که تعجیل گفته شد بگو
 یقین عجالت اندرین است
 نمکشاید و آن چو بر زود
 بلکه تاخیر فطر واجب آن
 گفته در شریع از همه اولی
 باید افطار پس آب بطور
 بر همین چیز میکنند افطار
 مسلک المتقین بگشت تمام
 بسته را داد و گوهر مقصود
 نیست از بنده لطف حق میداد
 شد او محمداً علی القیین

[illegible]

در بیان سبب عدم تصنیف کتاب حج

<p> در منزل آورم کتاب الحج حضرت حق تعالی افکنده بعد از این کتاب سرگرم خدمت رفته است در مسلمانان خویش تن را بزرگ حق و پند روحی دل بر عدوشت داشته اند فتنه که مضر عامیان شده اند مال مردم گرفته می نازند از برای گرفت گیر شدند میته برداشتند خون خوردند بنشانند بر سر زانو از گناه دیگر چه عا کنند خود با نسا کنند این اند پس چگونه رواج دین سازند امتان خراب را دیاب عرض ما کن بجهت باری عاشق خاک آستان من ایک با او عها گرفتارند باز در فتنه جاها افتادند و افکارند چشم در راهند </p>	<p> آرزو داشتم من حج لیک در خاطر من بسته خود چه غم از این بفرنگم همدین بلده بومی نادر است زاهدانی که شیخ نامیدند سنت مصطفی گذاشته اند بعضی از عالمان چنان شده اند قبول او را پسند می سازند زمین سبب نظامان گیر شدند خمر چکین بر بای دین خوردند نام کرده بلولیان بانو بس زنا را که آشکار کنند امر که مروج دین اند حکم داران دیگر چنین باشند یارسول مفتح الابواب تو که قریب منزلت داری گو که چندی از امتان من آرزو می تراب ما دارند خالی از راهله و از زادند با وجودیکه در ته چاه اند </p>
--	---

با سید یکدالتفات حسدا
 آن غریبان عجب فرو حالند
 آنقدر توانا و چیرانند
 جان ایشان رسیده است لب
 تشنه لب مانده اند رو بر خاک
 از حسرت و گرامت آب و بی
 روی آنها بسوی ماسازی
 مثل مغبون کبوی مانا لند
 دیده شان شود چون ز گیس با
 گویی ای رهنهای نیکسان
 ای مقرب تری مقرر بها
 از من را و ندخویشتن جوای
 ای خدا بر تو خائسان ما
 آن کسی را که هسته باشد
 چون گدائی آب تو نکند
 بهر ما امت گندگاران
 خوش نمجو روی و نمی خفته
 وقت آخر که مرگ می بوده
 روز بشت که میشود آغاز
 مهر بانی تو چنان بشد
 از چه رو عزم آن سران کند

کند از این مقام حزن جدا
 پیشه مانده از پر و بال اند
 نیست درمان که دست جنبانند
 دل ایشان هنوز سوی طلب
 چه عجب از کرمیت اسی پاک
 پشه را قوت عقاب و بی
 و حمل خاک کوی ماسازی
 خاک مار آه چشم خود مالند
 عاشقان را باین مشرف ساز
 بهمین آرزویشان برسان
 جان شیرین رسید بر لبها
 تا کشاید بسوی مارا به
 مال اهل عوالم جان ما
 و عوی دایع امتی باشد
 آرزوی تراب تو نکند
 اشک چشم تو بود چون باران
 امتی امتی همین گفته
 در زبان تو استم بوده
 امتی گفته گفت خیزد باز
 امتی را که هوش آن بشد
 پای از فرق سر چه بکند

<p>ای که برای تو ای صبیب خدا پرده آتش حریق بود روضه ات گرد آسمان بود تا بهال پرده صفت زرد هست در روی ارض خاک تو ای که برای تو یاز سر نغم به جمال تو چون نگه سازیم لیک در کام اژدها هستم می ندانم که چون رها باشد مخلص از کام اژدها یا بزم که با فسون طوط سار و پاک فربان تر از حضرت متعال</p>	<p>ای که از چشم چون ساز و پا هر شقت که در طسریق بود هست امت آشنان بود عسرتا بود و زو بان میکرد با وجودیکه جسم پاک تو غم آن شاه را اگر نغم روز محشر ز خاک بر خازیم یا صبیب خدا میان بستم آنکه در کام اژدها باشد لیک امیدوار ازین پانیم ز هر یک که ریخت آتشناک بسنده رانیت و جمیع حال</p>
--	--

حکایت

<p>ایک حکایت اگر خردمندی عرض میکرد در شب معراج اولین آشنه شوی بزم ده بدستم حساب است خود کس نداند از امتان پیش پایی تا سر غریق عصیانند هر که را نباشد آگاهی هم تو آگاه نباشی از این حال</p>	<p>بست خواهر محبت خداوندی حضرت مصطفی شروع رواج روز محشر تمامی بسته تنگ با ششم کتاب است خود تا که از مال است غم کیش چون که است عجب پریشانند گفت حق احمد تو میخوانی من هم میخوانم ای شریف حال</p>
---	--

بیت

گذشت از زند فلک باز آمد او بین
 ز سیر لامکانش گشت رفته
 منکلم که دوق باوس بود حق
 بشوید کرد و عصیان قیامت

بین آن شه که اندر طرقت العین
 نشد اگر کس از ماه و هفت
 رسولی که شب معراج بر حق
 اگر موحی زند از بحر الطاف

التحاج بحجاب حبیب خدا

بفرق عاصیان چون مهر بانی
 بگیر این ست ما و نهوی تیران
 گناه امتناست را طیب
 کز ایمان در بریم آنجا سلاست
 گلی از وصل باغ تو بچسبیم
 فرو مانده ز سر تا پا بلا نیم
 که هستی تو بے محبوب الله
 شود لیکن بود نام تو غفار
 در آن روز محشر پرده او
 که ضلوع کرده عمر و دمه سال
 از نفعی بسی در پیج و کتابست
 نگه دار از همه آفت بلا
 به سوی خویش در راه واکن
 پوشان خلعت از حق پرستی
 تو بحر حتمی او هست محتاج

چشم بس هست چون تو مهربانی
 بر روز حشر با که دیم حیران
 شفیع الذنبینی با حبیب
 امید این ستای شاه کرمست
 جلال با کمال تو ببینیم
 و گردن ما به حیران بست تلامیم
 ز درگاه الهی عذر ما خواه
 بگو که بنده ات گرچه گنهگار
 تو بخشائی کردی که دوه او
 ندارد هیچ نفی از اعمال
 بقید نفس شیطان گشته پاست
 ازین بندش خلاصی ده خدایا
 مقام لی مع الله رحما کن
 بدون کن از لباس عجب هستی
 و تقوی و ورع بر سر نهانج

خاتمه الطبع

الحمد لله على احسانه واصلاوة على رسوله وجسيه في كل مكانه والتمجته
على آله من جنابه وعلى اصحابه بجهده على اسائه كدورين زمان بين اقتران
كتاب تقوى نصاب مسائل بن نظير باليتين مسلك المتقين مولف
عالم اجل علامه الكمل معروف جهان معروفى اله بيار خان كه در
مسائل ضرورى نماز و روزه و زكوة و فطره و سب و زنا و غيرت كسب النفع
سهل ممتنع و در طبع و تبيين مطالع جميع موجود و غائب كرم و عطا بحر نوال
نوى افضل مشهور و نيك و دور جناب بلشى نوال كشور و رتقاء
بالاقبال الى يوم النشور بصحت يابندى اصل بتمام كفا حضرت گنج
طبع گرديد

فقط تاريخ سابق از ترجمه طبع موع كمال منشى بجلو اندازال عاقل

چو صوفى صامت و نيك نيت نداشت از حقيقت اگر
نمود تا اين نوبت كتابى كه هست بپيك پر از مسائل
در طبع نامى زمانه بش اشاعت پذيرد اكنون
كه طبع گرديد بپيك كتاب تقوى نوبت عاقل

CALL No. 19155158 ACC. No. 594
 AUTHOR YU
 TITLE Arb/Thur

19155158
594
Arb/Thur

Date	No.	Date	No.

MAULANA AZAD LIBRARY **ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY**

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

